Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Gjørup, Michael.
Titel | Title:	Erik Emun : historisk Fortælling.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Carl F. Hammers Forlag, 1887
Fysiske størrelse | Physical extent:	422 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130023414733

Pris pr. Dobbelthefte med Præmiebillede 26 Øre.

FAMILIE BIBLIOTHEK.

I. BIND.

Udgivet

af

A. Gjerup.

24. og 25. Hefte.

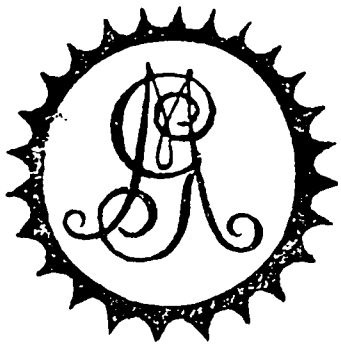

Kjøbenhavn.

Carl F. Hammers Forlag.

Chr. Birchs Bogtrykkeri.

Behag at læse Omslagets Bagside.

M. Gjørup.

Erik Emun.

Historisk Fortælling.

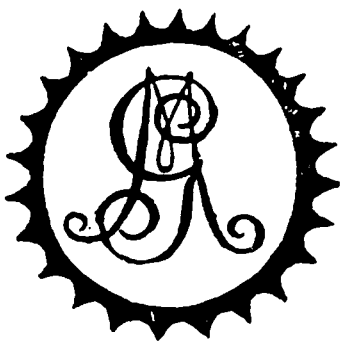

(Eftertryk forbydes.)

Kjøbenhavn.
Carl F. Hammers Forlag.
Chr. Birchs Bogtrykkeri.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Første Bog.

Havblik for Stormen.

Første Kapitel.

Kongens Ombudsmand.

Den gamle By Roeskilde var ligesom de faa andre, daværende Byer i det 12te Aarhundrede kun i sin Vorden, skjøndt den var et Bispesæde og havde en Kongsgaard. Danmark har i Middelalderen ikke kjendt til slige store Stæder som andre Lande have havt; vore Byer førte en stille og ofte fortrykt Tilværelse; det var Landbefolkningen, som overalt førte an; Byernes Indbyggere kaldtes endnu ikke Borgere, men Bønder, og de fleste af dem dreve Agerbrug ved Siden af anden Næring.

Med Undtagelse af Ribe og maaske Horsens ere alle danske Byer byggede paa Kongens Jordegods;

de stode umiddelbart under Kongen, og hans Ombudsmand (Embedsmand) eller, som han kaldtes af indvandrede Tydskere, Kongens Foged, var en Tidlang den højeste Øvrighedsperson. Først efterhaanden modtoge Byerne særlige Privilegier af Kongen, ligesom lidt efter lidt et mere selvbevidst kommunalt Liv udviklede sig gjennem Gilderne.

Roeskilde var i ovennævnte Aarhundrede ikke nogen Undtagelse fra de andre Byer. Den havde i flere Henseender været begunstiget af Forholdene; ligesom Lund paa den anden Side af Sundet var den bleven en Bispestad, og en Mængde Geistlige havde samlet sig om Domkirken. Byen havde desuden en større Kongsgaard, hvor Kongen dog sjeldnere opholdt sig; thi dengang drog han Aaret rundt fra det ene Sted til det andet, hvorfor da ogsaa Kongsgaarde fandtes rundt om i hele Riget. De vare byggede af Træ, og tidt uanseelige. Hvor Kongsgaarde ikke fandtes, drog Kongen paa Gjæsteri hos Adelbønderne.

Roeskilde Kongsgaards Beliggenhed kan ikke paavises med Bestemthed; Sagnet fortæller, at den har ligget mellem de nuværende Gader: Bondethinget, Domkirkegaarden, Fondensbro, Skomagergade og Karenalsdattersstræde, at den skal have været omgivet med en Grav og havt Indkjørsel fra Algaden. Der skal paa Bagsiden have været en Bro over Graven til Domkirken.

Roeskilde, hvis Huse alle dengang vare byggede af Træ, lignede en stor Landsby i vore Dage; men

dens Udseende var ikke saa venligt, Møddinger saaes paa Gader og Veje foran Husene, og disse laae langt fra hverandre hver paa sin Tost, af hvilken et Stykke undertiden var indhegnet til Urtegaard.

En smuk Septemberdag i Aaret 1130 stod Kongens Ombudsmand Palle Haraldsen udenfor sin Gaard i Byens østlige Ende og saae med Interesse paa, at to Haner sloges paa den Mødding, der laa paa Gadens anden Side. Det var en ældre Mand paa henved de tredsindstyve Aar med et skjægget, vejrbidt Ansigt. Han havde tidligere tjent i Kongens Hird, men var bleven misfornøjet med sin Tjeneste, som under Kong Nielses fredelige Regering kun bragte ringe Krigsbytte. Da derfor Ombudsmanden i Roeskilde døde, bad Palle Kongen om Pladsen og fik den. Skjøndt den var meget indbringende, attraaedes den ikke af de store Slægter; thi Kongens Ombudsmænd havde ikke megen Anseelse. Naar de strengt vilde paase deres Herres Tarv, bleve de ofte uenige med Bønderne og maatte døje Forfølgelser og Ukvemsord.

Bag Palle stod Døren aaben til en mindre Hal, og man saae der tre af Domkirkens Vikarer gjøre sig til Gode med et Krus tydsk Øl. Ombudsmanden havde den Pligt, som senere tilfaldt Borgermester og Raad, engang om Aaret at fastsætte den Pris, som Kjøbmændene maatte tage for den indførte Vin og det tydske Øl, til Gjengjæld havde han Tilladelse til selv at udskænke disse Varer i mindre

Partier. En gammel Svend passede Ombudsmandens Skænkestue.

Palle blev forstyrret i at følge de to Haners Kamp ved, at en Vikar hilste ham og vilde ind til de Andre i Skænkestuen. Da Ombudsmanden saae Vikaren, drog en Sky over hans Ansigt, og han sagde:

„Tov lidt Klerk, jeg vil tale med Dig."

Den Tiltalte standsede og blev noget forlegen. Det var en ung Mand paa omtrent 25 Aar, med et ganske smukt, men listigt Ansigt. Han saae spørgende paa den Gamle, der snart betragtede Hanerne og snart Vikaren.

„Troer Du, den Sorte vinder?" spurgte Vikaren.

„Arnold," sagde Ombudsmanden kort, „jeg vil sige Dig, at Du maa holde dine Øjne fra Sigrid."

„Hvad foranlediger Dig til at sige mig det?"

„Fordi hun er min Datter."

„Jeg troer, den brune Hane staaer sig?" mente Arnold.

„Nu veed Du min Mening. — Du skal herefter ikke forsømme din Altertjeneste for Sigrids Skyld."

„Jeg har de bedste Hensigter, jeg ønsker hende til min Hustru. Du veed, at jeg er af god Slægt, at vi eje meget Gods, at min Broder tjener i Kongens Hird, at jeg allerede har været tre Aar i Paris og der hentet Doktorgraden, at — —"

„Ej ej, Du forstaaer at anbefale Dig," sagde Palle, „men Sigrid faaer Du nu engang ikke."

„Aa, den Sorte vinder dog!"

„Mener Du Hanen eller Dig selv?"

„Aa, jeg mener os Begge," sagde Vikaren med et Smil.

„Saa er det et daarligt Varsel for Dig, at den Brune nu ved et kraftigt Anfald er bleven Sejrherre. Jeg vil dog redde den Sortes Liv."

„Ombudsmanden styrtede hen til Møddingen og skilte Hanerne ad. Vikaren ventede, til den Gamle kom tilbage, og spurgte da:

„Hvad har Du imod mig, Palle?"

„Jeg har det imod Dig at Du er Klerk."

„Hører Du til dem, som mistroe os?"

„Arnold, jeg bekjender for Dig og Alle, at jeg er en god Kristen. Havde det været i gamle Tider, skulde Du have faaet Sigrid, men Du veed jo, at Mange nu mene, at Præster ikke bør gifte sig. Du husker vel nok, hvorledes de gifte Præster bleve forfulgte for syv Aar siden? Jeg selv ynkedes meget over dem og deres Hustruer. Den mægtige Peder Bodilsen og hans Kappellan fik Bønderne ophidsede mod dem, og de lemlæstede eller ihjelsloge dem."

„Det husker jeg Altsammen, det var, før jeg drog til Paris," sagde Vikaren, „men viid, at det kun var her paa Sjælland, at Forargelsen fandt Sted, ikke en Haand har i de andre Landsdele løftet sig mod de gifte Præster. Vor gamle Bisp Arnold, Gud styrke hans Sjæl, var for svag til

at forhindre Peder Bodilsens Grusomhed. Nu er han død, og Biso Peder — — —"

„Han er ikke mægtigere end den rige Peder Bodilsen, hvem baade Kongen og Knud, hans Frænde, ønsker at staae sig godt med."

„Hvad angaaer Kongen og den jydske Jarls Venskab og Slægtskab til Peder Bodilsen min Bejlen til din Datter? Jeg siger Dig, at selv Paven ikke vil kunne skille os ad, ere vi først blevne gifte."

„Saa sagte, saa sagte, Du nævner Paven, jeg har dog hørt, at han strengt holder paa Cølibatet, saaledes hedder jo Præsternes ugifte Stand."

„Den faaer Paverne aldrig sat igjennem," mente Vikaren.

„Det er nu din Mening. Som læg Mand kan jeg ikke have nogen bestemt Mening herom. Men Du kan ikke fortænke mig i, at jeg under saadanne Forhold hellere seer min Sigrid gift med en god Bonde end med en Klerk."

„En Ting kan Du love mig," sagde Arnold, „vent et Par Aar med at bortgifte din Datter. Jeg er sikker paa, at Du da vil have erfaret, at Paven paa Grund af Omstændighedernes Magt vil blive tvungen til at opgive sin Fordring paa de Gejstliges Cølibat."

Samtalen mellem Ombudsmanden og Vikaren blev afbrudt paa en egen Maade. Ud fra Gaardens Urtegaard styrtede en ung, tyndbenet Fyr, klædt i en hullet Faareskindspels og ellers nøgen. Det

lange, uredte, skidne, hørgule Haar fløj ham om Ørene. I sin højre Haand holdt han en Gaas, i sin venstre et Par Ænder. Bag efter ham kom en ung Pige løbende og raabte:

„En Tyv, en Tyv!"

Paa Alle, der hørte Raabet, fremkaldte det stor Virkning; en Tyv var ikke alene den Enkeltes, men hele Byens Fjende, greb man ham, kunde det tidt skee, at man strax hængte ham op i det første, det bedste Træ. Arnold kiltrede de lange Klæder op om sig og forsøgte paa at udmærke sig i Sigrids Øjne ved at fange Tyven; Vikarerne i Hallen forlode Øllet og fulgte hans Exempel. Palle blev staaende; thi han følte, at hans Been ikke mægtede at indhente den meget rapfødede Tyv. Han fulgte Jagten med den største Opmærksomhed; ved hans Side stod Sigrid, der fortalte ham, hvorledes hun havde faaet Øje paa Tyven ligesom han var ifærd med at liste sig bort med sine Koster.

Det var lykkedes den rapfødede Tyv at komme et godt Stykke bort fra sine Forfølgere, hvis Antal stadigt tiltog; thi fra næsten hvert Hus kom Beboerne ud og ilede efter Tyven. Bag Mændene løb Kvinderne. Tyven havde udslaaet omtrent samme Retning som den, hvori Frederiksundsvejen nu løber.

„Jeg skjønner ikke rettere end at Tyven er en af Jarlens Trælle," sagde Palle til sin Datter. „Han løber til Haraldsborg med min Gaas og mine

Ender. Harald vil meget mod min Villie faae Gaasesteg i Aften."

„Den skændige Jarl," raabte Sigrid og stampede med sin lille Fod i Jorden.

„Jaja, lod han endda Byens Kvinder i Fred, skulde jeg ikke gaae altfor strengt i Rette med ham for hans Lyst til at spise Gaasesteg paa Andres Bekostning. — Trællen har ved Sankt Bent ikke sagtnet Farten endnu."

„Se, se Fader," raabte Sigrid, „der er en Mand, som er lige ved at indhente Tyven."

Saaledes forholdt det sig i Virkeligheden. En tydsk Skinder (Garver) var kun faa Alen fra Tyven og vilde rimeligvis have indhentet ham, hvis ikke en Stormand, der med sine to Svende nylig var reden ud fra Haraldsborg, havde kastet sig i Vejen for Skinderen.

„Ville I paany storme Jarlens Borg?" spurgte Stormanden.

„Vi ville have fat paa Tyven," brølede Mængden.

„Jeg seer ingen Tyv," var Svaret.

„Han løber bort bagved Dig, Herre," sagde Skinderen.

„Nu smuttede Tyven ind paa Haraldsborg!" skreg Flere.

„Ve, ve over Harald Kesia!" raabte Mængden.

„Gaa tilside, at jeg og mine Svende," sagde Stormanden, „kan ride frem. Vi have Ærinde i Roeskilde."

„Vend hellere om og bed din Ven deroppe paa Borgen om at give sine Tyvekoster tilbage," skreg en Kvinde.

Stormanden svarede Intet derpaa, men sporede sin Hest ind mellem Mængden, der tøvende veg tilside.

„Præst," spurgte en Skrædder Arnold, „kjender Du den fornemme Rytter?"

„Ja, det er Ubbe Jarl, Kongens Svigersøn," svarede Arnold.

Flere af de Omstaaende hørte dette Svar, og en kraftig Røst raabte:

„Hr. Ubbe, meld Kong Niels, at hans Brodersøn fortjener at hænges i Byens højeste Galge."

Jarlen, der var kommen gjennem Hoben, red hurtigt ad Kongsgaarden til med sine Svende, men Folkeskaren blev endnu nogen Tid staaende og udstødte afmægtige Trusler mod Jarlen paa Haraldsborg, om hvem den vidste meget Ondt at fortælle. Først da det begyndte at skumre, skiltes Mængden ad.

Palle havde kunnet see fra sin Gaard, hvad der foregik paa Vejen, han rystede paa Hovedet og sagde til Sigrid:

„Var Ubbe Jarl ikke kommen ridende, var Tyven bleven fangen af den raske Skinder. — Men lad os gaae ind, Sigrid, jeg vil tale med Dig om en anden Sag."

De gik gjennem den Hal, hvor der skænkedes for Gjæsterne, og traadte ind i et mindre Kammer,

hvor Ombudsmanden modtog de Folk, der kom for at tale med ham om deres egne og Byens Sager. Her fandtes ogsaa det jernbeslagne Skrin, hvori han opbevarede Kongens Penge, til de kunde blive afleverede. Under Bjælken hang adskillige tørre Urter og nogle røgede Pølser og Skinker.

Ombudsmanden bad sin Datter om at tænde et Lys. Hun gik ud for at udrette dette Ærinde. Da hun kom tilbage, fandt hun sin Fader sidde grublende med Haanden under Kind.

„Er Du syg?" spurgte hun deeltagende.

„Nej Sigrid, jeg kjender, Gud være lovet, ikke til Sot eller Syge, jeg sad og tænkte paa din Fremtid."

„Hvorledes er Du kommen til det?"

„Seer Du, Sigrid, var jeg i min Ungdom bleven hjemme i mit Sogn hos min Slægt, havde jeg nu ikke havt Bekymringer for din Skyld; thi efter min Død vilde Du have havt en god Støtte i de andre Sognemænd. En af dem vilde maaske have havt Dig til sin Kvinde. Nu er det anderledes. For mange Aar siden har jeg for saa godt som Intet givet Afkald paa min Part af Slægtens Jord. Jeg behøvede jo ingen Jord, jeg var i Kongens Hird, og blev jeg gammel, kunde jeg faae mit gode Ophold paa en af Kongens Gaarde. Det var et lystigt Ungdomsliv, jeg førte; Bytte var der nok af, og en endnu bedre Plads end i de danske Kongers Hird kunde jeg have faaet hos en af de russiske Fyrster i Østervegen. Men jeg blev,

og jeg giftede mig med din salig Moder; den hellige Jomfru lade hende komme let gjennem Skjærsilden!"

„Det skee!" sagde Sigrid, og korsede sig fromt.

„Hun skænkede mig en Søn og en Datter. Da havde jeg ifjor den Sorg, at den Kjøbmandssnekke, hvorpaa Drengen var den Næste efter Styrismanden, forsvandt i Østersøen paa Rejsen mellem Estland og Danmark. Om Skibet er forliist eller dets Besætning hugget ned af Venderne, veed kun Vorherre i Himlen. Havde Erling levet, vilde Du i ham have havt en Formynder og Forsvarer, naar jeg var død. Nu har Du ingen; thi jeg er traadt ud af Forbindelse med mit Sogn og min Slægt. Jeg staaer ene i Verden, og døer jeg, vil Du være en stakkels ensom Fugl i en By, hvor der er saa mange vilde Glenter."

„Jeg kan maaskee til den Tid faae en Mand," lo Sigrid.

„Der har allerede været en Bejler hos mig idag."

„Hvad siger Du? Hvem var det?" spurgte Sigrid spændt.

„Det var Arnold, Vikaren. Jeg svarede ham, at vel var jeg en Ven af Præsterne, men jeg ønskede ikke, at min Datter skulle ægte en Præst; thi det begynder at blive omstridt, hvorvidt det er tilladeligt for en Præst at gifte sig."

„Tak, fordi Du gav Præsten Afslag paa hans Frieri," sagde Sigrid, „han har i den sidste Tid

ofte nærmet sig og talt venligt til mig, men han har dog ikke kunnet vinde min Tillid; thi der er Noget hos ham, som minder mig om en Snog."

„Maatte der snart komme en Bejler, som baade Du og jeg finde Behag i."

„Det har ingen Hast. Jeg er kun atten Aar," svarede Sigrid.

„Jeg mener dog, at det har Hast," sagde Ombudsmanden og saae ømt paa sin Datter. „Her er ikke mere Lov og Ret i denne By. See, jeg, Kongens Ombudsmand, burde jo stævne Harald for Birkethinget og anklage ham, fordi hans Træl har stjaalet af mit Fjerkræ; men ikke kan det nytte, at jeg gjør dette; thi den gamle Kong Niels lader Harald Eriksen gjøre, hvad han vil. Jeg skal sige Dig, Harald hjalp i sin Tid Farbroderen til at blive Konge i Danmark, og saa kan Du vel forstaae, at Kongen ikke vil gjøre ham Fortræd, skjøndt Jarlen gjør os Allesammen mere Fortræd end vi ret vel bør taale. Det er ikke længe siden, at han brød ind med sine Svende hos Ejlef paa Torvet og bortførte hans Datter, den smukke Marie, og hun er nu hans Frille. Faaer han Øje paa Dig, Sigrid, kan det hænde, at han med sine Svende ogsaa aflægger mig et Besøg. Men jeg er ikke Kjøbmand som Ejlef, jeg er en gammel Stridsmand og kun over mit Lig skal den frække Jarl faae min Datter."

„Han skal aldrig faae mig, før dræber jeg mig selv!" raabte Sigrid.

„Selvmord anstaaer ikke en kristen Kvinde," sagde Palle.

„Han tør ikke vove med Sværd at gjæste Kongens Ombudsmand."

„Han tør vove Alt," sagde Palle, „thi han er en Røver og en Tyv. Desuden er Kongen nu svag og formaaer ikke at hjælpe sine Ombudsmænd hverken mod Stormændene eller mod Bønderne."

Sigrid saae bedrøvet paa sin Fader, kastede sig om hans Hals og sagde:

„Naar jeg beder ret tidt og inderligt til den hellige Jomfru, vil hun beskytte mig; thi hun er saa god og har større Magt end alle Kejsere og Konger."

„Bed mit fromme Barn," sagde Ombudsmanden, „ogsaa jeg beder og vil bestandigt bede til Kristus og alle gode Helgene, men især til den stærke St. Jørgen."

Den gamle Svend fra Drikkehallen kom ind og meldte, at et Par fremmede Svende ønskede at tale med Kongens Ombudsmand i Anledning af et stort Skib, som var kommet i Fjorden med Varer.

„Lad dem træde ind," sagde Palle, „og gaa Du, Sigrid."

Da hun var gaaet, traadte de to Svende ind i Stuen. I den svage Belysning kunde man ikke tydeligt see deres Ansigter; thi de bleve staaende i Halvskyggen henne ved Døren.

„Træd nærmere," sagde Ombudsmanden.

Den ene og, som det syntes, den fornemste

Svend nærmede sig; Palle saae et djærvt, ærligt Krigeransigt, som neppe endnu havde naaet de tredive Aar. Et stort, lyst Skjæg dækkede Mund og Kind.

„Er Du Kongens Ombudsmand? spurgte Svenden.

„Ja, jeg er Palle Haraldsen."

„Mit Navn er Vermund Thorsen, jeg tjener i Erik Eriksens Hird. Jarlen er idag kommen tilbage fra et godt Vikingetog til Samland og den indre Østersø. Han medbringer mange og kostbare Varer, som han vil lade sælge her. Du veed, at han maa betale Kongen en Afgift, fordi han har fejdet mod Rigets Fjender, vil Du modtage denne Afgift?"

„Det er mit Embede at modtage den paa Kongens Vegne. Men først maa jeg ombord til Jarlen og lade Varerne optælle, derefter tager jeg mod den Deel som tilkommer Kongen."

„Kan Du komme imorgen, kort efter Daggry?"

„Jeg skal komme."

„Saa er mit vigtigste Ærinde udrettet. Jeg har endnu et andet. Vi have ofte gjort Landgang paa Samlands*) Kyster, vi have hjulpet nogle Danske ud af Fangenskabet og mellem disse befandt sig din Søn."

„Min Søn, min Erling!" raabte Palle. „Gud

*) Det nuværende Øst- og Vestpreussen.

velsigne Jarlen og hans tappre Mænd! Erling er altsaa ikke død."

„Her er jeg, Fader!" raabte den Svend, der stod ved Døren, han styrtede frem og kastede sig i Faderens Arme.

Den gamle, endnu kraftige Kriger skjalv af stærk Bevægelse, en Taare perlede i hans Øje, og han sagde:

„Nu kan jeg døe rolig, nu har Sigrid faaet en Beskytter."

„Sigrid! Hvor er Sigrid?" spurgte Erling.

„Sigrid er ved godt Mod, Du skal faae hende at see."

Palle aabnede Døren og kaldte paa Sigrid, der strax kom tilstede. Han fortalte hende, at Broderen var i Live og kommen hjem, og med et højt Glædesraab kastede hun sig i hans Arme. Da sagde Vermund, som havde været et taust Vidne til Gjensynet:

„Husk paa Erling, at Jarlen venter os ombord i Aften."

„Tak, fordi Du minder mig om min Pligt," sagde Erling og løsnede sig lempeligt fra Sigrids Favntag.

„Min Søn hører ikke til Langskibets Besætning," sagde Palle, „han kan jo blive her, mens Du, min brave Svend, Vermund hedder Du jo, maa lyde Pligtens Bud."

„Jeg har taget Tjeneste hos Jarlen," sagde

Erling, „det er en god og tapper Herre, jeg ønsker mig ingen bedre."

„Saa maa Du med ombord," sagde Palle, „men først skal Du og Vermund smage mit bedste, tydske Øl. Fyld vort største Krus, Sigrid."

Da Sigrid kom ind med Kruset, saae Vermund først rigtigt paa hende, og han syntes aldrig at have seet smukkere Kvinde i sit Liv. Det var maaskee Grunden til, at han ikke havde stort Hastværk med at bryde op, og at han med Tilfredshed hørte Erling fortælle, at det var Vermund, hvem han skyldte sin Frelse, at det var ham, der havde anført den Skare, som havde anfaldet Venderens Gaard, hvori Erling arbejdede som Træl. Sigrid saae taknemmelig paa den jevne og ærlige Svend, hvis Hjerte tog til at banke, da det mødte hendes Blik. Kruset blev endnu engang fyldt og tømt, og mens det gik rundt, fortalte Palle om Harald Kesias skammelige Færd og om den Frygt, Roeskilde fredelige Beboere havde faaet for ham.

„Det er Erik Jarls Broder," sagde Vermund, men Venskabet mellem de to Brødre har aldrig været stort."

„Knud Jarl har dog faaet dem forligte," mente Palle.

„Det vil sige," sagde Vermund, „at Frygten for den mægtige og strenge Broder lader dem holde Fred med hinanden. Erik ligger nu ude paa Fjorden med sin Snekke, men jeg er sikker paa, at han ikke, mens han er her, gjæster Jarlen paa Haraldsborg."

„Hvilken Forskjel paa Brødre!“ sagde Sigrid.

„Ja,“ sagde Palle, „heri har Du Ret. Knud eller, som de kalde ham, Knud Lavard slægter sin Fader Erik Ejegod paa, Harald gjør ham den største Skam, og om Erik veed jeg ikke Andet end hvad jeg nu hører af Vermund, at han skal være en gjæv og tapper Herre.“

Endelig brød de to Svende op for at gaae ombord. Da Sigrid bad sin Aftenbøn, bad hun ikke alene for sin Fader og Broder, men ogsaa for Vermund Thorsen, den fremmede, kjække Svend.

Andet Kapitel.

I Kongsgaarden.

Den Ubbe Jarl, som i forrige Kapitel blev omtalt, var en Søn af Asbjørn Jarl og gift med Kongens Datter Ingertha. Han var noget over de halvhundrede Aar gammel og lignede sin Fader, der spillede en saa sørgelig Rolle under Oprøret mod Knud den Hellige. Ligesom Faderen havde Ubbe et Ansigt, der mindede om Rovfuglen, Øjenbrynene vare store, buskede og sammengroede over Næsen. Han var højere end Faderen og bekjendt for sin Styrke. Paa sin Hustrus Opfordring var han

redet til Roeskilde for at spørge til Dronning Margrethes Befindende, hun havde i længere Tid været syg. Jarlen havde ogsaa selv et Ærinde at udrette, han vilde forhøre sig hos Harald Kesia, om denne Stormand vilde være med til at gjøre et alvorligt Forsøg paa at styrte Knud Lavard og fratage ham hans Jarledømme. Harald havde i sit stille Sind den største Lyst dertil, men han ansaae sin Broder for at være for klog og mægtig til, at et Anslag mod ham kunde lykkes, tidligere Forsøg paa at styrte ham vare faldne højst uheldige ud. Imidlertid skjulte han ikke for Ubbe, at han slet Intet havde imod, at Knud paa den ene eller den anden Maade blev ydmyget. Hermed maatte Ubbe stille sig tilfreds.

Da han naaede Kongsgaarden, steg han af Hesten og gik hen mod den Bygning, hvori Dronningen boede. En ung, meget smuk Pige, der talte Norsk, mødte ham i Forhallen, han sagde til hende:

„Ulfhild, gaa til Dronningen og spørg hende, om jeg kan faae hende i Tale."

„Det kan I vist nok," svarede hun, „Henrik Jarl har nylig besøgt hende. Hun føler sig idag bedre, hun siger, det er, fordi hun har modtaget gode Efterretninger fra Kong Magnus."

Dronningen havde Intet imod at see Ubbe Jarl. Bleg og mat laa hun paa en Løjbænk. Skjøndt kun halvtredssindstyve Aar gammel, var hendes Haar allerede hvidt, og de før saa skjønne Træk gjennemfurede af Rynker. Hun saae ud som hun

var over 10 Aar ældre end hun virkelig var. Aarsagen hertil var, at hun ikke havde taget sig Livet let, men grebet kraftigt ind i Statsstyrelsen; Arbejdet havde oversteget hendes Kræfter, og en ulægelig Sygdom gnavede nu paa hendes Liv. Hendes svage Mand vilde ikke have været i Stand til at bevare Freden mellem Kongehusets stridbare Medlemmer, hvis han ikke havde havt Dronning Margrethe ved sin Side. Hun forstod med Mesterhaand at mægle mellem dem, og saalænge hun levede, blev Freden ikke brudt.

Dronning Margrethe maa henregnes til en af Danmarks mest mærkelige Dronninger. Hun var en Datter af Vest-Gothernes Konge Inge, og i Aaret 1101 blev hun gift med den norske Konge Magnus Barfod. Da dette Giftermaal skulde tjene til at befæste Freden mellem Magnus og Inge, fik hun Tilnavnet Fred-Kolle, Fredens Stifterinde, og til dette Tilnavn søgte hun at gjøre sig værdig i hele sit Liv. Ikke længe varede hendes Ægteskab med Magnus, der allerede i Aaret 1103 satte Livet til paa et Tog mod Irland. Et Par Aar efter giftede hun sig med Kong Niels og blev ligesaa yndet i Danmark som hun for havde været i Norge.

Ved Giftermaal bestræbte hun sig for at bane Vejen for fredelige Tider; hun formaaede dog kun derved at skabe et Havblik før Stormen; imidlertid vise dog de mange Slægtforbindelser, med hvilken Ihærdighed hun forsøgte paa at løse Opgaven.

Den tøjlesløse Harald Kesia fik hun gift med Magnus Barfods Datter Ragnhild. Harald havde en Søn, Bjørn Jernside, der ikke i nogen Henseende slægtede sin Fader paa, han blev gift med Dronningens Søster Cathrine. Kongens Brodersøn Henrik, kaldet Skatelar, blev gift med Dronningens Broderdatter Ingerid. Hendes Søster Christines to Døttre Malmfred og Ingeborg fik hun gifte henholdsvis med den norske Konge Sigurd Jorsalafar og Knud Lavard. Ja, selv til Olaf Hungers Enke Inger eller Ingegerd fandt hun en Mand, sin Farbrodersøn Philip, Vest-Gothernes Konge.

I sit Ægteskab havde hun ofte havt Bekymringer, det var, naar Kong Niels havde lyttet til slette Raadgivere. Det blev da hendes Opgave at modarbejde disse falske Venner, og det lykkedes hende næsten altid. Men hun kunde ikke forhindre, at Kongedømmet mistede noget af sin tidligere Glands; thi Kongens Personlighed var ikke skikket til at opretholde den, og hvad der skadede ham mest, var hans Gjerrighed. Til alle Tider har denne Last forskjærtset en Konge Mængdens Yndest og udsat ham for Stormændenes Spot, og især var det Tilfældet her i Norden, som det fremgaar af vore Sagaer. Dronningen søgte at bøde derpaa ved af sine egne Midler at være rundhaandet mod Gejstligheden, der allerede dengang begyndte at faae Fattigplejen i sin Haand.

En stor Sorg, som hun aldrig forvandt, havde den ædle Dronning havt, dengang hun mistede sin

smukke, lovende, førstefødte Søn Inge. Han var femten Aar gammel, da han en Dag var ude at ride med sin Tugtemester. Da kastede Hesten ham af, den ene Fod blev hængende i Stigbøjlen, derpaa blev han slæbt henad Jorden, og tilsidst slaaet ihjel af Hestens Hove. Al hendes Kjærlighed fik nu hendes yngste Søn Magnus eller Mogens, som Almuen kaldte ham. Hun havde havt den Glæde, at Vest-Gotherne i Aaret 1129 havde valgt ham til at beklæde hans Morfader, Inge Stenkildsens Throne. Da disse Aaret efter dræbte Svearnes Konge, Ragvald, der uforsigtigt paa sin Eriksgata havde vovet sig ind i deres Rige, var Magnus nu i Gothland for at forsøge paa at blive valgt til Ragvalds Efterfølger.

Kongs Niels var paa Rejser i Nørre-Jylland, hvilken Landsdeel han meget yndede.

I Dronningens Hal var hendes Søns Hustru Richiza tilstede. Hun var en Datter af den polske Konge Boleslav og for 3 Aar siden bleven gift med Kong Magnus; Richiza var Kongeslægtens smukkeste Kvinde, og hendes Skjønhed af en helt anden Slags end den, man plejede at finde i Danmark. Hendes Haar var mørkt, Øjnene næsten sorte og Næsen græsk. Richiza var høj og slank og havde en kongelig Holdning. Bag det stolte Ydre skjulte sig en mild og from Karakteer, og hendes Mand, den stolte, unge Kong Magnus, tilbad hun med sit unge Hjertes hele Varme.

Da Ubbe traadte ind, hilste han i Forbigaaende

paa Richiza, nærmede sig dernæst Dronning Margrethe og sagde:

„Jeg bringer Dig mangen god Hilsen fra min Hustru, hun haaber, at jeg maa bringe godt Nyt med hjem om din Sundhed."

„Hvorledes lever Inger?" spurgte Margrethe med mat Stemme.

„Tak, godt. Men Du selv?"

„Jeg bliver svagere Dag for Dag. Wattersoten tager til, og Munken, som seer til mig, mener, at min Lever ogsaa er syg."

„Jeg haaber, at han helbreder Dig."

„Der bliver hver Dag ovre i Kirken bedt for mig. Men jeg mærker godt, at mine Dage ere talte, at jeg snart skal vandre bort og samles med mine Fædre. Jeg haaber til Gud, at jeg ikke har begaaet nogen Synd her paa Jorden, som ikke vil kunne vorde mig forladt i Himlen."

„Det har Du ikke," sagde Ubbe.

„Hvad der ængster mig, er Frygten for, at I Allesammen, naar jeg er borte, ville glemme, at kun Fred og Venskab skaber Lykke. Henrik forlod mig for lidt Siden, han udtalte sig meget uvenligt mod vor Frænde, Hertug Knud. Men jeg talte ham da tilrette og mindede ham om, at jeg for Fredens Skyld har viist ham stor Godhed og gjort ham rig; thi jeg skiftede jo min Fædrenearv i tre lige Dele, tog selv den ene, gav Knud den anden og Henrik den tredie."

„Hvorfor skulde Knud have Deel i din Fædrenearv?" spurgte Ubbe.

„Fordi han er gift med min Søsterdatter, og fordi han er en mægtig Mand, som det er godt at have til Ven."

„Du frygter altsaa Knud Lavard?" spurgte Ubbe.

„Nej. Da Knud for ikke længe siden var her og hævede Arven, formanede jeg ham til redeligen at befordre og vedligeholde Freden i Fædrelandet og Enigheden i Kongehuset og at vise sig ligesaa stor indenlands som han har viist sig udenlands. Og Knud kaldte da Gud til Vidne paa sin Retskaffenhed, og at han altid havde søgt at opføre sig uskyldig og tro, og han lovede alene at ville forsvare sig og aldrig at yppe nogen Kiv, ja, at ville gjengjælde Fjendskab med Velgjerninger."

„Det er smukke Løfter," mente Ubbe, „naar han nu blot holder dem."

„Ingen har nogensinde beskyldt Knud for at være svigefuld."

„Stræber han ikke efter engang at blive Konge i Danmark?"

„Han er jo allerede Konge. Han har arvet Henrik Gotskalksens Kongerige."

„Hvad er det værd mod det danske Rige? Obotriternes Rige opstaaer idag og forgaaer imorgen."

„Ogsaa Du, Ubbe, lider, som jeg kan mærke, ikke Knud. Jeg veed dog, at han er min Søn

Magnus god, han er hans Gudfader, ja, han er Gudfader til min Søns ældste Datter."

„Jeg seer, at vore Meninger om Knud ere højst forskjellige," sagde Ubbe, „derfor vil jeg ikke trætte Dig imod. Jeg hører, at Du har faaet gode Efterretninger fra Magnus."

„Gud være evigt lovet! Det har jeg. Men jeg føler mig træt, Richiza vil bedre end jeg kunne fortælle Dig Nyt fra sin Herre og Husbond."

Da Ubbe vendte sig mod Vest-Gothernes Dronning, sagde hun:

„Den hellige Jomfru være lovet, min Husbond har havt god Fremgang i Sverrig; thi Svearne have valgt ham til deres Konge."

Mens Ubbe opholdt sig i Fruestuen og fik en udførlig Beretning om Magnus Forhandlinger med Svearne, sad Henrik Skatelar ved et Krus tydsk Øl ovre i Gjæsternes Hal. Utaalmodig rejste han sig, men satte sig igjen. Dette gjentog sig flere Gange, og for hver Gang han havde gjort det, desto mørkere blev han.

„Kvinder kunne aldrig fatte sig i Korthed," mumlede han, „nu maa Ubbe vel sagtens høre det Samme som jeg fik at høre derinde hos de to Dronninger, først en stor Roes over Knud og Formaninger til at holde Fred med ham, og dernæst en Beskrivelse af Magnus Nielsens Heltebedrifter ovre hos Vest-Gotherne og Svearne."

Henrik Skatelar var en af Svend Estridsens mange Sønnesønner. Dengang Erik Ejegod var

død, var hans Broder Svend, Henriks Fader, den Nærmestberettigede til Thronen. Han skyndte sig til Viborg, for at blive valgt til Konge, undervejs blev hans legemlige Svaghed saa stor, at han maatte staae af Hesten og lade sig kjøre paa en Vogn. Han udbrød da: „Jeg vil glad døe, naar jeg blot i tre Dage har baaret Kongenavnet.“ Da han blev saa syg, at han ikke engang kunde kjøre, lod han sig sætte i en Bærestol og bad dem skynde sig, idet han sagde til sine Folk, at han vilde være glad, naar blot Folket fik ham udraabt til Konge, og han derpaa strax udaandede paa Thinget. Han døde dog, inden han naaede Viborg, 46 Aar gammel. Hans Broder Ubbe var nu den Nærmeste til Thronen, men han undslog sig for at modtage Valget, og saaledes blev Niels Konge.

Henrik Svendsen var en Smule halt, derfor havde han faaet Tilnavnet Skatelar. Han var af Mellemhøjde, kraftigt bygget og besad en Karakteer, hvori Haarhed var blandet med List; undertiden kunde han paa en drøj Maade spotte en Modstander. For Tiden ansaae han Knud Lavard for at være sin værste Fjende, og de vare i Aarenes Løb oftere tørnede sammen, saaledes i Ribe, dengang Kongen holdt sin Søns Bryllup. Svend var der bleven ærgelig over Knuds prægtige, sachsiske Dragt og havde spottende sagt til ham: „Purpur vil ej beskytte dit Liv imod Sværd,“ Knud svarede: „Dine Klæder gjøre Dig ej sikkrere.“ Som et Slags Trods

mod Knud bar Svend derefter meget simple Klæder og var idag iført en tarvelig Faareskindspels.

Som sagt, han holdt Knud for at være sin værste Fjende, men i Virkeligheden ansaae han Enhver, der stod mellem ham og Thronen, for at være sin Fjende. Han havde arvet Faderens Ærgjerrighed og Forfængelighed og sagde som Svend: „Blot tre Dage Konge og jeg vil gjerne døe.“ I Grunden var der ikke Mange, som stode mellem Thronen og ham, naar Kong Niels var død. Knud den Helliges Søn Carl var bleven myrdet i Flandern paa lignende Maade som hans hellige Fader i Danmark. Derefter var der Knud Lavard; kunde Henrik faae Knud og Magnus til gjensidigt at ødelægge hinanden, vilde han efter deres Død kunne gjøre Fordring paa at blive Konge, og han havde da al Udsigt til at blive det. Knuds Broder Harald Kesia vilde aldrig blive valgt, hertil havde han givet for stor Forargelse, og Knuds anden Broder Erik nød ingen Anseelse, fordi Erik Ejegod havde avlet ham med en gift Kone.

Det var nu Henriks nærmeste Opgave at ødelægge Knud, og hertil vilde han benytte Kong Magnus, der ønskede efter Faderens Død at blive Danmarks Konge, men indsaae, at Knud stod ham i Vejen. Henrik havde længe med Rigets Stormænd lagt Raad op mod Knud, men endnu havde de ikke havt nogen bestemt Plan. I sit stille Sind mente Henrik, at Planen helst maatte lægges saaledes,

at Magnus, hvis den lykkedes, ikke høstede Roes derved.

Endelig kom Ubbe fra Fruestuen. Han satte sig hos Henrik, der strax begyndte at tale om Knud. Ubbe hørte en Tid i Taushed derpaa og sagde tilsidst:

„Frænde, før jeg kom hertil, var jeg hos Harald, for at udforske hans Mening. Jeg kan kun sige Dig dette, at han er ikke imod os. Du veed, at det er Manges Mening, at ikke Knud, men Magnus bør være Danmarks Konge, naar gamle Kong Niels er død, men vi bør opsætte at tage afgjørende Bestemmelser, til Dronning Margrethe har sagt Verden Farvel."

„Jeg mener," sagde Henrik ivrig, „at der maa handles hurtigt, vi vide ikke, hvorlænge Kongen lever."

„Han overlever vel sin Dronning; thi, saavidt jeg kan skjønne, har hun ikke lang Tid tilbage at leve i. Desuden faae vi ikke Magnus med os, saalænge hans Moder formaner ham til Maadehold. Naar hun er død, er han vor."

„Din Fader var ikke saa forsigtig, dengang han var med at rejse Oprøret mod Kong Knud," mente Henrik.

„Det var under andre Forhold," sagde Ubbe, „Kong Knud var en dalende Stjerne, Hertug Knud er en opgaaende. Og hvad opnaaedes ved Knuds Drab? At han blev en Helgen."

„Hvo veed, om ikke ogsaa Knud Lavard bliver

en Helgen, hvis vi dræbe ham," sagde Henrik spottende, „saa har Asbjørn været med til at give Landet en Helgen og hans Søn til at give os en anden."

„Du mener, at Knud bør dræbes?"

„Herom ville vi pleje Raad med Magnus," mente Henrik. „Han kommer vel hjem i dette Efteraar."

„Jeg har nøje overvejet Sagen mod Knud," sagde Ubbe, „og jeg frygter for, at den vil helt mislykkes, saafremt Mange ikke skjule for deres Hustruer, hvad vi have i Sinde. De svenske Jomfruer, som have faaet danske Jarler til Mænd, holde med deres Frænke, Dronningen, og faae de at vide, at Knuds Liv er i Fare, ville de advare ham. Du, Henrik, er gift med Dronningens smukke Broderdatter Ingerid, har Du kunnet skjule for hende, at Du agter at forvolde Knud Fortræd?

„Jeg taler aldrig med Kvinder om saadanne Ting," svarede Henrik haanligt, „men maaskee gjør Du det?

„En Kvinde kan tidt gives os et godt Raad," mente Ubbe, „min Hustru, liden Ingertha, holder med os; thi hun ønsker, at hendes Halvbroder og ikke Knud maa blive Danmarks Konge."

„Ved St. Jørgen, Du sad jo nys og talte om, at vi skulde skjule vore Anslag for vore Kvinder."

„Jeg er gift med Kongens Datter, men Du med en af Dronningens svenske Frænker. Din

Hustru er jo nær beslægtet med Hertug Knuds Ingeborg."

Henrik Jarl lo haanligt og sagde:

„Ingerid har ingen anden Villie end min; jeg er Herre i mit Hus, og min Villie er den øverste Lov. Selv om jeg som Harald havde en Snes Friller, vilde hun Intet sige dertil."

„Din Hustru er saa skjøn, at Du ikke har nogen Fristelse til at leve med Friller. Desuden har Du vel ingen Lyst til af Almuen at blive sammenlignet med Harald Eriksen?"

„Hvad bryder jeg mig om Skjønheden," lo Henrik, „jeg seer kun paa Fordelen, og Ingerid har bragt mig en Trediedel af Dronningens Fædrenearv. Den skal hjælpe mig til, hvad jeg vil."

„Og hvad vil Du da?

„Ødelægge Knud."

„Ja, men hvilken Fordeel har Du deraf?

„Hvilken Fordeel har Du?"

„At Magnus bliver Konge."

„Nu ja, saa er vor Fordel den Samme," sagde Henrik.

Nu traadte en Svend ind i Hallen og spurgte efter Henrik Jarl. Svenden saae ophidset ud, og hans Dragt var skjult af Støv, Jarlen rejste sig og spurgte:

„Hvad Ærinde har Du? Du seer jo ud som om Venderne have hærjet og ødelagt min Gaard."

„Jeg bringer Eder onde Tidender, Herre Jarl, Eders Hustru er rømt af Gaarde."

„Du lyver, Armund!“ foer Jarlen op, og hans Ansigt blev blussende rødt.

„I var neppe reden herind til Roeskilde, for hun fik Besøg af Othar Rolfsen, der i den sidste Tid saa jevnlig har gjæstet Eders Gaard. De vandrede til Fjorden, hvor der laa en liden Snekke, de skyndte sig ombord, Sejl blev hejst i Raa, og for strygende Medbør sejlede de ud af Fjorden.“

„Og Ingen gjorde Forsøg paa at sætte efter dem?“

„Der laa kun smaa Baade ved Stranden. Ude i Fjorden saaes et stort Skib for Anker. Jeg roede derud, for at bede Skibets Høvding om for god Betaling at sætte efter de Flygtende, men han svarede mig: „Er Ingerid løben fra Henrik Svendsen, maa han selv hente hende tilbage. Jeg blander mig ikke i den Sag.“ Saaledes maatte jeg, med uforrettet Sag, gaae fra Borde.“

„Og det vovede han at svare Dig! Han skal faae min Hævn at føle. Veed Du, hvem han er?“ brølte Henrik.

„Det er Eders Sødskendebarn Erik Jarl,“ svarede Armund.

„Erik! Han har maaskee hjulpet dem paa Flugt. Knud Lavard har tilskyndet ham dertil, for at jeg skulde blive til Latter i dette Rige.“

„Den Sag faaer I en anden Gang undersøge,“ sagde Ubbe, der hidtil havde været taus, „det er nu min Mening, at I hurtigst muligt sætter efter de Flygtende. Der ligger her i Havnen et Par af

Kongens mindre Skibe, et af dem kan I faae, og det skulde være underligt, om I ikke indhentede de Tvende."

„Raadet er godt," svarede Henrik. „Jeg vil strax sætte det iværk."

Han ilede ud af Hallen, fulgt af Armund. Hans Sind var i et stort Oprør, og havde han i dette Øjeblik mødt sin Hustru, havde han hugget hende ned. Han havde sagt til Ubbe, at den Begivenhed vilde bringe Folk til at spotte over den uheldige Ægtemand; men en Jarl, som Folket lo ad, vilde det aldrig paa Thinge faare til Konge. Flugten var et Stød, som havde ramt hans kjæreste Forhaabninger. Dersom han ikke indhentede Ingerid, maatte han tilbagegive den store Arv, han havde faaet med hende, han vilde da igjen blive en fattig Jarl og være hæmmet i at forfølge sine skumle Planer.

En Time efter sejlede han fra Roeskilde paa en af Kongens Snekker, det luftede frisk, og Maanen skinnede paa Bølgerne. Da han kom forbi Eriks Skib, hvor en stor Ravn saaes i Forstavnen som Gallionsfigur, løftede han truende sin Haand og svor en dyr Ed paa, at hverken Knud eller Erik skulde undgaae hans Hævn. Længere borte saaes Haraldsborgs Taarn og røde Mure i Maanens dæmpede Belysning.

„Der boer den tredie Broder," sagde Henrik. „Han vil drive Spot med Det, som nu piner mit Sind, men jeg vil taale hans Spot, hvis han vil

hjælpe mig til at tage Hævn over hans to Brødre. Og blodig skal Hævnen blive, det sværger jeg ved alle Helgene!"

Tredie Kapitel.

Erik Jarl.

Septembermaanen lyste over Roeskilde Fjord og dens skjønne Bredder. Paa Bølgerne laa Erik Jarls store Snekke, der var ladet med Varer fra hans Tog i Østerleden. Selv stod Jarlen i Lystingen af sit Skib og saae ind mod Roeskilde, hvis Kirkes Spir ragede op mod den klare Aftenhimmel. Alt i Naturen aandede Fred, kun engang imellem drog en Trækfuglesskare mod Syd, et Varsel om, at Sommeren snart var forbi.

Erik Jarl var en af de Kongesønner, som ikke gjorde sig Haab om at komme paa Thronen; han var en fattig Jarl og tilmed ilde seet af Kongen. Dronningen havde ment, at han var for ubetydelig til at faae en af hendes Frænker til Ægte; han var ikke gift, men havde en Søn Svend med en Frille. Denne Søn, der siden blev den bekjendte Svend Grathe, var endnu et Barn, og Erik selv noget over fyrretyve Aar gammel; der hvilede en Plet

paa hans Fødsel; thi Erik Ejegod havde, som alt fortalt, avlet ham med en gift Kone.

For hans Fader drog til det hellige Land, beskikkede han Formyndere for sine to umyndige Sønner Erik og Knud. Den Sidstnævnte, som var født i lovligt Ægteskab med Dronning Bothild, fik den mægtige Jarl Skjalm Hvide til Formynder, men Erik ringere Mænd. Da Kong Erik døde paa Rejsen, og Niels blev Konge, førte Erik i længere Tid en stille og ubemærket Tilværelse. Hans Broder Knud kom derimod hurtigt til Magt og Ære, og det var rimeligviis ham, som forskaffede Erik Jarledømmet over Lolland og Falster. Men det beholdt han ikke længe; thi dengang Ubbe Asbjørnsen, der var bleven gift med Kongens Datter Ingertha, fik Lyst til Eriks Jarledømme, blev det frataget Erik og overdraget Ubbe. Var der Nogen, som Erik hadede tilgavns, var det af den Aarsag Ubbe; han havde sagt ham det, men den mægtige Mand lo kun ad den afsatte Jarls Trusler.

Forøvrigt havde Erik ogsaa havt en forbittret Strid med sin Broder Harald; thi, da han forlangte sin Fædrenearv af Broderen, gav denne ham et haanligt Afslag og lod ham høre, at han var avlet i Hor. Herover blev Erik meget forbittret, begyndte at fejde paa Broderen og førte det røvede Gods til sin Gaard Arnakke. Harald Kesia var ikke sen til at tage Hævn, han overfaldt Arnakke, hvorfra Erik itide var flygtet, og opbrændte Gaarden og derved sit eget Gods, som Erik havde ført dertil.

Nu lagde Knud sig derimellem; thi Striden mellem Harald og Erik begyndte at vække almindelig Forargelse, og Kongen saae roligt paa, at de fejdede paa hinanden lige udenfor hans Dør. Knud stævnede sine Brødre til sig i Slesvig, irettesatte dem og skiftede Arven imellem dem. Harald, som havde haabet at kunne beholde den hele Arv, blev rasende paa Knud, men Erik blev ved den Lejlighed Knuds Ven og Beundrer.

Da han kom hjem, lod han Arnakke opbygge større end før og begyndte at leve som Landets andre Stormænd, hvortil hans Fædrenearv satte ham i Stand. Men han kom aldrig til Hove; thi han glemte ikke, at han var bleven behandlet uretfærdigt af Kongen, derimod var han hver Sommer ude paa Tog mod Venderne, som dengang vare Rigets værste Fjender. Han var med sin Snekke nylig kommen hjem fra sit Sommertog, og naar han havde afsat sine Varer til de Roeskilde Kjøbmænd, agtede han sig til Arnakke for at jage og see sine Naboer hos sig.

Erik var en høj, kraftigt bygget Mand og den af Sønnerne, som mest lignede sin Fader. Der var i hans Ansigt noget Haardt, der dog ikke traadte stærkt frem, undtagen han var i ondt Lune. Saameget Almuen hadede hans Broder Harald, saameget yndede den Erik, der altid havde gjort Ret og Skjel mod Enhver og aldrig forurettet Smaafolk.

Erik Jarl saae ind imod Domkirkens Taarne

og bad i Stilhed sin Aftenbøn; thi han var en meget gudfrygtig Mand, der troede paa den hellige Skrift og alle Helgene. Han havde havt til Lærer en from Kannik ved Roeskilde Domkirke, han hed Illug, der søgte at mildne Kongesønnens haarde Sind, hvilket tildels lykkedes ham. Kort efter at Niels var bleven Konge, kom Biskop Eskil af Viborg engang til Roeskilde paa Gjennemrejsen til Lund, hvor han havde været Kannik, før han i Bispeembedet afløste den gamle Bisp Heribert. Han traf der sammen med Erik Eriksen og begyndte at tale om den svare Synd, hvori denne var bleven undfanget. Den neppe endnu mandvoxne Yngling gav Bispen saa hidsige Svar, at den ærværdige Mand forglemte sig selv og slog Erik Ejegods Søn. Da raabte Erik:

„Det skal engang koste Dig dit Liv."

Den mægtige Bisp lo haanligt ad Drengens Trusel. Det Slag, Erik havde faaet, aabnede hans Øjne for, at ikke enhver Kirkens Tjener var en Kristi Tjener, hvilket han før havde troet. Han vedblev dog at ynde Illug og at lytte til hans fromme Raad og Formaninger. Mange andre Slag fik Erik i Livet; de staalsatte ham, men paa samme Tid lærte han at slutte sig til sine faa, sande Venner, hvoraf hans Broder Knud var den oprigtigste, men ogsaa den mægtigste. Erik var sikker paa, at Broderen engang vilde blive Konge i Danmark, og han nærede det Haab, at, hvis det skete, vilde han gjøre ham til Jarl i Jylland,

den mest ærefulde Plads, som en Jarl kunde beklæde.

Da Erik havde endt sin Aftenbøn, vandrede hans Blik fra Domkirkens Taarne til et andet Taarn, det var Taarnet paa hans Broder Haralds Borg. En Sky foer over hans Ansigt, men han sagde til sig selv: „Mit Løfte til Knud skal jeg holde, Harald skal være mig en fredhellig Mand. Han er værst mod sig selv."

Jarlens Tanker skiftede, og et Smil spillede om hans Læber; thi han kom til at tænke paa, at en af Henrik Svendsens Svende havde været ombord og gjort stor Staahej af, at Fru Inger var rømt fra sin Mand. Erik var tilsinds at troe, at en Misforstaaelse her maatte finde Sted, derfor havde han affærdiget Svenden saa kort. Aldrig havde han hørt, at en Jarls Hustru var rømt bort fra sin Mand, men det var forekommet, at en Frille var løben sin Vej. Noget Personligt havde han ikke udestaaende med Henrik Skatelar, men han vidste, at han var Knuds svorne Fjende, og derfor betragtede Erik ham ogsaa som sin. Kongens lille Snekke med Henrik ombord strøg nu forbi Eriks Skib, han syntes at kunne skjælne Henriks Skikkelse i Bagstavnen og at høre et Raab over til sit Skib; havde han forstaaet, hvad det var, Henrik raabte over til ham, var denne neppe kommet godt derfra.

Kort efter saae Jarlen en lille Baad støde fra Land og nærme sig Skibet. Han vidste, at det

var hans egen Baad, der bragte Vermund Thorsen og Erling Pallesen tilbage til Skibet. De roede rask til, og snart stode de for Jarlen, hvem de meddelte, at de havde udrettet deres Ærinde, og de fortalte ham det Nyt, de havde hørt af Ombudsmanden. Det var ikke Jarlen ukjært at erfare, at Kongen ikke var i Roeskilde; thi det bares ham for, at Kongen og han engang vilde støde haardt sammen, og Følgerne af et saadant Sammenstød vilde neppe kunne vorde gode for Jarlen. Han undgik derfor helst de Steder, hvor den gamle Konge opholdt sig.

De to Svende gik bort for at opsøge deres Natteleje, men Jarlen blev endnu staaende en Stund og saae ud over Byen, hvor han havde tilbragt de fleste af sine Barndomsaar. Da saae han i Horisonten Flammer paa en, to, tre Steder slaae op imod den klare Nattehimmel. Han blev ikke videre berørt deraf, det var endnu Skik, hvilket den svage Konge ikke havde kunnet forhindre, at Slægter fejdede mod hinanden, og han mente, at de brændende Gaarde vare Følgerne af en saadan Fejde.

Midnat nærmede sig, og Kongesønnen tænkte paa at begive sig til Hvile. Han kastede endnu et Blik op til Himlen, hvor de evige Stjerner tindrede, og dernæst gled hans Øje over den Sølvstribe, som Maanen kastede paa Fjordens Bølger. Da syntes han at høre et Suk nede ved Skibets Ror, han saae ud over Rælingen og studsede; thi han saae en bleg og dejlig Kvinde svømme paa Bølgerne.

Han vilde tiltale hende, men hun forekom ham og sang:

Hil Dig Jarl paa høje Snekke!
Ørn, Du Ørnes Vinger stække
Skal engang, naar intet Raad
Findes imod Niddingsdaad.

Hil Dig Jarl, af Jarler kalde
De den Mindste Dig af alle,
Men naar Troskab døer i Nord,
Skal din Hævn Dig gjøre stor.

Skærp dit Sværd, snart Tiden kommer,
Snart det er ej mere Sommer,
Da faaer Loke atter Magt,
Da bli'er Mørkets Daad fuldbragt.

Da Kvinden havde sunget dette, dukkede hun under Bølgerne og forsvandt. „Var det et Drømmesyn?" spurgte Jarlen sig selv. „Eller hvad var det? Hun sagde, at Hævnen vilde gjøre mig stor; men jeg kan dog ikke vinde synderlig Ære ved at slaae Ubbe Jarl eller Bisp Eskil ihjel? Eller vil der skee Noget i en Fremtid, som jeg er udseet til at hævne?" Jarlen grundede meget derpaa, men han kunde ikke finde Løsningen paa den Gaade. Han var overbeviist om at have hørt og seet en Havfrue, og at det ikke havde været noget Drømmesyn. Sangen havde lydt tydeligt til ham, et Drømmesyn synger ikke. Noget maatte det have at betyde, men var det Godt eller Ondt? Tankefuld lagde han sig i Lyftingen til at sove, Maanen smilede

ned til den slumrende Jarl, hvem det i Drømme forekom, at Havfruen endnu sang fra Skibets Boug, der vuggedes op og ned af Bølgerne.

Næste Morgen kom Kongens Ombudsmand for at sætte Skibet i Skat. Jarlen, som kjendte den gamle Palle Haraldsen, udspurgte ham ivrigt om, hvad der var foregaaet i Hjemmet i Sommerens Løb. Det Vigtigste, Ombudsmanden kunde meddele, var, at Kongen havde havt et Møde i Ribe med Knud Jarl, og at Kongen og Jarlen eller Hertugen, som han efter ny Skik kaldtes, vare skiltes ad som Venner.

„Det synes mig," sagde Jarlen, „at Kongen og min Broder ikke tage sig Andet for end at forlige sig."

„Ja, det er let at forstaae, Hr. Jarl; thi der er saa mange om at sætte Ondt mellem dem; I kjender vel de Folk bedre end jeg."

„Aa ja, jeg kjender dem. Fandt Sammenkomsten Sted, før Magnus rejste til Gothland?"

„Ja, Kong Magnus var i Ribe, og man fortæller, at han og Knud bleve saa gode Venner, at han formaaede Jarlen til at komme herover og holde Jul i Roskilde."

„Ej, ej, det er jo glædelige Tidender. Jeg maa skynde mig hjem og faae Arnakke sat i Stand inden Jul paa bedste Maade; thi, naar Julekvæld er forbi i Roeskilde, vil min Broder ganske vist besøge mig. Palle, Du maa hjælpe mig til at faae mine Varer godt solgte."

„Jeg skal gjøre, hvad jeg kan, jeg staaer mig godt med de Roeskilde Kjøbmænd. Inden der iaar skal holdes Jul i Roeskilde, vil I vistnok kunne vente god Afsætning paa alle Slags Varer, og I bringer Varer, som let ville kunne finde Kjøbere."

„Det fornøjer mig at høre," sagde Jarlen. „Det er ellers min Hensigt at lade Vermund blive her tilbage med Skibet og sælge Varerne, medens jeg selv endnu idag tager hjem til Arnakke."

„Det bliver Eders Sag," mente Palle, „Vermund syntes at være en flink og trofast Svend."

„Det er han, jeg stoler paa ham som paa mig selv. — Jeg vil spørge Dig om en anden Sag, Palle. Er det sandt, at Ingerid er rømt fra sin Mand?"

„Ja, det er sandt, og det har allerede vakt megen Forargelse. Man har ikke turdet fortælle den syge Dronning Noget om den Sag, man frygter for, at det skal forværre hendes Sygdom."

Jarlen taug et Øjeblik, den Tanke paakom ham, at nu kunde Henrik Skatelar ikke lade ham høre Noget om hans Fødsel; thi nu var Fru Ingerid rømt bort, og ikke engang med en Kongesøn."

„Veed man, hvem der har bortfort hende?" spurgte Jarlen.

„Det har Othar, en Søn af Rolf, med hvem jeg har tjent i Kongens Hird. Rolf ejer megen Jord i Vendsyssel."

„Saa ere de vel sejlede til Aalborg," mente Jarlen. „Da en af Henriks Svende igaar var her ombord og begjærede, at jeg skulde indhente de Flygtende, mente jeg, at Svenden maaskee havde taget Fejl."

„Herre Jarl, nu har jeg besørget Kongens Tjeneste, og I veed, at den skal gaae fremfor Alt," sagde Ombudsmanden, „nu vil jeg besørge mit eget Ærinde, og det er, at nedbede Himlens Velsignelse over Eder, fordi I har hjembragt min Søn fra det vendiske Fangenskab."

„Tal ikke derom. Den Tjeneste, som jeg har viist Erling, har han i alle Maader erstattet mig ved i denne Sommer at tjene mig modig og tro. Han har vel fortalt Dig, at jeg har optaget ham i min Hird?"

„Ja, og han kan ikke noksom berømme Eders Godhed."

„Det er sjelden, Nogen kalder mig god, de Fleste kalde mig streng," sagde Jarlen, „har Du Noget at tale med din Søn om, da gjør det snart; thi jeg tager ham med mig til Arnakke."

Ombudsmanden forlod Jarlen for at tale med Erling. Talen faldt paa Sigrid og den Bekymring, Faderen nærede for hendes Fremtid, han skildrede Harald Kesias Røvertog ikke alene efter Gods og Fæ, men ogsaa efter Kvinder. Hertil kom nu, at hun havde faaet en Bejler i Vikaren, og han var ikke god at have til Fjende. Erling blev urolig og sagde, at han næsten fortrød at have

taget Tjeneste hos Jarlen, og vilde bede om Orlov i nogen Tid, for at hjælpe Faderen i hans Embede og vise Folk, at Sigrid ikke alene havde en Beskytter i sin Fader, men ogsaa i sin Broder, der ikke, som Mange troede, var død i vendisk Fangenskab. Palle vilde dog ikke vide Noget heraf, han skulde nok beskytte Sigrid, saalænge han selv levede. Medens de stod og talte herom, gik Jarlen forbi og henvendte det Spørgsmaal til Palle:

„Jeg saae igaar Flammerne fra flere Gaarde slaae op mod Himlen, veed Du, hvad det er for Slægter, der her i Omegnen fejde paa hinanden?"

„Her er ingen Slægter, der, saavidt jeg veed, fejde paa hinanden. Det har været nogle af Eders Broders Svende og Trælle, der have været ude at plyndre. Der er i denne Tid Smalhans paa Haraldsborg; thi Jarlens Snekker ere endnu ikke komne hjem fra deres Vikingetog."

„Tillader Kongen, at min Broder lader plyndre i Byens nærmeste Omegn?"

„I veed, Jarl, at Kong Niels fra gammel Tid har megen Godhed for Eders Broder Harald. Og kommer der altfor mange Klager over Jarlen, og Kongen gjør ham Bebrejdelser, kan det hænde, at Jarlens Hustru gaaer til sin Stedmoder Dronningen og taler sin Mands Sag. Og det kan jo ikke nægtes, at Jarlen har mange Børn og holder en stor Hird, og der skal flere Indtægter end han har til at bespise de mange Munde."

Erik Jarl svarede ikke herpaa, han kastede et

Blik paa Haraldsborg og saae dernæst ud over Fjorden.

Samme Aften forlode Erik Jarl og Erling Skibet for over Land at rejse til Arnakke. Ombudsmanden havde lovet at holde Heste beredte til dem Begge, de skulde hentes i hans Gaard, og Erling fik derved Lejlighed til at see sin Søster, inden han rejste. Han paalagde hende, hvis der skulde tilstøde hende Noget, strax at sende ham Bud derom, hvis det lod sig gjøre.

Fjerde Kapitel.

Sigrid bortføres.

Da Vikaren Arnold en Morgen efter Ottesangen kom fra Domkirken, mødte han Landsbypræsten fra Tolløse, hvem han kjendte lidt til; det var en lille, robust Mand paa de fyrretyve Aar med et bredt, sandseligt Ansigt. Præsten hilste med stor Venlighed paa den unge Vikar, der havde studeret i Paris, og for hvem Kirkens højeste Embeder med Tiden stode aabne. Arnold forhørte sig om, hvorledes det stod til ude i Præstens Menighed, og spurgte dernæst:

„Er Du gift, Ingemar?"

Præsten saae med et mistænksomt Blik paa den unge Vikar og spurgte:

„Hvorfor spørger Du mig om det?"

„Fordi jeg hører til dem, som mene, at en Præst bør følge gammel Skik og Brug og gifte sig."

„Er det virkelig din Mening?"

„Hvad giver Dig Grund til at tvivle derom?"

„Du veed nok, Arnold, at man maa være noget forsigtig i det Punkt, det er ikke saa mange Aar siden, at her var stor Forfølgelse mod de gifte Præster. Ude hos os havde Erik Jarl ophidset Bønderne meget"

„Erik Jarl!"

„Ja, Manden paa Arnakke. Han var bleven tilskyndet dertil af sin Frænde Peder Bodilsen. Bønderne vare lige ved at slaae mig ihjel, men jeg undkom, min Hustru fik de fat paa, og hende begrov de levende."

„De Barbarer!" raabte Vikaren.

„Nu ere Bønderne komne i Ro," sagde Ingemar, „og jeg har taget mig en ny Hustru. Hun har Slægt i Sognet, og derfor lade de hende i Fred."

„Du har taget Dig en ny Hustru; herfor kan jeg lide Dig, det er modigt og dristigt gjort," sagde Vikaren. „Jeg misbilliger Pavens Forbud imod, at vi Gejstlige gifte os."

„Naar Du, som har været i Paris og er bleven en lærd Mand der, gjør dette, saa maa Paven bestemt have Uret. De lærde Klerke i Paris skulle vide mere end Paven."

„Det vil jeg just ikke paastaae," mente Arnold, „og det er ikke herom, at jeg vil tale med Dig, men jeg vil spørge Dig, om Du i nogen Tid vil kunne huse en ung Pige, som jeg vil gjøre til min Hustru?"

„Det vil jeg, naar Du lover at tænke paa mig, naar Du engang kommer til Ære og Værdighed."

„Det lover jeg Dig."

„Helst maa Ingen vide, at hun boer hos Dig."

„Det bliver vanskeligt."

„Du kan have Ret. Vi maae da udgive hende for at være noget Andet end hun er. Lad mig see! Du kan jo sige, at hun er en af Harald Jarls mange Friller, der er løben bort fra ham."

„Hvorfor disse Omsvøb? Hvorfor kan jeg ikke sige, at det er din Hustru?"

„Fordi jeg rimeligviis kommer til at bortføre hende mod hendes Faders Villie."

„Faderen er vel ikke en Mand, der kan bringe mig i Fortræd?"

„Jeg tager Alt paa mig, og hvordan det end gaaer, kan Du vente Dig en god Belønning."

„Hm, ja, jeg vil gjerne føje Dig. Du har været i Paris og lært mange Hemmeligheder. Jeg stoler paa, at Du sørger for, at jeg ikke bliver kaldt ind for Sysselprovsten."

„Vær kun rolig, Ingemar, Du veed, at jeg har Indflydelse. Ved Mikkeldagstid kan Du vente, at hun kommer til Tølløse."

Efter at Arnold havde aftalt det Nærmere med Præsten, begav han sig til sin Celle for at overlægge, hvorledes han bedst kunde udføre sin Plan: at bortføre Ombudsmandens Datter. Han havde en Dag, hun efter Ottesangen forlod Kirken, tolket hende sin Kjærlighed, men hun havde tilbageviist ham, hvilket kun desto mere havde opflammet hans Lidenskab.

Fornylig var Henrik Skatelars Hustru bleven bortført, det havde vakt megen Opsigt, fordi hun var gift; thi med en Jomfru tog man det ikke saa strengt, naar Den, der bortførte hende, ægtede hende; han kunde højst blive dømt til at give nogle faa Mark Sølv i Bøder. Bisp Peder havde aldrig holdt paa, at Præsterne ikke maatte være gifte; thi han hørte til dem, der ikke yndede, at Paverne grebe for meget ind i den biskoppelige Magt. De fleste Kanniker vare af samme Mening som deres Bisp, den stærke Kontrol fra Rom syntes dem ubekvem, ja, der var dem, som mente, at man skulde gifte sig, for derved at vise, at man holdt paa den danske Kirkes Selvstændighed.

Nu havde Arnold, da han var i Paris, rigtignok været en Tilhænger af Cølibatet og anseet det for at være til Gavn for Kirken, at den havde Præster, som ikke glemte deres hellige Kald for Familielivets verdslige Sager, men efterat han var bleven forelsket i den smukke Sigrid, havde han helt forandret Anskuelse. Dette havde ikke været ham til Skade hos en stor Deel af hans Med-

brødre, hvoraf flere vare gifte. Hos Nogle af dem ventede han endogsaa at finde Hjælp til at bortføre Sigrid; skulde han bagefter blive indstævnet for Kapitlet, vilde det neppe dømme ham haardt.

St. Michaels Dag var dengang en af Kirkens store Festdage. Paa den kom mange Bønder til Byen, og efter endt Gudstjeneste, blev der holdt Marked. Høsten var jo nyligt bleven tilendebragt, og Bønderne havde Korn at sælge til Kjøbmændene og Haandværkerne. Under den Tummel, som henad Aften paa Mikkelsdag plejede at være i Roeskilde Gader, mente Arnold, at det vilde være ham let ubemærket at bortføre Sigrid, og naar Jomfruroved var blevet opdaget, skulde hans Medhjælpere udsprede, at hun var bleven ført bort til Haraldsborg, og neppe vilde Nogen tvivle paa, at det forholdt sig saaledes.

Ombudsmanden og hans Datter anede ikke den Fare, der truede deres Lykke. Han havde meget travlt; thi Stormændenes Skibe vare komne hjem fra deres Tog, og han skulde sætte deres Ladninger i Skat. Sigrid syslede stille hjemme paa Gaarden og sang glad til sit Arbejde en eller anden Vise om de gamle Kæmper, Helten i disse Sange forekom hende altid at maatte ligne Vermund Thorsen, hvad enten det var Sigvard Snarensvend eller Vidrik Verlandsen eller en af de andre stolte Kæmper. Vermund var endnu ikke sejlet om i Bramsnæs Vig, hvor Jarlens Snekke skulde trækkes

paa Land ved Arnakke og overvintre, men han vilde rejse kort efter Mikkelsdag. Ved Ombudsmandens Hjælp havde han faaet sin Ladning meget fordelagtigt solgt. Hver Dag kom han til Gaarden og talte med Sigrid, der gjerne hørte paa hans Fortællinger om hans Farter baade i Østerleden og Vesterleden, og om hvorledes det stod til ovre i Sønder-Jylland hos Hertug Knud, hvem Vermund havde gjæstet i Erik Jarls Følge.

Undertiden traf han sammen med Ombudsmanden, der da talte om, hvad han havde seet og hørt ude paa Skibene eller i Byen. Mikkelsaften sad Palle efter tilendebragt Dagværk i sit lille, tidligere omtalte Kammer og tømte et Krus tydsk Øl sammen med Vermund Thorsen. Dengang havde ikke Hver sit Krus, men Alle drak af samme Krus eller ved festlig Lejlighed af de store Drikkehorn. Sigrid sad flittig og spandt og hørte paa Mændenes Samtale.

„Idag har jeg været ombord paa det Sidste af Jarlernes Skibe, vi kunne vente i denne Høst," sagde Palle, „det var Harald Kesias „Maage." Det er en besynderlig Last, Jarlens Skibe tidt bringe hjem, jeg tør næsten sværge paa, at de have plyndret paa vore egne Kyster. Mig angaaer det ikke, jeg har blot at svare for Roeskilde, men sørgeligt er det at tænke sig, at Erik Ejegods ældste Søn skal være saa vanslægtet fra sin stolte Fader."

„Endnu sørgeligere," sagde Vermund, „synes det mig, at Kongen tillader Sligt. Havde hellig

Knud levet, kunde det være, at Harald Jarl var kommen til at dele Skjæbne med Blod-Ejgil."

„Kong Niels er bleven gammel, og Dronningen er meget syg, man siger, at hun snart maa døe. Den Tid vil snart komme, da vi skulle vælge en ny Konge, han maa sætte Retfærdighed over Frændskab og Venskab."

„Saa maae vi vælge Hertug Knud."

„Det er ogsaa min Mening. Men det kunde være, at han og Magnus ville komme i haard Kamp om Riget, og at Magnus vil faae Hjælp baade af sine Gother og af Polakkerne. Det er strenge Tider, vort Land gaaer imøde."

„Hertug Knud vil dog sejre tilsidst."

„Det er ogsaa min Mening; thi Folket holder af ham trods hans Forkjærlighed for tydske Sæder," sagde Palle. „Havde hans ældste Broder Harald været en anden Mand end han er, vilde Knud aldrig være bleven Konge. Stor Forskjel er der paa Erik Ejegods Sønner, men det Samme gjælder om Harald Kesias; thi stoltere Høvding end Bjørn Jernside skal man længe lede om."

„Vi traf ham i Østerleden i Begyndelsen af Sommeren," sagde Vermund, „han sejlede et Par Dage sammen med sin Farbroder. Har han bragt godt Bytte med hjem?"

„Det har han. Han har været oppe i Estland og har ligesom Erik Jarl hjulpet danske Mænd ud af Hedningernes Fangenskab. — Han og Faderen

paa Haraldsborg holde ikke megen Omgang med hinanden."

Da Sigrid havde fyldt Kruset paany for Faderen og Gjæsten, spurgte hun:

„Har man hørt Noget om, hvorledes Henrik Skatelar har det? Har han fundet sin Hustru? Kvinderne i Byen tale meget om den Sag. De mene, at det er en meget slem Sag for en Kvinde at løbe bort fra sin Mand, men de finde dog, at Ingerid har nogen Undskyldning deri, at hendes Mand ikke har været god imod hende."

„Ingen har hørt Noget fra Henrik Svendsen, siden han sejlede herfra," sagde Palle. „Kan være, at Kvinderne undskylde Ingerid, men det er dog saa sin egen Sag, at en Hustru løber bort fra Manden, jeg vil altid fordømme hende derfor."

Sigrid taug, hun turde ikke modsige sin Fader. Vermund rejste sig og sagde Godnat; i det han bød Sigrid Haanden til Afsked, spurgte han hende, om hun næste Dag kom til Højmessen, hvilket hun bejaede.

Mikkelsdag 1130 oprandt for Roeskilde med et glimrende Vejr. Bønderne, klædte i Lammeskind, strømmede ind til Byen fra Omegnen og ilede til Domkirken, der straalede i al sin Pragt, og Røgelseduften slog den Indtrædende imøde allerede ved Indgangen. Kirken var fyldt med staaende og knælende Skikkelser, den Gang fandtes ikke Stole i Kirkerne. Ingen Prædiken blev holdt, men den hellige Messe læst ved de forskjellige Altre, den

Dag af Kanikerne selv. Den raa, ja, man kan sige, halvvilde Mængde var dybt greben af Gudstjenestens Pragt, den bøjede sig for Kirkens aandelige Magt, som den ikke forstod, men som strakte sig endogsaa til Livet efter Døden. Mange Sjæle bleve grebne, de vidste ikke selv hvoraf, men de følte Trang til at knæle, til at tilbede, til at anraabe om Naade. Overalt var der Tro og Hengivelse tilstede, og de saae op mod det Høje som ventede de en Aabenbaring.

Da en stor Deel af disse Mennesker kom udenfor Kirken, blev Indtrykket hurtigt udvisket af det Liv og Røre, der herskede paa Gaderne. Man kjøbslog, man mundhuggedes, man drak Porseøl; thi det tydske Øl havde Bønderne ikke Raad til at kjøbe, og man sagde platte Skjæmtens Ord til Kvinderne, der ikke rødmede derved, men gjengjældte Lige med Lige. Efterhaanden blev Larmen vildere, man greb til Spydet eller Øxen, og Flere fik deres Banesaar. Det forundrede Ingen, saaledes vare dengang Sæderne; hvor der var Lystighed, var der i Reglen ogsaa Kamp og Drab.

Dengang det begyndte at mørkne, opstod der en vild Kamp mellem Besætningen fra Harald Kesias Skibe og Bønderne, der havde talt nedsættende om „Gribben deroppe paa Haraldsborg", og Roeskilde Borgere havde taget Bøndernes Parti. Ombudsmanden var ilet til Kongsgaarden og havde der faaet nogle Mænd af Kongens Hird til at hjælpe sig med at dæmpe Oproret, ogsaa Vermund

havde med nogle af sine Svende sluttet sig til Palle. Jarlens Mænd, hvoraf flere laae slagne paa Torvet og flere vare blevne saarede, maatte tilsidst trække sig tilbage dels til Skibene og dels til Haraldsborg, og Kongens Foged havde derefter nok at gjøre med at holde de hidsige Bønder i Tømme og faae dem til at forlade Byen.

Da nu Palle, efterat have sagt Godnat til Vermund, der begav sig ombord, kom til sin Gaard, modte en Træl ham i Døren og sagde:

„Husbond, mange Gjæster sidde og drikke inde i Hallen, men her har ogsaa iaften været ubudne Gjæster, og de have taget Sigrid med sig hjem."

„Hvad siger Du!" raabte Ombudsmanden.

„Det var i Skumringen, dengang det store Mandrab skete ude i Byen, at der kom nogle Ryttere bag om Gaarden. Signe havde just været ude at fodre Svinene, hvor de ere blevne fede! og nu er det snart Slagtetid, og saa . . ."

„Skynd Dig Træl. Hvad saa?"

„Fik de Signe til at kalde Sigrid ud i Urtegaarden, og da hun kom, satte de hende paa en Skimmel og rede afsted med hende."

„Hvor rede de hen?"

„Det saae vi ikke, for der opstod Slagsmaal inde i Gjæstehallen, og saa maatte vi ind og see, om Ingen var bleven slaaet ihjel. Christ være lovet, den stærke Knud fik kun sit højre Øje slaaet ud, og Ulf mistede to Fingre paa den venstre

Haand, det var ikke værre end at de bagefter kunde tømme en Stob Mjød."

Ombudsmanden vendte sig bort fra Trællen og ilede til Gjæstehallen, hvor han endnu fandt flere Gjæster, og blandt disse et Par Vikarer. Hans stærke Bevagelse tillod ham næsten ikke at fortælle dem, hvad der var skeet; der indtraadte Stilhed i Hallen, Flere ynkedes over den gamle Krigsmand, om hvem man kun vidste Godt at sige, og da han endte med at spørge, om Ingen havde seet Noget til Rytterne, sagde en af Vikarerne:

„Behøver Du at spørge os om, hvor din Datter er ført hen? Kun En kan have gjort dette, og han boer paa Haraldsborg, der vil Du sikkert kunne finde din Datter."

„Du kan have Ret," sagde Ombudsmanden, „og jeg vil endnu denne Aften gjæste den mægtige Jarl. Og ved alle Helgene, er min Sigrid paa Haraldsborg, og har han gjort hende Skade, skal han døe."

Palle saae ikke, at Vikaren blev noget urolig ved den Trusel og gjemte sit Ansigt i Ølkruset. Den anden Vikar mindede om, at de havde Tjeneste i Kirken, og at de maatte gaae, men Palle havde allerede forinden forladt Hallen. —

Paa Haraldsborg sad Harald Kesia midt for det svære Egetræesbords Bredside og drak med sine Svende. Han var henved de halvt hundrede Aar gammel, men saae yngre ud, af Almuen havde han faaet Navnet Kesia, fordi han var saa lang og

tynd som et Spyd. Hans Broder Knud Lavard var Repræsentant for det Bedste og mest Fremadstrævende i Tiden, Harald derimod for det Modsatte, hans Vikingenatur var ikke bleven tæmmet af Kristendommen, havde han levet et eller to Hundrede Aar tidligere, var hans Eftermæle maaskee blevet et andet, nu passede han ikke til sin Tid, der paa sin Maade havde modtaget Kristendommen. Da han kun var tyve Aar gammel, satte hans Fader Erik Ejegod ham til at styre Landet i hans Fraværelse sammen med Erkebisp Asger, han skilte sig imidlertid meget daarligt fra dette Hverv og forargede Mange ved sit ryggesløse Liv. Derfor tænkte kun Faa paa at vælge ham til Konge, dengang Efterretningen indtraf om Kong Eriks Død.

Han fremmede selv af al Magt, at Farbroderen Niels blev valgt til Konge. For om muligt at tæmme den vilde Eventyrer, fik Dronning Margrethe ham gift med Magnus Barfods Datter Ragnhild. Med hende havde han fire Sønner: Magnus, Olaf, Harald og Knud. Før dette Ægteskab havde han med Friller Sønnerne Erik og den tappre Bjørn Jernside. Men, som vi vide, havde han ogsaa Friller efter sit Ægteskab, og med dem havde han Sønnerne Sigurd, Erik, Svend, Niels, Benedikt og Missivint.

Var Haralds Rygte ikke det Bedste, kunde dog Ingen nægte ham stor Tapperhed, og da Kong Niels kæmpede med Henrik Gotskalksen i Wagrien, blev han farligt saaret. Siden vide vi, at han havde Strid med Broderen Erik om Fædrenearven,

og at han nu laa i en Slags evig Fejde med Roeskilde Bønder, som han ikke undsaae sig for ved given Lejlighed at plyndre og fortrædige.

Paa sin Borg havde han samlet om sig en Skare Svende, der ikke var bedre end deres Herre. Slagsmaal forekom jevnligt ved Drikkelagene, og mangen Svend blev paa Pletten. Men for Harald havde selv den vildeste Svend Frygt; thi det var ikke godt at møde hans Øje, naar han var vred. Saa sælsomt det skulde synes, havde Jarlen Venner, men rigtignok i Rigets fjerneste Sysler, hvorhen Rygtet om hans forargelige Liv ikke var naaet; man yndede ham, fordi han var en Søn af den folkekjære Kong Erik Ejegod.

Blod og Kvinder betegner Haralds Vej i Danmarks Historie; han havde altid Lyst til at spille højt Spil, og han vandt tidt selv det forvovneste Spil, men tilsidst vendte Lykken sig, og han modtog den Straf, som han for længe siden havde fortjent.

Der var Mikkelsaften stor Lystighed i Jarlens Hal. Skibene vare nu komne hjem og havde medbragt rigelige Forraad af alle Slags Varer, ikke at tale om, at der var kommet Efterretning om, at Høsten havde været god paa Jarlens Sædegaarde i Skaane og paa Sjælland. Imidlertid blandede der sig Bitterhed i Lystigheden; thi det kunde ikke skjules, at Jarlens Svende havde lidt et Nederlag i Kampen paa Roeskilde Gader med Bønderne. De, som ikke havde været med, spottede over de Andres Uheld,

og det saae ud til, at en ny Kamp skulde begynde paa Haraldsborg.

Svendene udstødte mange Trusler mod Kongens Ombudsmand og svor paa ved Lejlighed at slaae den gamle Vederlagsmand ihjel. Da sagde Jarlen med høj Røst:

„Palle lade I i Fred, med Kongen ville vi ej have Strid, I vide, at Den, som fornærmer Kongens betroede Tjener, fornærmer Kongen."

„Aa," lo en Svend haanligt, „giv Kong Niels 10 Mark Sølv, og han sælger os gjerne sin gamle Hærmands Liv."

De andre Svende lo ad denne Hentydning til Kongens Gjerrighed, der var almindelig bekjendt. Harald rynkede sine Bryn og sagde:

„Selv om man bød mig 100 Mark Sølv derfor, lod jeg ikke den Gamle ihjelslaae; thi jeg skylder ham mit Liv. Havde han ikke været, vilde jeg ikke have siddet her i Aften og drukket den gode Viin, som I har hjembragt, St. Nikolaus vide hvorfra, og I havde ikke en Herre, der som jeg bar over med Eders Kaadhed og Ufornuft."

„Har han reddet Eders Liv, skal der ikke blive krummet et Haar paa hans Hovede," raabte Svenden, „og vi ville herefter betale Øllet, vi drikke i hans Gjæstehal. Men hvorledes gik det til, at han reddede Eders Liv?"

Jarlen ønskede at berolige sine vilde og ophidsede Svende og at faae dem til at glemme det Nederlag, de havde lidt i Roeskilde Gader. Han

tog et langt Drag af Sølvstoben, saae sig om i Hallen og sagde:

„De Fleste af Eder vare Børn, dengang det skete, som jeg nu vil fortælle. I vide, at den berømmelige Henrik Gotskalksen i Venden var en Søstersøn af Kong Niels, og da nu Kongen ikke vilde give ham hans Modrenearv . . .“

„Han vilde beholde den selv, det ligner ham,“ raabte Svendene.

Jarlen lod dem raabe og fortsatte: „Paa Grund heraf blev Henrik vred og begyndte at fejde paa Riget; han ødelagde den Fæstning, som Bjorn Jarl under Kong Olaf havde anlagt paa Ejderøen og lagde Landet øde mellem Ejder og Sli.“

„Saaledes vilde vi ogsaa have gjort,“ lod det fra Svendene.

„Kong Niels blev da nødt til at opbyde Leding mod sin Søstersøn. Det var første Gang siden den store Knuds Dage, at en dansk Konge drog i Kamp uden at være fulgt af sine Vederlagsmænd; thi nogle Aar forinden havde han afskaffet Thinglith, og nu skulde vi Stormænd selv paatage os at møde med et Antal Skjolde i Marken.“

„De Penge, som Huskarlene før kostede ham, stak han i sin egen Lomme,“ sagde en Svend.

„Jeg vil indrømme,“ sagde Jarlen, „at det var en uheldig Forandring, men Kongen mente, at Rigets Forsvar kostede ham for meget.“

„Det er aldrig billigt at forsvare et Rige,“ sagde en Svend.

„Vi sejlede da med Flaaden til Lytjenborg i Vagreenes Land. Her skulde Jarl Olaf fra Slesvig stode til os med sit Rytteri; selv havde vi intet med, fordi Tinglith var bleven ophævet. Kongen lod os gaae i Land fra Skibene, og vi svinefylkede os. Men Harald Gotskalksen lod sine Ryttere kaste en stor Mængde Spyd ind i Fylkingen, og Flere og Flere faldt. Det kunde ikke komme til noget ordentligt Slag; thi Rytterne flyede, naar vi vilde angribe dem. Om Aftenen gik vi da op paa en Højde, hvor Rytterne lode os i Fred, og hvor vi tilbragte Natten. Kongen ventede sikkert, at Olaf Jarl vilde næste Dag komme med sine Ryttere, og ved Morgengry stege vi atter ned paa Sletten, men det gik os ikke bedre end den foregaaende Dag. Min Broder Knud blev saaret og var nær falden i Fangenskab, men en Svend skaffede ham ved List en Venders Hest og frelste ham. Ogsaa jeg fik flere Saar, saa jeg ikke kunde gaae. Jeg laa i Vaande og mente, at snart vilde jeg faae mit Banesaar eller maaskee komme i et haardt Fangenskab. Da kom Palle hen til mig og sagde:

„Krank er vor Lykke idag, men ikke kunne vi forsvare, at Kong Eriks Søn lades her tilbage."

„Han vinkede til nogle Mænd, og han og de bare mig paa et Skjold bort fra Kampen."

„Hil Palle Haraldsen!" raabte Svendene.

„See, derfor skal han være Eder fredhellig. Hvad han hin ulykkelige Dag gjorde imod mig,

skal altid holdes ham til Gode, selv om han og jeg ej mere ere Venner som nu."

„Hvad blev der af Hæren?" spurgte en ung Svend.

„Da Olaf Jarl udeblev med sine Ryttere, tog Hæren i sin store Vaande sin Tilflugt til Gud, der blev holdt en Prædiken, og Alle lovede, at ville holde streng Faste den næste Dag, som var St. Laurentius' Aften*), og Alle-Helgenes Aften og Langfredag. Og dette Løfte er til denne Dag blevet holdt af Alle. Da fik Hæren den guddommelige Indskydelse at opløse sig i smaa Hobe og drog sig ned til Stranden, hvor Skaaningerne vare ankomne med deres Skibe og gaaede i Land. De dannede nu vor Bagtrop, og Alt vilde være gaaet godt; thi langsomt og i god Orden gik de Danske tilbage; der laa imidlertid en Mose bag dem, den troede de at kunne komme over, men Mange bleve siddende i Dyndet, og da derved al Orden blev opløst, blev Flugten almindelig og Nederlaget stort."

„Hvor blev Olaf Jarl af?" spurgtes der.

„Nogle kaldte ham ogsaa Ejlef," sagde Harald. „Han kom slet ikke; thi I skal vide, at han var en Søn af Olaf Hunger, og Kong Olaf var en god Ven af Henrik Gotskaltsen. Derfor var det ikke vanskeligt for Henrik at faae Jarlen til at blive hjemme med sine Ryttere. Ja, der blev fortalt, at Olaf havde ønsket, at Kongen var falden i Slaget;

---

*) Den 10. August.

thi da havde han haabet ved Fyrst Henriks Hjælp at blive Konge i Danmark."

„Han kunde altid være bleven en ligesaa god Konge som Niels," mente Nogle.

„En Jarl, som svigter sine Landsmænd, kan aldrig blive en god Konge," sagde Harald og rynkede Brynet. „Med Rette berøvede Kongen ham hans Jarledømme og tog alt hans Gods fra ham."

„For selv at beholde det," loe Svendene.

Der traadte nu en Svend ind og meldte, at Kongens Ombudsmand Palle Haraldsen, ønskede at stedes for Harald Jarl.

„Hvad kan han ville mig?" spurgte Jarlen. „I har vel ikke," henvendte han sig til sine Svende, „idag begaaet Ting, som I have skjult for mig, og som vil kunne bringe mig i Uvenskab med Kongen?"

Alle taug; thi selv om hver Svend mente at kunne svare for sig selv, var han slet ikke sikker paa, om han kunde svare for sine Fæller.

Palle traadte ind i Hallen og gik op for Bordet, hvor Harald sad.

„Velkommen i min Hal, Palle," sagde Jarlen, „det er længe siden, at Du har gjæstet mig."

„Jeg var heller ikke kommen iaften, Herre Jarl," sagde Palle, „hvis ikke nogle Niddinge, dengang jeg var i Kongens Ærinde, havde bortført min eneste Datter. Der blev sagt i min Gjæstehal, at det var nogle af Eders Svende, som havde gjort det."

„Ved St. Knud, der løj de mine Svende paa. Havde Nogle af dem vovet paa Sligt, skulde det have kostet dem deres Liv. Thi Du skal vide Palle, at jeg endnu ikke har glemt, den Tjeneste, Du viiste mig ved Lytjenborg. Du og Dine ere mig fredhellige. Din Datter er smuk, jeg har flere Gange seet hende, og ikke undrer det mig, at hun har Bejlere. Det er vel En af dem, der iaften har forvoldt Dig den store Sorg."

„Min Datter er altsaa ikke paa Haraldsborg?"

„Vil Du, jeg skal sværge paa det hellige Krucifix?"

„Det forlanger jeg ikke, Herre Jarl."

„Du veed Palle, at jeg bryder mig ikke om Verdens Dom. Jeg lever et Liv paa gammel Vikingeviis, min Haand er hævet mod Alle og Alles mod mig; men Du skal vide, at selv den vildeste Hedning aldrig glemte Den, der stod ham bi i en Fare, og derfor Palle kan Du byde over mine Svende, de skulle hjælpe Dig med at søge efter din Datter."

„Det faaer nu blive Eders Sag, om I heller vil ligne en hedensk Viking end en kristen Ridder," sagde Palle, „Eders Fader, Gud være hans Sjæl naadig, vilde ikke have syntes derom. Jeg takker ellers for det Tilbud, at Eders Svende maae hjælpe mig med at søge efter min Datter, men naar Høgen finder en Due, veed I vel, hvad der skeer. Jeg skal derfor ikke lede dem i Fristelse, jeg sætter min Lid til den hellige Jomfru og haaber,

at hun maa lede mig paa Sigrids Spor. Og nu vil jeg sige Eder Farvel, Jarl, og Tak for god Modtagelse."

„Du har Intet faaet at takke for," sagde Jarlen, „men det skal Du have, før Du gaaer. See her, jeg fylder denne Stob til Randen med ædel Viin, den skal Du drikke, før Du forlader mig."

„Som I forlanger," sagde Palle og modtog Stoben af Jarlens Haand, „jeg drikker det som et Mindebæger om St. Laurentii Aften."

„Det forbyder jeg Dig ikke," svarede Jarlen, „det havde dog været høfligere, om Du havde tømt Stoben paa mit Vel."

Mens disse Ord skiftedes, opstod der stort Røre mellem Svendene, hvoraf flere vege forfærdede til Side. En høj, noget foroverbøjet Kvindeskikkelse, klædt i hvidt, skinnende Lin skred gjennem Hallen. Den gik lige hen mod Jarlen og stillede sig ved Siden af Palle, der lige havde sat Stoben fra sig. Skikkelsen rejste sig i sin fulde Højde, hævede Armen og sagde:

„De fange saa krank en Skjæbne,
Kong Eriks Sønner tre,
De Alle skal doe saa brat en Død,
O, hvor det volder mig Vee!

Hvorhen jeg vender mit Øje,
Jeg seer kun Kamp og Blod,
Svend Estridsens Sønnesønner
Bli'er Skjæbnen ret aldrig god.

Jeg sorger over min Sønneslægt,
I Blod jeg drukne den seer,
Jeg sorger over de Børnelig;
Christ raader for, hvad der skeer.

Jarlen havde hidtil siddet som fastnaglet til Bænken, han havde stirret næsten ræd paa den høje, blege Skikkelse. Da hun taug, var Fortryllelsen løst, han rejste sig og sagde:

„Moder, hvorledes er Du kommen her, og hvorledes er det gaaet til, at Du varsler saa ilde i din Søns Hal?"

„Fru Thyra, kom til Eder selv, I gaaer vist i Søvne," sagde Palle.

Haralds Moder ligesom vaagnede af en Drøm, hun saae sig forundret om og spurgte:

„Hvor er jeg?"

„Jeg skal føre Dig tilbage til Fruestuen," sagde Harald. „Dine Terner burde have sørget for, at Du ikke kom her i vort Gildeslag."

Den gamle Frue svarede Intet herpaa, og Harald ledsagede hende ud af Hallen. Palle saae efter dem og gik dernæst bedrøvet sin Vej, han havde ikke fundet, hvad han søgte. Den friske Septemberluft slog ham imøde, da han var kommen udenfor Borgen; han kastede Blikket ud over den stjernebelyste Fjord, der laa Erik Jarls Langskib med Vermund Thorsen ombord. Ombudsmanden betænkte sig et Øjeblik, derpaa gik han ned til Stranden, fandt en lille Jolle og roede ud til Skibet. Han blev raabt an af Vagten, men da

han havde sagt, hvem han var, fik han Lov til at gaae ombord, og Vermund blev vækket.

„Hvorfor kommer Du til mig i en saa sildig Aftentime?“ spurgte Vermund. „Er Oprøret endnu ikke dæmpet i Roeskilde? Har Du min Hjælp nødig?“

„Nej, nej, Roeskilde ligger i rolig Søvn,“ svarede Palle.

Han fortalte nu, hvad der var sket, og om sit Besøg hos Harald Kesia. Vermund blev stærkt betaget af, hvad han hørte; thi han havde faaet Sigrid kjær og tænkt sig, at hun engang skulde blive hans Hustru. Han røbede dog ikke dette for hendes Fader, men sad og hørte i Taushed til. Da den Gamle havde endt, sagde han.

„Det er min Mening, at Arnold har bortført din Datter. Han har engang friet til hende, og Du har givet ham Nej.“

„Du har Ret,“ raabte Palle, „paa ham har jeg ikke tænkt.“

„Dersom Harald Kesia havde bortført Sigrid,“ vedblev Vermund, „havde Du maaske aldrig seet hende mere, nu er der Haab om at befrie hende.“

„Siig mig hvorledes? Skal jeg klage til Bisp Peder? Men hvis jeg fører falsk Kæremaal, vil det gaae mig ilde.“

„Du maa see at faae Arnold i Tale.“

„Jeg skal opsøge ham endnu i denne Nat.“

„Du kan forsøge derpaa, men Du faaer neppe nogen Vikar i Tale, uden Du fortæller ham, at

han skal komme og berette en Døende. Har Arnold bortført Sigrid, er der Andre i Ledtog med ham, og vi maae gaae forsigtigt tilværks."

„Og imens er Sigrid i hans Vold!" raabte Ombudsmanden.

„Sigrid er en Jomfru, som kan forsvare sig," sagde Vermund, „men vee Vikaren, hvis han gjør hende Skade, da skal han, skjøndt han er en Kirkens Tjener, falde for mit Sværd. Allerede imorgen sejler jeg hjem, og naar Skibet er blevet trukket paa Land, beder jeg om Orlov for Erling og mig, for at vi kunne komme til Dig."

„Det er vel betænkt, men der vil komme til at hengaae flere Dage, inden I komme."

„Du er Kongens Ombudsmand i Roeskilde, Du er en Ven af Bønderne, bed dem om at hjælpe Dig med at anstille Efterforskninger, og naar en heel Byes Beboere tage sig af din Sag, skulde det være underligt, om Du i det Mindste ikke kunde faae at vide, om Vikaren er Gjerningsmanden. Veed jeg først dette, tager jeg hans Liv, saa er Sigrid derved befriet for hans Efterstræbelser."

„Dine Raad kunne være gode," sagde Palle, „og det er vel bedst, at jeg tager dem til Følge. Nu vil jeg sige Dig Godnat. Jeg har ikke siden min Hustrues Død været saa bedrøvet som i Aften. Min Sigrid, min stakkels Sigrid modtager mig ikke, naar jeg kommer hjem! — Naar Du fortæller Erling Sagen," raabte pludselig den Gamle, „da sig

ham, at Den, som har bortført hans Søster, skal døe, jeg, hans Fader, beder ham derom."

„Jeg skal sige det til Erling," svarede Vermund.

Den gamle Vederlagsmand forlod Skibet og roede langsomt ind imod Land. Vermund stod og saae efter ham, den unge Svends Ro var forbi, han knyttede forbittret sine Hænder og svor en dyr Ed paa, at han ikke vilde hvile, før han havde gjenfundet Sigrid.

Femte Kapitel.

Ingerid.

Det er blevet fortalt, at Othar Tolarsen for strygende Medbør sejlede bort med Henrik Jarls Hustru Ingerid, en høj, smuk Kvinde paa lidt over de tredive Aar; Othar var neppe mere end nogle og tyve Aar gammel. Hun havde fundet Behag i den unge Svend, aldrig havde hun før elsket nogen Mand, Ægteskabet med Henrik Skatelar var blevet hende paatvunget. Jo heftigere hendes Kjærlighed blev, desto mere uudholdeligt forekom hende Samlivet med Jarlen at være, hun talte med Othar om Flugt, den unge Svend havde mange Betænkelig-

heder, de havde jo intet andet Sted at tage hen end til hans Fader i Vendsyssel, og vilde han ikke have meget imod at komme i Fortrædeligheder for Sønnens Skyld.

„Du har sagt," sagde Ingerid, „at din Fader er en Søn af hin Tolar Verpil, der begyndte Oproret mod Kong Knud. Skulde han frygte for ikke at behage Kong Niels, der langtfra er en saa stor Konge som Knud?"

„Spørgsmaalet er ikke om Dig, kjære Ingerid," sagde Othar og slyngede Armen om hendes slanke Liv, „Dig lod Henrik mig vel beholde, men den Arv, han har faaet med Dig, giver han ikke Slip paa."

„Saa lad ham beholde Arven," sagde Ingerid, „hvad bryder jeg mig om Gods og Guld, naar jeg har Dig, min Othar!"

„Dersom Henrik ikke vinder Dig tilbage, kan han ikke retmæssigt beholde Arven."

„Saa under jeg Dig den gjerne, Othar, jeg elsker Dig, lad mig komme bort herfra!"

„Husk paa, Du hører til Kongeslægten, Du er Dronningens Broderdatter, Du er . . ."

„Jeg er Din, Othar, jeg er ikke Andet. Hvad bryder jeg mig om jordisk Højhed, om at være Jarlekvinde, langt hellere vilde jeg være en Bondes Datter."

Saaledes tryglede og bad Ingerid, og den forelskede Ungersvend lovede tilsidst at efterkomme hendes Ønske. De gyngede nu paa Kattegattets Bølger, og Ingerid jublede. Othar saae sig tilbage,

om de bleve forfulgte, men der var intet Skib at øjne.

„Hvor sejle vi hen?" spurgte hun.

„Til Aalborg," var Svaret.

„Boer din Fader langt derfra?"

„En Dagsrejse eller saa. I Nærheden af Aalborg, Nord for Fjorden, boe flere af mine Frænder. De ville hjælpe os, skulde det behøves."

„Jeg ønsker," sagde Ingerid, „at vi leve en Tid et Liv for os selv. Kan Du føre os et Sted hen, hvor vi kunne gjøre det?"

„Havde Du været en Bondedatter, vilde det have været let, men snart vil det rygtes saa vide, at Ingerid er bleven bortført af Othar Tolarsen."

„Jeg formummer mig," svarede hun, „jeg har taget en Mandsdragt med. Jeg er høj og velvoksen, man skal ikke opdage, at jeg er en Kvinde."

„Ingerid" sagde Othar, „hvis jeg føjer Dig, bæres det mig for, at det vil bringe os Ulykke."

„Tvertimod, det vil bringe Henrik paa Vildspor."

Han føjede hende, og lod Skibet næste Morgen styre mod Djursland. Da de kom dertil, steg Ingerid i Land i Mandsdragt, Othar lod Skibet gaae tilbage til Issefjord, og han og Ingerid begave sig ene op i det skovrige Land, der ikke ligesom flere andre Landskaber var beboet ved Kysterne paa Grund af Bøndernes Frygt for Vendernes Overfald. Længe gik de, og Ingerid blev træt, sulten og tørstig. Da saae de nogle kummerlige Hytter i Udkanten af

en Mose og gik hen til dem. Alle Beboerne kom ud og stirrede højst overrasket paa de to Fremmede; da de hørte, at de vare sultne, skyndte de sig med at bringe dem noget haardt Bygbrød og Faaremelk.

„Hvor ere I fra?" lød Spørgsmaalet, mens de spiste.

„Vi ere langvejs fra," svarede Othar, „ovre fra Halland."

„Hvorfor komme I her?" spurgtes atter.

„Fordi vi ere farne vild. Kan I skaffe os et Par Heste?"

Det kunde Bønderne nok, men de skulde først indfanges i Skoven.

Et Par Drenge bleve sendte afsted for at indfange Hestene, imens spurgte Othar, om der boede en rig og anseet Bonde i Nærheden. Svaret lod benægtende; thi disse store Skove og Kjær vare Kongens, men en stor Gaard laa dog ikke langt borte, den beboedes af Gorm, Kongens Bryde.

„Lader os drage til ham," svarede Ingerid.

Det blev da besluttet, og da Hestene kom, fik Othar en Bonde til at vise sig Vej til Bryden.

Han boede i et stort Bjælkehuus, der var omgivet af nyligt høstede Marker, alt tydede paa Velstand. Bryden, som saae de velklædte Rejsende komme, gik dem nysgjerrig imøde og hilste dem. De besvarede hans Hilsen, og Othar spurgte:

„Kunne vi tilbringe Natten hos Dig?"

„Betragt mit ringe Hus som Eders eget,"

svarede Bryden, „det hædres ved saadanne Gjæster som I se ud til at være."

„Her have vi fundet, hvad jeg har ønsket mig," sagde Ingerid.

Bryden var en høj, svær Mand med et Skjæg, der gik ham langt ned paa Brystet, han havde grove, men godmodige Ansigtstræk. Ved at høre de Fremmedes Stemmer kom Brydens Hustru, hans to voxne Sønner og tre Døttre ud af Hytten, ved den ene Gavlende saaes endvidere hans to Trælle og en Trælkvinde nysgjerrigt stikke Hovederne frem. To store, danske Hunde, som Bryden ligefra Gjæsternes Ankomst havde søgt at berolige, holdt endelig op med at gjøe.

Efterat være stegne af Hestene, gik Gjæsterne ind i Huset, der ikke var afdelt i Kamre, men bestod af et eneste, stort Rum, i hvis Midte Arnen fandtes. Paa den ene Endevæg var der Baase til Kvæget, som dog endnu var ude, Fjerkræet færdedes derimod mellem Husets Beboere, der undertiden med et Spark maatte bringe en af disse paatrængende Husfæller til at gaae til Side. Paa den anden Endevæg hang nogle røgede Sager og ferst Kjød af en Hjort; de vilde Dyrs Kjød udgjorde Beboernes Hovednæring.

Et kraftigt Maaltid blev sat frem for Gjæsterne, og Værten begyndte at spørge dem ud om Nyt. Han hørte opmærksomt efter og sagde tilsidst:

„I maae begge være af stor Slægt, siden I

vide saa god Besked med, hvad der foregaaer ved Hove."

„Du har gjættet rigtigt," sagde Ingerid, „jeg har en Broder, der tjener i Kongens Gaard."

„Jeg kunde tænke mig det," sagde Bryden, „Men hvad ville I paa denne Egn? I sige, at I ere fra Halland, saa vidt jeg veed, er der Ingen her, som har Frænder i Halland."

„Jeg skal ikke fortie Dig Sandheden, da den neppe kan skjules for Dig," sagde Ingerid, „jeg er ingen Mand, men en Kvinde, min Fader vilde forbyde mig at ægte den Ungersvend, der sidder ved min Side, derfor ere vi rømte fra mit Hjem over Søen hertil."

Døttrene spilede Øjnene op, da de hørte, at Ingerid var en Kvinde, Brydens to Sønner stirrede forbavset paa hende, og Brydens Hustru udstødte et Raab af Misbilligelse.

„Min Hustru," sagde Othar, „jeg forlanger, at Enhver skal ansee hende for at være min Hustru, trænger til nogle Dages Hvile. Den venter jeg, hun vil kunne faae her. Du skal ikke gjøre det for Intet."

Han tog en vægtig Guldring og gav den til Bryden, der afvisende sagde:

„Ikke skal det nogensinde blive paasagt mig, at jeg tog Gunst eller Gave for at give vejfarende Folk Hus for en Dag eller to."

„Jeg har ikke villet fornærme Dig," sagde

Othar. „Betragt det ikke som en Betaling, men som et Venskabstegn."

„Som et saadant kan Du modtage det," skyndte Hustruen sig at sige.

Saa blev det da bestemt, at Othar og Ingerid skulde blive et Par Dage hos Bryden. De Andre begave sig hver til sin Gjerning, og de To bleve alene.

„Maa Du ikke billige, at vi ere komne hertil?" spurgte Ingerid. „Her kunne vi en kort Tid leve for vor Lykke, imens sejler Henrik omkring og kan ikke finde os, ja, falder maaskee tilsidst paa, at vi ere dragne ud af Landet."

„Gid det var saa vel," sagde Othar, „men det bæres mig for, at det ikke vil gaae saaledes. Jeg frygter for, at vi have begaaet en Fejl ved at sende Skibet tilbage til Issefjorden."

„Det skulde jo ikke til Roeskilde, Folkene høre hjemme i Isøre."

„Sandtnok. Men hvis Henrik forfølger os, og det gjør han, vil han maaskee møde Skibet, spørge Mandskabet ud, og han kommer da letteligt paa vort Spor."

„Hvorfor frygte det Værste? Her i den store Skov synes jeg, at vi først rigtigt have fundet hinanden. Kunde vi blot altid blive her!"

„Er det din Mening, saa vil jeg sige Dig, at min Fader ogsaa har store Skove, og at vi i dem kunne tømre os et Bjælkehuus, fælde Træerne omkring os og dyrke Jorden. Ingerid, Du og jeg

ere ikke vante til et sligt Liv, det vilde kun i Førstningen forvolde os Glæde, men siden vilde Du længes tilbage til det muntre Selskab i den lune Fruestue, og jeg vilde længes efter ærlig Kamp og en Hærmands muntre Eventyr. Det er mit Haab med min Faders Samtykke at kunne bringe Dig til en af vor Slægts Gaarde, der ikke staaer tilbage for en Kongsgaard, og der kan hver af os leve efter sin Tilbøjelighed."

Hun hørte taus paa ham, slog Armen om hans Hals og sagde:

„Maaskee har Du Ret. Men lov mig dog at blive her nogle Dage."

Dette maatte Othar love; han besluttede imidlertid at være aarvaagen og at sørge for, at et Par Heste altid holdtes rede til at kunne befordre deres Flugt. Da Træerne kastede lange Skygger ind paa Skovsletten, kom Bryden og hans to Sønner hjem fra Jagten og medbragte meget Vildt. Othar gav sig i Samtale med dem og spurgte dem ud om Egnen og om den nærmeste Vej til Randers.

Det var virkeligt hændet, som Othar havde formodet, Henrik havde mødt det Skib, der havde bragt de Flygtende til Jylland, og tvunget Besætningen til at sige sig, hvor Landsætningen havde fundet Sted. Aldeles nøjagtigt kunde det ikke angives, men Søfolkene sagde, at det var ved en Klint. Med den Besked maatte Henrik lade sig nøje og satte nu sit Sejl til for Djursland, den Halvø, der mellem Aarhuus og Randers skyder sig ud i Kattegat,

Da han kom til Kysten, bandede han Folkene fra Isøre; thi her var mange Klinter, og hvilken var den rette. Han besluttede derfor at løbe ind i Djursaae, det nuværende Kolindsund, og der hos Kongens Ombudsmænd skaffe sig Hjælp til at finde de Flygtende.

Dagen efter de Elskendes Ankomst til Huset i Skoven, kom Brydens ældste Søn ridende i vild Hast og raabte allerede langt borte til Othar og Ingerid:

„Flygt, flygt, en stor Skare Mænd ere dragne herop for at lede efter Eder."

Othar gik ham imøde og fik at vide, at Brydens Søn havde en heel Miil Sønden paa været paa Jagt efter et stort Vildsviin, og der havde han mødt en gammel Ven af Bryden, som havde spurgt, om der ikke oppe i Nørre Herred var bleven seet en ung Svend og en fager Kvinde. Den unge Jæger havde benægtet dette, og ved at udspørge den Gamle fik han at vide, at den eftersøgte Kvinde var Henrik Skatelars Hustru, og at det var Jarlen selv, som med stor Iver søgte efter hendes Spor. Han vilde endnu inden Aften kunne være ved Brydens Hus i Skoven.

„Tak, fordi Du ikke forraadte os."

„Skulde jeg forraade min Faders Gjæster," var Svaret, „da vilde jeg jo være en Nidding."

Othar og Ingerid vare hurtigt tilhest. Kongens Bryde lovede om muligt at lede Jarlen og hans Folk paa Vildspor, og Brydens Søn tilbød sig at

føre de Flygtende ad den korteste Vej til Randers. Det var en vakker Ungersvend paa atten Aar, hans Navn var Atle.

„Hvis I behøver min Tjeneste, efterat I ere komne til Randers," sagde han til de Flygtende, „skal jeg gjerne følge Eder videre, jeg maa dog engang som den yngste Søn ud at see mig om i Verden."

„Dit Tilbud modtage vi maaske," sagde Othar, „men jeg vil først tage Bestemmelse herom, naar Du lykkelig og vel har ført os til Randers."

Atle holdt, hvad han havde lovet, og førte Othar og Ingerid velbeholdne til Randers; til Belønning herfor fik han sit Ønske opfyldt og blev antagen af Othar som Svend paa den øvrige Deel af Rejsen til Aalborg.

Nogle Dage efter finde vi de Flygtende paa en mindre Gaard i Nærheden af Aalborg. Gaarden tilhørte en af Othars Frænder, som for Slægtskabets Skyld havde lovet Rolfs Søn al mulig Hjælp mod hans Forfølgere, om hvilke man ikke havde hørt Noget siden Flugten fra Djursland. De Elskende havde været nødte til at gjøre Holdt, fordi deres Heste vare blevne saa trætte, at de ikke mere kunde fortsætte Rejsen, ellers vilde Othar strax være gaaet over Fjorden til Vendsyssel. Ogsaa Ingerid trængte til Hvile og mente, at nu var al Fare overstaaet; thi Hjælpen fra Othars Slægt vilde være nær.

Men Henrik Skatelar havde ikke hvilet, han

havde overalt fordret og fundet Hjælp hos Kongens Ombusmænd og hos mange Andre; thi det ansaaes for en Pligt, hvilken Anskuelse Gejstligheden støttede, at hjælpe Manden, fra hvem Konen var rømt, til at finde hende igjen. Det skal dog siges, at slige Rømninger ikke vare saa helt ualmindelige, maaskee fordi Ægteskabet ikke altid havde faaet Kirkens Indvielse; et længere Samliv mellem en Mand og en Kvinde ansaaes dengang for at være fuldgyldigt Ægteskab.

Gaardens Beboere sov trygt, da den lidt efter Midnat blev omringet af en Rytterskare. Der blev slaaet med Stridsøxer paa Porten, og Beboerne opfordredes til at aabne den, hvis de ikke vilde brændes inde. Ingerid foer op af Søvne og raabte:

„Othar, det er Henriks Stemme."

Othar vaagnede og greb til sine Vaaben.

„Ingerid," sagde han, „de have fanget os. Skal jeg stikke Ild paa Huset? Skulle vi gjøre som Hagbarth og Signe?"

„Jeg ynkes over Husets Beboere, de ville omkomme med os i Flammerne."

„Saa maae vi finde os i vor Skjæbne, og den vil vist blive krank."

Othar kaldte paa Atle og sagde til ham:

„Læg vel Mærke til, hvad her nu skeer, og drag saa hurtigt op til min Fader Rolf og fortæl ham det."

Dette lovede Atle.

Skaren udenfor havde faaet et Par Fakler

tændte og truede med at stikke Ild paa Straataget. Othar bad Bonden om at aabne Porten, da det var skeet, traadte Henrik Skatelar ind, fulgt af en Skare bevæbnede Mænd. I Fakkelskinnet gik Ingerid med en blinkende Kniv i Haanden sin Mand imøde og sagde:

„Det er mig, som Du søger, her er jeg."

„Troløse Kvinde," raabte Henrik. „Du skal faae din Straf."

„Den værste Straf, jeg kan faae, er at vedblive at leve med Dig," sagde hun, „og derfor tænker jeg, at jeg berøver mig selv Livet."

Henrik gjorde Mine til at ville styrte sig over hende. Da blinkede Kniven uhyggeligt i hendes hævede Haand, og han blev staaende.

„Vil Du dræbe Dig selv!" raabte han.

„Du veed, at ved min Død har Du ingen Ret over Arven, Du har faaet med mig," sagde hun, „Du vil straffe mig, nej, det bliver mig, som straffer Dig."

„Hvor er din fordømte Boler?" raabte Henrik. „Jeg kan tilgive Dig, men han skal døe."

„Hvis I mener mig, Jarl," sagde Othar og traadte frem med draget Sværd, „da gjælder det en Kamp."

Rasende drog Jarlen sit Sværd og vilde styrte mod Othar, men blev forhindret deri ved, at nogle af Mændene havde sneget sig bagpaa Othar og saaledes lumskeligt overmandet ham.

„Man overfalder mig paa Stimandsviis," raabte han.

„Beklager Du Dig over det?" hoverede Jarlen. „Har Du ikke som en Stimand bortført min Hustru?"

„Det var mig, der overtalte ham dertil," sagde Ingerid, „jeg vilde bort fra Dig, Henrik; thi Du har aldrig været mig en god Husbond, Du har betragtet mig som en Deel af dit Gods, men aldrig som din Hustru, som . . ."

„Hvad er Hustruen andet end en Deel af Mandens Gods," lo Henrik haanligt, „jeg mente at gjøre en god Handel ved at tage Dig, Du har ogsaa hidtil været en tugtig og ærbar Kvinde, men Du er som en smuk Ganger, man kjøber, og bagefter viser den sig at have skjulte Fejl."

„Hvad vil Du gjøre ved Othar?" spurgte hun.

„Jeg vil hænge ham i det højeste Træ her i Nærheden; thi han skal behandles som en Tyv, han har stjaalet min Hustru fra mig."

„Dersom Du ikke skaaner hans Liv, vil jeg ikke skaane mit eget," raabte hun.

„Ingerid, frygt ikke; jeg er en Sønnesøn af Tolar Verpil, og dersom han tager mit Liv, vil hele Vendsyslet rejse sig, og da vil Kong Niels landsforvise den halte Jarl; thi hellere vil han dette end ende som sin Broder Knud."

Da Henrik hørte, at Othar hørte til en mægtig Slægt i Vendsyslet, forandrede han sin Beslutning selv at tage Hævn over sin Hustrues Bortfører;

det var jo hans lønlige Haab engang at blive Konge i Danmark, og dette Haab vilde glippe, hvis han lagde sig ud med de mægtige Vendelboere, der efter Oprøret mod Kong Knud havde gjort sig saa frygtede. Jarlen sagde da:

„Kongen skal vel vide i denne Sag at komme til Rette med Vendelboerne, naar her gaaes frem efter vore gamle Love. Og nu vil jeg, at denne unge Mand lænkes paa Haand og Fod, og saa fore vi ham til Klejstrup, hvor Kongen opholder sig. Ingen skal kunne sige, at Henrik Svendsen har taget sig selv til Rette."

De Tilstedeværende gave deres Bifald tilkjende ved disse Ord. Det var jo i den Tid saa sjeldent, at Landets Mægtige ikke toge sig selv til Rette, naar de vare blevne personligt fornærmede.

Ved Daggry saae man en Rytterskare bevæge sig sydpaa. I Spidsen red Henrik Skatelar og Ingerid, der endnu var i Mandsdragt, bagerst saaes den lænkede Othar, bevogtet af to Svende.

„Lykken har været Dig god," sagde Ingerid spodsk, „Du har faaet dit Gods tilbage. Men en Hustru har Du for bestandigt tabt."

„Aa," svarede Jarlen haanligt, „en Frille er tidt bedre end en Hustru."

„Det er blevet Sæd i Danmark, at Sligt siges," sagde Ingerid, „men vogt Eder for, at Frillesønnerne ikke lægge Landet øde."

„Naar Hustruen løber fra sin Mand, maa Frillen komme i Højsædet."

Hertil havde Ingerid Intet at svare; i Modsætning til de andre Sønner af Kongehuset havde Henrik ikke efter sit Ægteskab havt nogen Frille. De rede nogen Tid i Taushed, da sagde Henrik:

„Det gaaer undertiden sælsomt til paa denne Jord, og derfor er det ikke umuligt, at ogsaa jeg engang kan blive Konge. Ilde vilde det da være, om jeg ikke efterlod mig en ægtefødt Søn, men kun Frillesønner."

Ingerid saae forbauset paa sin Husbond. Omgikkes han med saadanne store Tanker, han, der kun syntes at være Kongens føjelige Brodersøn? Hun syntes, at han blev større end før; fremfor Alt drømte den Tids store Slægter om Magt og Rigdom, og Kongekronen var deres højeste Maal. Ingerid var en Datter af sin Tid, kunde Henrik bringe hende og sig selv paa Danmarks Throne, var det vel værd at leve med ham, og da maatte det gaae med Othar som det vilde.

„Du drømmer om at blive Konge?" spurgte Ingerid og saae for første Gang paa ham.

„Du har gjort mig latterlig ved at flygte med Svenden der bagved, nu kan Du gjøre mig latterlig en Gang til ved at fortælle, at jeg drømmer om at arve min Farfaders Krone. Men har jeg ikke lige saa god Ret til den som Knud og Magnus?"

„Jeg synes, at Latteren maa blive paa din Side," svarede Ingerid, „siden Du har faaet os Begge i din Magt. Men vide skal Du, at havde

Du talt før til mig som Du taler i denne Stund, havde min Tanke taget en anden Flugt end til Elskov. Nu fæstede den sig paa Othar, han lærte mig at leve for Noget, nemlig for vor Elskov."

Da lo Jarlen og sagde:

„Troer Du, at en ung Mands Elskov til en ældre Kvinde bliver varig? Du har jo sagt, at det var Dig, der først fattede Elskov til ham, at Du i dette Forhold var den Stærke. Hvorlænge vilde Du have været det? Og naar saa en Yngre havde vundet hans Elskov, vilde Du da ikke have faaet mere bittre Timer end dem, jeg nu bereder Dig?"

De rede paany nogen Tid i Taushed ved Siden af hinanden. Atter havde Henrik sagt Noget, som havde slaaet hende ved sin Sandhed; hun vilde neppe kunde have beholdt Othars Elskov; ja, havde han ikke allerede i Skoven paa Djursland talt om, at det stille Liv i en Hytte, vilde de ikke i Længden synes om, at Ingen af dem var født til at rydde Skov og at dyrke Marken i deres Ansigts Sved.

Hun vendte sig om og saae Othar ride lænket mellem de to Svende. Han skuede frejdigt ud for sig og mødte hendes Blik. Da følte hun ligesom et Sting i sit Hjerte; jo, hun elskede denne Ungersvend, men „mærkeligt nok," sagde hun til sig selv, „kommer der ingen Taarer i mine Øjne ved at tænke paa, at vor Elskov for Fremtiden er haabløs."

Henrik Skatelar vilde, som vi vide, til Klejstrup eller Klejtrupgaard, hvor Kongen opholdt sig. Den gamle Kongsgaard, befæstet med Volde og

Grave, havde været Kong Olaf Hungers Yndlingsopholdssted, og her var det, at Kong Niels' ældste Søn Inge kom saa ynkeligt af Dage. Kongsgaarden laa tre Mile fra Viborg, store Skove strakte sig dengang fra Gaarden helt ind til Jyllands Hovedstad. Forøvrigt var Landet dengang fuldt af Kongsgaarde; en saadan fandtes i ethvert Herred og kaldtes Allesgaarde eller Fællesgaarde, her holdtes Herredsthinget, og Kongen drog hele Aaret rundt omkring i Landet og holdt Thing. Naar han ikke var tilstede, traadte Lehnsmanden eller Ombudsmanden i hans Sted, han havde sin egen Gaard, hvorfra han styrede Herredet. Særligt maatte han i Krigstid sørge for, at det Mandskab mødte, der var udbudt til Leding.

Kong Niels havde i nogle Uger været paa Klejstrupgaard og jaget i Omegnens Skove. Han var en lille, skaldet og livlig Mand paa omtrent sex og tredsindstyve Aar, og i over Fjerdedelen af et Aarhundrede havde han været Konge i Danmark, men noget Stort var der ikke blevet udrettet under den i disse blodige Aarhundreder forholdsviis lange Regering. Kongen lod sig, som allerede fortalt, lede af sin kloge og fredsommelige Hustru, og indadtil var det alene hans Gjerrighed, som engang imellem førte til en Strid mellem en Stormand og ham. Ellers lod han det gaae som det bedst kunde og saae roligt til, at store Slægter fejdede paa hinanden, de maatte saa selv see til, om de kunde naae at blive forligte.

I Hallen paa Klejstrupgaard sad Kongen en Eftermiddag i livlig Samtale med sin Ven Bisp Eskil fra Viborg, en mægtig Prælat og tro Tilhænger af Kongen. Der var kommet Bud fra Dronning Margrethe, at hun Dag for Dag følte sig svagere, hvorfor hun bad Kongen snarest muligt at komme til Roeskilde.

„Dronning Margrethe føler, at hun skal døe," sagde Bispen, „hun har altid været en from Kvinde og rigeligt betænkt Kirken med milde Gaver, jeg kan derfor love Eder, at hun hurtigt vil komme gjennem Skjærsilden."

„Det har voldet mig stor Sorg at høre, at Margrethe mener, at hun skal døe," sagde Kongen, „hun har været mig en trofast Støtte saavel i gode som onde Dage."

Kongen sukkede og saae bedrøvet ud for sig.

„Guds Moder har været Eder naadig," sagde Bispen, „og skænket Eder en tapper, klog og vennesæl Søn, han vil blive Eders Støtte, naar hans Moder er død."

„Javist, javist," sagde Kongen, „men Magnus er saa fremfusende, han gaaer ikke saa sindigt frem som hans Moder, hun løser Knuderne, han overhugger dem."

„Deri ligner han den berømmelige Kejser Alexander den Store. Vi vide Alle, at baade I og Magnus har en Knude, som I neppe formaaer at løse, den maa overhugges."

„I sigter til Knud," sagde Kongen trist.

„I har gjættet rigtigt. Hvem kan tvivle om, at han ponser paa at blive Konge i Danmark, naar I engang døer? Men alle, gode, danske Mænd ønske, at Magnus maa blive Eders Efterfølger."

„Jeg ønsker det Samme."

„Vi faae aldrig Knud til med det Gode at afstaae fra sit Forsæt; vi maae forberede os paa en Kamp, og den vil neppe falde uheldig ud for os," mente Bispen ivrig.

„Bisp, det er sørgeligt, naar en Konge veed, at hans Død vil foranledige megen Blodsudgydelse. Jeg vil haabe, at jeg, skjøndt jeg allerede er en gammel Mand, endnu har flere Aar at leve i; thi maaske kan der da indtræffe et eller andet uforudseet Tilfælde, som kan løse den farlige Knude."

„Maaskee vil det være bedst, om Sagen bliver ordnet, mens I endnu lever. Jeg skal dog ikke tale herom idag, da Eders Sind er saa optaget af det sørgelige Budskab fra Roeskilde."

„Ja, ja, lad os opsætte at tale herom."

„Jeg har hørt, at Hirdmanden, som Dronningen har sendt herover med Brev, har fortalt, at Ingerid er løben bort fra Henrik Skatelar, veed I, om det forholder sig saaledes?"

„Hirdmanden har talt Sandhed."

„Herre Konge," sagde Bispen, „jeg gjentager, hvad jeg saa ofte har sagt Eder, at Sædeligheden ikke bliver bedre her i Danmark, uden I overholder den hellige Knuds Love, der giver Gejstligheden

Ret til at straffe Lægfolk for saadanne Forbrydelser som Kirkeran, Hor, Aager, Meneed og Skørlevned."

„I veed, Bisp, at jeg er en Ven af min Broder Knuds Love, men jeg føler mig ikke stærk nok til at trodse dem igjennem, det kunde da let komme til at gaae mig som det gik ham."

„I kan have Ret, man bør gaae gradviis frem."

„Ikke sandt," sagde Kongen, glad over denne Indrømmelse. „Hvorledes skulde jeg kunne faae Harald Kesia til at stille sig for en gejstlig Ret? Og vilde det, selv om jeg kunde gjøre det, ikke være utaknemmeligt af mig? I veed, at han hjalp mig til Kronen."

„De Frugter, man ikke kan naae, lader man hænge," sagde Bispen, „men de, man kan naae, plukker man. Naar først Bønderne i gejstlige Sager blive stevnede for gejstlig Ret, vil Almuens Raab derpaa give Kongen Magt til senere at lade Jarlerne stevne for samme Ret."

Medens Kongen og Bispen saaledes taltes ved om Landets og Kongehusets Anliggender, red Henrik Skatelar med sit Følge ind i Kongsgaarden, og kort efter traadte han haltende ind i Hallen. Kongen blev højst forundet over at see Jarlen paa Kleistrupgaard og udbrød:

„Henrik, Du her! Jeg mente at Du var ude at lede efter din bortløbne Hustru."

„Det har jeg været Frænde, men Du skal vide, at jeg har fundet hende, og at jeg har taget hende med hertil."

Han fortalte nu sit Eventyr, Kongen og Bispen hørte opmærksomt til. Da han var til Ende, sagde Bispen:

„I har altsaa forsonet Eder med Eders Hustru og ønsker ikke hende straffet hverken af den gejstlige eller den verdslige Ret?"

„Dersom det skete, vilde hendes Frænder i Gothland vistnok fortørnes," sagde Jarlen, „og det kunde bringe saavel Kong Niels som Kong Magnus mange Ubehageligheder."

„Ganske vist," skyndte Kongen sig at sige.

„Skjøndt Ingerid har krænket mig meget, har jeg tilgivet hende; thi jeg troede derved at behage Kongen, min Frænde."

„Du har handlet rigtigt," sagde Kongen.

„Og naar Du nu seer hende, Farbroder, mener jeg, at Du Intet lader hende høre, men tager vel imod hende."

„Det skal jeg gjøre," sagde den gamle Konge, „jeg skal være Dig til Behag, Henrik, jeg skal endogsaa til Maaltidet lade bære tydsk Øl frem i Stedet for vort sædvanlige Porseøl."

„Mig forekommer det," sagde Bispen, „at hun ikke burde gaae helt fri for Straf, at hun blev paalagt at skrifte for mig, jeg skulde da formane hende strengt og paalægge hende en haard Bod."

„Nej, nej," sagde Kongen ængstligt, „lad være, hun er en hidsig Kvinde. Eskils Formaninger kunde forvolde os nye Fortrædeligheder. Naar Henrik har tilgivet, kunne vi det ogsaa. Men Du

har endnu ikke talt om, hvad Du agter at gjøre ved den unge Svend. Hvorfor har Du ikke dræbt ham?"

„Jeg fandt det bedre, at han blev dømt efter Lov og Dom, og at hans Lemmer kom til at pryde Galgen."

„Du har Ret," sagde Kongen, „og jeg maa rose Dig for en Selvbeherskelse, som jeg ikke havde tiltroet Dig."

„Tillad mig," sagde Bispen, „at nedlægge Indsigelse mod, at denne Othar stedes for Kongens Retterthing. Hans Forbrydelse maa efter den hellige Knuds Love paadømmes af den gejstlige Ret."

„Herimod har jeg Intet at indvende," sagde Kongen, „men hvad siger Henrik?"

„Jeg vil gjerne overgive ham til Eder, højærværdige Bisp," sagde Henrik, „kun frygter jeg for, at Kirken vil idømme ham en lempeligere Straf end Kongen."

„Kongen vil dømme ham til Galgen, vi ville dømme ham til at blive levende begravet."

„Han skal være Eders, Herre Bisp," raabte Henrik, „hvis Kongen tillader det."

Niels gav beredvilligt sin Tilladelse.

Det smukke Høstvejr var blevet afløst af stærke Storme med Regnskyl, hvorfor Bispen opsatte sin Afrejse til Viborg til næste Dag og blev paa Klejstrup, han fik herved samtidigt Lejlighed til at tale med Jarlen om det brændende Spørgsmaal Knud eller Magnus. Bispen var meget kølig overfor

Ingerid, der lod som hun ikke bemærkede det, men Kongen var høflig, ja, skjemtede endogsaa med hende. Efter den Tids Skik gik man meget tidligt til Ro. Da nu Ingerid var bleven ene i Sengekammeret med Jarlen, sagde hun:

„Ligesom Lyset er lukket ude fra dette Kammer, saaledes er nu alt Lys lukket ude fra Othar. Er der ingen Redning for ham?"

„Nej," svarede Jarlen haardt, „Bispen dømmer ham til at blive levende begravet."

„Det maa ikke skee," foer Ingerid op, „I skulle lade ham løbe."

„Ho ho ho," lo Jarlen, „troer Du, at jeg lader en Svend løbe, der har krænket mig saaledes som han har gjort? Han skal døe!"

„Henrik, jeg har endnu den Kniv, som jeg bar paa mig i Aalborg, her i dette Mørke kan Du ikke forsvare Dig, jeg tager dit Liv."

„Saa bliver Du dømt til hele dit Liv at leve i Fængsel, og Du bliver aldrig Dronning i Danmark."

„Dronning i Danmark!" gjentog Ingerid.

„Vil Du ikke give Othars Liv for engang at kunne bære en Krone?"

„Det er et Blendværk. Du bliver aldrig Konge."

„Hvis jeg ikke døer forinden, bliver jeg Konge," sagde Henrik. „Ventede Olaf at blive Konge, dengang Harald besteg Thronen, nej, men Harald døde, og Knud myrdedes. Ja, selv Erik og Niels

bleve Konger. Jeg er i dette Øjeblik nærmere ved Thronen end de vare, da min Farfader døde. — Nu kan Du gjøre, hvad Du vil, jeg giver mit Liv i din Haand."

Henrik lagde sig roligt til at sove, men der kom ikke megen Søvn i Ingerids Øjne den Nat.

Næste Morgen afrejste Bispen, ledsaget af en Vikar, der tjente ham som Sekretair, og fire Svende, som havde den fangne Othar imellem sig. Eskil havde taget en hjertelig Afsked med Kongen og Jarlen, Ingerid viste sig derimod ikke, hun sad i Sengekammeret og græd, græd over, at hun havde forledt Othar til at elske sig, og derved bragt al den Ulykke over hans Hoved. Og nu var hun for afmægtig til at kunne frelse hans Liv.

Vejret havde ikke bedaget sig. Vinden susede i de mægtige Ege og de mørke Graner, Regnen strømmede ned, og Vejene vare helt opblødte. En stor Vindfælle mødte de Rejsende inde i Skoven, og med megen Besvær banede de sig Vej gjennem Krattet udenom den. Kun langtsomt gik det fremad, og Bispen blev utaalmodig.

Da lød der Hestetrampen bag dem, den kom nærmere. Bispen kunde ikke see de Kommende, der skjultes af Skoven, han sagde til Vikaren:

„Det er vistnok nogle af Kongens Hird, som skulle til Viborg."

Pludselig blev Bispen og hans Svende omringede af en Skare bevæbnede Mænd, der kastede sig over Svendene og hurtigt befriede Othar.

„Hvad skal det betyde!“ raabte Bispen. „Jeg sætter Eder i Kirkens Ban.“

„Saa maa I først vide, hvem I sætter i Ban,“ lo Mændene.

De vendte deres Heste, og sammen med Othar rede de den modsatte Vej af den, som Bispen tog.

„Fader, er det Dig selv, som har redet herned for at hjælpe mig!“ raabte Othar.

„Du sendte jo Atle til mig,“ sagde Rolf, en bredskuldret Skikkelse, hvis Ansigt næsten skjultes af Skjæg. „Vi have redet Dag og Nat; da vi kom til Klejstrup, fik vi paa Marken at vide af en Træl, at Bispen havde taget Dig med til Viborg.“

„Jeg kan takke Dig for, at Du frelste mit Liv,“ sagde Othar, „thi Bispen vilde have havt mig levende begravet.“

Da lo Rolf og mente, at slige Bispenykker havde det endnu god Tid med i Danmark. Dernæst spurgte han sin Søn, om de ikke skulde gjæste Kong Niels og see at faae Ingerid med til Vendsyssel.

„Hertil ere vi ikke mandstærke nok,“ sagde Othar. „Kleistrupgaard er godt befæstet. Men vi kunne ride forbi, for at hun kan faae at vide, at jeg er frelst.“

Saaledes skete det. Othar red, da de kom forbi Kongsgaarden, i Spidsen for Skaren; den vakte Uro mellem Huskarlene; thi i de Tider vare selv Kongsgaardene udsatte for Angreb af Misfornøjede. Ogsaa Ingerid kom ud for at se, hvad

der var paafærde. Hun gjenkjendte Othar, hun saae ham fri, og hun bad en stille Bøn til Guds Moder. Men Henrik rasede, han var gaaet Glip af sin Hævn.

Sjette Kapitel.

Sigrid.

Erik Jarl havde travlt med at faae sin Gaard Arnakke udstyret som han ønskede det. Ved sit Ophold hos Knud i Jylland havde han faaet Smag for en større Luxus end der fandtes hos de Fleste, ligesom han, naar han ikke laa ude paa Tog, gjerne klædte sig i fint tydsk Klæde. Han søgte i flere Retninger at ligne sin berømte Broder, og havde Intet imod at indføre noget Nyt, naar det var godt. Ofte maatte han selv vise Haandværkerne, hvorledes han ønskede Et og Andet udført, og de saae forbauset paa ham; det Nye vilde ikke rigtigt behage dem. Ellers var Jarlen, saa ofte hans Tid tillod det, paa Jagt, og han var en vældig Jæger, der altid bragte et stort Bytte hjem med sig.

Han havde faaet Erling kjær og betroede ham ofte vigtige Ærinder til sine andre Sædegaarde. Ved første Bekjendtskab forekom Erik Enhver at

være streng og bydende, men naar hans Fortrolighed var vundet, blev han en Anden og kunde tidt baade spørge om og lytte til et godt Raad. En Morgen sagde han til Erling:

„Jeg længes efter at see min lille Søn Svend, vil Du ride til min Gaard i Tølløse og hente ham og hans Moder hertil. Svend er kun fem Aar gammel, hvorfor Du maa fare varlig med ham og lade ham sidde foran Dig paa Sadlen. Til Thunna, saaledes hedder hans Moder, kan Du lade den Karl, som skal ledsage Dig, medtage en rolig Hest."

Erling red strax bort til Tølløse, ledsaget af en af Jarlens Karle, hvem han udspurgte om, hvad han vidste om Thunna. Han fik da at vide, at det var en ung, smuk Kvinde af en anseelig Bondeslægt fra samme Egn, hvor hun opholdt sig, at Jarlen endnu holdt meget af hende, men især af sin Søn, der var en livlig og opvakt Dreng. Der var spaaet ham, at han, naar han blev stor, skulde blive Konge, men det var der blevet spaaet saa mangen Jarlesøn, og det var ikke gaaet i Opfyldelse.

Karlen førte Erling til en meget anselig Gaard i Tølløse, Erling steg af Hesten og traadte ind i Gaarden, hvor en høj, slank Kvinde traadte ham imøde med et venligt Smil og spurgte ham om, hvad hans Ærinde var.

„Jeg kommer med Bud til Eder fra Erik Jarl," sagde Erling.

„Saa skal I være mig dobbelt velkommen," svarede hun.

Erling forebragte sit Ærinde, og Thunna sagde: „Det skee som min Herre vil. Men først maa jeg see at faae Svend opspurgt, han er, skal jeg sige Dig, en kjær Gjæst hos Alle i Byen, ogsaa Du vil synes om ham, naar Du seer ham."

Hun gav en ung Trælkvinde Befaling til at opsøge Svend, selv satte hun Mad og Drikke for Erling og spurgte om, hvorledes Jarlen havde det og om Udbyttet af hans sidste Tog. Herom kunde Erling give god Besked. Han syntes, at Thunna var en af de vakkreste Kvinder, han havde seet, og at hendes Tale var saare forstandig. Det varede noget længe, inden Trælkvinden kom tilbage med Svend, og derved fik hun Tid til at udspørge Erling om Alt, hvad hun ønskede at vide.

Endelig kom Kvinden tilbage med Svend, der skreg i vilden Sky, fordi han var bleven bragt hjem. Kvinden forklarede, at hun havde fundet ham hos Præstens, hvor han i de sidste Dage havde havt sin Gang; thi der var kommet en ung Pige i Besøg, og hende syntes Svend godt om.

„En Pige i Besøg?" spurgte Thunna. „Mærkeligt nok, at jeg først nu hører Noget herom."

„Ingemar ønsker nok ikke, at der bliver talt derom," sagde Trælkvinden.

„Hvad skal det betyde?" spurgte Thunna. „Hvad siger hans Kvinde dertil? Hun er en af mine Frænker."

„Jeg veed det ikke," sagde Trælkvinden.

„Svend, hør op med at græde," sagde Moderen, „og fortæl mig Noget om den Pige, Du saa godt kan lide."

„Nej jeg vil ikke," sagde Svend surmulende.

Thunna fandt det ikke værd at forfølge Emnet; thi hun havde faaet vigtigere Sager at tænke paa. Hun sørgede for Husets Orden i hendes Fraværelse, overgav Nøglerne til Brydens Hustru og sagde paa samme Tid til hende:

„Der er kommet en ung Pige i Besøg hos Præstens, skaf mig at vide, hvem hun er, og, naar Du veed det, kan Du lade det første Bud, Du sender herfra til Arnakke, tage Besked med derom."

Dette blev lovet, og ud paa Eftermiddagen begav Thunna med sit Følge sig paa Vejen til Arnakke. Den lille Svend var bleven meget fornøjet over at skulle ride, Erling havde ham foran sig i Sadlen og morede sig over Drengens hundrede Spørgsmaal om Hesten, om hans Vaaben, om Arnakke, hvor Svend havde opholdt sig den foregaaende Vinter, og om meget Andet.

Thunna red ved Siden af og hørte med et Smil paa Sønnens barnlige Tale. Da spurgte hun pludselig:

„Længes Du ikke efter den unge Pige i Præstegaarden?"

„Aa hun," sagde Svend, „var altid saa bedrøvet. Hun var ikke god imod Andre end imod mig."

„Hvad kaldte Du hende?"

„Sigrid," sagde Drengen, uden at betænke sig.

„Sigrid," gjentog Erling, „saaledes hedder min Søster i Roeskilde."

Da Erling selv førte Talen hen paa sin Slægt, udspurgte Thunna ham nærmere om denne. Hermed gik Vejen, og kort efter rede de ind paa Arnakke, hvor den lille Svend jublede, da han gjensaae sin Fader.

Der hengik nogle Dage, og Jarlen begyndte at blive noget utaalmodig over, at Vermund ikke kom hjem med Skibet. Aarstiden var begyndt at blive ublid, og det skulde hales paa Land og eftersees.

„Du kommer vist til at rejse til Roeskilde for at erfare, om der er tilstødt ham Noget," sagde Erik til Erling.

Da de en diset Morgen vaagnede paa Arnakke, saae de imidlertid Jarlens mægtige Snekke ligge ude i Bramsnæs Vig. Den var kommen om Natten. Vermund gik fra Borde og lod sig roe i Land; han kunde meddele sin Herre, at han havde faaet alle Varerne heldigt solgte. Jarlen blev meget glad og udspurgte dernæst sin Stridsmand om Nyt fra Roeskilde.

Vermund fortalte ham udførligt om Oprøret Mikkelsdag, og om hvorledes Ombudsmandens Datter ved den Lejlighed var bleven bortført, og at Palle meget ønskede, at Erling maatte faae Orlov for at kunne staae ham bi med at søge efter

Sigrid, ogsaa Vermund udbad sig paa samme Tid Orlov for at kunne hjælpe sin Ven. Jarlen hørte opmærksom til og sagde:

„En af Eder er jeg nødt til at beholde paa Arnakke, og det maa vel blive Dig. Har Du talt med Erling om Sagen?"

„Han veed Intet om den endnu."

„Opsøg ham da. — Dog nej, det behøves ikke, der kommer han med Svend og Thunna, de ville, synes det, ombord i Snekken. Vi ville gaae dem imøde."

Det vakte stor Smerte og Harme hos Erling, da han hørte, at hans Søster var bleven bortført, og mange vare de Spørgsmaal, hvormed han bestormede Vermund. Thunna havde hidtil med Deeltagelse lyttet til deres Samtale, nu sagde hun tilsidst:

„Du mener, Vermund, at en Vikar, der hedder Arnold, har bortført Sigrid. Jeg erindrer, at jeg ved min Afrejse fra Tølløse fik at vide, at en ung Pige, der var fra Roeskilde og hed Sigrid, var kommen i Besøg hos Præstens; det skulde vel ikke være til Ingemar, at Vikaren har ført Erlings Søster? Svend har jo talt med hende. Hør Svend, kan Du ikke huske, hvorledes den unge, fremmede Pige, som Du nødigt vilde skilles fra, saae ud? Husk Dig nu godt om."

Svends Beskrivelse var just ikke meget oplysende, men der var ved Thunnas Tale blevet vakt et Haab hos Vermund og Erling, og den

Sidste bad Jarlen om at maatte samme Dag rejse til Tølløse. Dette blev tilstaaet, men Thunna sagde:

„Erling vil være fremfusende og kan ødelægge Alt, lad mig rejse med, jeg kan maaskee ved List komme videre end han."

Jarlen havde Intet imod, at Thunna paatog sig at skaffe Lys i Sagen; og da det maaskee var muligt, at Sigrid maatte befries med Magt, bød han, at ikke alene Erling, men ogsaa Vermund og to bevæbnede Karle skulde ledsage Thunna.

Trællen havde Mikkelsdag givet sin Herre en rigtig Beskrivelse af, hvorledes Sigrid var bleven bortført. Over Stok og Sten red den lille Rytterskare med hende ud af Byen, Sigrid skreg og vilde kaste sig af Hesten, men de holdt fast paa hende. De rede ind i Skoven vesterpaa og sagtnede nu deres Ridt.

„Tak skal I have, for den Tjeneste, I have viist mig idag," hørte Sigrid en Stemme sige, som hun troede at kjende, „nu kunne I ride hjem, jeg selv og den gamle Svend ville kunne bringe den skjønne Jomfru til hendes Bestemmelsessted."

Rytterne sagde Godnat, og Sigrid hørte dem hurtigt fjerne sig ad Roeskilde til.

„Nu kunne vi tales ved i Enrum," sagde Stemmen, „jeg vil bede Dig, om ikke at vredes paa mig, for hvad jeg har gjort."

„Bring mig tilbage til min Fader," sagde Sigrid, „og jeg skal tilgive Dig, hvem Du end er."

„Det vil jeg ikke."

„Saa afskyer, saa forbander jeg Dig."

„Dæmp din Hidsighed, Sigrid. Jeg vil sige Dig, at nu, Du er kommen i min Magt, giver jeg aldrig Slip paa Dig mere."

„Stimand, jeg foragter Dig! Nidding! Kvinderøver!" raabte Sigrid hidsig.

Han lo, hvilket tirrede hende endnu mere.

„Du tør ikke vise dit Ansigt ved Dagens Lys," sagde hun med Foragt i Stemmen.

„Heri tager Du fejl. Det er alene Mørket, som forhindrer Dig fra at see mit Ansigt."

Sigrid indsaae, at ved Hidsighed kunde hun ingen Vegne komme, hun besluttede at tie og ikke svare paa hans Spørgsmaal. Da han mærkede, at han intet Svar fik, taug ogsaa han, og de rede videre i den stille, kolde Septembernat. De kom til en Lysning i Skoven, Sigrids Syn var meget skarpt, hun anstrengte sig for at faae at vide, hvem hendes Bortfører var, og hun gjenkjente Arnold.

„Min Fader vil klage til Bispen over, at en Klerk har bortført hans Datter," sagde Sigrid, „og min Broder vil undsige Eder paa Livet, hvis Klagen ikke hjælper."

„Du har gjenkjendt mig," sagde Arnold, „saa viid, at jeg vil gjøre Dig til min Hustru, og da hjælper ingen Klage til Bispen."

„Din Hustru, aldrig!" svarede Sigrid.

„Vi ville faae at see. Vil Du ikke være min Hustru, skal Du ved St Lucius blive min Frille, jeg giver Dig otte Dages Betænkningstid."

Sigrid taug.

„Du tier. Overvej nøje, hvad jeg har sagt."

„Hvor fører Du mig hen?"

„Det vil Du faae at see. Frygt ikke, Du skal komme til gode Mennesker."

Efterat have redet et Par Timer, spurgte Arnold:

„Er Du træt, Sigrid?"

„Nej," svarede hun.

„Du maa fryse. Her har Du min Kappe."

Sigrid frøs, det havde hun gjort længe, men hun vilde ikke modtage Kappen. Arnold bad hende meget derom, men hun sagde bestandigt Nej. Da raabte han:

„Du er i min Magt, og Du skal lystre min Villie!"

Han red om paa den anden Side af Hesten og hængte Kappen om hende. Da Modstand var unyttig, stred hun ikke imod. Den gamle Svend, som hidtil havde redet bagved dem, red nu forbi, og Sigrid blev alene med Vikaren.

„Han rider forud," sagde Arnold, „for at melde vor Ankomst i Præstegaarden; thi det er i en saadan, at Du skal være. Præsten og hans Hustru ville behandle Dig som Du var en Slægtning af dem."

Da de ankom til Ingemars Præstegaard, bleve

de modtagne som kjære Gjæster. Det var ved Midnatstide; Svenden havde vækket Beboerne ved at banke paa Porten, og da Præsten hørte, at det var Vikaren, som var paa Vejen til Tølløse, havde han givet Befaling til at fremsætte det Bedste af, hvad Huset formaaede. Hans Hustru Kraka var en lille, trind og snakkesalig Kvinde, der ikke havde anden Villie end hendes Mand, og som af ham havde faaet at vide, hvorledes hun skulde forholde sig, dersom Vikaren medbragte en ung Kvinde.

Ingemar nødte forgjæves Sigrid til at spise og drikke, men Vikaren var sulten og lod sig ikke bede to Gange. Efterat have tømt et Krus Øl med sin Vært, sagde han:

„Sigrid bliver nu hos Dig, Ingemar, og Du veed, at hun om kort Tid vil blive min Hustru, derfor skal Du behandle hende godt. Jeg lader Kol blive her tilbage, Du kan stole paa ham." Dernæst sagde han til Sigrid: „Jeg maa forlade Dig en Dagstid eller to, men jeg kommer hertil, saa snart jeg kan, godt vilde det være, hvis vort Bryllup kunde staae, inden de otte Dage, som jeg har talt om, ere forløbne."

Sigrid følte sig lettet ved, at Vikaren strax vilde forlade hende, men Sagen var, at han næste Dag vilde vise sig i Roeskilde som om Intet var forefaldet og forrette sin daglige Tjeneste i Kirken. Derefter vilde han bede om nogle Dages Frihed hos den Kannik, for hvem han vikarierede, og da skulde Afgjørelsen finde Sted paa Tølløse. Han

var fast bestemt paa at sætte sin Villie igjennem, koste, hvad det vilde.

En Time efter Midnat var Arnold atter paa Vejen til Roeskilde. Det var dejligt stjerneklart, og han havde svøbt sig i den Kappe, som Sigrid nys havde baaret. Han bar verdslig Dragt og var bevæbnet med et Sværd og en let Stridsøxe, der hang ved Saddelknappen, man kunde antage ham for at være Svend hos en fornem Herre.

Hans Tanker vare hos Sigrid, han elskede hende højere end nogensinde før, og han tvivlede ikke om, at hendes Modstand vilde blive brudt; thi han anede ikke, at hun bar paa en hemmelig Kjærlighed til en Anden. At hendes Opholdssted skulde blive opdaget, ansaae han for at være umuligt, og han vilde bortlede al Mistanke fra sig ved den følgende Dag at gjæste Kongens Ombudsmand i Roeskilde og drikke et Krus af hans bedste Øl.

Han var i godt Lune over, at Alt hidtil var lykkedes; Hesten var af sig selv falden i Skridt, og det nedfaldne Løv raslede under dens Fødder. Noget efter at Arnold var kommen ind i de store Skovstrækninger Vest for Roeskilde, vækkedes han af sine Elskovstanker ved, at en Haand greb fat i Hestens Tøjle, og en anden greb ublidt fat i ham selv, for at rive ham af Sadlen. Han vilde gribe til sit Sværd, men det var forsildigt. Efter en kort Kamp laa han paa Jorden, udplyndret for Alt, selv for Klæderne, ikke engang Skjorten paa Kroppen lode Røverne ham beholde. Ja, de truede

med at ville berøve ham Livet, men betænkte sig, spottede over hans Røgenhed og lode ham alene tilbage i den kolde Efteraarsnat.

Han mente at være nærmere Roeskilde end Tøllløse, men herpaa kom det ikke an, det gjaldt om først og fremmest at opsøge en Bondegaard. Vikaren tog til at løbe, hans Fødder saaredes af de nedblæste Kviste, og han syntes, at Skoven aldrig vilde faae Ende.

Endelig kom han ud af den og saae en Bondeby ligge foran sig, han kjendte den, det var Kornerup. Men nu vilde Skjæbnen, at han skulde møde en lille Skare af Svende og Trælle, hvoraf de Sidste vare belæssede med alle Slags Fødevarer; det var Harald Kesias Folk, som den Nat havde plyndret en Bondegaard. Da de saae et nogent Menneske, opløftede de et Skrig, Trællene kastede deres Bytte og gave sig til at løbe, fuldt overbeviste om, at det var et Gjenfærd, som vilde drage dem til Ansvar for deres onde Gjerninger. Ogsaa Svendene, der vare tilhest, begyndte at ryste, men da Vikaren tilraabte dem, fik de Mod, det gjorde den modsatte Virkning paa Trællene, der løbe meget stærkere end før. Medens Skarens Anfører red Arnold imøde, satte de fire andre Svende efter Trællene og tvang dem med Slag af den flade Sværdklinge til at gaae tilbage og hente Fødevarerne.

„Hvem er Du?“ spurgte Anføreren.

„Jeg er Vikar ved Roeskilde Domkirke. Jeg

er bleven udplyndret af Røvere, jeg fryser, og mine Fødder bløde."

„Hvad hedder Du?"

„Arnold. Vær barmhjertig, laan mig din Kappe."

„Ogsaa jeg fryser," sagde Anføreren skadefro. „Hvor kommer Du fra?"

„Jeg har været i Besøg hos en Præst."

„Hvis Røverne havde slaaet Dig ihjel," sagde Svenden, „havde Du havt det varmere end nu, da havde Du været i Skjærsilden."

„Vær dog barmhjertig, giv mig en Kappe."

„Den kan Du ikke faae, men hvis Du vil læse en Messe for min syndige Sjæl, naar jeg engang er død, eller maaske to, skal jeg laane Dig en Faareskindspels. De fordømte Trælle derhenne vare ved at løbe deres Vej, en af dem skal straffes med, at Du laaner hans Pels. Men først maa Du love mig to Messer, naar jeg engang er død. Jeg hedder Peder Helgesen."

Vikaren afgav et højtideligt Løfte om at ville læse to Messer over Peder Helgesens Sjæl, naar denne engang var kommen i Skjærsilden. Peder mente ved sig selv at have gjort en god Handel, og da de nu vare naaede til de Andre, sagde han til Trællene:

„I maae være blevne varme af at løbe, derfor trænge I til at blive afkølede. Da jeg nu ikke kan straffe Jer Alle dermed, dømmer jeg Ingel ti' at afgive sin Pels til den nøgne Mand."

Ingel begyndte at hyle og at bede for sig, det havde kun til Følge, at en af Svendene gav ham et Par Rap med sit Sværd. Kort efter var Arnold iført Trællens varme Pels, og Trællen nøgen, han tog sig dog ikke Sagen synderligt nær, da det først var skeet, og tog til at løbe, Alt hvad han kunde.

„Han er paa Haraldsborg før vi," sagde Anføreren leende.

Mens Toget nu bevægede sig ad Roeskilde til, maatte Arnold udførligt skildre Overfaldet af Røverne og fortælle om, hvilken Vej de formentlig havde taget, endvidere maatte han sige hos hvilken Præst, han havde aflagt Besøg, men her opgav han et urigtigt Navn og en urigtig Landsby, for at skjule Sigrids Spor. Ganske vel tilmode befandt den forelskede Vikar sig ikke, Grunden hertil var, at Trællens Pels var stærkt befængt med Utøj, og det bed ham af al Magt, han kløede og rev sig, men det hjalp ikke, heller ikke bidrog det til at berolige hans Sind, at Peder Helgesen sagde til ham:

„Du har vel ikke mødt nogle Folk, der har bortført Ombudsmandens Datter? Hun hedder Sigrid og skal være ganske kjøn. Hendes Fader, som er Jarlens Ven, var iaftes hos ham og klagede sin Nød, og vi, som tjene Jarlen, have faaet Befaling til at finde skjøn Sigrid og at dræbe ham, der har bortført hende, hvis han da ikke er af stor Slægt."

„Er Sigrid bleven bortført!" udbrød Arnold med forstilt Forbauselse, „det gjør mig ondt for

hendes gamle Fader, hos ham har jeg drukket mangt godt Krus Øl."

„Saa Du veed Intet herom?" sagde Peder. „Nu ja, Du har jo været borte fra Roeskilde."

Arnold glemte Utøjet, da han erfoer, at Harald Kesia var bleven dragen ind i Sagen; hvorledes det var gaaet til, gjættede han; thi Ombudsmanden havde rimeligviis antaget, at Jarlen havde bortført Sigrid, men det var ham ikke klart, hvorfor Jarlen havde givet sine Svende Befaling til at lede efter hende.

Endelig naaede de Roeskilde, og Peder forlangte, at Arnold skulde afgive den laante Pels, for at den af en af de andre Trælle kunde blive taget med til Haraldsborg. Saa nødigt han vilde, maatte Vikaren afgive Pelsen; han var dog nær ved sit Hjem og haabede at kunne naae det ubemærket. Med en lystig Spøg toge Jarlens Svende Afsked med den nøgne Klerk, som i fuld Fart satte afsted til den Gaard, hvor Vikarerne boede.

Men nu vilde Skjæbnen, at en stor Hund fik Øje paa den nøgne Skikkelse, den begyndte forbauset at gjøe og endte med at erklære Krig mod Vikarens Ben. Den ulykkelige Arnold ledte efter en Sten til at kaste efter Hunden, men inden han fandt den, var han bleven bidt paa flere Steder. Hans Stilling blev mere og mere fortvivlet, med Ansigtet vendt mod Hunden, maatte han baglænds trække sig tilbage, endelig naaede han Gaarden, hvis Port Dag og Nat stod aaben; thi Vikarerne havde

til alle Tider af Døgnet Tjeneste i Domkirken, og man havde endnu kun Portnere i de stille Klostre. Hunden forfulgte Vikaren ind i Gangen til hans Celle eller Kammer, han havde en Sten i hver Haand, den ene kastede han af al Magt efter den, den ramte, Hunden udstødte et Hyl, men dens Raseri forøgedes, i Mørket foer den ind paa Vikaren, han mærkede dens Tænder i sit Kjød, den holdt fast, da hug han med al sin Kraft Stenen mod dens Hoved og ramte dengang saa eftertrykkelig, at Hunden segnede om, og han fik Tid til at smutte ind i sin Celle.

Han led ulidelige Smerter, men han glemte dog ikke for dem, at han snarest muligt maatte see til at blive paaklædt. Da dette var skeet, tænkte han paa at ville begive sig hen og vække den gamle Kannik, som var Dronningens Læge, og bede ham om Hjælp for sin Skade, men han betænkte sig; thi derved kunde let hans Eventyr blive opdaget. Han lagde sig paa sit Leje og forsøgte paa at sove, men Smerterne, som toge til, forhindrede ham deri. Næste Dag laa han i Vildelse og stærk Feber. Saarene paa hans Been vare opsvulmede, og den lægekyndige Kannik, som undersøgte dem, rystede betænkeligt paa Hovedet. To unge Vikarer, som havde været Arnold behjælpelig med at bortføre Sigrid, turde for deres egen Skyld Intet sige, men det var dem som alle Andre en Gaade, hvorledes det var gaaet til, at han var bleven skambidt af en Hund. I Løbet af Dagen kom Ombudsmanden

og ønskede at faae Vikaren i Tale, han erfoer til sin Overraskelse at Arnold var meget syg og ikke kunde tale med Nogen.

De sladdervorne Trælle paa Haraldsborg vare ikke sene med at fortælle, hvorledes de havde truffet paa en nøgen Vikar, og at en af dem havde maattet laane ham en Pels, det var en meget lystig Historie, hvoraf alle Roeskilde Bønder maatte lee. Da Vikarerne hørte den, benægtede de ikke Kjendsgjerningen, men blot, at det havde været en Vikar og sidst af Alle Arnold, som allerede Mikkelsdag havde ligget syg i Klostret. Til Bispens Øren naaede Alt dette ikke, han var fraværende; thi paa Bispedømmets Gods havde han sat store Byggeforetagender i Gang, og eftersom han ansaae sig selv for at være saare bygningskyndig, var han altid selv tilstede, hvor der byggedes.

Arnold svævede længe mellem Liv og Død, da han endelig kom til sin Bevidsthed, vare de otte Dage længst forløbne, han havde sat som Frist for, at Sigrid skulde sige ham, om hun vilde være hans Hustru. Og da kom endelig Svenden Kol en Dag fra Præsten Ingemar og bragte ham bedrøvelige Nyheder.

Da Thunna, ledsaget af Erling, Vermund og de to bevæbnede Svende, kom til Tølløse, sendte hun i al Hemmelighed et Par af sine Terner ud for at udspejde, hvorledes det stod til i Præsten

Ingemars Hus. De kom snart tilbage med den Besked, at Alt stod til som sædvanligt, og at den fremmede Jomfru endnu var Præstens Gjæst.

Thunna opfordrede derefter Erling og Vermund til at følge sig til Præstegaarden, hvor hun blev modtagen med stor Forbauselse, da man vidste, at hun og hendes Søn vare rejste til Arnakke. Kun Præsten og hans Hustru vare tilstede, og den Sidste begyndte at sætte Mad og Drikke frem. Thunna sagde:

„Jeg hører, at en fremmed Jomfru opholder sig i dette Hus, min Søn taler ofte om hende, han har vundet hende kjær, jeg kommer for at spørge Dig, om hun ikke kunde følge med mig til Arnakke og blive der et Par Dage, det vilde glæde Svend."

„Hun er rejst imorges," sagde Kraka hurtigt.

„Da maa hun være kommen tilbage, uden Du veed det, Kraka; thi hun er seet i Eftermiddag i dit Hus."

Ingemar vilde ubemærket liste sig bort, men Thunna sagde:

„Du maa helst blive herinde, Præst; thi jeg ønsker at gjøre Dig et Spørgsmaal," derefter sagde hun til Vermund og Erling: „Mens jeg taler med Ingemar, er det vel bedst, at I see efter, om Jomfruen er at finde."

„Hør Thunna, jeg synes, at Du misbruger min Gjæstfrihed," foer Præsten op.

Hans Hustru rystede saaledes, at hun spildte en stor Deel af Øllet, hun frembar i Kruset.

Imidlertid havde Erling og Vermund begivet sig bort, for at lede efter Sigrid. Det varede ikke længe, før de fandt hende, hun kastede sig til Erlings Bryst og raabte:

„Erling, kjære Erling, Jomfru Maria være priset, nu er jeg frelst!"

De førte hende ind til de Andre, og Erling raabte:

„Det er min Søster, det er Sigrid!"

Da blev Thunna alvorlig og sagde til Ingemar:

„Du løj for mig, da Du sagde, at Sigrid var bortrejst imorges."

„Det sagde Kraka og ikke jeg," var Svaret.

„Men Du sagde ikke, at hun havde talt usandt. Jeg vil sige Dig Præst, at det er Jarlen, der har sendt mig og disse gode Svende hertil, og at den Ene af disse Svende er Sigrids Broder, naar han nu erfarer Sagens rette Sammenhæng, den vi ville faae at vide af Sigrid, da kan det være, at der for Dig bliver en daarlig Ende paa den Sag."

„Hvad vil Jarlen kunne gjøre mig?" spurgte Ingemar hidsig.

„Hvorfor gaae skaansomt frem mod den Præst?" raabte Vermund forbittret og drog sit Sværd, „han har været deelagtig i Pigerov, og derfor skal han døe."

„Saa det skal jeg!" raabte Ingemar forbittret,

greb et Stenkrus og kylede det efter Vermunds Hovede.

„Du maa ikke gjøre ham Fortræd," sagde Thunna til Vermund, „han er gift med en Kvinde af min Slægt."

Ingemar havde faaet fat paa et Sværd og gik truende frem mod Vermund.

„Har Du mistet Forstanden, Præst?" spurgte Erling.

„Jeg vil slaaes med jer Begge," raabte den drabelige Præst.

„Vel har jeg hørt Tale om din Hidsighed," sagde Thunna, „men saa hidsig havde jeg ikke anseet Dig for at være, det grændser til Galenskab."

Præsten havde ført et drabeligt Hug mod Vermund, men denne sprang behændigt tilside, og Sværdet foer ned i Lergulvet. Da loe de Alle undtagen Kraka, der foer til, greb sin Mand bagfra og spurgte:

„Vil Du gjøre mig til Enke; thi disse Mænd ere stærkere end Du?"

Ingemar skummede af Raseri, stødte Kraka til Side og rev Sværdet op af Lergulvet. Hun raabte, at man skulde tage Sværdet fra ham, men det var lettere sagt end gjort. Da traadte Thunna modigt hen til ham og spurgte.

„Er det paa den Maade, Du viser Gjæstfrihed i dit Hus?"

Præsten saae paa den smukke Kvinde og kom til Besindelse. Han lod Sværdet synke og spurgte:

„Hvad vil Du gjøre mig?"

„Jeg vil bryde din Trods, og jeg har Magten dertil," svarede hun.

„Præsten og Kraka have været gode imod mig," sagde Sigrid, „dem har jeg Intet at klage over. Lad dem være i Fred. Vermund, skjul dit Sværd i Balgen."

Dette gjorde Vermund, og Thunna sagde:

„Paa Sigrids Forbøn skal Du faae Fred; endnu vide vi dog ikke, paa hvad Maade hun er kommen i dit Hus."

„Det er Arnold, Vikaren i Roeskilde, der mod min Villie har ført mig hertil," sagde Sigrid.

„Jeg tænkte det nok," raabte Vermund, „jeg sagde det til din Fader."

„Vi have ikke mere her at gjøre," sagde Thunna, „nu ville vi sige Ingemar og Kraka Farvel. Hvad der ellers skal skee i denne Sag, ville vi overlade til Jarlen at bestemme."

Thunna og Sigrid begave sig bort, ledsagede af de to Svende, og ikke længe efter vare de paa Vejen til Arnakke. Da Erik Jarl af Sigrid havde erfaret, hvem der havde bortført hende, og hvorledes det Hele var gaaet til, sagde han:

„Du maa i Vinter blive paa Arnakke og holde Thunna ved Selskab, her er Du i større Sikkerhed end i Roeskilde. Jeg skal lade gaae Bud til din Fader derom. Og hvad nu Vikaren angaaer, da kan en Hævn opsættes uden at glemmes. Maaskee dog Palle finder Lejlighed til at opgjøre sit Regnskab

med Vikaren inden ret mange Solemærker. De boe i samme By og kunne ikke godt undgaae hinanden."

Det blev saaledes bestemt, at Sigrid Vintren over skulde opholde sig paa Arnakke, og da Jarlen endnu havde nogle Handler at afslutte med de Roeskilde Kjøbmænd, blev Vermund, som den mest kyndige i Sligt, afsendt for at ordne de Sager, han kunde da med det Samme fortælle den gamle Ombudsmand, at hans Datter var i god Behold paa Arnakke.

Syvende Kapitel.

Værningen.

Efteraaret var kommet, Stormen havde plyndret Træerne for deres Blade, Bølgerne gik højt i Vigen, og Skyerne foer henover Jorden og lode Regnen strømme ned. Inden Dørre havde man travlt med at slagte Kvæget og salte dets Kjød eller hænge det til Røgning. Skibene vare komne hjem fra Skanør og Falsterbo og havde medbragt Sild for Vinteren. Overalt sørgede man for, at Forraadskamrene vare fulde, og det Bedste lagde man til Side for Julen.

Mændene vare paa Jagt, hvorledes end Vejret

var, og de bidroge derved til Spisekamrets Forsyning.

For kraftige Drikkevarer var der forlængst blevet sørget, allerede i September vare Bistaderne blevne tømte og god Mjød brygget. Det nye Byg var blevet anvendt til Ølbrygning, men de store Bønder lode sig ikke nøje med Porseøl, de forskreve fra Roeskilde det stærke tydske Øl, maaskee Viin. De Jarler eller Andre, som havde fejdet om Sommeren paa Venden, havde sædvanligt drevet nogen Kjøbmandshandel og paa Vejen i en eller anden Kjøbstad forsynet sig med de Varer, de ikke kunde faae hjemme. Visby paa Gothland laa i saa Henseende meget bekvemt for Enhver, der havde fejdet i Østerleden.

Lidt Nord for Arnakke var der af nogle Udflyttergaarde opstaaet en lille Landsby Erikslev, der hørte til Jarlens Gods og havde faaet Navn efter ham. Udfor denne By, som nu forlængst er forsvunden, laa dengang en Holm, den er nu sammenvokset med Landet, og paa Holmen laa en Gaard, hvis Ejer tjente den græske Kejser som Væring. Ejerens gamle Farbroder styrede Gaarden og nød megen Anseelse paa Egnen; thi den nogle og halvfjersindstyveaarige Mand havde været en vældig Kriger og allerede i 1074 deeltaget i Svend Estridsens andet Englandstog. Erling havde hørt denne Mand meget omtale og for at lære ham at kjende, sejlede han en Dag over til den lille, tildels skovbevoksede Holm, hvor han forefandt en større, noget forfalden Gaard. To glubske, danske Hunde

foer Erling imøde, og en gammel Træl forsøgte forgjæves paa at kalde dem tilbage, da viste sig en høj, noget krumbøjet Skikkelse i Porten, og saasnart Hundene hørte hans Stemme, bleve de straks rolige. Erling formodede, at det var den Mand, han vilde gjæste, gik hurtigt hen til ham og spurgte:

„Er Du Frode Brodersen?"

„Det er mit Navn," sagde den Gamle og saae skarpt paa Erling, „og hvem er Du?"

„Jeg hedder Erling, og tjener i Jarlens Hird."

„Du mener Jarlen paa Arnakke. Hils ham fra mig, naar Du seer ham, og hvad vil Du mig?"

„Man taler saa meget paa Egnen til din Roes, derfor er jeg kommen herover for at lære Dig at kjende. Det tykkes mig, at en ung Stridsmand maa kunne lære Noget af en gammel som Du, der har tjent under sex Konger."

„Det beviser, at Du har Forstand," sagde Frode, „kom indenfor Erling, saaledes er det jo, Du hedder, jeg er fattig mod Jarlen, skjøndt han heller ikke er rig, men et Krus Øl har jeg dog endnu at byde en Gjæst."

Erling saae sig om i Hallen, den var stor, men Alt var sodet og forfaldent. Spindelvæv hang i alle Kroge. Foruden Frode syntes der kun at være to Trælkvinder og en gammel Træl paa Gaarden, hvis meste Gods laa ovre i Landet ved Eriksley. Frode dvælede som alle gamle Folk helst ved Fortiden. Erling lyttede til, han fik Meget at vide, som han aldrig havde hørt før, om de henfarne

Tider, han lovede sig selv, at det ikke skulde blive sidste Gang, han aflagde Frode et Besøg.

Til Gjengjæld for Frodes Fortællinger om gamle Tider maatte Erling fortælle om Nutiden, som den Gamle levede udenfor, og flere end een Gang udbrød han:

„Jeg mærker, at de Unge slægte de Gamle paa, ret saa. En kraftig og stridbar Ungdom er et Lands Stolthed og bedste Værn."

Da Erling tog Afsked, opfordrede Frode ham til at besøge sig paany.

Om Aftnen, da Drikkehornet gik flittigt rundt i Hallen: thi nogle Bønder af stor Ætt gjæstede Jarlen, fortalte Erling, hvem han havde besøgt.

„Saa Du har været ovre hos Frode den gamle," sagde en ældre Bonde, „fortalte han Dig Intet om Vagn Ranesen, der tjener i Myklegaard?"

„Har Frode nylig faaet Efterretninger fra ham?" spurgte Jarlen.

„Ikke det, jeg veed af, men der er Andet at fortælle om ham, før han drog ud af Landet," sagde Bonden.

„Veed Du Noget derom, saa fortæl os det Thorkil," sagde Jarlen og skød Drikkehornet hen til ham.

Thorkil tog sig en ordentlig Slurk og sagde:

„Dengang Vagn var nogle og tyve Aar gammel, kom han en Dag over til Arne paa Kindholm, I veed, det er en stor Gaard, der ligger oppe i Horns Herred. Arne syntes godt om Vagn og bad ham

blive nogle Dage hos sig, og det afslog Vagn ikke, for Arne havde en smuk Datter, Marie hed hun, og hende syntes Vagn godt om. Han talte mange gode Ord til hende, men hun brød sig ikke derom, ja, tilsidst næsten skyede hun ham, dette ansaae han blot for at være Pigenykker, og en Dag sagde han til Arne, at han ønskede at ægte hans Datter. Dette havde Arne Intet imod, hvis han kunde blive enig med Vagns Fader Rane om Medgiften, og de, Arne, hans Datter og Vagn, sejlede ned til Rane, der modtog dem vel og hørte paa deres Ærinde. Bryllupet blev berammet og nogle Maaneder efter fejret med stor Pragt og Lystighed.

Nu er det at bemærke, at Arne nedstammer fra en meget gammel Slægt, og at hans Forfædre for mange Tider siden have været Underkonger og herskет over Herredet. Der gaaer mange Sagn om disse Konger, og en af dem skal have dræbt sin Hustru, fordi hun ikke havde udsat til de vilde Dyr i Skoven den anden Søn, som hun fødte. Kongen, som var en vældig Viking, havde været tre Aar borte fra sit Hjem, og da nu hans Hustru traadte ham imøde med to Sønner, svulmede Aarerne i hans Pande, han drog sit Sværd og hug hende ned, men Sønnerne lod han leve. Siden dengang seer man hendes Gjenfærd, hver Gang der forestaaer Slægten en Ulykke. Og Vagns Bryllupsdag viste Gjenfærdet sig paa Kindholm.

Jeg veed ikke, om dette kom til Vagns Kundskab, han hjemførte stolt og tilfreds sin Brud, men

hun var aldrig glad, og Ternerne saae tidt, at hun græd i Stilhed. Saa var, det at Vagn Aaret efter sit Bryllup kom tidligere hjem fra Leding end ventet var, han ilede hjem og fandt sin Hustru i en Andens Arme. Da drog han sit Sværd og dræbte dem Begge. Men hun havde længe elsket den Anden, og det var derfor, hun var saa sorrigfuld, da Vagn bejlede til hende.

Efter den Gjerning var der ikke Fred i Vagns Sjæl, skjøndt Alle mente, at han havde handlet som han burde. Tilsidst drog han bort til Myklegaard, og da Rane døde, lovede Frode at bestyre Godset, til Vagn kom hjem. Han har nu været borte i mange Aar og kommer maaske aldrig hjem."

„Hvad Du der har fortalt, har jeg ikke vidst før," sagde Jarlen. „Hvem ejer nu Kindholm?"

„Det gjør Ketil Arnesen, Maries Broder," svarede Thorkil, „han bærer stort Had til Vagn, og derfor er det maaskee godt for dem Begge, at Vagn bliver derude hos den græske Kejser."

Alt dette hørte Erling paa med stor Interesse, og han besluttede i sit stille Sind, næste Gang han kom til Frode, at lede Talen hen paa Vagn Ranesen.

Dagen efter kom Vermund fra Roeskilde og bragte mange Hilsner med fra den gamle Ombudsmand, der længtes meget efter sin Datter, dog indsaae han, at hun levede i størst Sikkerhed paa Arnakke. Om Vikaren Arnold vidste Vermund god

Besked, han laa endnu syg efter de mange Hundebid, og Roeskilde Bønder havde ingen Medlidenhed med ham, de mente, at det var en Himlens Straf for, at han havde villet bortføre en ærbar Jomfru.

Der var ellers stille i Roeskilde, Dronningen var meget syg, og man mente, at hun snart vilde døe. Baade Kongen og Magnus vare komne til Roeskilde, ogsaa Henrik Skatelar var vendt tilbage og havde medbragt sin bortløbne Hustru.

„Det er mange Nyheder, Du her fortæller os," sagde Jarlen, „til Gjengjæld have vi ingen at meddele Dig."

„Saa staaer Alt vel til paa Arnakke," mente Vermund.

Der skulde dog snart skee Noget, som gav Anledning til meget Røre paa Egnen.

En smuk Morgen i Slutningen af Oktober Maaned sejlede et stort Skib ned i Bramsnæs Vig og satte Befolkningen i Uro. Erik Jarls kyndige Blik saae strax, at det ikke var noget dansk Skib, det lignede et af de Kjøbmandsskibe, hvormed de hedenske Kjøbmænd fra Estland og Lifland foer paa Visby og Hedeby, men et saadant Skib kunde ogsaa være et vendisk Vikingeskib. Det kom hertil paa en Aarstid, da de danske Skibe vare lagte op, og det var meget mistænkeligt. Da Skibet kom nærmere, var der ikke mere Tvivl om, at det var fra Venden.

Jarlen kaldte alle sine Folk under Vaaben og lod gaae Budskab ind i Landet om, at Alle maatte

mode for at afslaae et Angreb. Dette viste sig dog snart at være overflødigt; thi en lille Baad, hvori kun en Mand i prægtigt Pelsværk befandt sig, roede fra Skibet ind til Holmen, hvor Frode boede, og som vi ville kalde ved det Navn, den senere fik, Munkholm.

„Du kjender jo Frode," sagde Jarlen til Erling, „det er bedst, Du tager derover for at skaffe os Underretning om, hvad Alt dette skal betyde."

Erling modtog med Glæde denne Befaling, og fuldt bevæbnet, som han var, roede han i en lille Baad over til Holmen og gik hurtigt op mod Gaarden. De store Hunde fore halsende imod ham som forrige Gang, men han ændsede dem ikke, da de imidlertid gjorde Mine til at ville bruge deres Tænder, hug han efter dem med sit Sværd, som han lod blive i Balgen. Dette gjorde Hundene kun endnu mere glubende, og det Hele havde vel endt med, at han havde dræbt dem, hvis Frode, hidkaldt ved Hundenes Gjøen, ikke var kommen ud af Huset, ledsaget af den pelsværkklædte Fremmede. Erling gik hurtigt op imod dem og sagde til Frode:

„Jarlen har seet et fremmed Skib kaste Anker her i Vigen, af dets Bygning har han skjønnet, at det er et vendisk Skib. Da han saae en Mand fra Skibet gaae i Land her paa Holmen, har han sendt mig herover for at skaffe sig Kundskab om, vi kunne vente en Kamp med de Fremmede."

Mens Erling talte, havde han seet paa den Fremmede, det var en høj, statelig Herre med et

blegt Ansigt, indrammet i et graasprængt Skæg, og han lignede ikke nogen Vender; med et Smil hørte han paa, hvad Erling forebragte, og før Frode kunde svare, tog han Ordet og spurgte:

„Hvem er den Jarl, Du taler om?"

„Erik Eriksen."

„En Søn af Erik Ejegod."

„Ja, hans yngste Søn."

„Saa hils ham fra mig, Vagn Ranesen, siig ham, at han har gjættet rigtigt, at Skibet derude er et vendisk Skib; jeg kjøbte det i Østerleden, for at det kunde føre mig selv og mine Skatte tilbage til Danmark. Hils ham endvidere og siig ham, at jeg haaber, at vi ville blive gode Naboer."

„Det skal jeg gjøre," svarede Erling.

Frode sagde nu til Vagn:

„Denne unge Svend har engang besøgt mig i min Ensomhed, han hedder Erling og er en Søn af Palle Haraldsen, Kongens Ombudsmand i Roeskilde, han er den Eneste, jeg kjender af Jarlens Hird."

„Du skal være mig velkommen Erling," sagde Vagn og rakte ham Haanden, „her vil nu neppe blive saa stille paa Gaarden, som der har været for. Kom og besøg mig, som Du har besøgt min Farbroder, og fortæl mig om, hvad der er foregaaet herhjemme, mens jeg har været i Myklegaard."

Erling takkede for Indbydelsen og begav sig tilbage til Jarlen. Undervejs tænkte han meget paa den Fremmede, der havde en Holdning, som

han ikke tidligere havde kjendt; der var noget Fornemt, noget Afmaalt over ham, og naar han talte, betonede han Ordene paa en anden Maade end Erling var vant til at høre, det kom maaskee deraf, at han havde været saalænge borte fra Fædrelandet. Hvor brændte Erling af Lyst efter at faae Noget at vide om Myklegaard og dets mange Vidundere.

Han meldte til Jarlen, hvad han havde erfaret. Erik saae ud mod Skibet og sagde:

„Lad der saa gaae Bud til Alle, at det Hele har været blind Allarm. Men det bæres mig for, at Vagns Hjemkomst vil give Anledning til megen Tale, og, naar det spørges til Kindholm, vil Ketil Arnesen neppe forholde sig rolig."

Med stor Opmærksomhed iagttog Erling, hvad der i de følgende Dage blev ført i Land fra Skibet over til Gaarden paa Holmen. Han saae, at der blev landsat en Kvinde, og da han fortalte det til Andre, var det den almindelige Mening, at Vagn havde giftet sig paany. Selv nærede Erling stor Lyst til at tage over til Holmen. Der hengik dog nogle Dage, da opfordredes han af Thunna dertil, hendes Nysgjerrighed var bleven stærkt vakt.

Hvor var den store Gaard ikke bleven forandret, da Erling nu betraadte den! Vagn havde, for at faae Skibet ført over til Danmark, taget en Deel fremmede Folk i sin Tjeneste, Svenske og kristnede Vender, og de skulde nu tilbringe Vinteren hos ham. De dreve omkring Gaarden og havde Intet

at betrille; Erling syntes, at de Alle saae ud til at være Mænd, der vilde kunne yde et godt Forsvar for Vagns Gaard. Hallen var bleven tjeldet med kostelige Tapper, hvorpaa mange forskjellige Sager vare indvævede, Træer og Buske, Mennesker og vilde Dyr, og Bænkene i Hallen vare skjulte af bløde Hynder. Forbauset over al den Pragt, hørte Erling ikke, at Frode tiltalte ham, før denne slog ham paa Skuldren.

„Jeg kan godt forstaae," sagde den Gamle, „at Du er forbauset over Alt dette, ogsaa jeg har aldrig seet Sligt før. Jeg mener nu, at al denne Pragt vil blive lidet paaskjønnet, vi, Danske, have jevne Sæder."

„Det er sandt nok," svarede Erling, „men Hallen er dog ikke til at kjende igjen."

„Jeg glemmer," sagde Frode, „at Du tjener Erik Jarl, han har vel lært af sin Broder Knud at sætte Pris paa fremmede Skikke."

„Hvad kan Du have imod fremmede Skikke, naar de ere bedre end vore egne?" spurgte Erling.

„At de ere fremmede," sagde Frode.

„Vi have dog i Kong Knud hin Stores Dage optaget mange engelske Skikke."

„De have neppe været os til Fromme."

„Har Du talt om den Sag til din Brodersøn?"

„Ja, jeg har, men han mente at, havde jeg som han været en Menneskealder i Myklegaard, vilde jeg have faaet det samme Syn paa Sagen som han. Desuden var hans Datter født og opdragen i Græken-

land, og hun kunde ikke finde sig i de Danskes raa og uslebne Sæder."

„Hans Datter!" udbrød Erling. „Jeg troede, at det var hans Hustru."

„Nej," svarede Frode, „Vagn har været gift i Konstantinopel, men hans Hustru døde, dengang hun fødte Irene."

„Irene, det Navn har jeg aldrig hørt før."

„Jeg vil sige, at hun i dette Øjeblik er Vagns største Bekymring; thi hun har intet kvindeligt Selskab, og hun bebrejder ham, at han har ført hende over til dette kolde Land, hvor Solen ikke skinner. Hvor skal Vagn finde en Jomfru, der vil kunne forkorte Irene de lange, mørke Aftener i vor Vinter?"

„Hun kan jo komme over til Arnakke, der er Thunna, der er min Søster Sigrid."

„Er din Søster paa Arnakke?" spurgte Frode.

„Ja, der er hun i Sikkerhed, i Roeskilde vilde en Vikar gifte sig med hende og — ja, det kan jeg Altsammen fortælle Dig en anden Gang."

Erling afbrød sin Tale; thi en Kvinde, saa dejlig som han endnu aldrig havde seet, traadte ind i Hallen. Det var Irene, klædt i de græske Kvinders rige og folderige Dragt. Hun havde et fuldstændigt græsk Profil, ravnsort Haar og sorte, funklende Øjne, der saae nysgjerrigt paa den fremmede Ungersvend. Og han var nok værd at see paa. Erling var en høj, slank Yngling, med gule, krusede Lokker, blaa og dybe Øje, en smukt formet Næse, og et kjønt

Underansigt, som Skjæget tildels skjulte, naar han lo, saaes en Række hvide, skjønne Tænder.

„Det er Irene," sagde Frode, da han fik Øje paa hende, „hun har lært af sin Fader at tale Dansk, men med et underligt fremmed Tonefald."

„Ja, det er mig," sagde hun med et Smiil, „hvem er den unge Mand?"

„Han tjener vor Nabo Jarlen som Væring," svarede Frode forklarende.

„Er der slet ingen Kvinder i dette mørke Land?" spurgte Irene.

„Dem er der mange af," sagde Frode smilende.

„Hvorfor faaer jeg da ingen af dem at see?" spurgte hun heftigt.

„Naar Du kommer over til Arnakke, vil Du finde Kvinder," svarede Erling.

„Saa lad mig komme derover," sagde hun, „her kjeder jeg mig værre end i et Kloster."

„Du kan ikke komme derover, før din Fader har gjort Jarlen et Besøg," forklarede Frode.

„Han skal endnu idag besøge Jarlen," sagde Irene. „Men hvad er en Jarl?"

„Erik Jarl er en Søn af Kong Erik, der for mange Aar siden gjæstede Konstantinopel," sagde Frode.

„Jeg har hørt megen Tale om Kong Erik, jeg gad nok see hans Søn, ligner Sønnen Faderen?"

„Han er ikke saa høj som Faderen," sagde Erling, „men hans Ansigt skal ligne Kong Eriks."

„Jeg vil see ham," sagde Irene med Bestemt-

hed. „Og der er Kvinder hos ham; jeg længes efter at see en dansk Kvinde."

Mens hun talte, havde hun seet saa vist paa Erling, at han næsten blev forlegen. Disse sorte Øjnes Glød trængte ham ind i Sjælen. Pludselig spurgte hun Frode:

„Denne Svend sagde Du, var Væring, vil Du dermed sige, at han er en af min Faders Lige?"

„Ja, han er, hvad Ætstorhed angaaer, din Faders Ligemand."

„Saa vær mig velkommen," sagde hun. „Du skal fortælle mig Noget om dette Land og om dets Kvinder, leve de Alle et saa eensomt og kjedeligt Liv som jeg?"

„Nej," svarede Erling, „og Du vil erfare det, naar Du lærer dem at kjende."

Hun vedblev at udspørge ham, og Erling besvarede hendes Spørgsmaal efter bedste Evne. Frode havde forladt dem, for at faae en Træl til at bringe et Krus Øl ind til Gjæsten. Det forekom Erling, at hendes Stemme blev blødere og hendes Øjekast mere ildfuldt, mens han talede med hende.

„Kom ofte herover og tal med mig," sagde hun, „jeg kjeder mig."

„Jeg skal gjerne komme," svarede Erling, „men vil din Fader synes derom?"

„Han synes om Alt, hvad jeg vil."

Her bleve de afbrudte ved, at Vagn traadte

ind i Hallen. Han gik rask hen imod Erling, der gik ham imøde.

„Frode fortalte mig, at Du var her," sagde Vagn, „hvad Nyt bringer Du fra Arnakke?"

„Der gaaer Alt sin rolige Gang. Du har endnu ikke gjæstet Jarlen."

„Jeg tager derover idag. Vi kunne følges ad. Du har, seer jeg, allerede gjort Bekjendtskab med Irene, hun kjeder sig, jeg maa see at skaffe hende Selskab, men hvor skal jeg finde det? Jeg har været saalænge borte fra Fædrelandet, at jeg næsten føler mig som en Fremmed."

„Væringen siger, at der er Kvinder paa Arnakke," sagde Irene.

„Du kalder ham Væring," sagde Faderen og lo.

„Det kaldte Frode mig," forklarede Erling, „fordi din Datter derved strax kunde forstaae min Stilling hos Jarlen."

„Snildt gjort af den Gamle," sagde Vagn, „her i Danmark," vedblev han, henvendt til Irene, „kaldes en Væring for Hirdmand, vi have Kongens Hirdmænd og Jarlernes Hirdmænd. Jeg selv, Irene, er ikke Væring mere, og jeg bliver neppe Nogens Hirdmand; thi jeg er for gammel. — Nu, der kommer Trællen med Vinen, som jeg har ladet ham bringe i Stedet for Øllet; thi Du skal smage den græske Viin, som jeg har bragt med hjem."

Irene tog Hornet, nippede først til det, og gav det derpaa til Erling, der mente, at han aldrig havde seet et saa prægtigt Horn, det var af drevet

Sølv og prydet med Frynser. Var Hornet smukt, saa var Vinen kostelig, og han tog sig en dygtig Slurk. Derefter drak Vagn.

„Synes Du om vor Viin?“ spurgte Irene.

„Jeg mener, aldrig at have smagt bedre Viin,“ svarede Erling.

„Deri kan Du have Ret,“ sagde Vagn.

Erling maatte nu tage Afsked med den smukke Irene; thi Vagn manede til Oprud, han vilde inden Middag gjæste Jarlen.

Saaledes som en Egns største Godsejer i vor Tid betragtes af Egnens Befolkning, saaledes var omtrent Erik Jarls Stilling i hans Tid til den Befolkning, han boede imellem. Hans Omgang var Bønderne af de store Ætter, hvoraf mange havde tjent i kortere eller længere Tid i Kongens Hird. Deres Samtale drejede sig om Agerbruget, om Jagten og om Fiskeriet. Naturligviis bleve de smaa Tildragelser paa Egnen ikke forbigaaede, men omhyggeligt drøftede, og undertiden kom Politiken paa Tale; Befolkningen var delt i Tilhængere af Hertug Knud og Tilhængere af Kong Magnus, de Fleste vare for den Første, og hos dem forøgede det Jarlens Anseelse, at han var Hertug Knuds Broder. Han søgte i Stilhed at forøge Broderens Parti; thi det var blevet ham indlysende, at det maatte komme til en Kamp mellem Knud og Magnus om Thronen, naar engang den gamle Konge døde.

Vagn vidste, at, vilde han søge Omgang med Egnens store Slægter, maatte han først hilse paa

Jarlen. Det gjorde han da og blev meget venligt modtaget. Erik Jarl var høj og velskabt, med en bred, lige Pande, stor Kraft i Ansigtets Udtryk, et bestemt Øjekast og en noget for stor Mund. Det fyldige Haar var endnu ikke begyndt at blive graat, han bar det afklippet, hvorved en stærk og lige Nakke blev blottet. Han var højere end de Fleste, men naaede dog ikke i Højde hverken sin Fader eller sin Broder Harald, derimod manglede der ikke Meget i, at han havde Faderens Kæmpekræfter.

Erik Jarl var godt lidt af Almuen, som han aldrig havde fortrædiget, og de Store søgte gjerne hans Omgang, da han ved Drikkehornet var en vennesæl Mand; men han taalte i vigtigere Sager ikke gjerne Modsigelse, og især ikke naar han berømmede Knud paa Magnus's Bekostning, eller naar han udtalte sin Mening om de forskjellige Jarler.

Efterat Jarlen og Vagn havde talt nogen Tid sammen om Livet i Konstantinopel og om Tilstanden i Danmark, sagde den Sidste:

„Det ligger mig paa Sinde at skaffe min Datter nogen kvindelig Omgang, men jeg veed ikke, hvorledes det vil kunne skee."

„Lad hende komme herover."

„Jeg takker Eder meget, men naar hun saa kommer hjem herfra, vil Ensomheden blive hende dobbelt trykkende."

„Kan være, at Du har Ret," svarede Jarlen,

„men lad hende komme til Arnakke paa et kort Besøg, maaskee finde vi da paa Raad."

Jarlen og Vagn skiltes meget tilfredse fra hinanden, og den Første lovede den følgende Dag at komme over til Gaarden paa Munkholm.

Men Erling gik bestandigt og drømte om Irene, han havde fortalt Thunna og Sigrid om sit Besøg og sin Samtale med hende, og de vare Begge blevne meget nysgjerrige efter at lære den fremmede Jomfru at kjende.

Da Erik Jarl den følgende Dag besøgte Munkholm, blev han modtaget paa det Bedste, han var ledsaget af Erling og Vermund. Den ædle, græske Viin blev frembaaren i et endnu større og prægtigere Sølvhorn end den foregaaende Dag, men Jarlen drak af et Guldbæger.

„Det er saa Sæd blandt Grækerne," sagde Vagn, „at hver Mand drikker af sit eget Bæger, heroppe i Norden gaaer Hornet rundt."

„Hvert Land har sine Skikke," sagde Jarlen.

„Til Erindring om det første Besøg hos mig," sagde Vagn, „beder jeg Eder beholde Guldbægret."

„For stor en Gave," mente Jarlen.

„I vil vel ikke forsmaae min Gave?" spurgte Vagn.

„Siden Du sætter saa stor Pris derpaa, beholder jeg den og siger Dig god Tak. Hvor højt vilde Du ikke komme i Kongens Yndest, hvis Du skænkede ham et saadant Bæger!"

„Han skal faae et saadant," sagde Vagn. „Jeg

har tænkt paa med det Første at gjæste Kong Niels."

„Da bør Du opsætte din Rejse; thi Dronningen ligger farligt syg."

„Tak for den Oplysning," sagde Vagn.

Medens de sad og drak, traadte Irene ind i Hallen. Jarlen saae paa hende og udbrød uvilkaarligt:

„Du har en smuk Datter."

„I taler Sandhed, Jarl," var Svaret.

„Er det den Jarl, der er Søn af Kong Erik, som gjæstede Kejseren?" spurgte Irene.

„Ja, min smukke Jomfru," sagde Jarlen, „jeg er en af hans Sønner."

„Ligner Du ham?"

„Folk sige det, men min Fader var højere og smukkere."

„Da maa din Fader have været en ualmindelig smuk Mand."

Jarlen følte sig smigret og lo. Han fandt Behag i, at den smukke Pige sagde Du til ham; dengang havde man allerede begyndt at sige I til Kongehusets Medlemmer, skjøndt Du var almindeligt mellem Mand og Mand saaledes som endnu mellem Bønder i vore Dage.

„Kan Du, da Du vel maa være en mægtig Mand," spurgte Irene, „skaffe mig en dansk Kvinde at see?"

„Ved den hellige Jomfru, det kan jeg, saa mange Du vil have."

„Det gjør mig glad, thi jeg har endnu ikke seet en saadan Kvinde, skjøndt jeg taler hendes Sprog.“

Jarlen kaldte paa Vermund og hviskede Noget til ham, hvorefter Hirdmanden strax bortfjernede sig. Erik vedblev derefter at tale med Irene, der i høj Grad behagede ham. Frode sad og saae noget mørk hen for sig, han mente, at Jarlen forlængst burde have lagt Mærke til ham. Da sagde Vagn:

„Det undrer mig, Herre Jarl, at I ikke kjender min gjæve Farbroder Frode, der i saa mange Aar har været Eders Nabo.“

„Er det Frode, der sidder ligeoverfor mig?“ spurgte Jarlen. „Jeg kjender Dig Frode; thi Erling har roest Dig meget, Du har jo engang med Berømmelse tjent under min Farfader Svend Estridsen. Hvorfor har Du ikke besøgt mig?“

„Det er først i de sidste Aar, at jeg har undladt at gaae i Leding, ellers har jeg været meget borte herfra. Og I selv, Herre Jarl, har sjelden nogen Vinter boet paa Arnakke. I har, saa vidt jeg veed, tilbragt Julen hos Eders Broder i Slesvig.“

„Du har Ret, Frode, men iaar kommer Knud til mig, efterat han først har været Kongens Gjæst, og saa skal der blive holdt en Jul paa Arnakke som ingensinde før.

„Det glæder mig, at den berømmelige Knud

Lavard vil komme hertil," sagde Frode, „jeg vil gjerne see en saa stor Helt."

„Er din Broder en større Helt end Du?" spurgte Irene.

„Ja, han er," svarede Jarlen. „Du skal vide, at han ikke alene er Jarl, men ogsaa Konge."

„Konge," spurgte hun forundret. „Kan der være to Konger i eet Land?"

„Han er Konge i et andet Land," svarede Jarlen, „her i dette Land er han Jarl eller Hertug."

„Det maa min Fader forklare mig siden; thi det forstaaer jeg ikke," mente Irene.

Den græske Viin var gaaet flittigt rundt, og Tungerne vare blevne løste. Da Vagn paany var kommen i Samtale med Jarlen, henvendte Irene sig til Erling, som Vinen havde gjort varm og veltalende. Hun saae forundret paa ham og sagde:

„I danske Hirdmænd ligne de græske, naar de tale med en Kvinde."

„Hvad mener Du med det?"

„Jeg mener, at der er Noget fælles for alle Mænd, hvor man end kommer hen."

„Gjælder det ikke ogsaa for Kvinden?" spurgte Erling.

„Det skal jeg sige Dig, naar jeg har lært danske Kvinder at kjende."

I det Samme traadte Thunna og Sigrid ind i Hallen, ledsaget af Vermund. Da Jarlen saae dem, henvendte han sig til Irene og sagde:

„Du har ønsket at lære danske Kvinder at kjende. See, jeg har sendt Bud til Arnakke efter Thunna og Sigrid, Erlings Søster, maatte de behage Dig."

Thunna og Sigrid saae nysgjerrigt paa Irene, og hun paa dem. De talte ikke til hinanden. Da sagde Jarlen:

„Kvinder ere som Børn, der første Gang komme sammen, de see paa hinanden, de tale ikke sammen, vanskeligt er det at bringe Legen i Gang."

„Du tager fejl, Jarl," sagde Irene.

Hun gik hen til Thunna og Sigrid og sagde til dem:

„Værer mig velkomne. Jeg kjeder mig her, værer mine Veninder, jeg vil være taknemmelig derfor."

„Hvad Du beder om, ville vi gjerne være," svarede Thunna.

„Min Datter," sagde Vagn, „har allerede budt Eder velkommen, nu vil jeg gjøre det Samme. Besøg os ofte. Jeg takker Jarlen, fordi han har ladet Eder komme herover."

Snart kom Talen igang mellem Kvinderne, og den blev livlig, efterat de havde smagt den græske Viin. Da Jarlen senere manede til Opbrud, sagde Irene:

„Skal jeg da igjen være alene? Kan Sigrid ikke blive hos mig?"

„Ædle Jarl," sagde Vagn, „jeg saae gjerne, at min Datter ikke blev alene, men I vil vel ikke

tillade, at den skjønne Jomfru bliver hos min Datter?"

„Min Tilladelse behøver Sigrid ikke," svarede Jarlen, „men vel hendes Broders."

Da henvendte Irene sig rask til Erling og spurgte med indsmigrende Stemme:

„Har Du Noget imod, at din Søster bliver hos mig?"

„Det beroer paa Sigrid selv," svarede Erling. „Kan Du faae hende til at blive her, har jeg Intet derimod."

„Og hvad siger Du, Sigrid?" spurgte Irene og saae venligt paa hende.

Sigrid befandt sig vel paa Arnakke, der var ingen Aarsag for hende til at flytte over til den fremmede Jomfru, desuden var Vermund paa Arnakke, og hun elskede ham højere end nogensinde. Det faldt derfor ikke Sigrid vanskeligt at svare:

„Jeg befinder mig vel i Thunnas Selskab, hvorfor skulde jeg forlade det?"

Da styrtede Taarerne ud af Irenes Øjne, og hun sagde til Vagn:

„Hvorfor har Du ført mig hertil? Bring mig tilbage til det kjære Grækenland, hvor mine Veninder længes efter mig."

Irene var henrivende smuk i sin Sorg. Erling traadte frem til Sigrid og spurgte:

„Vil Du i det Mindste ikke i nogen Tid blive hos hende?"

Sigrid blev rørt ved Irenes Taarer, hun vaklede, da kastede Irene sig heftigt om hendes Hals og sagde:

„O bliv hos mig!"

Jarlen sagde paa samme Tid:

„Bliv hos hende, Sigrid."

„Nuvel," svarede Sigrid, „nogle Dage vil jeg blive hos Dig, til Du har fundet en anden Jomfru, der kan forkorte Dig din Dag."

Irene jublede af Glæde, Vagn takkede Sigrid og lovede, at hun skulde blive rigeligt belønnet for den Tjeneste, hun viste hans Datter, kun Vermund saae utilfreds ud.

Saaledes blev det da besluttet, og den næste Dag flyttede Sigrid over til den lille Ø, hvor hun snart fik Alt indrettet paa den bedste Maade og flinke Terner fra Omegnen tagne i Irenes Tjeneste. Der var nu ikke mere stille og trist i Fruestuen, hele Dagen blev der sunget og leet; de to unge Piger fik hinanden kjær, og Irene fortalte Sigrid om Kejserhoffet og Konstantinopel og om al den store Pragt, der fandtes.

Ottende Kapitel.

Følgerne af Dronningens Død.

Novembertaagen hang graa og tung over Kongens gode By Roeskilde og skjulte Fjorden og den øvrige Omegn, selv Domkirkens to Taarne saaes kun glimtviis, naar Taagen et Øjeblik blev mindre tæt. Det triste Vejr stod i god Samklang med det sorgfulde Sind, som havde lagt sin over Alle i Kongsgaarden; thi Dronning Margrethe laa paa sit Yderste, Sygdommen var gradviis tagen til, og den lægekyndige Kannik havde sagt, at der ikke var noget Haab mere.

Den fjerde November om Morgenen var Kong Niels, Kong Magnus og hans Hustru Richiza samlede ved Dronningens Leje, Alle nedbøjede, og den smukke Richiza med Øjnene fulde af Taarer. Kong Niels sad ved hendes Hovedgjærde, sukkede og bad, Kong Magnus stod oprejst og saae Moderen ind i de blege Træk. Han var en høj, kraftigt bygget Mand paa nogle og tyve Aar, med et smukt, men noget blegt Ansigt, han lignede Moderen mere end Faderen.

„Jeg gjentager," sagde den Syge, „holder Fred med hinanden; thi Borgerkrig bliver til Eders egen og Fædrelandets Fordærv. Knud har lovet mig at opføre sig uskyldig og tro, alene at ville for-

svare sig og aldrig at yppe nogen Kiv. Ville I love mig det Samme, Du Niels og Du Magnus?"

„Ej kan jeg nægte Dig Noget i din sidste Stund," sagde Niels.

„Tak," sagde Dronningen, „og Du, min Søn?"

„Jeg skal love Dig at holde dit Minde højt i Ære," svarede Magnus, „og at gjøre Mit til at faae bevaret, hvad Du i hele dit Liv har stræbt efter, Freden i Danmark."

„Jeg siger, at dit Løfte ikke er saa godt som din Faders, men vil Du bevare Fred, skal Du have god Tak."

„Anstreng Dig ikke ved at tale for meget," sagde Niels, „Du takker os; først og fremmest er det dog os, som skulle takke Dig, min dyrebare Hustru, for al den Kjærlighed, Du har viist os Allesammen, og da især mig, din Husbond. Aldrig har nogen Mand havt bedre Hustru end Du og aldrig har noget Land havt bedre Dronning."

„Jeg takker Dig, Moder," sagde Magnus, „fordi Du gav mig Livet, og fordi Du alle Dage har værnet om mig med stor Kjærlighed."

„Tak, Tak," hulkede Richiza," Du har været saa from og god, Du har gjort mig dit Folk, som nu ogsaa er mit, saa kjært, Du . . ."

Taarer kvalte Richizas Stemme.

„Gud og den hellige Jomfru velsigne Eder," sagde Dronningen.

En længere Taushed indtraadte, Alle vare fordybede i deres Sorg. Da traadte en af Dron=

ningens Jomfruer ind og meldte, at Bisp Peder ventede udenfor for at give Dronningen den sidste Olie. Niels, Magnus og Richiza fjernede sig og lode Bispen træde ind; han havde i mange Aar staaet i nært Forhold til Kongehuset og været Kapellan hos Magnus, før han fik Roeskilde Bispestol.

Da Dronningen havde skriftet, traadte Niels ind til hende. Hun sagde, at hun nu befandt sig saa glad; thi den fromme Bisp havde lovet hende, at hendes Ophold i Skjærsilden skulde blive kort.

„Har Du endnu ikke et jordisk Ønske, som Du ønsker opfyldt?" spurgte Kongen.

„Min Sjæl vil ikke mere beskjæftige sig med jordiske Ting, snart skal den skue de himmelske Hærskarer, o, jeg føler, at min Død vil blive let, og at jeg vil gaae til et bedre Liv, hvor der er evig Fred og Glæde. Naar jeg er død, vil jeg oppe i Himmelen bede for Danmark, bede for alle mine Kjære og for alle Andre, selv for mine Fjender, hvis jeg har Fjender, men det troer jeg, at jeg ikke har."

„Du har ingen Fjender, Margrethe, Alle elske Dig."

Hun foldede sine Hænder og sagde til Kongen: „Lader os bede sammen."

Han faldt paa Knæ og bad sammen med sin Hustru.

Om Aften rygtedes det i Roeskilde, at Dronningen var stille og roligt hensovet. Alle i Byen sørgede; thi hun havde, som hendes Mand havde

forsikkret hende, ingen Fjender havt. Bønderne besøgte hinanden for at tale om det sørgelige Dødsfald, og Kvinderne græd. I Kirken læstes ved alle Altrene Messer for Dronningens Sjæl.

Det var den almindelige Mening, at dette Dødsfald ikke vilde give Anledning til Uroligheder i Riget, men at Alt vilde gaae sin rolige Gang, til Kong Niels døde, men da vilde det ogsaa bryde løs mellem Knud og Magnus. Det var ikke umuligt, at der kunde opstaae en personlig Fejde mellem et Par Jarler; thi nu kunde Dronningens milde Haand ikke mere tøjle Lidenskaberne, men en saadan Fejde forstyrrede dog aldrig Freden i det Hele taget, og Kongen vilde vel ogsaa tilsidst lægge sig imellem.

Begravelsen skete uden synderlig Pragt. Kongehusets nærmeste Frænder vare komne tilstede med deres Hustruer, ogsaa Erik Jarl havde givet Møde, og i hans Følge befandt sig Vagn Væring, som Almuen nu kaldte ham; det var hans Hensigt efter Begravelsen at overbringe Kongen kosthare Gaver, han kunde i den Anledning være sikker paa at blive vel modtaget. I Jarlens Følge befandt sig endvidere Erling, som derved fik Lejlighed til at hilse paa sin Fader og bringe ham en Hilsen fra Sigrid. Vermund var bleven paa Arnakke, for at forsvare den mod Stimænd og Røvere, mod hvilke Ingen i de Tider var sikker.

Palle Haraldsen havde en lang Samtale med sin Søn, samme Aften Dronningen var bleven be-

gravet; Erik Jarl var til det store Gjæstebud paa Slottet; thi efter enhver Begravelse maatte et saadant holdes og varede gjerne i flere Dage. Den Gamle havde fortalt Sønnen, at han ansaae sig for at være en velhavende Mand, og at han engang tænkte paa at kjøbe Jordegods, hvor han vilde tilbringe de sidste Aar af sit Liv, dog skulde Kjøbet ikke finde Sted, før gamle Kong Niels var død.

„Kongen kan endnu leve længe," sagde Erling.

„Det kan han," svarede Palle, „men faa danske Konger have i min Tid levet længe, længst Kong Niels. Folk mene rigtignok, at Dronningens Død ikke vil give Anledning til Forstyrrelse af Landefreden, jeg har dog lagt Mærke til, at Jarlerne og Stormændene i disse Dage have havt travlt, og at især Henrik Skatelar har humpet omkring fra den ene Gaard til den anden. Kongen og hans Søn skulle sorge meget, men Magnus er ung og ærgjerrig, og snart ville verdslige Sager tage Magten fra hans Sorg. Han og alle Jarlerne see en fælles Fjende i Knud Lavard."

„Jeg har hørt det af Erik Jarl, hvem Knud vil besøge paa Arnakke i Julen, naar han har gjæstet Kongen."

„Han skulde ikke gjæste Kongen, nu Dronningen er død."

„Hvem vil kunne faae ham derfra?" spurgte Erling.

„Maaskee Erik Jarl."

„Knud følger sit eget Hovede. Hvem tør vove

at gjøre ham Ondt her i Kongens egen By, naar han er Kongens Gjæst? Og skulde det alligevel skee, vilde hele Folket rejse sig mod hans Fjender."

„Ikke hele Folket; thi Kong Magnus har ogsaa et stort Tilhæng."

„Ja, mellem Jarlerne, men Almuen ynder ham ikke."

„Du er ikke rigtigt underrettet; her komme alle Slags Skibe i Fjorden, og jeg har hørt mangen Syde rose Kong Magnus. Jeg har ikke Noget imod, at Du fortæller Jarlen dette, at han, naar Broderen kommer her til Jul, kan advare ham mod at troe for meget paa, at hans berømmelige Gjerninger har skaffet ham Alle til Venner. Heller ikke Klerkene ere ivrige for ham; thi de frygte for, at han er en Ven af Paven, og at han vil have Bisper og Klerke holdte under en strengere Tugt end for Tiden."

„Heri holder jeg med ham," sagde Erling. „Hvad er der blevet af Vikaren, der bortførte Sigrid?"

„Han har været meget syg af de Hundebid, han fik. Igaar skal han være bleven seet paa Alfarvej, men næsten ikke have været til at kjende igjen."

„Han har fortjent sin Straf, havde Hundene ikke skambidt ham," sagde Erling, „maatte vi have taget blodig Hævn for den Tort, han dengang gjorde os."

Den Gamle nikkede og sagde:

„Man siger, at Arnold paa Sygesengen skal have faaet stor Fromhed, at han ofte har Syner, og at mangen Helgen viser sig for ham."

„Saa tænker han vel ikke mere paa Sigrid," mente Erling. „Vil Du, naar Vaaren kommer, have hende tilbage til Roeskilde?"

„Ja, jeg længes efter hendes glade Latter. Kan være, at jeg om nogle Uger kommer ud til Arnakke og besøger hende og Dig; jeg har ogsaa Lyst til at see den fremmede Jomfru, hvorom Du taler saa meget."

Der hørtes i dette Øjeblik et forfærdeligt Bulder i Gaden. Ombudsmanden og hans Søn gik ud for at see, hvad det betød. Det var Harald Kesia og hans Mænd, der drukne begave sig hjem til Haraldsborg fra Begravelsesgildet. —

Hvem der paa den Dag sørgede for at bevare sit Hovede klart, var Henrik Skatelar. Han og Ubbe Asbjørnsen vare i Forvejen blevne enige om, at Tiden nu var kommen til, at den mægtige jydske Jarl Knud Lavard berøvedes Magt og Indflydelse, og at det derfor gjaldt om ved Gildet at hverve Tilhængere blandt Stormændene for denne skumle Plan og blandt disse især Hagen Jyde.

Ligesom Henrik var en Sønnesøn af Svend Estridsen saaledes var Hagen Jyde det Samme; thi han var en Søn af Ubbe, den mindst begavede af Svends Sønner, der imidlertid i den norske Jarledatter Sunnive havde faaet en klog og dygtig Hustru. Det var som sagt Henrik om at gjøre at faae sit

Sødskendebarn Hagen paa sin Side, og det lykkedes ham; thi Hagen var bleven gjort eftergivende ved den gode Mjød, som han havde drukket ved Begravelsen. Imidlertid forstod han ikke Andet end at Henrik blot ønskede, at sikkre Magnus Kronen efter Kong Niels.

Tidlig næste Morgen opsøgte Henrik efter Ottesangen sin Frænde Magnus, der saae bleg og sorgfuld ud. Da Magnus saae ham, sagde han:

„Jeg har ikke Tid til at tale med Dig; min Hustru venter mig."

„Glemmer Du, at Du har vigtigere Ting at varetage?" spurgte Henrik. „Seer Du ikke, at Timen er kommen til at slaae mod Knud det Slag, som din Moder afholdt os fra?"

„Henrik, jeg har lovet min Moder at holde Fred. Lader os lægge den Sag i Guds Haand."

„Din Moders Død har rystet Dig dybt, siden Du taler saaledes, Frænde. Ej vidste jeg før, at Gothernes Konge frygtede Knud."

„Frygte!" sagde Magnus, „ej frygter jeg Knud. Men naar han lader mig i Fred, vil jeg ogsaa lade ham i Fred."

„Farvel Magnus," sagde Jarlen, „Du bliver aldrig Konge i Danmark."

„Hvad skal det sige? Forlader Du mig, Frænde?"

„Ja, jeg gaaer til Knud og tager Hagen og Ubbe med mig; thi Du er bleven vag som Mistelten, men Knud er Egen."

„Hagen og Ubbe, ere de med Dig?"

„Ja, og mange Flere."

„Hvad fordre I af mig?"

„Vi fordre Intet af Dig, men vi ville hjælpe Dig til at ødelægge Knud."

„Min Fader giver aldrig sit Minde til, at jeg begynder en Krig med den mægtige, jydske Jarl."

„Det behøves heller ikke Frænde; thi han skal lokkes i et Baghold og dræbes, naar han besøger os i Julen."

Magnus foer tilbage og saae halvt skrækslagen paa Henrik. Denne fortsatte rolig:

„Naar det er skeet, er Du vis paa, at blive Konge i Danmark, ellers bliver Du det aldrig; thi Knud er mægtigere end Du og har Almuen med sig."

„Jeg er Kong Nielses Søn."

„Og Knud er en Søn af Kong Erik, som Folket har kaldet Ejegod. Du veed da, at Folket sætter denne Konges Minde højt."

„Jeg veed det."

„Spørgsmaalet er ligefrem: Du eller Knud."

Magnus var ung og ærgjerrig, hvad Henrik fortalte ham, havde han allerede mange Gange sagt sig selv, men Spørgsmaalets Afgjørelse forekom ham at ligge fjernt, han havde ikke gjort sig nogen klar Tanke om, hvorledes det skulde løses. Hans Moder havde bestandigt formanet til Fred, til Venskab med Knud, og nu, hun var død, stod Fristeren der.

„Det har ingen Hast med at tage Bestemmelse i en saa vigtig Sag," mente Magnus.

„Mens Du sover, arbejder Knud. — Tiden er knap, han kommer herover til Juul, og da er han i vor Magt. Betænker Du Dig, slipper Danmarks Rige ud af din Haand."

„Ej skal Riget slippe ud af min Haand," sagde Magnus, „men jeg synes, at Du gaaer noget hastigt frem, Frænde."

Henrik vedblev at forlange, at hans unge Frænde skulde stille sig i Spidsen for de Sammensvorne, og han forlod først Magnus, efter at denne havde givet det Løfte, at han næste Dag vilde overvære en Sammenkomst med de Andre.

Magnus var ved Henriks Tale bleven revet ud af sin Sorg over Moderens Død; jo mere han tænkte derover, desto mere indsaae han, at Henrik havde Ret, at Knud maatte ryddes af Vejen; thi ellers vilde han efter Nielses Død blive valgt til Konge i Danmark, og hvis det skete, vilde han, Magnus, maatte nøjes med at blive en af Rigets Jarler eller Hertuger, som de nu kaldtes, saafremt han ikke kunde bevare sin byrdefulde, gothiske Kongekrone. Paa den anden Side var det et Mord paa en Frænde, som altid havde viist sig venlig imod ham, og som ikke anede Svig, og Magnus sagde sig selv, at man til alle Tider vilde betragte et sligt Mord for at være en Niddingsdaad.

Men hvis han nu stødte Henrik og de Andre fra sig, stod han alene, og hvem vilde da fremkalde

hans Kongevalg? Han var paa en Maade i deres Magt og maatte rette sig efter deres Ønsker. Henrik havde sagt, at Hagen Jyde var med, Hagen var ikke alene Knuds Sødskendebarn, men han var gift med Ragnhild, Knuds Søster. Kunde Hagen være med til at lægge Planer mod Knuds Liv, kunde Magnus det vel ogsaa.

Og da Magnus den følgende Dag mødtes med de Andre, havde han ingen Betænkeligheder mere, Kronens lokkende Glands havde dysset hans Samvittighed i Søvn. Henrik Skatelar kom ikke strax frem med sin Plan om, at Knud skulde myrdes, derimod bad han de Tilstedeværende lægge sig plat ned paa Gulvet, for at de siden kunde aflægge Ed paa, at de hverken siddende eller staaende havde oplagt Svig mod Knud.

Der blev holdt flere Møder, og de Sammensvorne kunde ikke blive enige om, paa hvad Maade man bedst kunde berøve Knud hans store Magt. Da var det, at Henrik Skatelar endelig rykkede frem med, hvad han, Magnus og Ubbe vare blevne enige om, at Knud skulde myrdes, naar han ved Juletid kom til Roeskilde. Hagen Jyde sprang op fra sin liggende Stilling og sagde:

„Ej gaaer jeg med til at myrde min Frænde Knud."

Henrik blev yderst forbittret over Hagens Ord og sagde haanligt:

„Du syntes at være bleven en ligesaa stor Daare som din Fader."

„Haaner Du min Fader, skal Du døe!“ raabte Hagen og greb sit Sværd.

De rejste sig Alle fra deres liggende Stilling, og Magnus sagde til den forbittrede Hagen:

„Henrik er gaaet for vidt, han skal tage sin Fornærmelse tilbage.“

„Jeg skal gjøre det,“ sagde Henrik, „men jeg venter, at Hagen ogsaa tager sine Ord tilbage, og at han bliver hos os.“

„Jeg skal blive hos Eder, hvis I ville gaae frem mod Knud paa ærlig Viis; men jeg vil ikke være med til at lægge Raad op mod hans Liv.“

„Du har hørt,“ sagde Ubbe, „at Magnus kun kan vinde Danmarks Krone, naar Knud dræbes, modsætter Du Dig Drabet, da stiller Du Dig paa Knuds Side, og da er Du en Forræder mod os.“

„Du fremkommer med stærke Beskyldninger, Ubbe,“ sagde Hagen, „skal jeg, fordi jeg ikke vil deeltage i en Niddingsdaad, kaldes en Forræder? Det er Eder, som jeg vil kalde Forrædere; thi under Skin af Venskab lokke I Knud hertil for at myrde ham.“

„Lader os dræbe Hagen,“ sagde Ubbe, „han vil ellers forraade os.“

„I ere de Mange, mit Liv er i Eders Haand. Før døe end deeltage i Eders onde Anslag.“

Nu lagde Magnus sig imellem og sagde:

„Du gaaer for hastigt frem, Ubbe. Hvis vi dræbe vor Frænde, vil det rygtes viden om, og vore Anslag mod Knud ville blive til Intet. Men jeg

vil bede ham om, at han ved et helligt Løfte lover os ikke at tale til Nogen om, hvad han her har hørt. Lover Du os dette, Frænde, da skal Du gaae uskadt herfra?"

„Jeg er af samme Mening som Magnus," sagde Henrik Skatelar, „ti, og vi ville ikke gjøre Dig noget Ondt, ja, Du skal beholde vort Venskab."

„Dog ikke mit," sagde Ubbe og saae med et skummelt Blik paa Hagen.

„Vi vente paa dit Svar," sagde Magnus.

Hagen havde roligt hørt paa Alt, hvad der var blevet sagt, han indsaae, at han ikke var i Stand til at formaae de Sammensvorne til at opgive Planen om at ville myrde Knud, men paa den anden Side havde han ingen Lyst til at lade sig dræbe for Knuds Skyld, hvem han ikke yndede. Han afgav derfor Løfte om at ville tie med, hvad han havde hørt, men tilføjede:

„Hvis Eders onde Anslag lykkes, hvis I dræbe Knud, hvis Ven jeg ikke er, da ville I ikke faae værre Fjende end Hagen Jyde."

„Det Fjendskab kunne vi vel nok bære," lo Ubbe haanligt.

„Du har lovet os Taushed," sagde Magnus, „dersom Du bryder den, skal det gaae Dig ilde, naar jeg engang bliver Konge i Danmark."

„Bliv det først," sagde Hagen stolt og gik.

De Sammensvorne, som dengang vare de Stærkeste, ledsagede hans Bortgang med Forban-

delser. Naar man nu undersøger hin, længst svundne Tids Begivenheder, bliver Hagen ikke det eneste Exempel paa, at det Gode tidligt eller sent drager sin Løn efter sig, og at den Brødebetyngede og hans Afkom aldrig naaer nogen varig Magt og Lykke. Ingen tænkte dengang paa, at Hagens Søn skulde komme paa Danmarks Throne, men han kom der dog, han kaldtes Erik Lam, og der klæbede ingen Blodskyld ved ham eller hans Fader og Farfader.

Niende Kapitel.

Væringen.

Erik Jarl var sammen med Vagn Væring reden bort fra Roeskilde efter Dronningens Begravelse, og Vagn var henrykt over den Modtagelse, han havde faaet hos Kong Niels, der glædestraalende havde takket for de kostbare Gaver og indbudt Vagn til at besøge sig i Julen.

„Du har været heldigere end jeg," sagde Erik Jarl, „thi jeg fik ingen Indbydelse. Kongen modtog mig venlig, men ikke som jeg var hans Brodersøn, derimod var han lutter Venlighed mod Henrik og Hagen og den onde Ubbe Asbjørnsen."

„Hvorfor skulde han ikke være venlig mod den Mand, der er gift med hans Datter? Ubbe, synes mig, at være en djerv og dygtig Jarl."

„Du kjender ham ikke som jeg," lo Erik haanligt, „kunde jeg faae ham hængt i Landets højeste Galge, gjorde jeg det. Hans Fader Asbjørn var hellig Knuds værste Fjende, og Sønnen er min Broder Knuds argeste Fjende og min med. Gud sendte Svend Estridsen vort Land til Velsignelse, men hans Broder Asbjørn og hans Æt Danmark til Forbandelse. Du har været saa længe borte fra Fædrelandet, at Du ikke kjender til Folk og Forhold som vi Andre."

„Jeg har dog allerede lært saa meget, at her er to Partier i Landet, at det ene holder med Erik Ejegods Søn og det andet med Nielses. Jeg er endnu for ukjendt med Forholdene til, at jeg holder med Nogen af dem."

„Jeg mærker, at Kongens Venlighed har bedaaret Dig."

„Aa nej, jeg har seet mig for meget om i Verden til at lade mig bedaare. Jeg synes godt om Kong Magnus, det er en smuk og ridderlig Herre."

Jarlen rynkede Brynene og sagde:

„Til Juul vil Du træffe min Broder Knud i Roeskilde, Du vil da kunne sammenligne ham og Magnus."

Vagn vilde ikke lægge sig ud med Jarlen, der

var hans Nabo, han sagde derfor, at det vilde glæde ham meget at lære den vidtberømte Hertug Knud at kjende, men i sit stille Sind heldede Vagn allerede til Magnus, der havde modtaget ham med stor Venlighed. Endvidere havde han lagt Mærke til, at de andre Jarler ligesom oversaae Erik, og han havde ligeledes seet Harald Kesia og hørt den mest ufordeelagtige Tale om ham. Det var derfor intet Under, at Vagn mente, at Fremtiden ikke tilhørte Erik Ejegods Sønner, men derimod Magnus, om hvem de mægtige Jarler skarede sig.

Vagns Yttringer havde ikke behaget Jarlen; de viste ham, hvad han forøvrigt allerede vidste, at Magnus ved sin vindende Optræden forstod at lokke Mange til sig, og tillige mente Jarlen, at Vagn havde opdaget, at de andre Jarler holdt sig for bedre end han, Erik. At de gjorde det, var Noget, som længe havde krænket ham, og hvorpaa han ofte tænkte; det var hans Haab, naar Knud engang blev Konge, da at skulle bringe Stormændene til at glemme den Plet, der klæbede ved hans Fødsel.

Da Vagn kom hjem til sin Gaard, var det blevet sent paa Aftenen. Irene og Sigrid vare allerede gaaede til Ro, men Frode var oppe og modtog ham med Uro; Vagn bemærkede det ikke strax, han var oprømt over den Modtagelse, han havde faaet hos Kongen, og hvorom han havde meget at fortælle sin Farbroder. Frode hørte taus

paa ham, og da denne Taushed tilsidst blev Vagn paafaldende, spurgte han:

„Hvi mæler Du Intet?"

„Jeg vil først lade Dig tale ud, før jeg fortæller Dig, hvad jeg har paa Sinde."

„Hvad er her skeet i min Fraværelse?" spurgte Vagn urolig. „Er Irene syg?"

„Nej, Guds hellige Moder være lovet, hun er rask og har idag leet og spøgt i Sigrids Selskab."

„Hvorfor er Du da saa urolig?"

„Fordi Ketil paa Kindholm tænker paa at tage Blodhævn for sin Søster."

Vagn foer op. Fortidens blodige Skygger vare i Aarenes Løb trængte tilbage, hans myrdede Hustru Maries Billede var blegnet i Sydens Sol. Efter Datidens Opfattelse havde han desuden havt fuld Ret til at myrde sin Hustru, naar han fandt hende i en Andens Arme. Og efter sin Hjemkomst havde han vel engang imellem tænkt paa den Sag, men den havde ikke tynget hans Sind, det var noget længst Forbigangent, og Vagns Tanker dvælede ved Fremtiden, og hvorledes han kunde blive en af Landets mægtige Mænd.

Nu stod Fortiden for ham, han maatte beskjæftige sig med den; thi Ketil Arnesen pønsede paa Blodhævn.

„Hvoraf veed Du, at Ketil pønser paa Hævn?" spurgte Vagn.

„Fordi en Mand her fra Egnen har været oppe ved Kindholm, og der talte man aabenlyst

om, at Ketil snart vilde tage Hævn for sin Søsters Drab, og han mente paa samme Tid at komme til stor Rigdom ved at tage dine Skatte."

„Det kommer til at falde ham vanskeligt," sagde Vagn. „Veed Irene Noget om den Sag?"

„Jeg har fortalt hende, at dine Skatte let kunde friste Røvere til at overfalde os, og at jeg derfor har fundet det rigtigt, nu Nætterne ere saa mørke og lange, at forøge Vagtholdet."

„Du skal have Tak, fordi Du Intet har fortalt hende om Ketil, hun skal ikke vide Noget om den Sag. Hun aner ikke, at jeg har været gift, før jeg ægtede hendes skjønne Moder. Tak Frode, fordi Du i min Fraværelse har paaseet mit Tarv; jeg kommer nu til at tage flere Svende i mit Brød."

„Dem er der ingen Mangel paa," mente Frode.

„Saa tag saa mange, Du vil, i min Tjeneste. Imorgen maae vi see, hvorledes vi kunne sørge for Gaardens Sikkerhed ved Grave og Pæle."

„Jeg har allerede begyndt paa at lade en Grav grave," sagde Frode. „Lad Ketil kun komme, han skal ikke træffe os uforberedte."

Da Vagn kastede sig paa sit Leje, kunde han ikke sove; thi hans første Hustru beskjæftigede hans Tanker; højt havde han elsket hende, og skammeligt var han bleven forraadt. Nu skulle dette have en Kamp til Følge, Irene skulde blive angst og urolig, og han selv forstyrres i sine Planer til en berømmelig Fremtid. Dersom Ketil kom, skulde han

faae en saadan Modtagelse, at han ikke vovede at komme anden Gang.

Næste Morgen besaae Vagn Frodes Foranstaltninger til at yde et kraftigt Forsvar, og han fandt dem alle gode, dog bød han, at de skulde forøges; thi man kunde aldrig være forsigtig nok. Da han kom tilbage, mødte han sin Datter, der kastede sig til hans Bryst og sagde:

„Fader, hvor jeg har længtes efter Dig. Fortæl mig om Kongen, og om hvad Du har oplevet."

Det gjorde Vagn, og Irene lyttede opmærksomt til. Da han havde endt, sagde hun:

„Det glæder mig, at Kongen har modtaget Dig med saa megen Venlighed. Han boer vel ikke i et saa stort Palads som Kejseren? Var han meget bedrøvet?"

Efterat Vagn havde besvaret disse Spørgsmaal, vedblev Irene:

„Du skal altsaa holde Juul i Roeskilde, hvor skal jeg da være?"

„Jeg tænker ovre paa Arnakke hos Jarlen. Du vil finde Behag i en nordisk Juul."

„Gid jeg vilde; thi der er ikke Meget i dette Land, hvori jeg finder Behag. O, vare vi blot hjemme igjen!"

„Du er kommen hertil paa Danmarks mørke Aarstid," sagde Vagn, „vent til Sommeren kommer, og Du vil komme til at holde af Landet."

„Jeg vil haabe det. Men hvad skal det betyde,

at man graver Grave og nedrammer Pæle om Gaarden? Frode siger, at han frygter Røvere."

„Frode har talt Sandhed. Men hellere kæmpe med Fjender, som man kan møde med Sværd end med Fjender, der som i Grækenland bruge Gift og Snigmordere. Frygt ikke Irene, skulde mine Skatte friste En eller Anden, vil jeg sørge for, at han skal faae blodige Pander, hvis han nærmer sig min Gaard."

Irene forlod beroliget sin Fader og opsøgte Sigrid.

Imellem de to unge Piger var der opstaaet stor Fortrolighed. Sigrid kunde ikke blive træt af at høre Irene fortælle om det græske Kejserhofs Pragt og Glands og om Sydens livlige, brogede Liv, og Irene hørte videbegjerlig efter, naar Sigrid fortalte om Danmarks Sæder og Skikke. Lidt efter lidt begyndte de unge Piger at tale om sig selv, Sigrid fik at vide, at Irene aldrig havde elsket, derimod erfoer Irene. at Sigrid bar paa en lønlig Kjærlighed til Vermund, den raske og trofaste Svend. Vagns Datter kunde ikke forstaae, at Sigrid ikke forlængst havde givet Vermund tilkjende, at hun elskede ham og forsikkrede, at hun, hvis hun elskede en Ungersvend, ikke en Dag vilde tøve med at lade ham det mærke. Sigrid rystede lidt paa Hovedet og sagde:

„Her er det vore Frænder, som bortfæste os. Din Fader vil vist finde en fornem Mand til Dig."

„Ere vi da Trælle?" spurgte Irene heftigt.

„Aa nej, mangen Hustru er sin Mands Herre. Den afdøde Dronning var sin Mands Herre. Vi ere ikke Trælle, men vi tilhøre en Slægt, og dens Fordeel maa iagttages, naar vi gifte os. Og Du vil altid see, at Kongernes og Jarlernes Slægter gifte sin ind i hinanden, Adelsbondens Søn gifter sig med Adelsbondens Datter, og saaledes fremdeles."

„Hvortil hører jeg?"

„Du hører til en Adelsbondeslægt ligesom jeg."

„Og hvis jeg nu elsker en Jarl, og han vil gifte sig med mig?"

„Elsker Du en Jarl, kan Du kun blive hans Frille."

„Taabelige Folk!" raabte Irene. „Var Du i Byzanz, og Kejseren elskede Dig, kunde han gjøre Dig til Kejserinde; thi Kjærligheden gjør Alle lige."

„Var Du bleven dernede i Myklegaard," sagde Sigrid, „vilde Du dog neppe være bleven Kejserinde, og efter hvad Du har fortalt mig om Livet ved Kejserhoffet, forekommer det mig, at jeg hellere vil være en dansk Bondes Hustru end en græsk Kejsers."

Irene taug nogen Tid, dernæst sagde hun:

„Det er et sælsomt Land, hvortil jeg er kommet. Hvert Menneske har ligesom Dyret i Stalden faaet sin bestemte Krybbe, til den skal han søge."

„Du har kun tildeels Ret. Ved Tapperhed kan den usleste Bonde naae op til at blive Adelsbondens Lige, og hvis han gaaer i Kirkens Tjeneste, kan

han stige til Kirkens højeste Værdigheder og faae Plads foran Jarler."

„Ogsaa Eders Kirke heroppe er forskjellig fra vor, men jeg vil dog sige, at Fader meget mod min Moders Villie har ladet mig opdrage i din Kirke, Sigrid."

Saaledes vexlede de to unge Piger Anskuelser, og Dagen gik.

Martinsdagen, den 11. November, der fejredes til Minde om den hellige Martin af Tours, var allerede dengang en af Aarets større Festdage, hvilket maaskee hidrørte fra, at den katholske Kirke havde lagt Martinsfesten hen til en Dag, der i forrige Tider havde været en stor, hedensk Festdag, som blev holdt i Anledning af, at nu var Efteraaret forbi, og at nu kom Vinteren eller, som det hed, Odin ridende i Skyerne paa en hvid Hest, en Hentydning til Sneen.

Paa St. Martinsdag gjæstede Erik Jarl sin Nabo Vagn og havde Thunna og sine fornemste Svende med sig. Hallen var smykket paa det Prægtigste, og en Deel af Bjælkevæggene skjultes af Tapeter, hvis Mage ingen af de Tilstedeværende havde seet uden Vagn og hans Datter. I Tepperne var der indvævet Mennesker, Dyr og Blomster, og der saaes fremstillet baade Kampscener og Jagt paa vilde Dyr. Vagns Gjæster stode længe og beundrede disse kostbare Tepper, dernæst toge de Plads ved Bordet, hvor kostelige Kar af Guld og Sølv tiltrak sig deres Opmærksomhed. Vagn lagde

med Stolthed Mærke dertil, han holdt af, at man skulde beundre hans Rigdom.

Talen faldt paa den græske Kejsers Livvagt, Væringerne, og paa de nordiske Konger, som havde gjæstet Konstantinopel, især spurgte Erik meget om, hvorledes hans Faders Modtagelse havde været. Vagn var først nogle Aar efter traadt i Kejserens Tjeneste, han kunde derfor kun fortælle om, hvad han havde hørt af Andre, derimod havde han selv været tilstede, da den norske Konge Sigurd Jorsalafar gjæstede Kejser Alexius. Og storartet havde Kongens Indtog været. Hans Snekkes Forstavn var lueforgyldt, Sejlene af Silke og besatte med Perler, der funklede i Sollyset. Da Sigurd kom til Konstantinopel, tog Kejseren vel imod ham og lod ham drage gjennem den gyldne Port, hvorigjennem ellers Ingen turde drage uden Kejseren selv, naar han vendte sejrrig hjem fra Krigen. Fra denne Port til Kejserens Palads vare Gaderne belagte med Silketøj. Sigurd havde ladet sin Hest beslaae med Guldsko, saaledes at den ene gik løs og faldt af, og hans Folk maatte ej see sig om efter den eller tage den op. Efterat Sigurd og hans Mænd havde sat sig til at drikke i Kejserens Palads, kom to Landsmænd fra Kejseren og forærede Kongen Poser, fulde af Guld og Sølv. Men Sigurd uddelte alle disse Rigdomme mellem sine Mænd, hvorover Kejseren blev meget forundret, han mente, at Gaven havde været for ringe, og sendte derfor Sigurd et Skrin, fuld af Guld. Da sagde Sigurd:

„Det er en stor og smuk Skat, deler den mellem Eder, mine Mænd."

Kejseren sagde da: „Enten maa denne Konge overgaae alle Andre eller ogsaa maa han ej være saa klog som det sømmer sig en Konge at være."

Men Sigurd behøvede ikke flere Penge end han havde, thi han var paa Hjemvejen. Kejseren opførte kostelige Lege for ham i Hippodromen, og Kejseren og Kongen beværtede ofte hinanden. Engang vilde Kejserinden see, hvorledes han vilde redde sig ud af Forlegenheden, naar han ikke havde Brænde til at lave Maden ved, men Kongen var ikke raadvild, han lod sine Folk kjøbe alle de Valnødder, der vare at faae i Byen, og dem brugte han som Brændsel. Da Kejserinden hørte dette, sagde hun:

„Ja, denne Konge er stormodig; thi han sparer Intet, hvor det gjælder hans Ære."

Da Sigurd rejste, skænkede han sine Skibe til Kejseren og lod som Sejrstegn opsætte de skjønne og forgyldte Dragehoveder af sit eget Skib paa St. Sophiæ hellige Kirke.

Saaledes vedblev Vagn at fortælle, og mangen Svend ønskede i sit stille Sind at kunne komme til at tjene den græske Kejser. Erik Jarl syntes at have gjættet sig til Svendenes Tanker, han sagde:

„Skulde Magnus Nielsen blive Konge i Danmark, da vil jeg som min Fader gjæste Kejseren og besøge det hellige Land. Enhver Svend, som tjener mig tro, skal faae Lov til at ledsage mig."

Svendene gave alle deres lydelige Bifald tilkjende ved at høre Jarlen tale saaledes, og Vagn sagde:

„I vilde ikke komme til at fortryde Rejsen."

Jarlens Udtalelse viste, at han følte sig trykket af Forholdene i Hjemmet, og at han ikke ventede sig synderligt af Fremtiden. I sit stille Sind tænkte han, at der var ligesaa stor Mulighed for, at Magnus paa Isøre Thing blev valgt til Konge som Knud, og skete dette, vilde Knud maaskee ligesom Knud den Hellige, der blev vraget for Harald Hein, roligt finde sig i Valget. Men da bleve Jarler som Henrik og Ubbe de mægtigste Mænd i Riget næst Kongen, der var ung og vistnok vilde lade sig stærkt paavirke af dem. Naar Danmark ikke mere frembød en Tumleplads for Eriks Ærgjerrighed, var det ikke saa forunderligt, at han ønskede at prøve Lykken paa fremmede, sollyse Strande. Sad Vagn ikke der rig og misundt, og var han ikke bleven indbudt af Kong Niels til at fejre Julen i Roeskilde? En saadan Indbydelse havde Jarlen ikke modtaget, men han havde da heller ikke været i Stand til at byde Kongen kostelige og sjeldne Gaver.

Jarlerne, som nu færdedes ud og ind i Kongsgaarden, saae ned paa ham og vilde neppe kjendes ved ham som Frænde; det tyktes Erik, at han var ligesaa god, ja bedre end de, men de havde den svage Konge paa deres Side, og nu var Magnus efter Moderens Død vel bleven den egentlige Herre

i Danmark. Hvor havde Erik ikke Lyst til at tilkaste dem Alle Fejdehandsken, men han følte sin Afmagt, han var en fattig, en overseet Jarl, der kun havde een Ven, Broderen Knud i Slesvig.

Imidlertid vedblev man i Hallen at tale om den græske Kejserstad og om Korstogene til det hellige Land, hvortil mange Danske alt vare dragne, ja, en af Svend Estridsens Sønnesønner var falden i Kampen mod de Vantroe.

„Hvad har man i Myklegaard fortalt Dig om den Begivenhed?“ spurgte Erik.

„Det var under Olaf Hungers Regering,“ sagde Vagn, „at mange Stormænd herhjemme toge Korset for at drage til det hellige Land, Bisp Christiern af Aarhuus og Bisp Henrik af Vendsyssel opflammede dem dertil og droge selv med dem. Deres Anfører var Svend, en Søn af Bjørn Jarl med en Frille; han var bleven opdragen i Odense og var en from, ung Mand, der elskede sin Farbroder, den hellige Knud. Bjørn Jarl var bleven myrdet i Ditmarsken, noget før Sønnen tog Korset og stillede sig i Spidsen for 1500 velbevæbnede, danske Mænd.

De indlagde sig stor Berømmelse ved Belejringen af Niceæa, og siden kom Prinds Svend til Kejser Alexius i Konstantinopel, af hvem han blev saare vel modtagen. Her gjorde Svend Bekjendtskab med den yndige Florine, Hertugen af Burgunds Datter og Enke efter en Prinds af Philipes. Svend og Florine elskede hinanden, og dengang Svend

med sine Mænd drog ned for at bivaane Belejringen af Antiochia, fulgte hun med ham. Trygge droge de gjennem forskjellige Egne, men da de kom til Caramanien, bleve de uformodede overfaldne af Sultan Soliman og ilde tilredte i en Regn af Pile. Svend nedlagde med egen Haand flere Vantroe, men Fjenderne vare for mange, og tilsidst bleve de Danske gjennemborede af Pile. Haardt saarede flygtede Svend og Florine ud af Slaget, men de bleve indhentede og dræbte. Det er i Korthed, hvad jeg har hørt om Svend Bjørnsen."

„Han fik en smuk Død," sagde Erling, „han døde sammen med sin Hjertenskjær."

„Det havde dog været bedre," mente Jarlen, „at han var dragen frem med Forsigtighed, saa havde han og Florine maaskee levet endnu."

„Jeg mener," svarede Erling, „at Intet er skjønnere end at døe sammen med sin Hjertenskjær; thi da komme vi Begge paa samme Tid i Vor Herres Paradiis."

„Hvis hun overlevede Dig, vilde Du vel frygte for, at hun tog en Anden?" lo Jarlen.

Efter det Gilde blev der paa Arnakke talt meget om Vagns store Rigdomme og om at rejse ned at tjene den græske Kejser eller at tage Korset og kæmpe i det hellige Land. Jarlen selv hørte taus paa de Andre, han drog hver Dag paa Jagt, men Thunna saae, at han var bleven mere ordknap og tankefuld end før.

Ovre paa Holmen havde Irene begyndt at

tale om Sigrids Broder. Hun havde hørt hans Udtalelse om, at den var lykkelig, som kunde døe sammen med sin Elskede, og heri havde Irene fundet Behag; thi hun havde et sværmerisk Sind. Sigrid roste sin Broder meget, og heraf kom det da, at Irene tænkte oftere paa ham end paa nogen anden Mand.

Imidlertid var Gaarden bleven stærkt befæstet og Svendenes Antal forøget. Fra Morgen til Aften hørtes der lystig Tale, og Fremmede kom og gik; thi Vagns Ry var naaet ind i Nabolaget, og de ætstore Bønder vilde gjerne see den Mand, der havde tjent Kejseren.

Mellem Vagns Gjæster var en Dag en Mand, der meget nøje saae paa de Forsvarsforanstaltninger, som Vagn havde truffet. Han var i Følge med flere Mænd fra Horns Herred og taus og indesluttet. Da Mjødhornet gik rundt i Hallen, lod han det gaae sig forbi og drak ikke af det, Vagn lagde tilsidst Mærke dertil, saae nøje paa Gjæsten og spurgte:

„Hvi smager Du ikke paa min Mjød? Er den maaskee ikke god?"

„Jeg taaler i denne Tid ikke stærke Drikke," var Svaret.

„Man siger, at Den, som ikke drikker i Hallen, pønser paa Svig."

„Hvad mener Du med dette, Vagn?"

„Du kan tage det som Du vil."

Vagn lod et nyt, kosteligt Drikkehorn frembære,

fyldt med Mjød, han drak deraf, skød det dernæst hen til Gjæsten og sagde:

„Drik!"

Gjæsten lod Hornet staae. Da sagde Vagn:

„Du gjæster mig, og Du vil ikke drikke med mig, Du maa være min Fjende."

„Vil Du yppe Strid?" spurgte Gjæsten.

„Ikke jeg, men Du vil yppe Strid," sagde Vagn. „Men lidet skal det nytte Dig."

„Maaskee," var det korte Svar.

„Jeg beholder Dig her paa min Gaard og lader Dig fængsle."

„Har Du lært hos Kejseren at krænke Gjæstfrihedens Love?"

„Før jeg drog hjemmefra, lærte jeg, at Den, som ikke vil drikke med mig, er min Fjende. Drik!"

„Jeg drikker ikke."

„Du er kommen hertil for at udspejde, hvor stærk jeg er. Jeg har Intet imod, at Du ser Dig godt om, Du vil finde min Gaard velbefæstet, og jeg har flere Svende i min Tjeneste end Jarlen derovre paa Arnakke. Ellers vil jeg sige Dig, at taabeligt er det af Dig, at ville opkoge gammel Strid."

„Har Du kjendt mig?"

„Du er Ketil fra Kindholm. Jeg veed, at Du pønser paa Ondt imod mig, men jeg vil raade Dig til at lade det være; thi, som Du vel har seet, er jeg den Stærkeste. Men skal der være Fejde

mellem os, saa kan Du vente, at jeg gjæster Dig, før Du gjæster mig."

„Du har dræbt min Søster."

„Da hun hvilede i sin Bolers Favn."

„Du har dræbt hende."

„Intet Thing vil dømme mig derfor."

„Det er muligt, men Slægten fordrer Hævn."

„Du er i min Magt; Du truer mig paa Livet, hvis jeg nu tog dit Liv?"

„Saa har jeg en Søn, der kan hævne mig."

„Hvis han ikke ligesom Du rammes af mit Sværd."

„Bjørn er gjæv og kjæk."

„Jeg gjentager, at Du er i min Magt, og jeg er tilsinds at benytte mig deraf, hvis Du ikke tager mod den Bod, jeg vil tilbyde Dig, skjøndt jeg ikke behøver det, men jeg har mine Grunde til, at jeg ikke vil spilde min Kraft og min Tid paa at fejde med Dig."

„Du vil give Bod, det lader sig høre," sagde Ketil, der ikke havde været vel tilmode ved, at Vagn havde kjendt ham.

Der førtes nu Underhandlinger mellem de to Svogre om Bodens Størrelse, og det endte med, at de bleve enige. Vagn skød Hornet paany hen til Ketil og sagde: „Drik!"

Nu drak Ketil.

Vagn vilde have handlet anderledes i denne Sag, hvis Irene ikke havde været. Han ønskede ikke, at hun skulde blive Vidne til en blodig Fejde,

hvis Aarsag hun neppe vilde undgaae at erfare, og naar han i Julen drog til Kongen, hvem borgede da for, at Ketil ikke i Vagns Fraværelse vilde falde over Gaarden? Fra Jarlen paa Arnakke kunde ingen Hjelp ventes; thi denne Fejde angik ikke ham.

„Ikke havde jeg ventet," sagde Ketil, „at vi To skulde være blevne forligte, men det er maaskee bedst saaledes. Skulde Du til Sommer komme op i Horns Herred, da veed Du, at Du Intet har at frygte af mig."

„Jeg veed ikke," svarede Vagn, „hvor næste Sommer fører mig hen. Maaskee har Kongen Brug for min Tjeneste, det vil jeg faae at vide, naar jeg gjæster ham til Julen."

„Du gjæster Kongen til Julen?" spurgte Ketil overrasket.

„Ja, han har indbudt mig til at besøge sig i Roeskilde."

„Saa er Du bleven en mægtigere Mand end jeg havde tænkt mig," sagde Ketil.

Han lykønskede sig til, at han havde forligt sig med sin Maag; thi en Mand, der var Kongens Ven, var det ikke godt at have Fejde med.

Vagn fulgte Ketil ned til Baaden, der ventede paa ham. Da han gik tilbage mødte han Frode, som spurgte:

„Var det ikke Ketil?"

„Jo, det var ham."

„Og Du skiltes fra ham i Venskab?"

„Ja, vi sluttede Forlig."

„Jeg vilde i dit Sted ikke have gjort det."

„Hvad vilde da Du have gjort?"

„Jeg vilde have ladet ham gaae bort som min Fjende. Nu ere alle de Anstalter til vort Forsvar, vi have trufne, til ingen Nytte. Jeg havde glædet mig meget til en Kamp."

„De Anstalter, her ere trufne, have gjort deres Nytte; thi havde Ketil ikke seet dem, havde han neppe forligt sig med mig. Jeg har gjort Afregning med min Fortid, og det er mig kjært, at det er kommet saaledes baade for Irenes og min egen Skyld."

„Hvad agter Du da nu at gjøre?"

„Det skal jeg sige Dig, naar jeg har gjæstet Kong Niels i den hellige Juletid."

Frode rystede paa Hovedet og gik brummende sin Vej.

Anden Bog.

Sværdene drages.

Første Kapitel.

Juul hos Erik Jarl.

I Danmark forberedte man sig paa at fejre den heilige Julefest, der dengang faldt sammen med Nytaarsfesten. Nogen bestemt Nytaarsdag havde man ikke dengang; thi snart regnedes Aarets første Dag fra Nytaarsdag og snart fra en senere Dag. Julen varede i tolv Dage eller, som det i den hedenske Tid hed, i tolv Nætter, og endnu i vor Tid mener Bonden, at Julen først løber ud med Hellig tre Konger.

Det var Juleaften i det Herrens Aar 1130. Jorden var klædt i Snee, og over den hvælvede sig den høje, blaa Frosthimmel, der i Sydvest havde

en mat Purpurglød; thi Solen var nyligt gaaet ned. Alle Aaer og Søer vare tillagte, og Skoven stod med Rim paa sine Grene.

Rundt om i Gaardene var stor Travlhed; Trællene ilede til Kvægstaldene med Sod og Salt; thi Juleaften maatte Kvægets Tænder gnides dermed, for at Troldene ikke skulde gjøre det Fortræd, og oppe paa Høstænget blev der stillet en Brikke med Julegrød til Nissen, hvem det var farligt at have til Uven. Kvæget fik Juleaften bedre Foder, og Lænkehunden frisk Halm. Ved hver Gaard rejstes en Stang, der bar et Korneg til Fuglene, endvidere opdyngedes Halm, Træ og andre brændbare Sager, til dermed at tænde Juleblus udenfor Gaardene.

Inde i Huset var Væven og Rokken stillet til Side; thi det bragte Ulykke, hvis Noget i Julen løb rundt. Arnen var bleven renset for sin Aske, og en ny, brændende Egebul lagt paa Bunden af den; der blev den liggende til næste Jul og brændte aldrig helt op; den var et Symbol paa, at Arneilden ikke maatte gaae ud. Naar alle Forberedelser vare trufne, tog Enhver sig et varmt Bad i den Badstue, som dengang fandtes ved alle Gaarde.

Et mægtigt Baal flammede midt i Erik Jarls store Gildeshal; langs Bordene stode Smaadrenge med brændende Fakler; i Julen skulde man have det saa lyst som muligt. Baalet og Faklerne spejlede sig i de blanke Skjolde og Brynjer paa Væggene, der vare dragne med blaat Klæde, og Faklerne

lyste over de bugnende Borde, hvorpaa de vældige Drikkehorn prangede, og de kastede et rødligt Skjær over de mange, glade Ansigter. Mændene sade ved det store Bord; foruden Jarlens Gjæster saae man der hans Svende og øvrige mandlige Tyende; Kvinderne sade ved et Bord for sig selv, her saaes foruden Thunna og Sigrid den smukke Irene, som var hos Jarlen, mens hendes Fader gjæstede Kongen i Roeskilde.

Jarlen sad i Højsædet midt for Bordet. Før Maaltidet begyndte, læste hans Kapellan Ricco en kort Bordbøn. De Fleste forstode ikke ganske Bønnens Ord, det skadede dog ikke Andagten, de sade fromt med foldede Hænder og takkede Gud i deres Hjerter for, at han havde sendt sin eenbaarne Søn til Jorden. Der var ingen Tvivl tilstede, Enhver troede fuldt og fast paa Guds hellige Ord, men udlagde Mangt og Meget paa en anden Maade end en senere Tid.

Efter Bønnen bleve dampende Retter baarne ind. Gaflen kjendtes ikke dengang, man brugte Fingrene; man skar med Kniven et Stykke af den nærmeste Brad og lagde det paa sin Træbrikke. Alle drak af det samme Horn, der gik rundt fra den ene Gjæst til den anden.

I Begyndelsen af Maaltidet blev der ikke mælet meget. Talen drejede sig om Julen, og Kapellanen fortalte de ivrigt Lyttende, hvad der stod i de hellige Evangelier om Kristi Fødsel.

„Du kan fortælle os mere end Præsterne i

Almindelighed om den Sag," sagde Frode, „det vilde være godt, om alle Præster vare saa lærde som Du, Ricco."

„De ville blive det," var Svarct, „naar Pavens Magt bliver bedre befæstet. Vi maae arbejde paa den hellige romerske Kirkes Eenhed. Her ere mange i dette Rige, som ville raade sig selv, ja, som rent ud modsætte sig Pavens Befalinger. See vi ikke Præster gifte sig trods Pavens Forbud derimod?"

„Jeg er enig med Dig," sagde Jarlen, „jeg holder mere af Pavemagten end af Bispemagten. Jeg har lært den Sidste at kjende, det er godt, at der er en Magt over Bispernes."

„Høg over Høg," sagde Frode.

„Ligesom Kongen," sagde Ricco, „er Folkets højeste Dommer, saaledes maae Paverne i gejstlige Sager være Alles højeste Dommer, men mangen Bisp søger at unddrage sig Pavens Dom."

I nogen Tid talte man om dette Tidens brændende Spørgsmaal; thi en stor Deel af den danske Gejstlighed holdt ligesom tidligere den engelske paa en national Kirke, kun løst forbunden med Rom, medens den nye Retning ønskede det Modsatte; til den Retning hørte Erik Jarl og Ricco, de repræsenterede paa en Maade det Nye i Tiden, Danmarks Tilslutning til den europæiske Kulturstrømning. Disse Ting kunde dog ikke i Længden fængsle Tilhørerne, og man gik over til at tale om Julen i Roeskilde, og om at Knud Lavard efter Besøget hos Kongen vilde gjæste Slægt og Venner paa Sjælland.

„Til Arnakke vil han jo ogsaa komme," sagde en Adelsbonde.

„Ja, han vil Ejgil," svarede Jarlen, „han har lovet at dvæle her i tre Dage."

„Det er godt," sagde Adelsbonden, „vi ville da komme og fortælle ham, at han skal faae vor Stemme ved Kongevalget, naar gamle Kong Niels er død."

„Den skal han faae," raabte de andre Gjæster.

„Er her Ingen, som holder med Magnus?" spurgte Erik.

„Nej," svarede Ejgil, „thi Magnus holder med Jarlerne, og han tænker mere paa at forøge sin egen Magt ved at gjøre Erobringer i Gothland end ved at forsvare os mod Venderne. Knud derimod har gjort Venderne megen Skade, ja, han er bleven de Wagrers og Obotriters Konge."

Det var Erik kjært at høre Alt dette.

„I vide," tog nu Ricco til Orde, „at mange store Jarler idag ere Kongens Gjæster i Roeskilde, men Kongen har ikke indbudt Erik Jarl, der er en fuld saa god Jarl som de Andre; thi han er en Søn af den berømmelige Erik Ejegod. Det vil jeg dog sige, at Kongens Uvenskab ikke skal komme ham til Skade hos Almuen; thi Jarlen er en gudsfrygtig Mand, og han har viist, at han kan forsvare os mod de rovgridske Vender."

Et højt Raab fra Alle viste, at de samstemmede med Kapellanen. Erik Jarl saae sig glad omkring og svarede:

„Eders Raab have glædet mig. Jeg haaber, den Tid vil komme, da min Broder Knud bliver Danmarks Konge, jeg venter da, at kunne udrette større Gjerninger til Landets Vel og til min egen Hæder end jeg hidtil har gjort."

Jarlens Ord vandt Bifald, og Maaltidet fortsattes.

Nu rejste Vermund og Erling sig i Stilhed fra Bordet, de gave i Forbigaaende de unge Svende et Vink om at følge med, de rejste sig og fulgte dem. Da de kom udenfor, ilede de hen og tændte Julebaalene, der toge sig prægtigt ud i den klare Frostnat; overalt paa Egnen saaes lignende Baal. Ikke længe efter kom Jarlen og hans Gjæster ud for at see paa Baalene, og de unge Svende og Kvinderne dandsede om dem, mens de sang en gammel Kæmpevise.

„Hvad jeg længe har villet sagt Dig, Sigrid," sagde Vermund, „vil jeg nu sige Dig her under Dandsen i den hellige Julekveld; Du har været mig kjær fra den første Stund, jeg saae Dig, vil Du være min Hustru?"

„Det vil jeg, Vermund," svarede Sigrid. „Men underlig er Tiden og Stedet valgt til at gjøre mig et sligt alvorligt Spørgsmaal; thi her er mange Mennesker tilstede."

„Indsvøber Du dit Svar i en Bebrejdelse?" spurgte Vermund. „Jeg mente, at det var heldigt at begynde Noget paa en saa hellig Aften som denne."

„Du har Ret, Vermund; men vi To maae dog først tale nærmere sammen, før Alle faae at vide, at jeg har givet Dig mit Jaord."

„Sigrid, kjære Sigrid, hvor Du gjør mig lykkelig, det er den mest velsignede Juul, som jeg endnu har oplevet."

„Lader os istemme Sangen," sagde Sigrid, „ellers mærke de Andre, at vi To har Noget med hinanden at tale."

Irene var henrykt over alle disse Juleblus, over Lystigheden og Sangen. Erling dandsede med hende, og de talte mangt et Gammensord. Ungersvendens Kinder blussede, naar hun saae paa ham med sine mørke, glimrende Øjne, og hans Hjerte bankede, naar hun fortroligt læmede sig paa hans Arm. Af alle de unge Svende kjendte Irene bedst Erling, derfor holdt hun sig til ham; de Andre saae paa hende med en vis Nysgjerrighed, ja, Nogle spottede over den fremmede Jomfru, der talte den danske Tunge paa en saa besynderlig Viis, og hvis hele Væsen stak saa meget af imod, hvad der var Sæd hos danske Kvinder. Irene kunde ikke undgaae at bemærke dette, og derfor sluttede hun sig desto inderligere til Erling.

Lystigheden havde tilsidst smittet de Ældre. Jarlen greb Thunnas Haand, og han og hans Gjæster gik i en stor Kreds glade syngende om det største Julebaal. Da kom der en hvid, forskræmt Due og fløj ind i Baalet, forfulgt af to Ravne, der ligeledes fløj ind i Baalet, hvor de omkom.

„Var det et Varsel?“ spurgte Thunna.

„Hvem kan vide det?“ svarede Erik Jarl.

Gaardens Folk havde samlet sig ved Baalet, for at see Jarlen og hans Gjæster dandse om det. Nu lød det fra Klyngen:

„Duen var Knud Lavard, Ravnene vare Niels og Magnus.“

„Hvem siger det?“ spurgte Jarlen forundret.

„Det var Astak, som talte,“ raabte Stemmer, „Hyrden Astak.“

„Lad ham træde frem,“ sagde Jarlen.

Frem traadte en gammel, krumbøjet Mand, klædt i Faareskind, han støttede sig til en Knortekjæp og rokkede frem og tilbage med sit ubedækkede Hovede. Jarlen saae paa den Gamle og spurgte:

„Hvor kan Du sige, at den hvide Due var et Varsel om noget Ondt for min Broder?“

„Herre Jarl, det kommer saadan over mig, undertiden bliver jeg synsk og seer Ting, som ingen Anden kan see.“

Nogle af de Nærmeststaaende forsikkrede, at det forholdt sig saaledes.

„Hvor gammel er Du?“ spurgte Jarlen.

„Man siger, at jeg er over hundrede Aar,“ sagde Astak. „Jeg kan huske den Tid, da Budskabet kom hertil fra England, at Kong Hardeknud var død.“

„Da maa Du i Sandhed være en gammel Mand,“ sagde Jarlen. „Har Du altid været Hyrde?“

„Nej, i mine unge Dage var jeg Fisker. Da

kom Venderne en Nat, jeg var fra Hjemmet, og bortførte min Hustru og mine Børn; jeg har ikke seet dem siden. Af Sorg herover faldt jeg i en svær Sygdom, og siden da blev jeg synsk. I min eensomme Hytte havde jeg Besøg af Spøgelser, tilsidst turde jeg ikke opholde mig der mere, og jeg fik Tjeneste som Hyrde her paa Gaarden."

„Og her skal Du finde dit Ophold til din Død," sagde Jarlen og gik tilbage til Huset.

Men udenfor blev der kastet nyt Ved paa Baalene, og Dandsen gik lystigt om dem.

Inde i Hallen talte de Ældre om Varslet og om Hyrden Astak. Kapellanen blev opfordret til at sige sin Mening.

„Menneskene," sagde han, „have altid troet paa Drømme og Varsler, det lærer Historien os. Der er Varsler, som sendes os af Engle og Varsler, som sendes os af Dæmoner; Hedningerne kjendte kun de Sidste. Den berømte, karthageniensiske Hærfører Hannibal saae i et Syn et dejligt Barn, som fortalte ham, at det var sendt af Jupiter, for at hjælpe ham til at besejre Italien. Barnet bød Hannibal at følge med uden at see sig tilbage, han gjorde det alligevel, og da saae han en Dæmon i Skikkelse af en uhyre Slange, der bortryddede enhver Hindring. Derefter paafulgte Torden og Lynild, som bragte alle Mure til at falde. Hannibal spurgte forskrækket Barnet om Betydningen af dette forfærdelige Syn og fik til Svar: „Denne Storm betyder Italiens fuldstændige Undergang, tal ikke

mere, men følg mig og overlad det Videre til Skjæbnen." — „Mange saadanne Ting," vedblev Ricco, „kunne fortælles fra den hedenske Tid; jeg har, da jeg studerede i Paris, læst meget i de gamle, latinske Skrifter herom. Der blev under Kejser Diokletian opført et Skuespil, hvori en Skuespiller fremstillede en Mand, der forlangte at blive døbt for at kunne døe som Kristen, Skuespilleren hed Genesius. Da en anden Skuespiller, der forestillede Præsten, traadte frem paa Scenen, foregik der en pludselig Forvandling med Genesius, der hidtil havde spottet de Kristne; thi han bekjendte Kristus. „Dengang Vandet berørte mit blottede Legeme," sagde han, „og jeg besvarede Skuespillerens Spørgsmaal med Ja, saae jeg en Haand komme ned fra Skyen og straalende Engle svæve over mig, de læste op af en Bog alle de Synder, jeg havde begaaet, fra dengang jeg var et lille Barn, de slettede dem ud af Bogen med det samme Vand, hvori jeg var bleven døbt, og Bogen blev hvid som Sne." Genesius blev en ivrig Kristen og døde siden Martyrdøden."

Alle lyttede opmærksomt til Riccos Tale, han fortalte dem endnu flere Exempler paa, hvorledes usynlige Magter havde grebet ind i Menneskenes Skjæbne, selv Nordens store Apostel Ansgar havde havt mangt et helligt Syn, der havde styrket ham paa hans farefulde Vandring.

Samtalen gled efterhaanden over til lystigere Ting, og de Unge vedbleve at dandse omkring Baalene, dog forsømte de ikke engang imellem at gaae ind og

smage paa Jarlens liflige Mjød. Erling blev dristigere i sin Tale overfor Irene, han erklærede hende tilsidst sin Kjærlighed. Hun rødmede stærkt, saae paa ham og sagde:

„Jeg lider Dig godt, Erling, men Du er en uberømt Mand, og jeg vil derfor opfordre Dig til ved store Bedrifter at skaffe Dig et Navn."

„Vil Du vente paa mig, Sigrid?"

„Det veed jeg ikke, det kommer an paa min Fader."

„Hvad vil saa al Stordaad kunne hjælpe mig? Du er bleven en Andens Hustru, inden jeg er saa mægtig og saa rig, at jeg med din Faders Samtykke kan bejle til Dig."

„Derfor maa Du skynde Dig," svarede Irene alvorlig.

„Irene, kjære Irene, ja, jeg vil gjøre Alt, hvad Du forlanger, naar jeg blot veed, at jeg er Dig kjær."

„Hvis jeg nu ikke svarer Dig derpaa?"

„Vil det lamme min Kraft; thi Den, som tvivler om Sagen, er en daarlig Stridsmand."

„Du skal ikke tvivle," sagde Irene og tilkastede ham et skalkagtigt Blik.

Nu jublede Erling højt, han tog Irene om Livet og svang hende rundt, ja, han kyssede hende.

„Det har jeg ikke givet Dig Lov til," sagde hun vred, rev sig løs og ilede ind i Gildeshallen.

Imidlertid blev inde i den store Gildeshal redt Leje af Halm for alle Gjæsterne. Lysene ved-

bleve at brænde; thi den hele lange Julenat maatte intet Lys slukkes. Mange af Mændene gik til Hvile med en god Ruus, det var saa Tidens Skik blandt de Danske.

De første Juledage forløbe glædeligen hos Jarlen. Der var Dands og alle Slags Lege, og paa Mad og Drikke skortede det ikke. Jarlen selv talte ofte om, at den Dag nærmede sig mere og mere, da hans Broder Knud vilde gjæste ham, og han yttrede stor og oprigtig Længsel efter at see Knud. Paa samme Tid var han nysgjerrig efter at faae at vide, hvorledes Kongens Julegilde i Roeskilde løb af. Denne Nysgjerrighed fik han midt i Julen tilfredsstillet.

Fra den Dag Hagen Ubbesen eller, som han ogsaa kaldtes efter Moderen, Sunnivasøn forlod de Sammensvornes Raad, havde han ikke havt Ro paa sig; et Løfte forbød ham at røbe den frygtelige Hemmelighed, og nu nærmede Tiden sig, da hans Frænde skulde myrdes. Han sad i Kongens Gildeshal og var alvorlig, mens de Andre vare lystige, og han kunde ikke vende sine Øjne fra Knuds Ansigt. Knud anede intet Ondt, han var glad og vennesæl og især mod sin lumske Fjende Kong Magnus. Knuds Fjender behandlede ham med stor Høflighed, ja, der var noget aabent og ligefremt i deres Optræden, som maatte lade al Mistanke om Svig forsvinde. Knud udtalte derfor ofte sin Glæde over at være kommen til Sjælland, og at alt Uvenskab mellem Kongehusets Medlemmer var forbi.

Hagen begyndte fast at haabe, at de Sammensvorne havde opgivet deres Planer, men nogle Yttringer, som Ubbe Asbjørnsen lod falde tredie Juledag, overtydede ham om, at dette langtfra var Tilfældet, og at de tvertimod med det Første vilde udføre deres blodige Forsæt. Hagens Søn Erik var ogsaa tilstede ved Julegildet, Henrik Skatelar bestræbte sig synligt for at vinde hans Tillid, og Hagen frygtede for, at de Sammensvorne ønskede at drage ham til sig, om ikke for Andet, saa for at drille Faderen derved. Denne ondskabsfulde Plan besluttede Hagen at forhindre, og han gjorde det paa den Maade, at han en Dag spurgte Hertug Knud:

„Veed din Broder Erik, hvilken Dag Du vil gjæste ham paa Arnakke?"

„Nej," svarede Knud, „jeg vil sende ham Bud derom."

„Har Du Noget imod," spurgte Hagen, „at bede min Søn om at besørge dette Ærinde? Jeg vil gjerne have ham bort herfra, han har søgt Selskab med dem, der holde af at drikke fra den aarle Morgenstund."

„Det er daarligt Selskab," sagde Knud. „Men det Ærinde, Du beder mig om at overdrage ham, vil jo kunne besørges af en af mine Svende?"

„Du kan sige ham, dog det skal jeg selv gjøre, jeg vil sige ham, at Erik ønsker at see ham."

„Hvorfor gjøre saa mange Omsvøb," svarede

Hertugen, „tal Du med ham først, og send ham da til mig."

Saaledes blev det besluttet. Erik Hagensen var en tapper ung Mand, hvilket han allerede havde havt Lejlighed til at vise, men kløgtig var han ikke. Det faldt derfor ikke vanskeligt at faae ham til at ride Hertugens Ærinde, uden han gjorde Indvendinger derimod. Da han havde Foden i Stigbøjlen, sagde Faderen til ham:

„Kan Du huske at sige til Knuds Broder, hvad jeg nu siger til Dig: Duen kan let falde i Ravnenes Kløer."

„Det er ikke svært at huske," sagde Erik, „men hvad mener Du dermed?"

„Bryd Dig ikke derom. Husk, at Du skal sige: Duen kan let falde i Ravnenes Klør. Men siig det ikke til Erik paa Arnakke, før I ere alene."

Om Aftenen spurgte Henrik:

„Hvor har Du sendt Erik hen, Hagen?"

„Jeg har sendt ham derhen," var Svaret, „hvorfra Du ikke kan hente ham tilbage og forføre ham til ond Daad."

Henrik gav Hagen et forbittret Svar, men denne gik sin Vej.

Erik Jarl blev overrasket ved en Dag i Julen at see sin unge Frænde Erik Hagensen komme til Arnakke, ledsaget af to Svende. Han kjendte godt Erik og bød ham med Glæde Velkommen; Jarlens Glæde steg, da han hørte, at hans unge Frænde bragte ham den Hilsen og det Budskab fra Hertug

Knud, at denne vilde komme til Arnakke de første Dage efter Hellig tre Konger. Det var i den store Gildeshal i Overværelse af mange af Jarlens Gjæster, at dette Budskab blev overbragt, og de raabte:

„Hil Hertug Knud, hil Knud Lavard!"

De fleste Gjæster plejede kun at blive de første Dage af Julen hos Den, der havde indbudt dem, derefter droge de hjem til deres Gaarde. Nogle af Gjæsterne vare allerede dragne bort fra Arnakke, Flere vilde denne Dag rejse bort, men først vilde de dog høre den unge Jarlesøn fortælle om, hvorledes det stod til i Roeskilde.

„Er Kong Niels sund og karsk?" spurgte Jarlen. „Sorger han endnu meget over Dronning Margrethe?"

„Det skal jeg ikke kunne sige, Morbroder," svarede Erik, „han har skænket Ulfhild, der er en af salig Dronningens Jomfruer, saa store Julegaver, at Folk tale derom."

„Ej, ej," lo Jarlen, „hvem er Ulfhild?"

„Det er en norsk Jomfru af stor Æt, hendes Fader skal hedde Hakon."

„Er hun ung og smuk?" spurgte Jarlen.

„Ja, hun er begge Dele. Det synes, at Kongen har en Medbejler; thi Du skal vide, at Kong Magnus har i denne Juul en østgothisk Jarl til Gjæst, der hedder Sverker. Det er en smuk, ung Mand, og det har været os Alle paafaldende, at han ved Gilderne altid har nærmet sig Jomfru Ulfhild og talt med hende."

„Hvad siger gamle Kong Niels dertil?" spurgte Jarlen og lo.

„Det veed jeg ikke," var Svaret.

„Siig mig, Søstersøn," spurgte Jarlen, „hvor lider vor Frænde Magnus?"

„Man siger, at han vil gjøre en Pilgrimsrejse til det hellige Land, og at Knud i hans Fraværelse skal have Omsorg for hans Hustru og Børn."

„Det er i Sandhed en Nyhed!" raabte Jarlen forbauset. „Vor unge Frænde føler allerede sin Samvittighed saa betynget, at han vil gaae til Jerusalem og afbede sine Synder. Jeg kan neppe troe det."

„Alle tale derom i Roeskilde. Der er større Venskab mellem Knud og Magnus end før, og Magnus vil skænke sin Frænde 40 Ryttere i fuld Dragt og Vaaben."

„Det er en stor og kongelig Gave," sagde Jarlen. „Jeg kan dog ikke fatte dette Venskab, der er opkommet mellem min Broder og Magnus, det skulde da være, at Knud har lovet ham ikke at søge Kongevalg, naar Kongen døer. Har Du hørt Noget herom?"

Herom havde Erik Hagensen Intet hørt, og Jarlen følte sig lettet herved.

„Siig mig," spurgte han tilsidst, „har Du i Julen seet Noget til min Broder Harald?"

„Det har jeg; han er hver Aften falden død-

drukken under Bordet, hvor han har ligget til næste Morgen for at begynde forfra."

Jarlen gjorde ikke flere Spørgsmaal om Broderen.

Der blev talt hele Dagen om Julen i Roeskilde, og henad Aften sagde nogle af Gjæsterne Farvel for at drage til deres Gaarde. Irene havde fundet Lejlighed til at nærme sig Erik Hagensen og at spørge ham:

„Har Du ikke seet Noget til min Fader?"

„Først maa jeg vide, hvem Du er, smukke Jomfru?"

„Mit Navn er Irene, min Fader hedder Vagn og har tjent den græske Kejser."

„Saa har jeg seet ham i Kongsgaarden, Kongen og Magnus have viist ham stor Venlighed. De have ofte talt med ham. Han skal jo være meget rig."

„Jeg troer det. Maa jeg takke Dig, fordi Du har bragt mig et saa godt Budskab."

Den smukke Jomfru fjernede sig, og Erik saae efter hende med beundrende Blikke. Han besluttede at spørge Jarlen om, hvor hun hørte hjemme, og hvem Faderen var.

Da Erik om Aftenen ved Drikkebordet sad ved Jarlens Side, spurgte den Sidste:

„Siig mig engang, hvorfor har Knud sendt Dig i Ærinde til mig? Hvorfor har han ikke sendt en Anden og Ringere?"

„Jeg veed det ikke; jeg troer, at det var min Fader, der ønskede, at jeg skulde ride dette Ærinde."

„Han maa have havt en Grund dertil."

„Det veed jeg ikke."

„Mærkeligt nok, at han ikke har sagt Dig Grunden."

„Nu husker jeg, at han paalagde mig at sige Dig nogle Ord, naar vi bleve alene med hinanden, men vi have ikke været ene hele Dagen."

„Det fortæller Du mig først nu! Siig mig disse Ord."

„Vi ere ikke alene. Hallen er fuld af Gjæster og Svende."

„Gjør Intet til Sagen. Ingen kan under Lystigheden høre, hvad Du siger mig. Nu, hvad var det for Ord?"

„Det var ikke mange. Min Fader sagde: „Hils Erik og siig ham: Duen kan let falde i Ravnenes Kløer. — Kan Du forstaae, hvad han mente dermed? Jeg kan det ikke."

Jarlen kastede halvt forskrækket Hovedet tilbage, saae ud i Rummet med et aandsfraværende Blik, men kom hurtigt til sig selv og spurgte Erik:

„Har din Fader ikke givet Dig andet Budskab med til mig?"

„Nej, ikke Andet."

„Gjentag det?"

„Duen kan let falde i Ravnenes Kløer."

Pludselig randt Varslet fra Juleaften Jarlen i Hu og Astaks Udlæggelse deraf. Det maatte være mere end et Tilfælde, at Hagen var kommen til at benytte sig af Billedet med Duen og Ravnene, der laa en højere Styrelse heri, men hvor var

Faren for Knud? Han og Magnus vare blevne Venner, den Sidste vilde endogsaa drage til det hellige Land. Hagen maatte vide mere, men hvorfor havde han ikke aabenbaret, hvad han vidste? Rundt om Jarlen var Glæde og Lystighed, selv sad han i mange Slags mørke Tanker, han tvivlede ikke om, at der var Fare paa Færde for Knud, men hvor var den? Han spurgte Erik ivrigt ud om Jarlerne og fik at vide, at de og Knud vare gode Venner, og at Henrik Skatelar og Knud ofte legede Brædtspil sammen. Kunde det hjælpe, at gjøre en Rejse til Roeskilde og opsøge Hagen? Erik Jarl kunde ikke godt vise sig i Kongsgaarden som uindbuden Gjæst, og vilde Hagen desuden betroe ham, hvad han muligviis vidste.

Da faldt det ham ind, at Advarslen maaskee kunde gjælde ham selv. Han lo ad at være bleven sammenlignet med en Due, men hvem vare Ravnene? Ja, den Ene maatte være Ubbe Asbjornsen, men den Anden. Han søgte i sine Tanker efter den anden Ravn, Kong Niels maaskee? Men han vilde ikke for at skade en Jarl behøve at slaae Følge med Ubbe.

„Du drikker ikke og er taus Morbroder," sagde Erik.

„Det er, fordi din Fader har givet mig Meget at tænke paa, Søstersøn. En Tjeneste vil Du kunne gjøre mig, og det er, imorgen at ride tilbage til din Fader og sige til ham, at jeg ikke forstaaer halvkvædet Vise."

„Det skal jeg gjerne gjøre."

„Og saa maa Du bringe mig hans Svar."

„Ja, det lover jeg."

Jarlens Sind blev noget lettet ved at have taget en Beslutning, han lod ikke mere det vældige Drikkehorn gaae sig forbi og blandede sig i sine Gjæsters Samtale. Men da Gildet var endt, kom der atter Angst over ham, og han slumrede ind med en varm Bøn for Knud.

Næste Morgen spurgte han Erik:

„Nu Frænde, vil Du holde dit Løfte?"

„Ja," svarede Erik. „Vejret er ikke godt til at ride i, Frosten er slaaet om til Tø, det regner, men alligevel skal jeg ride. Hvad skal jeg saa sige til min Fader?"

„Du skal spørge ham fra mig, naar ingen Anden hører derpaa: Er der Fare for min Broder Knuds Liv?"

„Hvilket ørkesløst Spørgsmaal!" udbrød Erik, „og derfor skal jeg rejse til Roeskilde i Snesjap? Intet Liv er sikkrere end Knuds."

„Jeg vil haabe det, Frænde. Men vil Du ikke ride mit Ærinde, skal Vermund gjøre det."

„Vistnok vil jeg ride dit Ærinde, siden det synes Dig at være saa magtpaaliggende, men min Fader vil lee ad mig, naar jeg overbringer ham dit Spørgsmaal."

„Gid han vilde," svarede Jarlen.

Styrket ved god Mad og Drikke, rede Erik og de to Svende tilbage til Roeskilde, som de naaede i Skumringen. Erik opsøgte strax sin Fader, der

blev noget forundret ved at see ham, og da Sønnen havde udrettet Jarlens Ærinde, sagde Hagen:

„Et Svar paa hans Spørgsmaal kan jeg ikke give ham."

„Jeg sagde ham nok, at det var et dumt Spørgsmaal," sagde Erik.

Faderen svarede ikke derpaa, men sagde:

„Da jeg ikke kan give ham Svar paa hans Spørgsmaal, behøver Du ikke at rejse ud til Arnakke igjen. Jeg tager hjem til din Moder iaften, og Du følger mig."

„Hvad vil Erik sige til, at jeg bliver borte?"

„Naar jeg taler med ham, skal jeg fortælle ham, at det er mig, der nu beholder Dig hos mig. Hvis hans Vrede rammer nogen af os To, skal det blive mig."

Hertil svarede Sønnen Intet, men gik bort, for at stille sin Sult og Tørst efter det lange Ridt.

Jarlen ventede forgjæves paa Eriks Tilbagekomst, han blev borte den første Dag, den anden Dag, og Jarlens Uro steg. Snart tog han den Beslutning selv at ville opsøge Hagen, snart opgav han den, snart drak han meget af Mjødhornet, snart rørte han ikke stærke Drikke; naar Thunna talte til ham, gav han hende aandsfraværende Svar.

„Er Du syg?" spurgte hun.

Han svarede Nej, men han var virkelig sjæle-

syg. Han havde ventet, at Vagn vilde komme hjem fra Roeskilde, men han udeblev, og nu havde vi allerede Dagen før de hellige tre Konger. Man maatte begynde at tænke paa Knud Lavards festlige Modtagelse; Erik Jarl kastede sig med stor Iver over denne Sag og haabede derved at kunne undgaae sine Bekymringer.

Mens der var stor Uro over Jarlen, glædede Vermund og Sigrid sig i Stilhed ved deres Kjærlighed og fandt mangen Lejlighed til at tale uforstyrret sammen. Irene var derimod begyndt paa at drille Erling, der blev fortvivlet derover; men nogen Tid efter kunde hun være saa blid og indsmigrende, at han aldeles glemte, hvor ond hun havde været imod ham. Hun begyndte at længes efter Faderen og at ængstes for, at der skulde være tilstødt ham noget Ondt, Erling maatte da trøste og berolige hende.

„Maaskee kommer han i Følge med Hertug Knud," mente Erling.

Irene fandt dette sandsynligt og spurgte Erling ud om Hertug Knud, den Mand, hvorom Alle talte mere end om Kongen og de andre Jarler. Erling fortalte hende da, hvor from, god og tapper han var; det Eneste, man kunde bebrejde ham, var, at han holdt mere af Udlandets prunkende Klæder end af de tarvelige danske.

„Heri holder jeg med ham," sagde Irene. „Hvorfor skulle vi ikke, naar vi have Raad dertil, klæde os i prægtige Klæder?"

Det var sent paa Eftermiddagen Onsdagen den 7. Januar 1031, at en Rytter paa en af Skum og Snavs bedækket Hest red ind paa Arnakke. Erik Jarl saae ham komme og udbrød:

„Det er jo Erik Hagensen. Bringer han mig først nu Svar fra sin Fader?"

Da Erik saae Jarlen, raabte han med høj Røst:

„Hertug Knud er myrdet, skammeligt myrdet af Kong Magnus inat i Haraldsted Skov."

„Myrdet!" raabte Jarlen.

„Ja min Fader sender mig med Bud derom."

„Myrdet og af Kong Magnus!"

Jarlen talte med stor Ro, men hans Stemme lød hult.

„Knud var Gjæst hos vor Frænde Cæcilie og hendes Mand Erik af Falster. Da lokkedes han ved Nattetid ind i Skoven, thi Magnus sagde, at han vilde tale med ham, og der myrdedes han af Kongen, Henrik Skatelar og Andre. De nærmere Omstændigheder kjender jeg endnu ikke."

„Til Vaaben mine Svende!" raabte Jarlen. „Magnus har myrdet min Broder, Magnus har myrdet Danmarks Juleglæde, han har myrdet Freden i Danmark! Min Broders Blod raaber om Hævn, og hævnet skal han vorde, hævnet saa blodigt som ingen dansk Fyrste er bleven hævnet før ham!"

Jarlen taug, hans Forbittrelse maatte vige for hans Sorg, men snart lød atter hans Røst, han skyndede paa Svendene.

De faa, tilstedeværende Gjæster udtalte truende

Ord mod Magnus og sagde til Jarlen, at de nu droge hjem for at hente deres Svende, og at de allerede næste Dag vilde støde til Jarlen i Ringsted. Erik takkede dem og sagde:

„Lad der gaae Bud til Alle, som ville hjælpe mig til at hævne denne Niddingsdaad, at vi møde hinanden i Ringsted. Der skal jeg være imorgen."

Det blev sildigt, før Erik Jarl kunde ride hjemmefra; thi dels var der Sager at ordne med Thunna, og dels maatte han vente paa de Svende, der boede paa hans andre Gaarde. Først ved Nattens Frembrud brød han i Spidsen for 37 fuldt bevæbnede Svende op fra Arnakke og red ad Datidens vildsomme Veje til Ringsted.

Det havde tøet om Dagen, men en let Frost var henad Aften indtraadt, den havde dog ikke kunnet fordrive Taagen, som laa over Landskabet og gjorde Mørket endnu tættere. Fuldmaanetid var længst forbi, og først en Timestid efter Midnat vilde Maanen staae op. Erik Eriksen red i Spidsen for sine Ryttere, han var dybt knuget af Sorg og Forbittrelse, og der var hengaaet over en Time, før han kunde samle sine Tanker.

Nu forstod han, at han i den Kamp, han vilde begynde, havde han Kong Niels, Kong Magnus og de mægtigste Jarler til Modstandere, og at hans Broder vilde være den Eneste, han rimeligviis kunde stole paa. Der havde længe været en skjult Forfølgelse tilstede mod Kong Erik Ejegods Børn, nu havde denne Forfølgelse faaet et Udslag i et himmel-

raabende Mord, og Forfølgerne troede, at Sejren var deres; thi Kong Eriks mægtigste Søn var ikke mere, Haralds Levned havde fjernet alle rettænkende Mænd fra ham, og Erik var overseet af de Mægtige.

Da lysnede det op i Eriks Tanker. Han maatte overtage sin Broder Knuds Arv, han maatte blive Hævneren, men ogsaa Den, som efter Kongens Død satte Svend Estridsens Krone paa sit Hovede. Ja, baade Magnus og enhver anden Jarl, der havde deeltaget i Knud Lavards afskyelige Mord, havde mistet Retten til at blive Danmarks Konge.

Erik Jarl forstod nu, at han var bleven kaldet til at løse store og vanskelige Opgaver, men først og fremmest at hævne sin Broders Mord, at føre en Krig paa Liv og Død med Kong Magnus. Og i Tankerne søgte han de Mænd, der vilde staae ham bi, han rystede paa Hovedet, han syntes, at det kun var Faa.

En kold Nordvestvind begyndte at blæse, den jog tilsidst Taagen bort, og Maanens Segl lyste lavt i Øst. Erik saae sig om og opdagede, at han med sine Svende var paa den rette Vej. Han red langsommere, for at Hestene kunde puste lidt; Svendene bagved vare ligesaa tause og alvorlige som han selv, de havde hviskende talt om, at nu vilde der oprinde en slem Tid for Danmark.

„Det bliver efter Kongens Død," tænkte Erik Jarl tilsidst, „ikke nu en Kamp mellem Magnus og Knud, men mellem Magnus og mig."

Han havde rent glemt, at hans Frænde Erik Hagensen var i hans Følge. Den unge Herre havde foretrukket Vermund og Erlings Selskab for sin sørgmodige Frændes, hvem han vilde lade ene med sin Sorg. Nu mente han dog, at han burde ride op ved Siden af Jarlen for at faae en Samtale indledet, han ventede kun at faae Eenstavelsesord at høre. Da Jarlen saae ham, blev Erik Hagensen modtaget med det Spørgsmaal:

„Vil Du, naar Du kommer til Ringsted, ride til din Fader og bede ham om at komme til mig?"

„Jeg skal gjerne gjøre Dig den Tjeneste, maaskee er dog Fader allerede i Ringsted."

„Jeg har erfaret, at Du er tapper, Frænde," sagde Jarlen, „derfor beder jeg Dig om, at kæmpe paa min Side mod Magnus og Jarlerne."

Erik følte sig smigret ved Jarlens Roes og lovede at holde til med Alle, der vilde hævne Knuds Mord.

„Jeg takker Dig Frænde," sagde Jarlen.

Da han ikke talte mere til Erik, holdt denne sin Hest an og søgte igjen Vermunds og Erlings Selskab.

Under dette Natteridt klaredes Jarlens Tanker, han saae tydeligt det Maal, hvortil han vilde styre, det var Danmarks Throne, men Midlerne øjnede han ikke endnu, han haabede dog at finde dem. Saaledes havde Skjæbnen gjort den over-

sete, næsten ukjendte Mand til Danmarks Fremtidshaab, til Den, der engang atter skulde bringe Fred til Gaard og Hytte.

Andet Kapitel.

Paa Ringsted Landsthing.

Tidligt næste Morgen red Erik Jarl med sine Svende ind i Haraldsted By, her boede hans Frænke Cæcilia, der var en Datter af Knud den Hellige og gift med Erik Jarl paa Gothland; han havde i Medgift med sin Hustru faaet en Deel Jordegods paa Falster, hvorfor han almindeligt kaldtes Erik af Falster. Maanens Segl kastede et mat Lys paa den slumrende Byes smaa Hytter, over hvilke Fru Cæcilias Gaard let kjendeligt ragede op, kun Hundene vare vaagne og hilsede Jarlen med en stærk Gjøen.

„De sove endnu," sagde Jarlen til Erik Hagensen, „vi ville vække dem; de maae fortælle mig Alt, hvad de vide om min Broders Mord."

Han slog med sit Sværdhefte paa Porten, og Hundene indenfor begyndte heftigt at gjøe. Det varede en Stund, inden man hørte noget til Gaardens Beboere, endelig spurgte en Stemme:

„Træl, hvorfor skjælver Du! Hvorfor spørger Du ikke om, hvem der saa tidligt gjæster os?"

Erik hørte en utydelig Mumlen indenfor Porten. Da lød Stemmen igjen:

„Hvad vil I her saa helt aarle?"

„Vi ville tale med Erik af Falster," svarede Jarlen.

„Hvem vil tale med mig? Jeg er Erik af Falster."

Det vil Erik Eriksen, Hertug Knuds Broder."

„Træl," raabte Stemmen indenfor, „hjælp mig med at aabne Porten."

Med stor Medfølelse blev Erik Jarl modtagen af Erik af Falster og hans Hustru, den Sidste græd og var saare utrøstelig.

„Fortæl mig, hvorledes den skændige Daad blev fuldbragt," sagde Jarlen noget utaalmodig, „skjul Intet for mig."

„Knud," begyndte Fru Cæcilia, „kom til os sund og glad, han var bleven venligt modtagen baade af Niels og Magnus, og haabede, at Alt nu vilde blive godt i Danmark. Især berømmede han Magnus og glædede sig over hans Vennesælhed og hans fredsommelige Sind. Her var nu ogsaa i Besøg Hagen Ubbesen, jeg seer, at hans Søn er med Dig idag. Igaar, lidt senere paa Dagen end nu, kom en Mand ridende til Gaarde, han var nok en sachsisk Skjald og hed Sivard, Knud kjendte ham godt. Han kom med Begjæring fra Magnus, om Knud efter Aftale vilde møde ham i Haraldsted

Ore; Sivard talte Sachsisk, saa jeg forstod ham ikke rigtigt, men da Knud strax vilde følge Skjalden, sagde Erik, at han burde iføre sig sin Rustning, for man kunde jo ikke vide, hvad der ellers kunde skee. Da jeg nu forstod, hvor Knud vilde hen, sagde jeg, at han burde sende Skjalden tilbage og bede Magnus komme hertil, han skulde blive beværtet paa det Bedste. Herom vilde Knud dog Intet høre; thi, hvad han og Magnus havde at tale om, maatte være vidneløst. Tilsidst bandt Knud et Sværd om sig og tog to af sine Hirdmænd og to Karle med sig.

Mens dette skete, sov Hagen, han var gaaet i Seng med en stor Ruus. Da han vaagnede og fik at vide, hvad der var skeet, blev den stærke Mand bleg og begyndte at ryste, han lod sig strax iføre sin Rustning bad Erik gjøre det Samme, og i Spidsen for nogle af Knuds Hirdmænd og af vore Svende rede de til Haraldsted Ore for at opsøge Knud. Og da — og da —"

Her brast Fru Cæcilia i Graad og kunde ikke forsætte.

„Vi rede afsted," fortsatte Erik af Falster, „saa hurtigt vore Gangere kunde løbe, Hagen foran os Alle, det var som havde han Djævlen selv i Hælene paa sig. Han havde tilsidst faaet et stort Forspring, da udstødte han pludseligt et Raab, fuld af Skræk og Forfærdelse, et Raab, der bragte os Alle til at grue. Vi rede til og fandt i Skoven Knud ligge myrdet, hans Hovede var kløvet fra det

venstre Øre til det højre Øje, og desuden havde han mange andre Saar. Ikke langt fra ham laae hans fire Ledsagere myrdede. Til Kong Magnus var der Intet at see, vi erfarede senere, at han med en stor Mængde Ryttere var dragen ad Roeskilde til. Vi sprang af Sadlen og rejste Knuds Lig op, og see, der vældede en Kilde frem fra det Sted, hvor han havde ligget. Vi ansaae det for et Jertegn og korsede os. Men Hagen græd."

„Har han havt Skyld i Alt dette?" spurgte Jarlen mørk.

„Nej," var Erik af Falsters Svar, „han har ærligt skriftet for mig. Magnus, Henrik og Ubbe havde draget ham ind i en Sammensværgelse til det Maal at formindske Knuds Magt, men da de talte om at dræbe ham, forlod Hagen dem; de tvang ham dog til at tie med, hvad han havde faaet at vide. Du kan nu forstaae hans Uro og Skræk, da han hørte, at Knud var redet til Mødet med Magnus."

„Fordømmelige Svaghed af Hagen," raabte Jarlen, „at holde et Løfte til saadanne Niddinger!"

„Han har maaskee troet, at der blev Intet af det Hele," mente Erik.

Ja, ja, hvem kunde troe, at en Frænde vilde begaae et saadant Mord paa en Frænde," sukkede Cæcilia. „Min Fader blev myrdet, men det var i et blodigt Oprør, og der kunde kæmpes, men dette er et græsseligt Snigmord."

„Hvor er nu Hagen?" spurgte Jarlen.

„Han og Knuds fornemste Hirdmænd have inat holdt Vagt over Knuds Lig i Haraldsted Kirke."

„Derhen drager jeg flux," sagde Jarlen.

„Tag først en Morgendrik," bad Fru Cæcilia.

Ledsaget af Erik af Falster, af Erik Hagensen, af Vermund og Erling begav Jarlen sig tilfods til Landsbyens uanseelige Trækirke. En tung Luft slog ham imøde, da han traadte ind; paa det lille Alter brændte store Voxlys, foran Altret laa Knuds afsjælede Legeme, tildækket af Kappen, og ved Liget knælede to Præster og bade. I Nærheden af dem gik Hagen Jarl langsomt frem og tilbage, og Knuds Hirdmænd stode samtalende med hinanden nede i Kirkens Skib.

Erik Jarl gik op til Altret, tog Kappen bort fra Broderens Legeme, og da han saae det ligge kold og lemlæstet, styrtede Taarerne ud af hans Øjne, han faldt uvilkaarligt paa Knæ og bad stille og længe.

„Erik, Hertugens Broder!" hviskede Hirdmændene til hinanden.

Da Erik havde forrettet sin Bøn, sagde han højt, saa Alle hørte det:

„Her ved dit blodige Lig sværger jeg, at jeg vil indvie mit Liv til at hævne Dig, at jeg ikke vil raste, før dine Mordere ere døde samme Død som Du, men jeg sværger ogsaa, at Danmarks Lykke skal være mit Maal som det var dit, kjære, myrdede Broder!"

„Amen!" sagde Hagen.

Erik Jarl lagde nu først Mærke til sin nedbøjede Frænde.

„Du burde have talt i rette Tid," sagde han, „da var dette ikke skeet."

„En Mand holder sit Ord," svarede Hagen, „det har altid været Sæd i Danmark blandt gode Mænd, at før lode de deres Liv end de brøde et givet Løfte."

„Jeg vil ikke tale med Dig om denne Sag paa dette Sted."

„Du har dog begyndt paa at tale derom. Dette skal Du vide Erik, at kvalfulde Timer har jeg i denne Nat tilbragt ved dette hellige Alter, og jeg har bedt til den hellige Jomfru og vor Frænde den hellige Knud om at oplyse min Sjæl, om jeg har handlet urigtigt, men de have ikke ladet komme Frygt i min Sjæl for dens evige Salighed."

„Følg med mig tilbage til Fru Cæcilia," sagde Erik Jarl, „jeg skylder Dig Tak, fordi Du sendte din Søn til mig ikke alene igaar, men ogsaa tidligere. Maaskee har jeg selv nogen Skyld, fordi jeg ikke forstod din gaadefulde Advarsel, fordi jeg troede, at Ravnene ikke vare Duen saa nær."

To af Hirdmændene fik Befaling af Jarlen til at blive ved Liget, men han lovede dem snart at sende nogle af sine fornemste Svende til Afløsning.

I Løbet af Dagen blev der truffet Anstalter til at føre Knuds Lig til Ringsted; en Mængde Bønder strømmede til Kirken for endnu engang at see

Erik Ejegods berømte Søn, og Erik Jarl havde befalet, at de Alle maatte see hans dyrebare Broders lemlæstede Legeme. Herved forøgedes Forbittrelsen mod hans Mordere.

Imens sade Jarlerne hos Fru Cæcilia og talte om, hvad vel den nærmeste Fremtid monne bringe, og om hvorledes Kampen burde føres mod Magnus og hans mægtige Venner. Der meldtes, at en Rytterskare var reden forbi Gaarden og lige til Kirken, Erik Falster sendte strax Bud ud for at erfare, hvem det vel havde været. Svaret lød, at det var Harald Jarl.

„Krist være lovet, at han er kommen!" udbrød Erik Jarl. „Nødigt vilde jeg i denne Stund have savnet min Broder."

Han stod op for at begive sig til Haraldsted Kirke. Paa Vejen holdt et halvthundrede, velbevæbnede Ryttere, det var Harald Jarls; deres Tale lød vildt og truende; de tænkte ikke paa den dræbte Hertug inde i Kirken, men alene paa den Udsigt til Bytte, de havde faaet ved den store Fejde, der var ivente. De Fleste af dem kjendte ikke Erik Jarl og lode, da han gik forbi, en og anden Yttring falde om, hvor han vel hørte hjemme, om han var en af Hertug Knuds Hirdmænd, der havde sovet Rusen ud, mens hans Herre blev myrdet.

Det kostede Erik Jarl megen Møje med at bane sig Vej i Kirken gjennem Bøndernes og deres grædende Kvinders tætte Skarer; de kjendte ham ikke; thi ellers vilde de vel være veget til Side.

Endelig naaede Erik Altret, hvor hans Broders Skikkelse ragede højt op over alle de Omstaaende. Harald saae ned paa sin myrdede Broders Lig, han, dette vilde, forvorpne Menneske, var heftigt bevæget, han græd. Da han fik Øje paa Erik, sagde han:

„Ingen i Danmark var stor og tapper som Knud."

„Og Ingen var elsket som han," sagde Erik.

„Magnus har myrdet Danmarks Fremtid," vedblev Harald. „Jeg maa græde ved dette Alter, jeg kan ikke Andet."

„Vee, vee, over Magnus!" udbrøde de Nærmeststaaende.

„Vee, vee, over Magnus!" lød det i hele den lille Kirke.

Som der aldrig havde været Uvenskab mellem dem, fulgtes de to Brødre fra Kirken til Fru Cæcilias Gaard. Harald vedblev at være i en nedtrykt Stemning, hvorfor Fru Cæcilia paa alle Maader søgte at trøste ham.

„Den heftige Sorg varer sjelden længe," sagde Erik af Falster til Erik Jarl."

„Lader os gaae ud og see, om alle Foranstaltninger ere trufne til at kunne føre vor kjære Frændes Lig til Ringsted."

Da de kom tilbage og talte om, hvilket Ærinde de havde havt, sagde Harald:

„Det er ikke saa ganske vist, om vor Broders Lig skal bisættes i St. Marie Kirken i Ringsted.

Da jeg red hertil, mødte jeg i Nærheden af Roeskilde Skjalm Hvides Sønner, Knuds Fosterbrødre, de vare paa Vejen til Kong Niels for at forlange, at Knud skulde hvile i Roeskilde Domkirke."

„Ere Skjalm Hvides Sønner allerede ude," sagde Erik Jarl, „vil det blive en haard Dyst for Magnus. De raade over meget Land og mange raske Svende. Alligevel er det min Mening, at vi føre vor Broders Liig til Ringsted; thi her er der neppe Plads til, at Præsterne kunne bede for hans Sjæl, for den Mængde Bønder, som ville see Liget."

Uden at være bleven lagt i Kiste og paa en simpel Vogn blev Knuds Lig sent paa Dagen ført til Ringsted. Ved Siden af Vognen red hans to Brødre Harald og Erik og hans Frænde Hagen og dennes Søn Erik, og dem fulgte en anseelig Rytterskare paa vel hundrede Mand. Taagen laa atter over Skov, Sø og Moser og knugede Sindet. Der var forud sendt Hirdmænd til at berede Ligets Modtagelse i Ringsted. Harald var endnu dybt nedbøjet af Sorg og havde derfor ikke med synderlig Iver hørt paa Broderens Tale om, hvorledes de bedst kunde faae Hævn over Magnus. Da Toget nærmede sig Ringsted, og nogle Præster kom det imøde med hellig Sang, brast Harald atter i Graad.

Til Ringsted kom den følgende Dag Skjalm Hvides fire mægtige og rige Sønner, der vare blevne opfostrede sammen med Hertug Knud. De

opsøgte Harald og Erik og meddelte dem, at de havde gjæstet Kong Niels i Roeskilde for at bede ham om, at Knuds Lig maatte vorde bisat i St. Lucii Kirke, men Kongen havde rent ud afslaaet det. Da han ikke havde viist nogen Sorg over Knuds Drab, havde Toke frejdigt irettesat ham derfor og sagt, at han ikke kunde forstaae, at Kongen kunde være ligegyldig ved det gruelige Mord. Niels havde da svaret, at det ikke var ham, der havde myrdet Knud. Ebbe, den yngste af Brødrene, var nu bleven vred og havde svoret Kong Magnus Fejde paa Liv og Død."

„Den Hund, som gjøer, bider ikke," havde Kongen sagt.

De andre Brødre havde nu ligesom Ebbe undsagt Kong Magnus og svoret at ville rejse Folket imod ham, Kong Niels var da bleven betænkelig og havde lovet at ville mægle imellem dem og Magnus, men de havde svaret ham ved at tage en brat Afsked.

Mens de to Kongesønner talte med Hvidesønnerne om dette, var den mægtige Peder Bodilsen reden ind i Ringsted i Spidsen for tredive, ypperligt udrustede Svende. Han var en Halvbroder til Erik Jarl; thi det var med Peders Moder, at Erik Ejegod havde avlet Sønnen Erik. Hr. Peder var anseet for at være en meget klog Mand, og da han nu traadte ind til sine Frænder, sagde han til dem:

„Vi bør ikke begynde Fjendtlighederne, før

Sagen mod Magnus har været for paa Ringsted Landsthing; har vi Loven paa vor Side, vil meget Folk følge os."

„Det Raad er godt!" sagde Sune Skjalmsen.

„Skulle vi opsætte vor Hevn!" foer Harald op.

„Jeg mener ogsaa, at vi bør overrumple Magnus i Roeskilde," sagde den kæmpestore Toke Skjalmsen.

„Om en Ugestid," vedblev Peder, „vil Landsthinget blive holdt her i Byen. Til da ville vi faae Nok at udrette. Først bisætte vi vor kjære Vens Lig i St. Mariæ Kirken, og dernæst drage vi Alle ud til Bønderne og bede dem om at hjælpe os med at hævne Knud."

„Min Broder har Ret," tog nu Erik Jarl til Orde. „Først maae vi bruge Munden, før vi drage Sværdet. Jeg tager Knuds gjennemstukne, blodige Kappe med mig, stevner Bønderne til Thing i Herrrederne og opflammer dem mod Magnus, ja, mod gamle Kong Niels selv."

„Det Sidste skal Du undlade," sagde Peder, „thi Kongen var i Roeskilde, da Mordet skete."

„Har han alligevel ikke været Medvider? Lader han ikke Magnus fejre Mordet i Roeskilde som en stor Daad?" spurgte Erik.

„Imidlertid bør vi indtil videre holde Kongen udenfor denne Sag," sagde Peder, „det vil baade os bedst. Thi, gjøre vi dette, har han ingen Grund

til at undslaae sig for at komme her til Ringsted Thing."

„Det er meget vigtigt at faae ham til at møde paa Landsthinget," mente Asker Skjalmsen. „Naar vi staae Ansigt til Ansigt med ham, maa han blive nødt til at slaae Haanden af sin Søn og slutte sig til os."

„Det gjør han rimeligviis," sagde Harald, „men Dagen efter svigter han sine Løfter."

„Gjør han det, vil det styrke vor Sag," mente Peder.

De bleve Alle tilsidst enige om at følge Peder Bodilsens Raad. Der var endnu ikke Tale om, hvem der skulde være deres Fører i Kampen, Alt var udsat til Landsthinget.

Det var for Niels og Magnus skjæbnesvangre Dage, der fulgte efter dette Møde; thi hele Sjælland blev berejst af højt ansete og mægtige Mænd, der fortalte Bønderne de nærmere Omstændigheder ved Knuds Mord. Klager og Graad afløstes af vilde Trusler, og mange frie Bønder lovede at møde paa Landsthinget i Ringsted. Der blev rejst en Storm, som der skulde stor Klogskab til at besværge, men Kong Niels var ikke Manden derfor. Saa stor var dog Ærbødigheden for Kongen, at Ingen tænkte paa at ville bekæmpe ham, derimod drøftede man højt, hvem der skulde være hans Efterfølger, og Erik Jarls Navn var paa Alles Læber. Erik selv var klog nok til at forholde sig afvisende, han vilde ikke forbittre sin Broder Harald.

Det var en smuk, frostklar Dag midt i Januar Maaned 1131, at en uoverskuelig Skare Bønder, alle bevæbnede med Sværd eller Spyd, strømmede ud til Thingshøj, der ligger en Tusind Alen Øst for Ringsted, der skulde Thinget holdes. Der saae man allerede Jarlerne Harald og Erik, Peder Bodilsen, Skjalm Hvides fire Sønner, Hagen Ubbesen og hans Søn Erik, Erik af Falster og mange Andre nærmere eller fjernere Beslægtede af nævnte Stormænd. Den mægtige Svend Trundsenske Slægt saaes ikke, den hørte hjemme i Jylland; den fik dog tilsidst den vigtigste Rolle i det store Drama, som nu ret egentligt skulde begynde, og hvori det blev Folket selv, som sammen med Stormændene besluttede at straffe dem, der paa Niddingeviis havde krænket Lov og Ret i Danmark.

Raab og højrøstet Tale hørtes af den store Skare paa Thingstedet. Der var kun een Mening tilstede: Magnus, den lumske Morder, havde tabt sin Ret til Danmarks Throne, og han skulde forvises fra Landet.

Det var kun de Nærmeste, der kunde see og høre Noget til, hvad der gik for sig paa Thinget. Her stod Harald først op og anklagede under Graad og heftige Klager Magnus Nielsen, der i Haraldsted Ore havde dræbt Knud Lavard, han talte hefiigt og uroligt, men Mange bleve dog ophidsede og raabte: Magnus fortjener Døden!

Der var intet Kongeligt i Haralds hele Fremtræden, men desto mere i Eriks, der med Varme

og Beherskelse talte til Bønderne. Han søgte ligesom sin Fader at komme til at omtale Bondens Huus og Hjem, talte om Kvinderne, der nu sade hjemme og sørgede over Hertug Knuds Død, og som ventede paa, at deres Mænd skulde vise sig deres store Fædre værdige og straffe enhver Niddingsdaad. Mængden fulgte med megen Opmærksomhed Eriks Tale, han selv talte sig ind i deres Hjerter, han var den Mand, mente Tilhørerne, der var skikket til at blive Konge.

Desværre meddeler Historien os ikke Ordlyden af den Dom, der af Folket paa Ringsted Thing blev fældet over Magnus Nielsen, man veed kun, at det var en streng Dom. Men da nu Harald stod frem og forlangte ogsaa Kongen dømt, blev Dom nægtet, fordi Bonden havde Ærbødighed for Kongens Værdighed og Alderdom, og fordi det var tvivlsomt, om han havde havt Deel i Mordet. Da raabte Harald Jarl:

„Havde Kongen ingen ond Samvittighed, vilde han være tilstede her paa Thinget."

„Jarlen har Ret," raabte mange Stemmer.

Alle havde været saa optagne af den Sag, der skulde forhandles, at de ikke havde skænket Kongens Fraværelse nogen Tanke, ja, de Allerfleste, som ikke havde kunnet see, hvad der foregik, havde ment, at Kongen som sædvanligt var tilstede.

Nu lød det over hele Thingstedet:

„Kongen tør ikke komme, han er sin Søns Medskyldige."

„Vee over Kong Niels!"

„Vee over Niels og Magnus!"

„Naar han ikke vil gjæste os, lader os da gjæste ham paa Kongsgaarden i Ringsted," raabte Harald.

„Ja, ja, til Ringsted!" raabte Hoben.

„Vi holde Dom over ham, vi dræbe ham, som hans Son dræbte salig Knud."

„Til Kongen i Ringsted!"

Og Mængden myldrede fra Thinget ind mod Ringsted By.

„Hvad skulle vi vel gjøre?" spurgte Erik Jarl, der havde besteget sin Hest og red ved Siden af Peder Bodilsen.

„Her er Intet at gjøre," var Svaret, „vi kunne ikke standse den ophidsede Mængde. Jeg vil haabe, at Kongen flygter itide."

Mens de øvrige Stormænd holdt sig tilbage, var Harald meget ivrig til at ophidse Mængden. Han red fra den ene Klynge til den anden og opfordrede til at gaae til Kongsgaarden og myrde Kongen. Da raabte en Stemme i Klyngen:

„Ikke for ivrig Harald, Dig tage vi aldrig til Konge!"

„Aldrig! aldrig!" raabte Alle.

Dette afkølede synligt Haralds Iver.

Mens Alt dette gik for sig paa Thinget, sad Kong Niels ilde tilmode paa Kongsgaarden i Ringsted. Der havde i Roeskilde været under Overvejelse, hvorvidt det var tilraadeligt, at han helt blev borte

fra Thinget, men Kongens Venner havde klogeligt indseet, at, hvis dette skete, vilde Følgen blive, at Knuds Frænder og Tilhængere heri vilde see et Tegn paa, at Kongen var sin Søns Medskyldige. Da Magnus saae, hvor nødigt hans Fader vilde til Thinget, havde han tilbudt selv at ville tage med. Men nu indløb den ene Hjobspost efter den anden om Stemningen mellem Bønderne, og Magnus forstod, at han vilde blive dræbt, hvis han fastholdt sit Fortsæt at ville ledsage sin Fader. Alene turde man ikke lade den gamle Konge rejse derned, og at lade ham ledsage af Henrik Skatelar, Ubbe Asbjørnsen og andre Stormænd af Magnus' Parti lod sig heller ikke gjøre.

Da sendte Kongen i sin Vaande Bud til Erkebisp Asker i Lund og bad ham hurtigst muligt komme til Roeskilde, og Erkebispen kom. Han udtalte sig strengt og heftigt om Knuds Drab, Kong Niels bad og skjælvede og forsikrede at han var aldeles uskyldig deri, og at Magnus vilde gjøre Bod og skænke meget Gods til Kirken og stifte Klostre baade paa Sjælland og i Skaane. Svend Trundsens Søn, Danmarks første Erkebisp, lod sig derved formilde og hørte paa, hvad Kongen ellers havde at sige ham. Nu fremkom Niels med den Bøn, om Asker vilde ledsage ham til Thinget i Ringsted, og da Erkebispen havde hørt Kongens Grunde derfor, lovede han at følge med.

Da de ankom til Ringsted og mærkede Folkets ophidsede Stemning, blev Niels bange og besluttede

at blive paa Kongsgaarden, betroede Hirdmænd skulde da give ham Efterretning om, hvorledes Sagerne forløbe ude paa Thinget. Erkebispen holdt ikke af den Beslutning, han mente, at derved vilde Kongens Fjender faae al Magten over Bønderne. Kongen var dog ikke at bevæge til at forandre sin Beslutning, han satte sig modfalden i Hallen og ønskede, at Dronning Margrethe dog havde levet endnu; hun vilde have vidst Raad i denne Kvide.

Nu kom det ene Bud til ham efter det andet og meldte om, hvorledes først Harald og siden Erik havde talt om Mordet paa Knud Lavard, og om hvorledes de havde Almuen med sig. Derefter kom der Bud om Dommen over Magnus.

„De har vovet at landsforvise min Søn!" raabte Kongen heftigt.

„Det er en skaansom Dom," sagde Erkebispen.

„Hvad siger I!" foer Kongen op.

„Jeg siger Sandheden. Tro mig, Guds Dom vil blive haardere."

Nu kom der Bud om den Ærbødighed, Almuen havde viist sin gamle Konge. Niels blev glad og beroliget; men det varede ikke længe; thi kort efter styrtede en Hirdmand ind og fortalte, at Almuen var bleven optændt til Raseri, fordi Kongen ikke havde været paa Thinget, og at Mængden var paa Vejen til Ringsted, og at der lød Trusler i Klyngerne om at dræbe Kong Niels.

„Nu ere gode Raad dyre," sagde Erkebispen. „Gaa ud til dem, Herre Konge, tal dem til Rette."

„Jeg formaaer det ikke," stønnede Kongen.

Erkebispen kastede et medlidende Blik paa den lille, sammenbøjede Skikkelse og sagde da:

„Min Fader var med i Odense at kæmpe for Kong Knud, nu vil jeg i Ringsted kæmpe for Kong Niels."

Han spændte et Sværd om sig, steg tilhest, og i Spidsen for nogle Hirdmænd red han ud til Thingstedet. Da Mængden saae Erkebispen, gjorde den Holdt, han slog ud med Haanden, bad den vende tilbage til Thingstedet; thi Thinget var ikke forbi, og Kongen vilde snart komme. Da Mængden hørte dette, og Erkebispen paa samme Tid opfordrede til Besindighed og advarede mod at tage overilede Beslutninger, vendte den om. Asker saae i Frastand Erik Jarl holde tilhest, omgiven af mange Stormænd, han red lige hen imod dem. Da Erik saae Erkebispen, rynkede han sine Bryn og spurgte:

„Hvad er nu dette?"

Asker hilste paa Erik Jarl og de andre Herrer, som han kjendte, dernæst sagde han:

„I, Erik, er Ophavsmanden til dette Oprør her paa Thinget, jeg beder Eder derfor om at stille Mængden tilfreds, at ikke store Ulykker skulle skee."

„Ærværdige Fader," sagde Erik, „I taler som om I holdt med min Broder Knuds Mordere."

„Derfor bevare mig Christ og alle Helgene!"

„Det er disse skændige Mordere, som have fremkaldt dette Oprør og ikke jeg eller Nogen af os, som I her seer. Og jeg finder ingen Grund til at tale Mængden til Rette."

„Erik, betænk vel, hvad I agter at gjøre."

„Hvorfor henvender I Eder til mig, Erkebisp, hvorfor ikke til En af de Andre? Hist henne rider min Broder Harald og her holder Eders gode Ven, Peder."

„Fordi I er deres Høvding. Have de ikke allerede kaaret Eder dertil, maa I dog blive det. Jeg spørger de andre Herrer herom."

De billigede Alle, hvad Erkebispen havde sagt. Da foer Rødmen op i Erik Jarls Kinder, han rettede sig i Sadlen og sagde:

„Ej, ej, skal jeg være Den, hvis Beslutning her gjælder, da skal Ingen sige mig paa, at jeg svigter den Ærbødighed, som jeg skylder Kongen. Vi med vore Ryttere, og det er en hel Hær, ville beskytte Kongens Liv, naar han kommer paa Thinget. — See dog ud over de store Skarer, som bevæge sig omkring os, de have nys fældet en Dom, og den skal blive fuldbyrdet trods Kongen og Eder selv."

„Jeg erkjender, at Dommen er retfærdig," sagde Erkebispen.

„Gjør Kongen det Samme?"

„Jeg veed det ikke. Vi ville faae det at vide, naar han kommer paa Thinget."

„Kommer han snart?“ spurgte Erik.

„Jeg vil ride tilbage og ledsage ham herop paa Marken.“

Saaledes havde Erkebispen ved sin Tale gjort Erik Jarl til de Misfornøjedes Fører. De havde Alle i deres stille Sind anerkjendt ham for at være det, men det var endnu ikke blevet udtalt, og Erik selv havde udskudt Spørgsmaalet for ikke at fornærme Harald, der som den Ældste havde et naturligt Krav paa at blive Fører, hvis han ikke ved sit ryggesløse Levnet havde forspildt al Adkomst dertil. Harald havde ikke været tilstede, da Erkebispen talte med de andre Stormænd, og ingen af dem fortalte ham, hvad der var skeet, deres Tanker bleve snart hendragne i en anden Retning.

Bleg og nedbøjet kom nemlig den gamle Konge ridende, ledsaget af Erkebispen og af sine Hirdmænd. Han saae ikke til nogen af Siderne, men udover Hesten, der gik i roligt Skridt. Fra Klyngerne lød:

„Vee, vee over Magnus!“

„Magnus er forviist Land og Rige!“

Det var den Dom, Kongen hørte over sin eneste Søn, der efter Dronningens Død havde faaet al Magten over ham.

„Dig ville vi intet Ondt,“ lød det engang imellem.

Nu naaede Kongen Thingstedet, hvor Almuen ventede, at han skulde tale. Niels havde ofte holdt Thing og var en øvet Taler. Han tog da Ordet,

og det var ham let at overbevise Almuen om, at han ikke havde havt nogen Deel i Mordet paa Hertug Knud. Men da han forsøgte paa at lade indflyde i sin Tale nogle undskyldende Ord for Magnus, brød en stor Storm løs, og Folket raabte, at Kongen skulde stadfæste den Dom, der nys var bleven fældet over hans Søn.

Kongen syntes uvillig dertil, da begyndte Harald Jarl at raabe højt, og Folket tog til truende at svinge Sværd og Øxer. Erik Jarl tog da Ordet, formanende til Ro, og sagde, at Kongen paa Thinget stod under hans og mange gode Mænds Beskyttelse, og Erik tvivlede ikke om, at Kongen ved nærmere Overvejelse vilde godkjende Folkets retfærdige Dom.

„Hil Dig, hil Dig, Erik Jarl, Du skal være vor Konge!" lød det pludseligt fra tusinde Munde.

Da Harald hørte dette Raab, ophidsede han ikke mere Almuen mod Kong Niels; Erik havde her faaet en ny Indvielse, det var ikke Stormænd, som stiltiende hyldede ham, men Almuen. Erik henvendte sig nu til Kongen og sagde:

„Herre Konge, I har hørt, at Folket har dømt Eders Søn Magnus til at forvises Riget. Denne Folkets retfærdige Dom vil I ikke kunne staae imod, og forsøger I alligevel derpaa, da vil jeg i Folkets Navn sørge for, at Dommen bliver fuldbyrdet. Der er ikke En her paa Thinget, uden han har Ærbødighed for Kongen, men der er heller ikke En, uden han paa det Stærkeste fordømmer, at Magnus har snigmyrdet Hertug Knud i Haraldsted

Ore, og for denne Niddingsdaad skal han lide retfærdig Straf".

Bifaldsraab hilste denne Tale, men Kongen dirrede af Harme.

„Du ophidser Almuen til Oprør!" tilraabte han Jarlen,

„Jeg kræver Alle til Vidne paa, at jeg gjør det Modsatte," svarede Jarlen. „Men hvis I ikke vil godkjende Dommen, her er fældet, da begynder Krigen strax, og da —"

„Gaa lidt langsomt tilværks, Erik Jarl," formanede Erkebispen, „Kongen vil godkjende Dommen, naar han faaer Tid til at betænke sig."

„Her er ikke lang Tid til Betænkning," sagde Jarlen, „Vinterdagen er kort, og snart vil Mørket falde paa."

„Hvad er det, I egentlig ville?" spurgte Kongen.

„Jeg skal sige Eder det kort og tydeligt," svarede Erik Jarl, „I maa med en hellig Ed forpligte Eder til at skye al Omgang med Eders Søn, I skal befale ham at forlade Hjem og Fædreland, og ej maa han vende tilbage, før Folket giver ham Tilladelse dertil."

„Det er vor Villie," raabte de paa Thinget Nærmeststaaende.

Kongen fandt det raadeligst ikke at fortsætte disse Forhandlinger paa Thinget; thi han mærkede, at Erik Jarl havde vundet Almuen for sig. Han sagde derfor, at han vilde trække sig tilbage og

raadslaae med sine Venner. Herimod havde Erik Jarl Intet at indvende, men tilføjede truende, at Kongen ikke fik Lov til at forlade Ringsted, før han havde fattet en Beslutning.

Thinget blev da hævet, og Kongen drog tilbage til Ringsted, men Almuen svor højt og dyrt, at dens Dom over Kong Magnus skulde staae ved Magt. Niels var en af de svageste Karakterer, der nogensinde beklædte en Throne. Da han forlod Roeskilde, havde han lovet Magnus, med Kraft at optræde mod Knuds Frænder og Venner, men Kraften var hurtigt bleven brudt, og nu saae han sig om efter En, han kunde støtte sig til. Det blev Erkebispen.

„Hvad raader I mig til at gjøre i denne Vaande?" spurgte Kongen og gned begge Hænderne mod hinanden.

„I bør i alle Maader give efter," svarede Erkebispen. „Magnus er Konge over Gotherne, han drager over i sit Kongedømme, det kan da ikke kaldes, at han gaaer i Landflygtighed."

„Det kan det ikke," sagde Niels.

„Naar han først er ude af Syne," vedblev Erkebispen, „vil Almuens Mod og Vrede snart lægge sig."

„Det vil den."

„Hvad vil Magnus sige til Alt dette?" spurgte en Hirdmand, der var Ven af Magnus. „Ja, hvad vil Henrik og de andre Jarler sige til et saa skammeligt Forlig?"

„De ville forstaae, at man maa give efter for Nødvendigheden," sagde Erkebispen.

„Jeg foreslaaer," vedblev Hirdmanden, „at vi afbryde alle Underhandlinger og strax ride til Roeskilde."

„I taler taabeligt," svarede Erkebispen „Vi kunne ikke ride til Roeskilde; thi Knuds Venner ere her i Byen med mange Ryttere, og dem kunne vi ikke hugge os igjennem."

Idet Samme traadte Erik Jarl og Peder Bodilsen ind i Hallen og spurgte Kongen, om han havde taget en Beslutning, hvis ikke, skulde han erfare, hvad Knuds Venner havde besluttet. Denne kraftige Optræden gjorde et stærkt Indtryk paa Kong Niels, og han sagde, at han efter moden Overvejelse havde besluttet at godkjende den af Thinget fældede Dom.

„Det er en viis Beslutning," sagde Erik Jarl. „I erindrer vel, at Folket har vedtaget, at I skal beedige, at I vil holde Dommen."

„Ja, ja, jeg maa vel gjøre det," sagde Kongen.

Hans Hirdmænd saae mørkt hen for sig.

„Nuvel," sagde Erik Jarl, „Jarler og Adelbønder vente udenfor Kongsgaarden for at ledsage Eder til St. Mariæ Kirke; thi vi ville, at den højtidelige Ed skal aflægges ved Knuds Kiste."

„Ved Knuds Kiste!" udbrød Kongen skjælvende.

„Herre Konge," sagde Erkepispen, „det kan jo

være Eder ligegyldigt, paa hvilket Sted I aflægger Eden, den er lige bindende."

„Det er sandt nok," sagde Kongen, „ræk mig et Bæger Mjød; jeg føler mig noget træt efter Dagens Anstrengelser."

Da Kongen havde drukket, rejste han sig, og ledsaget af Erkebispen og sine Hirdmænd fulgte han Erik Jarl og Peder Bodilsen over i St. Mariæ Kirken, hvor der blev holdt en Sjælemesse for Knud Lavard. Kongen følte sig dybt greben, han kastede et halvt forvildet Blik omkring sig og mumlede: „Ved alle Helgene, jeg er uskyldig i dette Mord." Da Messen var tilende, viste man ham Knuds Kiste, og ved den aflagde han den forlangte Ed.

Harald Jarl var ikke tilstede ved denne Handling, han var allerede med sine Svende reden til Roeskilde. De andre Herrer stode tause om Kisten, da Eden blev aflagt, og Peder Bodilsen udbrød:

„Christ give, at denne dyre Ed vil bevare os Freden i vort Fædreland!"

Tredie Kapitel.

Kong Magnus forlader Riget.

Der maa nu fortælles om Kong Magnus og hans mægtige Fæller. Det var om Natten efter de hellige tre Kongers Højtid, at han i Spidsen for en stor Skare Ryttere red ud af Roeskilde ad Ringsted til. Paa hans højre Side red Henrik Skatelar og paa hans venstre Ubbe Asbjørnsen. Alle havde skjult deres Rustninger under lange, blaa Kapper. Da de vare komne ud af Roeskilde By, brod Henrik Tausheden og sagde:

„Næste Gang, vi see Roeskilde By, ligger Knud paa sine Gjerninger."

„Vi ville haabe det," sagde Ubbe, „men det bæres mig for, at han vil være for klog til at komme ud til Magnus i Skoven."

„Knud har fuld Tillid til mig," sagde Magnus. „Han er overbeviist om, at jeg ligesom i sin Tid hans Fader vil foretage en Pilgrimsfærd til det hellige Land, og han anseer dette for en saa from og fortjenstlig Gjerning, at han paa alle Maader vil hjælpe mig dertil og tage min Hustru og mine Børn i sin Varetægt, mens jeg er borte. Det er om denne Sag, han mener, at jeg uden Vidner vil tale med ham."

„Hvis han alligevel ikke kommer," spurgte Ubbe, „hvad vil Du da gjøre?"

„Saa brænder jeg ham inde i Haraldsted."

„Du kommer derved ogsaa til at brænde Cæcilia og Erik af Falster inde," sagde Henrik.

„Jeg beklager, at det maa skee," svarede Magnus.

„Jeg havde aldrig troet om Dig," sagde Ubbe, „at Du vilde komme til at ligne vore store, gamle Konger. Din Fader gjør det ikke."

„Derfor maa jeg handle for min Fader. Han veed Intet om vore Hensigter, havde han vidst det, vilde han have forhindret dem, men naar Knud er dræbt, vil han sikkert glæde sig ligesaa meget som vi. Ere vi paa rette Vej?"

„Ja, vi ere paa Alfarvejen og for en Time siden komne gjennem Lejre," sagde Henrik.

„Det var en Ugle, der skreg," sagde Magnus. „Jeg vilde ønske, at det snart var Morgen, at jeg kunde faae Knud i Tale. Der skreg Uglen igjen."

„Mener Du, at det er et daarligt Varsel?" spurgte Ubbe.

„Ja, for Knud."

De rede en Stund tause, og ligesaa tause vare Rytterne bagved dem. Da stejlede Magnus' og de Andres Heste og vilde ikke af Stedet. Han sporede sin Ganger hidsigt, men det hjalp ikke; den prustede og rystede af Angst. Et Par af Rytterne sade af og gik frem for at undersøge Aarsagen til Hestenes

uforklarlige Adfærd; de meldte Magnus, at der laa en død Bjørn paa Vejen i Skoven.

„Slæb den til Side!“ befoel Magnus.

Da dette var gjort, bleve Hestene rolige, og Rytterskaren red videre.

„Det er aldrig hændet mig før, at træffe en død Bjørn paa min Vej,“ sagde Henrik. „Jeg er næsten fristet til at ansee dette for at være et Varsel.“

„Saa er det et godt Varsel for os,“ mente Magnus, „det tyder paa, at Knud skal døe. Du veed, at der gaaer et underligt Sagn om vor Slægts Oprindelse, nemlig at vor Stammefader har været en Bjørn.“

„Ej, ej,“ sagde Ubbe, „det Sagn kjender jeg ikke, fortæl os det.“

„Du har vel hørt, at vi nedstamme fra Sverrig. Nu fortælles der, at en svensk Jomfru engang gik ud paa Marken med sine Legesøstre for at lege, da kom der en stor Bjørn og bortførte Jomfruen, og hendes Legesøstre flygtede helt forfærdede. Og da nu Bjørnen saae Jomfruens Dejlighed og fagre Skabning, forvandledes hans Grumhed til Kjærlighed. Hun blev da dristig og tog sin Føde af Bjørnen, som hun før frygtede for, vilde opæde hende. Men da Bonden mærkede, at Bjørnen dræbte hans Kvæg, forfulgte han den og nedlagde den ved sine Venners Hjælp. Jomfruen blev frelst fra Bjørnens Kloer og fødte kort efter et dejligt Drengebarn, som hun kaldte Bjørn. Dengang han

blev voxen, hævnede han sin Faders Død og fik en Søn, der hed Trugils Sprageleg, og Trugils var Fader til Ulf Jarl, og dennes Søn var Svend Estridsen."

„Min Tro, et forunderligt Sagn," mente Ubbe. „Jeg skal dog ikke nægte, at jeg ligesom engang imellem føler Bjørnenaturen i mig."

„Rimeligviis har vor Ætfader baaret Navnet Bjørn," sagde Henrik, „og heraf er Sagnet opstaaet."

„Jeg mener nu," sagde Magnus, „at det, at vi finde en Bjørn paa vor natlige Vej, betyder, at en af Bjørneslægten skal døe."

„Du kan have Ret, Frænde," sagde Henrik.

„Saa lader os da som glubende Bjørne overfalde Knud," raabte den vilde Ubbe, „og sønderrive ham."

„Lader os først faae ham i vor Magt," sagde Henrik.

Dengang Dagen begyndte at grye, naaede de Haraldsted Ore, en højtliggende Skov med aabne Sletter, rundt omkring var der Søer, Damme og Moser. Stedet selv var ligesaa skummelt som den Daad, der skulde forøves. Saa holdt de tre Frænder Raad sammen paa Alfarvejen, der den foregaaende Dag var bleven optøet, men i Nattens Løb atter var frossen, dog ikke stærkere end at Hestehoven sank gjennem den tynde Isskorpe. De besluttede at skjule Rytterne i Skoven, og at de først skulde bryde frem, naar Henrik blæste i en

Lur. Derefter tog Magnus alle Rytterne i Ed paa, at de ikke til Nogen vilde aabenbare, hvad der vilde komme, og at de vilde angribe den Mand, som de saae ham være den Første til at angribe.

Det gjaldt nu om, at sende en Mand til Knud, som denne vilde kunne have Tiltro til, og hertil egnede sig den sachsiske Sanger Sivard, der var en Fredens Mand, om han end saa godt som Nogen kunde føre Sværd og Spyd.

Saa red Sivard afsted, og Magnus satte sig paa en Vindfælde i Skoven. Alle hans Tanker vare alene rettede paa Knud, og han var i stor Spænding, om han vilde komme. Engang imellem rejste han sig og saae ned ad Vejen, han var tilmode som Jægeren, der venter paa Vildtet, det Frygtelige i den Gjerning, han gik til, var han sig ikke bevidst, han havde blot Angst for, at Knud ikke vilde komme.

Endelig saae han ham i det Fjerne, og et hoverende Smiil viste sig paa hans unge, skjønne Ansigt. Han rejste sig fra Vindfælden, gik Knud imøde, omfavnede og kyssede ham; ved denne Omfavnelse mærkede Knud, at Magnus havde Brynje paa og spurgte ham, hvorfor han var bevæbnet i Fredstid.

„Fordi jeg ikke er saa vennesæl som Du, Frænde," svarede Magnus, „og fordi her i Nærheden er en Bonde, hvis Hus jeg vil plyndre, fordi han har fornærmet mig."

„Udgyd ikke Blod i de hellige tre Kongers

Uge," sagde Knud, „naar den er forbi, skal jeg selv staae Dig bi imod ham, hvis det behøves. Thi jeg vil være dine Fjenders Fjende, og de, som elske Dig, skulle være mine Venner."

Nu svor Magnus, at han ikke vilde opsætte Hævnen, og Knud sagde da, at han vilde gaae i Borgen for Bonden, ja, betale Bøder for ham, for at Freden i den hellige Uge ikke skulde blive krænket. Magnus svarede ikke herpaa, men satte sig paa Vindfælden, og Knud satte sig ved Siden af ham, men paa et lavere Sted. Men Knuds fire Ledsagere vare imens faldne i Søvn; thi de havde om Natten drukket meget. Nu kom der en Mand løbende ud af Skoven, tog sin Kappe af, rev det ene Ærme af, sagde Intet og løb ind i Skoven igjen.

„Magnus," sagde Knud forundret, „hvad mener Du, at dette betyder, det synes at være et Tegn."

„Det veed jeg ikke," svarede Magnus, „jeg har ikke lagt Mærke til Manden. Hvad mener Du?"

„Det forekommer mig," sagde Knud, „at Alt ikke er rigtigt, og som der er Bevæbnede i Skoven."

„Frænde, det kan ikke være saaledes," mente Magnus, „thi Du er en saa vennesæl Mand, at Ingen vil gjøre Dig Fortræd."

I det Samme lød en Lurs dybe Toner gjennem den bladløse Skov, og ud af Underskoven kom en

Skare Bevæbnede, anførte af Henrik Skatelar. Knud saae sig forundret om og spurgte:

„Hvad betyder dette?"

„Det betyder," svarede Magnus med hævet Stemme, „at nu skal det afgjøres, hvem der skal være Konge, naar min Fader er død. Hvem hører Danmark til?"

„Hvad betyder dette Spørgsmaal?" spurgte Knud. „Hvem skulde Danmark høre til uden din Fader, min Farbroder, saalænge han lever, og jeg vil ønske, at Gud vil lade ham leve længe og regere lykkeligt. Naar han døer, tilkommer det Adelbønderne at bestemme, hvem der skal være hans Efterfølger. Men det er jo et utidigt Spørgsmaal."

„Nej," svarede Magnus, „thi Alle løbe efter Dig, Du drager meget Folk fra mig og skader min Anseelse. Nu vil jeg have en Afgjørelse."

„Gud, som veed alle Ting," svarede Hertugen sagtmodig, „veed ogsaa, at jeg i al min Levetid aldrig har været Dig eller Dine imod. Gud dømme imellem os som han dømmer Enhver efter hans Gjerninger."

Magnus havde imidlertid draget sit Sværd, Knud vilde rejse sig og trække sit ud af Skeden, da gav Magnus ham det dræbende Hug, og de Andre løbe til og gjennemstak Knuds Legeme med deres Landser. Ligeledes bleve Knuds Mænd, som laae og sov, dræbte.

Magnus gav Tegn til Opbrud, og afsted foer den vilde Skare, højrøstet og ophidset.

„Nu er Danmarks Krone Dig vis," sagde Ubbe.

„Det haaber jeg," svarede Magnus med et stolt Smiil.

„Jeg har hævnet mig," sagde Henrik, „jeg er overbeviist om, at Knud var den egentlige Ophavsmand til, at Ingerid i Høstens Tid løb bort fra mig."

„Hvem vil nu kunne gjøre Dig Kronen stridig?" spurgte Ubbe. „Ingen. Knuds Brødre ville raabe ynkeligen, men hvem bryder sig om Harald, hvem om Erik?"

„Fra den Kant er der ingen Fare," mente Magnus. „Men Skjalm Hvides Sønner have megen Magt, og de ville have let ved at ophidse Almuen."

„Ingen af dem besidder gamle Skjalms Dygtighed," sagde Ubbe. „Ej, hvor man vil faae meget at tale om i Roeskilde Kongsgaard, naar vi komme hjem. Gamle Kong Niels vil først ræddes og skænde paa os og ende med at berømme vor Daad." — — —

Der var Ingen, der paa Kongsgaarden vidste, hvad Kong Magnus havde i Sinde, da han red bort med sine Ryttere. Derfor aandede Alt, da Morgenen grydede, den dybeste Fred. Den dejlige Dronning Richiza sad skjemtende mellem sine Jomfruer, hvoraf Nogle vare fulgte med hende til

Danmark fra Polen. I Fruerstuen tumlede Dronningens lille, noget over to Aar gamle Søn Knud sig paa Gulvet, mens den yngste, knapt to Maaneder gamle Søn Niels sov sødeligt i sin Vugge.

Denne Morgen gik Skjemten især ud over den smukke, norske Jomfru Ulfhild, hvem de drillede med den svenske Jarl Sverker, som for en Dagstid siden var rejst hjem. Ulfhild knejsede med Nakken og sagde, at hun hverken vilde giftes med svenske eller danske Jarler, dog rødmede hun dybt, da Sverkers Navn blev nævnt.

„Bliver I ved at drille mig," sagde Ulfhild, „rejser jeg tilbage til Norge."

„Nej, nej," lo Jomfruerne, „Du rejser til Sverrig. Sverker boer i Østgothland."

„Jeg haaber, at Ulfhild bliver hos mig," sagde Dronningen. „Endnu har Sverker ikke bejlet."

„Det har han vist," raabte en Jomfru skalkagtigt.

„Til Dig har han ikke bejlet," svarede Ulfhild spydigt. „Ingen Mand vil bejle til Dig."

Skjemten truede med at udarte til Strid, da en Terne meldte, at en Klerk ønskede at tale med Dronningen.

„En Klerk!" udbrød Richiza. „Kjender Du ham?"

„Det er Vikaren Arnold," svarede Ternen, „han har i den sidste Tid faaet Ry for stor Hellighed, skjøndt han ikke skal have været saa hellig før."

„Du kan lade ham træde herind," sagde Dron-

ningen. „Bring først Børnene ud, de kunde forstyrre vor Samtale med den hellige Mand.“

Børnene bleve bragte ud; kort efter traadte Vikaren ind i Hallen og stillede sig foran Dronningen. Den før saa livslystne, unge Mand var nu bleven mager og gusten, og hans Øjne lyste med en uhyggelig Ild. Hans Fingre famlede bestandigt ved hans Kjoles Folder, og hans Lemmer rystede, naar han stod. Han lignede snarere et Lig end et levende Menneske. Denne Forandring var foregaaet med ham, efterat han efter en lang Sygdom var kommen sig efter Hundenes frygtelige Bid. Dronningen gøs ved at see denne afmagrede Skikkelse, og al Skjemt forstummede mellem Jomfruerne.

„Hvorfor opsøger Du mig saa aarle?“ spurgte Richiza.

Arnold hævede sin højre Haand og sagde: „Det siger Esaias Profeten: „Vee Dig, Du Ødelægger! Du, som dog ikke er bleven ødelagt, og Du Røver! Du, som dog ikke er bleven et Rov; naar Du haver fuldendt at ødelægge, skal Du ødelægges, naar Du er bleven færdig med at røve, skal Du selv blive et Rov.“

„Alle Helgene staae mig bi, hvad mener Du med dette Præst?“ spurgte Dronningen.

„Jeg saae et Syn, Dronning, et grueligt Syn, Magnus var Ødelægger, han ødelagde Danmarks Lykke. Og jeg vil sige til Dig med Profeten: Stig ned og sæt Dig i Støvet, Du Jomfru, Babels

Datter! Sæt Dig paa Jorden, her er ingen Throne, Du Kalkens Datter."

„Er Du kommen hid for at fornærme Dronningen?" spurgte Ulfhild.

„Hende vil jeg ikke fornærme," raabte Arnold, „men hendes Husbond har bedrevet en gruelig Gjerning, og derfor kommer Herrens Forbandelse over Landet, som Profeten Esaias siger: „Landet er sat i Brand i den Herre Zebaots Vrede, og Folket er som det, der fortæres af Ild, de spare ikke den Ene den Anden."

„Præst, Du taler i Vildelse, jeg forstaaer Dig ikke," sagde Dronningen.

„Den Stund vil snart komme, da Du vil forstaae mig," sagde Arnold. „Vee, vee over Magnus, vee over hans Huus, vee over hans Venner. Glæde og Fryd skal vige bort fra dem, Forbandelsen skal komme over dem; thi de have optændt Guds Vrede."

Dronningens Ansigt blussede af Vrede, og hun spurgte:

„Er Du kommen hid for at fornærme min Husbond?"

„Jeg har havt et grueligt Syn, jeg har seet ham myrde sin Frænde Knud, og derfor er jeg kommen hid for at forbande ham."

„Du raser Præst, og jeg byder Dig flux at forlade mig."

„Jeg skal følge dit Bud," raabte Arnold, „men vee, vee over Kong Magnus! Guds straffende

Haand vil komme til at hvile tungt paa ham og paa hans Børn."

Arnold gik langsomt ud af Hallen og lod Dronningen og hendes Jomfuer tilbage i en højst uhyggelig Stemning. De holdt Alle for, at Præsten havde talt i Vildelse, de ansaae det for at være umuligt, at Magnus havde myrdet Knud, i hvert Fald maatte Knud have fornærmet sin Frænde først.

„Naar vil Magnus vende tilbage?" spurgte Ulfhild.

„Han har ikke sagt mig Noget derom," svarede Richiza, „gid han var her; thi denne Tvivl og Angst holder jeg ikke længe ud."

„Var Sangeren Sivard her," mente Ulfhild, „kunde han ved sin Sang fordrive Eders Uro. Men Kongen har taget ham med."

„Derfor mener jeg," sagde Dronningen, „at min Husbond er dragen til en Frænde, hvor en Sanger vil være velkommen. Men skal jeg dog bede Bisp Peder om, at han forbyder Vikaren oftere at besøge mig."

En Timestid efter kom Magnus ridende ind i Kongsgaarden i Spidsen for sin Rytterskare. Richiza blev glad og vel tilmode, da hun hørte ham komme, men strax efter fortrydelig, da hun erfoer, at Magnus med Jarlerne var ilet til Kong Niels, før han havde opsøgt hende. Ulfhild havde imidlertid været ude og udspurgt Rytterne og kom nu tilbage med Graad paa Kind.

„Hvad er der hændet?“ spurgte Dronningen urolig.

„Vikaren havde Ret, Magnus og de Andre have myrdet Knud.“

„Saa maae de have havt vægtige Grunde dertil,“ svarede Dronningen blegnende.

„Hvilke Grunde kan Du finde?“ spurgte Ulfhild.

„Ingen af os kan dømme i denne Sag,“ sagde Richiza, „før jeg har talt med Magnus.“

„O, jeg gruer for Klerkens Forbandelser!“ hulkede Ulfhild.

„De ramme i hvert Fald ikke Dig. Du hører ikke til vor Slægt.“

Medens Richiza med stor Uro og Spænding ventede paa Magnus, var denne, som vi vide, med de to Jarler ilet til Kongen, hvem de fandt siddende sammen med Vagn Ranesen. Væringen havde i kort Tid ved sine rige Gaver forstaaet at vinde Kongens Gunst; de spillede ofte Skaktavl sammen, og Vagn, der havde villet rejse hjem, var bleven opholdt fra Dag til Dag.

Magnus traadte hen til sin Fader og fortalte ham uden Omsvøb, hvad der var forefaldet. Niels sprang op og tilraabte sin Søn:

„Har Du mistet din Forstand! Det er umuligt, Du kan ikke have myrdet Knud.“

„Som jeg har sagt Dig, det er skeet.“

„O, forfærdeligt!“ raabte Kongen. „Du har udført en Niddingsdaad, som vil spørges viden om.“

„Kong Niels,“ sagde Henrik Skatelar. „Du

taler, som Du kunde være Harald Kesia. Er Magnus ikke din Søn? Gjælder det ikke om, at Danmark kommer til ham, naar Du er død."

„Hvad vilde din Moder have sagt til Dette?" spurgte Kongen sin Søn.

„Gjort Gjerning staaer ikke til at ændre," sagde Ubbe. „Hvad vilde der være skeet, hvis Knud var bleven Danmarks Konge? Troer Du, at Magnus vilde have fundet sig deri? Nej, det vilde være kommet til en stor Krig mellem ham og Knud, og meget Blod vil nu blive sparet ved, at den Enes Blod er blevet udgydt."

„Hvem borger derfor?" raabte Kongen. „Vil ikke netop nu en stor Krig udbryde?"

Da lo Magnus og sagde: „Hvem vil føre denne Krig imod mig? Hvem Andre end jeg er saa mægtig, at han tør række Haanden ud efter Danmarks Krone?"

Kong Niels maatte indrømme, at der Ingen var. Dette beroligede ham noget, og Magnus og Jarlerne vedbleve nu at tale saa længe med ham, til han blev helt beroliget med Hensyn til Følgerne af Mordet. Da dette var skeet, begyndte han at billige, hvad der var forefaldet, og endte med at være af samme Mening som Magnus, Henrik og Ubbe.

De to Sidste bleve hos Kongen, men Magnus ilede til sin Hustru, der ikke var saa betagen af det Skete, som han havde ventet; thi i hendes Fædreland vare den Slags Mord ikke usædvanlige. Og da nu Magnus fortalte hende, at Knuds Mord

havde sikkret ham Danmarks Throne, gjorde Richiza ham ikke flere Bebrejdelser. Hun fortalte ham om Klerkens Besøg, Magnus rynkede Panden og sagde:

„Det kan være, at Gejstligheden vil fordømme dette Mord, men jeg er ikke vis derpaa; thi ikke alle Bisper holdt af Knud, fordi han vilde forøge Pavens Magt."

Mens der om Aftenen var stort Drikkelag paa Kongsgaarden, og alle Rytterne, der havde været med i Haraldsted, bleve prægtigt beværtede, vare en Deel af Roeskilde Bønder samlede i Palle Haraldsens Drikkehal. De Fleste af de Tilstedeværende vare indvandrede fra Sachsen og talte en Blanding af Dansk og Plattydsk, paa hvilke to Sprog der ikke var saa stor Forskjel som nu. Sachserne havde altid holdt meget af Knud Lavard, der havde tilvejebragt Fred nede paa Grændsen mellem Venden og Sachsen, og som havde beskyttet Handel og Haandværk paa alle Maader, ja, meldt sig ind i det store Gilde i Slesvig.

I Palles Hal udstødtes den Aften kun de frygteligste Forbandelser mod Knuds Mordere, ja, der fremførtes endogsaa Forslag om at storme Kongsgaarden og indebrænde Alle deri. Imidlertid indsaae Bønderne eller, om man vil, Borgerne, at de ikke vare stærke nok dertil.

„Lader os bede Harald Jarl om at anføre os," raabte en Smed og slog med sin vældige Næve i Bordet.

„Jarlen er reden bort med mange Svende," sagde en Skinder. „De havde stor Hast."

„Han er reden til Haraldsted," mente Smeden.

„Vi maae forholde os rolige, til de Store give Tegnet til, at vi skulle gribe til Vaaben," svarede en Klædehandler.

„Hvem skal saa give os dette Tegn?" spurgte Skinderen. „Jeg vil følge Harald Jarl, naar han vil hævne Knud Hertug, men jeg vil ikke følge ham, hvis han vil være Konge."

„Det vil Ingen af os," svarede en rig Fiskehandler, der ejede Boder i Skanør og Falsterbo, „nej, Harald ville vi ikke have til Konge."

„Ved St. Knud," raabte Smeden, „Magnus skal heller aldrig blive Konge."

„Endnu lever gamle Kong Niels," sagde Klædehandleren, „jeg vil ønske, at han maa leve længe."

„Det Ønske dele vi Alle," sagde en Skomager, „ja, gid han maa leve saa længe, til han seer sin Søn Magnus hængt i Landets højeste Galge."

„Hvis han holder med Sønnen," raabte Smeden, „maa han finde sig i, at Folkets Forbandelse ogsaa kommer over hans Hovede."

„Siden den gode Dronning Margrethe døde," sagde Skinderen, „har Magnus faaet Faderen i sin Magt."

„Gud hjælpe os for Konge, vi har," sagde en dansk Bonde, „han er gjerrig og svag, han duer ikke til at gaae i Leding, og han følger ikke sit

eget Sind, men Sønnens og de store Jarlers. Han ligner ingen af Danmarks store Konger."

„Saaledes som Forholdene nu staae," mente Fiskehandleren, „maae vi dog ønske ham et langt Liv; thi hvem skulle vi vælge til Konge efter ham?"

„Hvis vi ikke see os for, ender det med, at Magnus alligevel bliver Konge," sagde Klædehandleren.

„Ikke saa længe, jeg kan svinge et Spyd!" raabte Smeden.

De gjæve Roeskilde Bønder talte sig mere og mere hidsige og udtalte vilde Trusler, men det førte ikke til nogen Daad; thi de manglede en Anfører. De havde endnu ikke fundet Manden, hvorom de kunde skare sig, Ingen tænkte paa Erik Jarl. Dog jo, Ombudsmanden tænkte paa ham, men Palle var ikke nærværende i Drikkehallen, han sad inde i det lille Kammer og grundede over, hvad Følgen vel vilde blive af det gruelige Mord, og han sagde til sig selv:

„Dersom Erik Jarl er den Mand, som jeg antager ham for at være, vil han blive Den, som hævner sin Broder og bringer de gamle, store Tider tilbage til Danmark."

Glæden paa Roeskilde Kongsgaard blev i de følgende Dage dæmpet ved de Efterretninger, der indløbe fra Sjællands Herreder. De Sammensvorne havde ikke ventet, at deres Daad overalt skulde fremkalde en saa stor Harme. Det var af

Frygt for voldsomme Optrin, at Kong Niels nægtede Skjalm Hvides Sønner, at Hertug Knuds Lig maatte føres til Roeskilde, og nu kom det truende Budskab, at Knuds Venner havde fundet en Anfører i Erik Jarl.

Det havde Magnus ikke ventet; hans Tanker havde drejet sig om Harald Kesia og om det Utænkelige i, at Folket vilde kaare ham til sin Anfører. Og naar den ældre Broder ikke blev Høvdingen, vilde vel neppe Folket tænke paa den yngre, ved hvis Fødsel der klæbede en Plet. Magnus oversaae, at det rettænkende Folk vilde oversee den Plet, som Erik ikke selv havde forskyldt, og at den var for Intet at regne mod den Blodplet, som Gotherkongen for evig Tid havde sat paa sit Skjold.

Det ene Bud efter det andet meldte om Erik Jarls Fremgang, og at der ingen Tvivl kunde være om, at Almuen havde overført en Deel af den Kjærlighed, som den havde havt til Hertug Knud, paa hans Broder Erik. Magnus rasede, og Henrik og Ubbe udstødte vilde Trusler mod Jarlen, da de erfoer, at Erik med sine Venner vilde indanke Mordet i Haraldsted Ore for Landsthinget i Ringsted.

Vi vide, hvad der nu skete, at Magnus fik Erkebispen til at drage med Kongen til Thinget.

Men Magnus og hans Venner vare ikke rolige, fordi de kjendte deres Faders svage Karakteer, og de vidste, at Erkebispen, hvis Thinget ønskede hans Mening derom, vilde fordømme Mordet. Magnus

havde nogle af sine prøvede Hirdmænd i Ringsted, der skulde ved paalidelige Bud melde ham, hvorledes Sagerne stode. Det var ved Midnatstide, at en Hirdmand kom og bragte ham endelig og sikker Efterretning om, at Kong Niels ved Hertug Knuds Kiste havde aflagt Ed paa at landsforvjse sin Søn.

Da foer Blodet den unge Konge til Hovedet, han stampede forbittret i Jorden og raabte:

„Det er en skammelig Dom! Min Fader burde hellere have frasagt sig Thronen end fældet en slig Dom over sin eneste Søn."

„Kongen var nødt til at gjøre som han gjorde for at frelse sit Liv," sagde Hirdmanden.

Da lo Magnus vildt og sagde:

„Kan være, at hans Liv om ikke lang Tid vil komme i større Fare, end det har været idag."

„Det var idag i stor Fare," sagde Hirdmanden, „men Erkebispen frelste det."

„Saae Du noget til Erik Jarl?"

„Ham saae vi Alle. Det var som han var Danmarks egentlige Konge."

„Det skal han aldrig blive!" raabte Magnus. „Aldrig har jeg hadet Nogen saa meget, selv ikke Knud, som jeg nu hader Erik Jarl."

Dagen efter vendte Kong Niels træt, anstrengt og nedslagen tilbage til Roeskilde i Erkebispens Selskab. Baade Magnus, Henrik og Ubbe overvældede Kongen med haarde Bebrejdelser, han tog

spagfærdig imod dem og lignede en Synder, der stod Skoleret overfor sin Søn og sine Jarler. Han prøvede slet ikke paa at forsvare sig, men skød Skylden over paa Erkebispen. Denne, der havde hørt roligt til, tog nu Ordet og sagde:

„Jeg mener, at Sagen har faaet en god Ende; thi din Landsforviisning Magnus er ikke evig, og naar Almuens Sind er blevet roligere, vil man vel kunne bevæge den til at anmode Kongen om at kalde Dig tilbage. Du er jo Konge i Gothland, og der er Nok at gjøre for Dig i dit Kongerige, idet Du ikke blot maa arbejde paa at befæste din egen, men ogsaa Gejstlighedens Magt. Glem ikke, naar Du gjør det Sidste, at jeg ikke alene er Danmarks, men ogsaa Gothlands, Svearigets og Norges Primas."

„Vil I, ærværdige Fader, at jeg, Kongens Søn og selv Konge, skal bøje mig for en Almues taabelige Dom?"

„Det er ikke Almuens Dom alene," sagde Erkebispen, „det er ogsaa en Deel Jarlers og en Mængde Stormænds. Sidder Du den overhørig, da have de Magt til at fuldbyrde Dommen."

„Jeg sætter Magt mod Magt."

„Nej, nej," sagde Kongen, „hvor vil Du i denne Vintertid faae Stridsmænd fra? Vi ere i Sjællændernes Magt."

„Skulle Sjællænderne da regere over Jyder, Fyenboer, Hallandsfarer og Skaaninger!" raabte Magnus.

„Det skulle de ikke, Du veed, at jeg selv er en Jyde," sagde Erkebispen, „men for Øjeblikket ere Sjællænderne dem, som ere Dig nærmest."

Efter megen Tale frem og tilbage fandt Magnus det klogest at give efter, ja, i Følge med Erkebispen at drage over Sundet. Men han lod sin Hustru og sine Børn blive tilbage; thi han mente, at Adskillelsen kun vilde blive kort.

Da Rygtet om hans Afrejse naaede ud til Sjælland, følte de Fleste sig tilfredsstillede og saae Fremtiden roligt imøde. Kongen fik megen Roes, og man følte Medynk med ham, fordi han havde en saa ond Søn; selv til Gunst for denne hævede der sig Stemmer, der mente, at han var meget ung, og at han havde handlet i Overilelse, tilskyndet af daarlige Raad.

Fjerde Kapitel.

Erik Jarl forlader Arnakke.

Erik Jarl var vendt tilbage til Arnakke, ikke utilfreds med den Vending, Sagerne havde taget; thi det var nu vist, at en stor Deel af Folket vilde ønske ham til Konge, naar Niels døde. Det blev for Fremtiden hans Opgave at vinde flere og flere

Tilhængere og at vedligeholde den Uvillie, som Almuen med Rette havde fattet mod Magnus. Erik forudsaae, at Magnus vilde opbyde alle sine Kræfter for at blive Faderens Efterfølger, og at den nuværende Vaabenstilstand ikke vilde vare længe; det var derfor nødvendigt at træffe Forberedelser itide, for ikke at blive overrasket af Begivenhederne. Roligt og sindigt drøftede han paa Arnakke med sin Kapellan Ricco Sagernes Stilling og overvejede, hvor han i fornødent Fald skulde søge Hjælp.

En Dag var Erik Hagensen kommen i et kort Besøg, og han havde til Jarlens store Overraskelse fortalt om de mange Jertegn, der skulde vise sig ved Knuds Grav i Ringsted, hvorfor Almuen begyndte at ansee ham for en Helgen.

„Har Du selv Intet hørt derom, Frænde?" spurgte Erik Hagensen forundret.

„Jeg har hidtil været uvidende derom."

„Du var dog selv i Haraldsted Ore lige strax efter Knuds Mord, og Du hørte Intet om, at en Kilde var opvældet paa det Sted, hvor Knud var bleven myrdet?"

„Nej."

„Men Du maa vel have seet, at, da Liget bares ud af Haraldsted Kirke, opvældede paa det Sted, hvor Bærerne satte Kisten ned for at hvile sig, atter en Kilde."

„Jeg maa sige Dig, at jeg dengang var saa overvældet af min Sorg, at jeg ikke kunde lægge Mærke til Sligt."

„Da vil jeg sige Dig, at jeg selv har seet Kilderne.“

„Jeg tvivler ikke om, hvad Du fortæller mig,“ sagde Jarlen.

„Der skee nu ogsaa Mirakler i Ringsted ved Knuds Grav; thi Syge ere der blevne helbredede. To Kanniker af Magnus' Parti have imidlertid vakt mange Frommes Forargelse; thi de have troet at kunne standse Jertegnene ved at lade nogle gamle Kjærlinger koge et urent Dyr paa Hertugens Grav.“

„Hvad meddeler Du mig der!“ raabte Erik forbittret. „Nævn mig disse Klerkes Navne, og jeg lader dem hænge i en Galge.“

Erik vidste ikke deres Navne, men delte sin Frændes Vrede over deres Handling; han vedblev at tale om Jertegnene og erklærede sig selv for overbeviist om, at Knud var en Helgen.

Da Jarlen siden fortalte Ricco Dette og udbad sig hans Mening herom, svarede Kapellanen:

„Jeg tænker, at I af al Magt bestyrker Folk i den Tro, at Knud ved sin blodige Død har gjort sig værdig til Helgennavnet.“

„Men vi have jo en Helgen i Kong Knud,“ sagde Jarlen.

„Han er Jydernes og Fynboernes Helgen; i Hertug Knud ville Sjællænderne og Skaaningerne kunne faae deres. Tro mig, det vil støtte mægtigt Eders Sag, hvis Almuen troer, at Eders Broder

af den hellige Jomfru er bleven forundt samme Ære som Kong Knud."

„Du har Ret, Præst," sagde Jarlen. „Jeg holdt saa meget af Knud, da han levede, at jeg med Glæde vil see ham ophøjet til Helgen. Ja, jeg er sikker paa, at han i sin Himmel vil bede om Sejr for mig. — Men hvad vil Erkebispen og Bisperne sige til Dette?"

„Vi maae for Øjeblikket ikke paa anden Maade blande os i denne Sag," sagde Ricco, „end at vi saa meget som muligt udbrede Rygtet om de Jertegn, der skee ved Knuds Grav. Herre Jarl, I hører til en mærkelig Slægt, medens Nogle af den gjøre sig skyldige i Djævelens Gjerninger, blive Andre ophøjede til Helgene, saaledes Kong Knud og hans Søn Carl, og engang vil Eders Broder ogsaa blive det."

„Gid Du maa faae Ret!" — —

Vagn var for nogen Tid siden kommen hjem fra sit Besøg hos Kongen, men havde endnu ikke besøgt sin Nabo Jarlen, ejheller havde Irene eller Sigrid været paa Arnakke. Jarlen havde havt saa meget at gjøre, at han ikke havde havt sine Tanker henvendt paa det Besynderlige deri, men ikke saaledes Thunna, der en Dag spurgte Erling, om han nyligt havde seet sin Søster. Da Svaret var benægtende, sagde hun, at hun vel ønskede at faae at vide, hvad Aarsagen var til, at de to Jomfruer ikke havde været saa længe paa Gaarden, og at hun frygtede for, at en af dem var bleven syg, hun

bad derfor Erling besøge sin Søster. Herpaa havde Erling selv tænkt; thi han længtes efter at gjensee Irene.

En regn- og sludfuld Dag i Februar sejlede Erling til Holmen; den gamle Frode stod paa Strandbredden og tog imod ham. Frode saae alvorlig og bekymret ud.

„Hvad er ikke skeet i Danmark, siden vi To saaes sidst?" sagde han. „Jeg sørger derover Dag og Nat og beder om, at mine graa Haar snart maae vorde lagte i Graven. Hvor har Du været Erling, jeg kan tænke mig, at Du har været med din Herre i Haraldsted og i Ringsted."

„Du har gjættet rigtigt."

„Saa har Du været, hvor Du burde være, det kan jeg ikke sige om en Anden."

„Du mener Vagn?"

„Ja, St. Jørgen hjælpe os! Han holder til med Kong Magnus og berømmer, at han har dræbt sin Frænde. De have i Roeskilde vundet ham for sig, og nu skal Irene ned til Dronning Richizas Hof og være en af hendes Jomfruer."

„Hvad siger Du!" raabte Erling, og hans Hjerte tog til at banke.

„Vagn er bleven greben af en forfængelig Lyst til at stige tilvejrs, han drømmer maaskee om, at Irene kan blive gift med en Jarlesøn."

„Og Irene?"

„Hun er fuld af Glæde over, at hun skal til den unge Dronnings lystige Hof."

„Hvad siger Sigrid hertil?"

„Din Søster siger ikke meget, hun har i den sidste Tid været ordknap. Irene mener, at det er af Misundelse over, at hun ikke kan følge med til Hoffet."

Erling lo bittret og sagde:

„Tro mig, Sligt finder Sigrid ikke Misundelse værd. Og hvad tager Vagn sig for?"

„Han har i disse Dage en Gjæst, det er Peder Vilhelmsen, der ejer meget Gods nede i Kjøge."

„Er Peder en af Magnus' Venner?"

„Ja, han er en god Ven af den Nidding — hm — det er ikke værd, at Du røber til Nogen, at jeg har brugt dette Skjældsord om Kongens Søn. Naar man bliver gammel som jeg og ikke mere kan føre et Sværd, skal man ikke udæske Nogen. Men vær ellers selv forsigtig; Meget har forandret sig her hos os."

„Jeg skal vide at hævne en Fornærmelse," sagde Erling, „og Vagn husker vel paa, at jeg tjener Erik Jarl hist ovre. Han er den Mand, som ikke taaler, at hans Hirdmænd fornærmes."

„Jaja, jeg holder selv meget af Jarlen, og jeg kan ogsaa godt lide Dig, Erling, ja, jeg kan. Men jeg er i den sidste Tid bleven en svag, gammel Mand; siden Eders prægtige Julegilde paa Arnakke, er jeg begyndt at falde sammen."

De vare nu komne til Gaarden, og Frode førte Erling ind til Irene og Sigrid, der Begge sade og spandt. Irene rødmede og blev forlegen ved at see

Erling, men Sigrid jublede af Glæde. Efterat have besvaret forskjellige Spørgsmaal om, hvorledes det stod til paa Arnakke, og om hvorledes Jarlen og Fru Thunna havde det, fortalte Sigrid om den Forandring, der forestod i Irenes Stilling.

„Troer, Du, at Du vil blive lykkelig som Dronningens Jomfru?" spurgte Erling.

„Ja, ja," raabte Irene, „her er saa kjedeligt, her seer man Ingen; jeg glæder mig til at forlade denne gamle, skumle Gaard."

„Og naar skal Du rejse?" spurgte Erling.

„Snart, jeg haaber snart!" var Svaret.

„Saa glemmer Du vel dine gamle Venner?"

„Aa," sagde Irene, „jeg faaer dem vel at see."

„Kan være," svarede Erling, „men da kan det blive med draget Sværd; thi Du gaaer til Magnus, og jeg tjener Erik."

„Hvor Du er bleven alvorlig!"

„Det er ogsaa alvorlige Tider, Irene. Ja, Du veed, hvad der er hændet, siden vi saaes sidst under Fryd og Gammen."

„Herom ville vi ikke tale nu. Du burde forkorte Tiden med Skjemt, det forstod Du ved Juletid."

„Ja, men i min Skjemt med Dig var der blandet Alvor."

„Jeg tog det Hele for Skjemt," lo Irene.

„Da gjorde jeg det ikke," svarede Erling, og hans Stemme dirrede en Sumle.

Sigrid blandede sig nu i Samtalen og bad

sin Broder fortælle, hvad han havde oplevet, siden de saaes sidst. Det gjorde han, men da han meldte om Morgenbesøget i Haraldsted Kirke, brast ikke alene Sigrid, men ogsaa Irene i Graad. Med stor Deeltagelse fulgte de hans Fortælling om Erik Jarls Rejse i Sjælland, og om hvorledes Kong Magnus blev domfældt paa Ringsted Thing.

„Er Magnus ond," udbrød tilsidst Irene, „saa er hans Dronning en Engel. Fader fortæller, at hun er saa smuk og venneſæl."

„Det er godt," sagde Sigrid, „at Du har fortalt os Alt dette; her er man nær ved at have den Mening, at Magnus har gjort en god Gjerning ved at myrde Knud."

„Det var en Niddingdaad!" raabte Erling.

„Du maa ikke dømme den Mand saa strengt, hvis Hustru jeg skal tjene," sagde Irene, „saa kunne vi ikke vedblive at være gode Venner. Men følg mig nu ind til min Fader, han har engang imellem talt om Sigrids Broder."

Irene rejste sig, og Erling fulgte hende til Vagn Ranesen.

De fandt ham i Hallen i livlig Samtale med Peder Vilhelmsen, en Mand, der, efter at have spillet en Rolle i Danmark, hvor han dog snart glemtes, siden skulde sætte sig et uforglemmeligt Eftermæle i Polen, hvor endnu mange Kirker og Klostre minde om deres Bygherre, og hvor man veed at fortælle om, hvorledes den af Lykken begun-

stigede Mand endte stærkt beklaget; thi Fyrst Wladislav berøvede ham baade Syn og Mæle.*)

Hr. Peder var en ung, kraftigt bygget Mand med et skarpt og klogt Øjekast, han havde deeltaget i de sædvanlige Sommertoge til Vendens Kyster og sidste Sommer været med Magnus i Gothland. Erling skjønnede, at han selv og Peder maatte være jevnaldrende. Den Sidste saae noget forundret paa Erling, da han med Irene traadte ind i Hallen, og Vagn var Besøget aabenbart ikke velkomment. Han betvang sig dog og sagde:

„Velkommen Erling, længe er det siden, at jeg har seet Dig, bringer Du Bud fra Jarlen?"

„Nej," svarede Erling, „jeg kommer i mit eget Ærinde; jeg har villet see min Søster."

„Det er vel, Du er kommen herover; thi jeg kan da meddele Dig, at min Datter om faa Dage drager bort til Dronning Richiza; Irene skal være en af Dronningens Jomfruer, din Søster maa da vende tilbage til sine Frænder. Vi have Alle faaet hende kjær, og min Datter og jeg skilles fra hende med megen god Tak."

„Ja, jeg skilles nødigt fra Sigrid," sagde Irene.

---

*) Da Forfatteren i 1864 opholdt sig som Krigsfange i Fæstningen Gr. Glogau, blev der spurgt ham, om han kjendte sin berømte Landsmand Petrus Danus. Han maatte dengang tilstaae sin Uvidenhed.

„Den Roes over min Søster er jeg glad ved at høre," svarede Erling.

„Hvorledes lider Tiden for Jarlen?" spurgte Vagn.

„Den lider vel, han har nok at gjøre med at bestyre sine Gaarde."

„Har han ikke forøget sine Hirdmænds Antal?"

„Hvorfor skulde han det? Vi have jo, alle Helgene skee Tak, Fred i Landet."

„Du har Ret," svarede Vagn, „vi have Fred i Landet. Jeg beklager, ikke at have havt Tid til at besøge Jarlen. Du seer, at jeg har en Gjæst hos mig."

Samtalen var ved at gaae istaa, begge Parter undgik at tale om Tidens brændende Spørgsmaal. Da busede Irene ud med at sige:

„Hvor jeg idag har grædt. Erling har fortalt mig om, hvorledes han fulgte Jarlen til Haraldsted og om det gruelige og forfærdelige Mord."

„Herfor vil jeg ikke vide Erling Tak," sagde Vagn, „jeg havde hellere seet, at han havde fordrevet Dig Tiden ved lystig Skjemt."

„Tiden er ikke til Skjemt," svarede Erling, „og ej vil og kan nogen ærlig dansk Mand lægge Skjul paa sin Harme over Kong Magnus' Niddingsdaad."

„Hvad vover Du at forekaste Kong Magnus!" foer Peder op. „Vogt din Tunge eller Du skal komme til at gjøre Bekjendtskab med mit Sværd."

„Hvem er Du, som vover at true mig!" raabte

Erling. „Er Du maaskee en af de Niddinger, der vare med Magnus i Haraldsted?“

Peders Sværd foer øjeblikkeligt ud af Skeden, og Erlings gjorde det Samme. Da kastede saavel Vagn som Irene sig imellem dem, og den Første sagde:

„Erling, Du har fornærmet min Gjæst, men derved har Du ogsaa fornærmet mig.“

„Er jeg ikke ogsaa Eders Gjæst?“ spurgte Erling. „Peder har vovet at true mig, men ved St. Jørgen jeg skal . . .“

„Nej, nej,“ raabte Irene. „Ingen Kamp her i Hallen.“

„Peder,“ sagde Vagn. „Stik dit Sværd i Skeden. Erling fører det store Ord, fordi hans Herre boer tæt herved, og hvis hans Hirdmand led Skade i min Hal, vilde det være Jarlen let at tage Hævn; thi vi byde her kun over faa Svende. Jeg siger Dig nu Farvel Erling, men ikke som din Ven, og din Søster skal endnu idag forlade min Gaard og komme til Arnakke.“

„Nødigt skilles jeg fra Dig som din Uven, Vagn,“ svarede Erling, „men vil Du have det saaledes, maa jeg finde mig heri. Jeg forstaaer grant Aarsagen til det Hele; Du har ladet Dig bedaare af Niels og Magnus. Hvad Fremtiden vil bringe, veed jeg ikke, men det veed jeg, at aldrig har det Onde sejret i Danmark. Farvel Irene! Tænk engang imellem paa mig, Tak for de Taarer,

Du fældte over Danmarks bedste Mand, Knud Lavard."

Irene vilde svare, men brast i Graad. Før Erling forlod Hallen, vendte han sig mod Peder og sagde:

„En anden Gang og paa et andet Sted faaer mit Sværd vel Lejlighed til at overbevise Dig om, at Magnus er en Nidding."

Peder vilde ile efter ham, men Vagn holdt ham paany tilbage og sagde:

„Beherskt Dig dog! Vilde vi kunne røgte vort Ærinde i Polen, hvis denne Mands Sværd gjorde Dig uskikket til at rejse?"

„Det er sandt," svarede Peder, „men han har vovet at kalde Kong Magnus for en Nidding."

„Du vil finde en anden Lejlighed til at tugte ham herfor. Tro mig, hvis Du havde dræbt denne Hirdmand, vilde vi have havt Jarlen her med sine Mænd, han vilde have brændt Gaarden af over vore Hoveder, og jeg vilde til ingen Nytte for Kongens Sag have sat megen Formue til derved."

„Du kunde jo have givet mig Skylden for Drabet."

„Nej, din Skyld er ogsaa min Skyld, naar Du er min Gjæst. Men lader os i Anledning af det Forefaldne saa hurtigt som muligt bryde op til Jylland."

Det lykkedes Vagn at berolige sin hidsige Ven, og der blev nu megen Travlhed paa Gaarden. Vagns Snekke var de foregaaende Dage bleven sat

i Vandet, med den skulde Rejsen gjøres til Jylland. Vagn gav Sigrid en anseelig Belønning for den Tid, hun havde holdt Irene ved Selskab, og lod hende Dagen efter drage over til Arnakke.

Erling afgav Beretning til Thunna om sit Besøg hos Vagn, og hun skyndte sig at meddele Jarlen, at Vagn var gaaet over til Magnus' Parti. Det var ikke Jarlen behageligt at høre, og han lod Erling komme for selv at udspørge ham. Næste Dag kom Sigrid til Arnakke og meddelte, at Vagn med sin Datter og Peder Vilhelmsen var i Begreb med at sejle til Jylland.

„Hvad vil han derovre?" spurgte Erik. „Har Irene ikke fortalt Dig Noget derom?"

„Han vil bringe Irene over til Dronning Richiza, der opholder sig hos Kong Niels paa Klejstrup."

„Jeg troede, at Dronningen var i Ribe."

„Hun er nu hos Kong Niels og venter, at hun der snart vil træffe sammen med Kong Magnus."

„Hvad siger Du!" foer Jarlen op.

„Jeg hørte Vagn og Peder tale derom som en afgjort Sag," sagde Sigrid.

„Du maa have hørt fejl," sagde Jarlen, „en dyr Ed forbyder Kongen at kalde sin Søn tilbage."

„Jeg har ikke hørt fejl," svarede Sigrid.

Han vedblev at udspørge hende, og hun fortalte

ham, hvad hun vidste. Da hun forlod ham, mødte hun Vermund, der tog hende i sin Favn og sagde:

„Sigrid, nu har jeg Dig igjen! Men Tiderne ere onde, og længe kan det vare, før vi kunne finde en hyggelig, lille Rede at boe i."

„Vi finde den nok," svarede Sigrid fortrøstningsfuldt. „Men først maa der vist kæmpes en haard Dyst mellem Kongerne og Erik Jarl. Det bæres mig for, at Jarlen vil sejre; thi hans Sag er retfærdig."

„Var den det ikke, vilde jeg ikke tjene ham mere."

„Og naar han har sejret, bliver han Konge," sagde Sigrid, „og saa kan Du som hans Hirdmand faae en stor Gaard i Forlehning."

„Det kan jeg Sigrid," svarede Vermund leende. „Men lad ham først blive Konge."

Paa Grund af Sigrids Udsagn sendte Jarlen Spejdere ud for at faae at vide, om Magnus var kommen til Landet. Mens de vare borte, talte han jevnligt med Ricco om, hvad der var at gjøre, hvis Kong Niels havde brudt sin Ed. Paa Sjælland og i Skaane havde Kongen ikke stort Tilhæng, men maaskee desto større ovre i Jylland, hvor han holdt meget af at være. Der var siden Oprøret mod Kong Knud opkommet et mindre godt Forhold mellem det østlige og vestlige Danmark. Det var ligesom Jyderne frygtede for, at Landets politiske Tyngdepunkt skulde blive henlagt til Sjælland. Under den muligviis forestaaende Kamp vilde Jydernes

Flertal, som sagt, rimeligviis tage Kongens Parti, og det vilde blive en Kraftprøve mellem Danmark Øst for og Danmark Vest for Store Belt, den vilde uddybe Modsætningerne, og kun en kraftig Kongehaand vilde senere kunne raade Bod paa den Skade, der var skeet.

Erik Jarl gjorde ikke Regning paa Jyderne, men han vilde dog forsøge paa at vinde flere af denne Landsdeels vigtigste Mænd, der ogsaa havde Interesser at varetage paa Sjælland og i Skaane. Hans Planer gik endnu videre, han vilde søge at drage den tydske Kejser Lothar over paa sin Side. Knud Lavard havde for en Sum Penge i Aaret 1129 faaet Kejser Lothar til at forlehne sig med det Obotritiske Rige, og i Byen Bardevick paasatte Kejseren selv Knud Kronen. Da dette var skeet, forærede Knud den mægtige Kejser kostbare Gaver, bl. A. en Hest, der bar Guldsko. Erik Jarl havde været tilstede ved disse Festligheder og havde gjort Kejserens Bekjendtskab.

Dersom Kong Niels brød Freden, skulde Ricco afgaae med Brev til Kejseren og anmode ham om Hjælp og tillige om, at Erik maatte blive sin Broders Arvetager i de vendiske Lande, som de hedenske Fyrster Pribislav og Niclot nu hærjede paa det Grusomste.

En Dag kom en Rytter ridende ind paa Arnakke og forlangte at faae Jarlen i Tale. Han blev ført for ham, og da Erik havde spurgt ham om hans Ærinde, sagde han:

„Jeg kommer for at bede om at blive optagen

i Eders Hird; I maa have raske Svende behov, nu, Kong Magnus er kommen til Jylland."

„Hvad fortæller Du mig der!" udbrød Jarlen.

„Jeg har selv seet ham lande ved Aarhuus. Det har længe ingen Hemmelighed været i Viborg, at Kong Magnus vilde komme tilbage; thi Henrik Skatelar og Ubbe fortalte pralende, at de havde faaet Kongen til at kalde Sønnen hjem."

„Kong Niels er altsaa bleven en Meneder!" raabte Jarlen, blussende af Harme.

„Det er han vel," svarede Svenden. „Men vil I sige mig, om I har Brug for min Tjeneste?"

„Hvad hedder Du?"

„Othar er mit Navn, og jeg er ellers en fredløs Mand."

„Hvad har Du syndet?" spurgte Jarlen.

„Jeg har bortført Fru Ingerid fra Henrik Skatelar, derfor blev jeg fredløs."

Da lo Jarlen og sagde:

„Henrik er en af mine Fjender, hvad Du har gjort mod ham, skal ikke komme Dig til Skade i min Tjeneste. Ej, ej, saa det var Dig, der havde den lystige Historie. Har Du ellers seet Fru Ingerid siden?"

„I al Hemmelighed har jeg seet hende i Viborg fornylig."

„Du est en dristig Svend."

„Det var hende, der tilskyndede mig til at rejse til Eder; thi hun hader sin Mand, efterat han

har været med til at støde sit Sværd i Hertug Knuds Legeme."

„Saa er hun jo min Forbundsfælle," sagde Erik. „Ja, enhver dansk Kvinde, hun være som hun vil, maa fordømme det gruelige Mord, der blev udøvet i Haraldsted Ore. Jeg tager Dig i min Tjeneste, Othar, gaa nu til Vermund, han vil give Dig Vaaben."

De følgende Dage kom Jarlens Spejdere tilbage og bekræftede, hvad Othar havde meldt. Der blev nu stor Travlhed paa Arnakke og Bud udgik i alle Retninger.

„Før jeg rejser bort til Kejseren," sagde Ricco, „vil jeg dog bede Eder betænke, Herre Jarl, om dette Skridt vil fremme vor Sag; thi Almuen holder ikke af, at Fremmede indblandes i Landets indre Anliggender."

„Er Kejseren ikke allerede indblandet deri?" spurgte Jarlen. „Min Broder havde sit Kongerige til Lehn af Kejseren. Vil jeg hæve den Arv efter Knud, maa jeg henvende mig til Lothar."

„Eders Broders Kongerige var helt uafhængigt af vort Rige," mente Ricco. „Og I forlanger ikke hans Hjælp til at blive Konge i Venden, men i Danmark."

„Hjælper Kejseren mig til Danmark, vil han bagefter hjælpe mig til Venden."

„I maa selv dømme bedst herom, ædle Herre," mente Ricco. „Jeg har ikke mere at sige, men

drager nu bort for paa bedste Maade at udrette Eders Ærinde."

Dagen efter at Ricco var afrejst med et lidet Følge, sagde Jarlen til Erling:

„Du maa drage til Jylland i et Ærinde for mig. Jeg skal give Dig et Brevskab med, det er til Christiern Svendsen paa Aakjær. Du har været Vidne til Alt, hvad her er foregaaet siden de hellige tre Konger, fortæl ham det udførligt. Du vender tilbage til mig med Svaret paa mit Brev. Du vil neppe da træffe mig her, men let vil Du faae at vide, hvor jeg er. — Jeg har talt med Fru Thunna om en anden Sag. Arnakke vil ikke mere blive noget sikkert Opholdssted som nu, derfor er det bedst, at din Søster vender tilbage til sin Fader i Roeskilde."

„I har Ret, Herre Jarl," svarede Erling.

Kort og tydeligt uddelte Erik Jarl sine Befalinger til Alle, han var aldrig i Tvivl og viste, at han besad en Jernvillie og ikke skaanede sig selv, men saadanne Mænd skaane heller ikke Andre, og de forlange blind Underkastelse. Tiden var endnu ikke kommen til, at Erik kunde forlange Dette af Landets Stormænd, men hans Hirdmænd og Svende havde allerede lært denne Egenskab hos Jarlen at kjende. Før han forlod Arnakke for at drage til en blodig Kamp mod Kong Niels, havde han en Samtale med Thunna og sagde til hende:

„Vort Samliv Thunna, maa fra idag ophøre. Jeg takker Dig, fordi Du har skænket mig en Søn;

falder jeg, kan han hævne min Død, men overlever jeg den Krig, som nu forestaaer, skal han blive Konge i Danmark. Naar jeg rejser herfra, tager jeg Svend med mig, Du kan ikke forsvare ham mod mine mange Fjender, han maa under en Mægtigeres Beskyttelse, og jeg vil bede Erkebipsen i Lund om en kort Tid at have ham i sin Gaard, og, naar han bliver større, at lade en Klerk læse med ham."

„Jeg har ventet, at den Stund vilde komme, da Du vilde sige mig Alt dette," svarede Thunna, bleg som et Lig, „men nægte vil jeg ikke, at det forvolder mig stor Sorg."

„Ogsaa jeg Thunna," sagde Jarlen mildt, „skilles kun nødigt fra Dig, og det var Altsammen kommet helt anderledes, hvis Knud ikke var bleven myrdet. Men nu er det mig, der skal kæmpe med Kong Niels og hans Søn om dette Rige, og nu maa jeg sige det stille Liv ved Hjemmets Arne Farvel."

„Jeg forstaaer Dig, Erik, og jeg ønsker Dig Sejr og Fremgang. Jeg skal Dag og Nat ikke undlade at bede Gud derom. Siig mig, tænker Du paa at gifte Dig?"

„Nej Thunna, men jeg vil ærligt sige Dig, at, hvis et Giftermaal kan fremme min Magt, gifter jeg mig. Endnu har jeg dog ikke tænkt paa Giftermaal, hvo veed, hvordan Lykken vil føje sig for mig."

Thunna kastede sig grædende til hans Bryst og hulkede:

„Farvel min kjære, kjære Erik!"

Hun kunde ikke tale mere for Graad. Erik frigjorde sig lempeligt fra hendes Favn og sagde:

„Jeg gaaer nu til min Strid, og Du gaaer til din, det maa saa være."

Femte Kapitel.

Erlings Sendelse.

Næst Kongeslægten var den jydske, Trundsenske Slægt den mægtigste i Landet. Den hidledede sin Herkomst fra Turgot, der levede under Svend Tveskjæg; Turgots Søn Ulf Galliciefarer ægtede Bothild, hvis Fader var en Sønnesøn af den mægtige norske Hakon Jarl. Bothils Moder hed Gunhild og var en Søsterdatter af Knud den Store, saaledes flød der Kongeblod i Slægtens Aarer. Ulfs Søn hed Turgot eller, som han kaldtes for sin Skjønhed, Turgot Fagerskind, Almuen forvanskede Turgot til Trund. Dennes Søn var den mægtige og vidt berømte Svend Trundsen, der spillede en saa stor Rolle i Svend Estridsens ældste Sønners Historie, og hans Broder hed Astrad.

Svend var nu død, men hans Sønner havde arvet Faderens store Indflydelse. Den ældste Christiern boede paa Faderens Gaard Aakjær ved Horsens Fjord, han var en meget stridbar og kamplysten Herre og havde for mange Aar siden, da Niels nylig var bleven Konge og Thinglith endnu bestod, givet Anledning til en stor Trætte. Thi Christiern, der selv var Vederlagsmand som de fleste Stormænd dengang, hug til en anden Vederlagsmand Thure-Toke og saarede ham. Efter Thinglithes Love skulde Christiern nu jages ud af Kongens Gaard som Nidding, men da hans Fader endnu levede og hans Broder Asker var Erkebisp i Lund, turde Kong Niels ikke gaae frem med Strenghed mod Christiern Svendsen og mente at kunne nøjes med Bøder. Kongen sendte da Bud til en meget gammel Mand Bo Hethinsen, der boede oppe i Vendsyssel og havde været en af Knud den Stores Vederlagsmænd, og lod forespørge hos ham, om der ikke tidligere var blevet betalt Bøder for den Overtrædelse af Vederlagsretten, hvori Christiern havde gjort sig skyldig. Bo kunde ikke erindre, at Bøder vare betalte i slige Tilfælde, han afsagde derefter følgende Kjendelse: „Saasom Exempel paa Bod ej gives indtil vor Tid, saa ville vi nu stifte et Exempel efter vore Dage, nemlig, at hvo, der bryder Vederlag med Hug eller Saar, skal bøde til Kongen 40 Mark og til alle Vederlagsmænd andre 40 Mark, og til Den, han har forbrudt sig imod, 40 Mark og desuden give i Gørsum 2 Mark Guld."

Denne Dom blev godkjendt, og Christiern betalte den anseelige Bøde.

Foruden Asker havde Christiern Brødrene Eskil og Aage samt Svend, der var Provst i Viborg, hvor han opholdt sig, og tillige Kannik i Lund. Denne Slægt var nu paa Højdepunktet af sin Magt og holdt sig der, til den under Valdemarerne fordunkledes af Skjalm Hvides Slægt, og da forsvinder den af Danmarks Historie.

Det var Hovedet for denne mægtige Slægt, at Erling, ledsaget af fire af Erik Jarls Ryttere, skulde besøge. Efter en lang og besværlig Rejse ankom han i Slutningen af Marts til Aakjær og erfarede her, at Christiern var dragen op i Gjern Herred til sin Broder Aage, der boede paa Gaarden Dussit. Erling var for første Gang i Jylland, han kjendte hverken Vej eller Sti, og det blev derfor vanskeligt for ham at kunne udrette sit Ærinde. Der var bleven sagt ham paa Aakjær, at en Jomfru af Christierns Slægt for to Dage siden var dragen fra Gaarden for at mødes med sin Fader i Dussit, og hvis Erling kunde indhente hende, vilde han i hendes Følge komme den korteste Vej til sit Bestemmelsessted.

Saa red han da nordpaa og kom ind i den skovrige og bakkede Egn med de mange Søer ved Himmelbjerget. Han syntes at være kommen ind i et andet Land, saa forskjelligt forekom det ham at være fra Sjælland. Ogsaa Folkets Maal lød anderledes, han maatte gjøre sig Umage for at forstaae

det. Men gjæstfrit blev han modtagen, hvor han kom, og Bonden satte det Bedste, han havde, for Erling og hans Svende. Han erfarede snart, hvor ansect den Trundsenske Slægt var, og alle Jyder vidste, at den havde givet Landet den første Erkebisp. Men forøvrigt forekom det ham, at Jyderne ikke vare saa fromme Kristne som Sjællænderne; thi de omtalte Kirken med en Frihed, som aldrig hørtes paa Sjælland.

De fordømte paa det Stærkeste, at Magnus havde myrdet Knud, men de tilføjede, at dersom dette Mord havde befriet Landet for en stor Kamp mellem de to Kongesønner, vilde Folket høste Fordeel af Magnus' Niddingsdaad, han maatte saa selv see til, hvorledes han engang kom gjennem Skjærsilden. Paa flere Steder saae Erling Bonden med forbundne Arme eller forbundet Hovede, han laa nemlig i Strid med en eller anden Nabo, og naar Saaret var blevet lægt, maatte han ud at slaaes med ham paany.

Erling ønskede, alt som han drog nordpaa, at disse kraftige og krigerske Jyder vilde slutte sig til Eriks Parti. Naar han berørte den forestaaende Kamp, udtalte de sig med stor Forsigtighed; de sagde, at de vidste, hvad de havde, men ikke hvad de fik. Kong Niels kjendte de, han havde sine Fejl, og især var han gjerrig, og det sømmede sig ikke for en Konge, men han var ellers en god Konge, der ikke tog det saa nøje med, at Folket fejdede paa hinanden, nye Skatter havde han heller

ikke paalagt Landet. Erik Jarl kjendte de ikke, ja, havde først nu hørt ham omtale, det kunde være, at han slægtede sin Fader Erik Ejegod paa, det kunde ogsaa ikke være.

I Begyndelsen af April var Erling med sine Svende kommen op til Byen Gjern, da saae han udenfor Byen en lille Rytterskare, i hvis Midte en Jomfru befandt sig, kraftigt forsvare sig mod et Angreb af en anden, overlegen Skare Ryttere. Der var al Udsigt til, at den mindre Skare snart vilde være overvunden.

„Lader os vise Jyderne, at vi Sjællænderne ogsaa kunne kæmpe," sagde Erling til sine Svende. „Vi forsvare Jomfruen mod hendes Fjender."

Han gav sin Hest af Sporene, Svendene fulgte ham, og snart var Erling indviklet i en hidsig Kamp. Nu var Jomfruens Parti blevet det stærkeste, og snart maatte Angriberne frelse sig ved Flugten, medtagende tre Saarede.

„Tvi Dig, Stig!" raabte Jomfruen efter de Slagne. „Aldrig vorder jeg Din, nu Du har villet tage mig med Magt."

Den smukke, unge Jomfrus Ansigt blussede af Harme, der klædte hende godt. Da Stig var saa langt borte, at han ikke mere kunde høre hende, saae hun sig om og fik Øje paa Erling.

„Hvem er Du," spurgte hun, „der saa belejligt kom mig til Hjelp?"

„Jeg er sendt i Ærinde fra Erik Jarl til Christiern den Gamle," var Svaret.

„Tak, fordi Du kom i rette Tid og hjalp os. Nu kan Du følge med mig til Dussit, der vil Du træffe min Farbroder."

„Du er maaskee den Jomfru, der et Par Dage før os forlod Aakjær?"

„Ja, jeg kommer lige fra Aakjær. Havde Du blot indhentet mig noget tidligere, vilde jeg have havt Selskab paa Rejsen."

„Det er en ublid Aarstid at rejse paa for en Jomfru," mente Erling.

„Ej hvad, enhver Aarstid kan være god for sig," var Svaret. „Min Fader, som er rejst til Dussit, har bedt mig om at komme til sig."

„Er Aage din Fader?"

„Nej, Domprovst Svend i Viborg er min Fader. Siden min Moders Død har jeg været paa Aakjær."

„Hvem var Stig, som vilde føre Dig bort med Magt?"

„Stig ejer en stor Gaard i Tim. Han har et Par Gange bejlet til mig hos Farbroder Christiern, men har faaet Afslag paa sit Frieri. Stig hører til en anseet, men trættekjær Slægt, og den var da med til at slaae hellig Knud ihjel i Odense. Med en saadan Slægt kan Svend Trundsens ikke forbinde sig; thi vi holdt jo med Knud til det Sidste."

„Din Haand er maaskee bestemt for en Anden?" spurgte Erling.

„Ikke det, jeg veed af," svarede hun. „Du

har spurgt mig om saa meget, nu vil jeg have Noget at vide om Dig."

Hun udspurgte nu Erling om hans Slægt og om Alt, hvad der vedrørte hans Person. Han fortalte hende om Kampene i Venden og Ridtet i Nattens Mulm og Mørke til Haraldsted Ore. Hun vedblev at spørge ham ud om Kongebyen Roeskilde, om Erik Jarl og om Livet paa Arnakke. Da sagde hun:

„See, der er nu Stig, han kan kun fortælle om sine Fejder i sit eget og Naboherredet, men Du har seet Dig om i Verden, Du har kæmpet med Venderne, og Du har været med, da Dommen faldt over Hertug Knuds Mordere. Det tykkes mig, at Du est en bedre Mand end Stig."

Erling følte sig smigret ved denne Roes fra en saa smuk Jomfrus Mund, han havde i Samtalens Løb faaet at vide, at hendes Navn var Thora. Henad Aften naaede de Landsbyen Skorup, i hvis Nærhed Dussit laa.

Domprovst Svend i Viborg var Aarsag til, at Brødrene vare komne sammen paa Aages Gaard Dussit; thi den laa nærmere Viborg end de Gaarde, hvorpaa Christiern og Eskil opholdt sig. De tre, ikke gejstlige Brødre havde stor Tillid til deres Brødre Erkebispens og Domprovstens Raad i alle vigtige Sager, og da nu efter al Sandsynlighed vigtige Sager forestod, havde de anmodet Domprovsten om at mødes med dem paa et Sted, som han selv

kunde bestemme. Dette var da skeet, og megen Tale var allerede bleven ført mellem Brødrene.

„Du taler Kong Nielses Sag," sagde Christiern til sin Broder Svend, „dersom Kongens Sag var hans egen, vilde jeg ikke have havt Noget derimod, men Sagen er ikke hans egen, den er hans Søns, til ham kan ingen ærekjær, dansk Mand slutte sig. Jeg beklager, at vor Broder Asker ikke er her tilstede, jeg vilde gjerne have hørt hans Raad i denne vigtige Sag."

„Det vilde have været det Samme som mit," svarede Svend. „Var han ikke tilstede med Kongen paa Ringsted Thing?"

„Han var dragen med Kong Niels derned for at forhindre Blodsudgydelse," svarede Christiern, „og det var hans ligefremme Pligt. Men selv om Asker dengang holdt med Kong Niels, med Magnus har han aldrig holdt, bliver Sagen en anden nu, da Kongen er bleven en Meneeder; thi han har brudt den Eed, han i Ringsted tilsvor Jarlerne og Folket og har kaldt sin Søn tilbage til Landet."

„Jeg havde ikke ventet, at Svend vilde komme med bedre Raad," sagde Aage, „thi han hører jo til Domkapitlet i Viborg, hvor Eskil er Bisp, og vi vide, at Erik Eriksen har undsagt Bispen paa Livet, fordi den hellige Mand engang lagde Haand paa Jarlen, da han var ung. For Bispen er det Livet om at gjøre, at Jarlen bliver besejret, og Kong Niels har derfor ingen troere Tilhængere end Bispen i Viborg. Naar en Mand hver Dag

seer en Sag fremstillet fra Vrangsiden, og det seer Svend i Viborg, saa falder det ham vanskeligt at see den fra den rette. Jeg plejer at sætte Svends Raad højt, men ved denne Lejlighed kan jeg ligesaa lidt som Christiern følge ham."

„Jeg mener, at Svend kan have sine personlige Grunde til ikke at begunstige Erik," sagde Eskil, der hidtil havde forholdt sig taus. „Svend har en Datter, som ventes hertil. Nu vide vi, at Erik og Peder Bodilsen og Andre ovre paa Sjælland rasede heftigt mod Præsternes Giftermaal, og af dette Giftermaal er Svend en Tilhænger."

„Det nægter jeg ikke, at jeg er, og jeg er i det Hele taget af den Mening, at den danske Kirke skal være saa uafhængig af Paven som hidtil. Jeg frygter for, at Erik og hans Venner ville støtte dem, som ville formindske vor Kirkes Uafhængighed af Rom. Herpaa indlader Kong Niels sig aldrig."

Da lo Christiern og sagde: „Ingen veed, hvor han har Kong Niels. Iaar er han enig med Erkebisp Asker, til næste Aar kan han være enig med en Anden. Men det synes mig, at Erik Jarl ikke har saa ganske Uret i, at Kirken bør komme under strengere Regimente, havde vi ikke fornyligt ved Aakjær den Forargelse, at to Præster bleve uenige ved Ølhornet og sloge hinanden ihjel."

„Slige Ting kunne desværre ikke undgaaes," mente Svend, „der er vildfarne Faar ogsaa i Kirkens Skjød. Hvad nu Sagen angaaer om den

Kamp, der forestaaer her i Riget, da ville I gjøre klogt i, selv om I have Tilbøjelighed til at tage Eriks Parti, at see Tiden an, det kunde jo være, at hans Tilhæng ikke er saa stort, som man troer, skulde han blive slagen, vilde I paadrage Eder mange Ulykker, og det vilde være mig til megen Sorg."

„Hvor min Overbeviisning er, der er mit Sværd," sagde Christiern. Aage og Eskil sluttede sig til Christiern.

„Det kan være meget rigtig," mente Svend, „men derfor kunne I jo godt see Tiden lidt an. Har Erik faaet stort Tilhæng, vil Krigen blive langvarig. Det er Skaaningerne og Sjællænderne, han stoler paa, her ere vi i Jylland, og Jyderne holde med Kong Niels; ilde vilde det være, dersom vor Slægt kom til at slaaes med sine Landsmænd."

„Ere Sjællænderne og Skaaningerne ikke ogsaa vore Landsmænd?" spurgte Eskil.

„Det vil jeg ikke benægte, men vi Jyder ere dog hinanden nærmere," mente Svend.

„Vor Broder Asker," sagde Aage, „sidder som Erkebisp i Lund, og som Præst maa Du jo selv holde paa, at alle Kristne ere Landsmænd. Kirken kjender ingen Forskjel paa Jyder og Sjællændere, Danske og Gother og Svear og Normænd; vor Broder er jo sat til at være Erkebisp over dem Alle."

Saaledes drøftede Brødrene Sagen med hinanden i flere paafølgende Dage.

Nu ankom Erling uventet med et Brev fra Erik Jarl til Christiern Svendsen. Det unge Sendebud blev modtaget paa det Bedste af Brødrene, og Jomfru Thora var ikke seen med at fortælle, hvorledes han havde reddet hende fra at blive bortført af Hr. Stig. Dette stemte strax Domprovsten gunstig for Erling, og mens Brødrene læste og overvejede Indholdet af Jarlens Brev, blev han beværtet paa det Bedste.

„Som I høre," sagde Christiern, „er Jarlens Brev en Opfordring til mig og vor hele Slægt om at staae ham bi. Han paaberaaber sig, at vor Fader var hans Faders særdeles gode Ven, medens han Intet har hørt om Venskab med Svend Trundsens Sønner og Kong Niels. Han sammenstiller Mordet paa Hertug Knud med Mordet paa Kong Knud, og han mener med Rette, at Den, som fordømmer den ene Knuds Mord, ogsaa maa fordømme den Andens. Jeg vil sige Dig, Broder Svend, at jeg, efterat have modtaget dette venlige Brev, ikke løfter Sværd mod Erik Eriksen."

„Jeg ikke heller," svarede Aage, „jeg har Lyst til strax at drage til ham paa Sjælland.

„Jeg føler Lyst til det Samme," sagde Eskil.

„Jeg kan mærke, at min Rejse til Dussit har været forgjæves," sagde Svend. „Men kunne I ikke love mig at see Tiden an; I maae jo kunne forstaae, hvor ubehagelig min Stilling i Viborg vil

blive, naar det rygtes, at I ere i Eriks Lejr. Alle jydske Bisper holde med Niels og Magnus."

„Drag paa Besøg over til Broder Asker i Lund," sagde Christiern.

„Dertil vil Bispen neppe give mig Tilladelse."

„Noget maa man gjøre for en Broder," sagde Christiern. „Vi kunne svare Erik, at vi ikke slutte os til Nielses Parti; thi vi ansee ham for at være en Meneeder og Magnus for en Morder og en Nidding, men at vi af forskjellige Grunde endnu ikke see os i Stand til at drage Sværdet for ham."

„Svend er skrivekyndig, han kan sætte Svaret op for os," sagde Aage. Hertil var Provsten meget beredvillig, og Samtalen mellem Brødrene blev afsluttet noget hurtigere end ellers vilde være skeet; thi de længtes efter af Erlings Mund at faae Nyt fra Sjælland at høre. Han maatte jo have været Dienvidne til Mangt og Meget.

Erling havde indtaget sit Maaltid sammen med Thora, der ikke lagde Skjul paa, at hun fandt Behag i den unge Svend. Han havde endnu ikke glemt Irene, men hun befandt sig nu i Fjendens Lejr; hans Kjærlighed til hende, Barnet fra det fjerne Syden, var bleven af en Slags fantastisk Natur; han drømte om at drage ned til Konstantinopel, der at erhverve sig store Rigdomme og saa vende hjem og bejle til Irene. Han havde den Forestilling, at hun kun kunde blive hans, naar han mødte hos hendes Fader som den rige Bejler,

og selv dette Haab turde maaskee ikke gaae i Opfyldelse nu, da Vagn havde sluttet sig til Niels og Magnus.

Overfor Erling sad den unge, skjønne Thora Svendsdatter; vandt han hendes Haand, kom han ind i den Trundsenske Slægt, og han vilde derved kunne skaffe sig stor Magt og Indflydelse. Dette foer ham gjennem Tankerne, men Mindet om Irene gjorde ham dog noget tilbageholdende, hvilket ikke lod til at mishage Thora. Hun var ikke fornøjet med, at hendes Fader og Farbrødre afbrøde hendes Samtale med Erling, og hun sagde noget mut til Domprovsten:

„Du synes at længes mere efter at tale med Erling end med mig?"

„Vær ikke iversyg, Thora," svarede Faderen. „Med Dig skal jeg siden tale, saa meget Du vil, og jeg har Noget at tale med Dig om, som vist vil vinde dit Bifald, men nu maa Du finde Dig i, at vi Alle spørge den unge Svend om Nyt fra Sjælland."

Mens Domprovsten talte, var en fjortenaars Dreng traadt ind i Hallen, det var Aages Søn Svend, bestemt for den gejstlige Stand. Han satte sig stille hen i en Krog; thi han vilde gjerne høre Mænd tale om mærkelige Bigivenheder, han gjemte dem i sin Hukommelse, og da han blev Mand, blev han Danmarks Historieskriver Svend Aagesen.

Nu maatte Erling fortælle om Alt, hvad der var foregaaet paa Sjælland siden de hellige tre

Kongers Dag, og det var rimeligt, at han fremstillede Erik Jarl som den Mand, om hvem det forbittrede Folk skarede sig, og i hvem det saae Landets tilkommende Konge. Der var Liv og Varme i Erlings Fremstilling, og han rev sine Tilhører med sig. Domprovsten begyndte i sit Hjerte at hælde til Eriks Parti, men, som vi vide, var han nødt til lige som sit Domkapitel at slutte sig til Jarlens Fjender.

Efterat der var blevet talt meget frem og tilbage om, hvad Erling havde meddelt, spurgte Christiern:

„Og hvorfra stammer Du selv, Erling?"

„Du har maaskee kjendt min Fader," svarede Erling, „han var engang Vederlagsmand, og han hedder Palle Haraldsen, nu er han Kongens Ombudsmand i Roeskilde."

„Din Fader kjender jeg," sagde Christiern, „vi tjente sammen i Thinglith. Han kunde have gjort noget Bedre end at blive Kongens Ombudsmand."

„Hans Indkomster ere større end om Kongen havde forlehnet ham med en stor Gaard."

„Hvad siger Du!" udbrød Christiern forbauset.

Erling fortalte, hvad Faderen omtrentligt havde i aarlig Indtægt.

„Det er jo mere end jeg har af Aakjær," sagde Christiern, „langt mere."

„Du kan have Ret," svarede Erling, „men

naar Du dør, tilfalder Aakjær dine Arvinger, jeg bliver neppe Ombudsmand efter min Fader, og jeg ønsker heller ikke at blive det?"

„Ej, ej, et saadant Embede er ikke at foragte," mente Svend.

„Bliver Erik Jarl Konge, faaer jeg vel et bedre Embede," var Svaret.

Det Svar behagede Alle, og de forstode, at Erling ønskede at blive en stor Herremand som de selv.

Thora havde siddet og hørt til i Taushed. Nu rejste hun sig, gik hen til sin Fader og spurgte: „Har Du nu Tid til at tale med mig?"

„Ja, lader os gaae til Fruerstuen, maaskee Maria," det var Aages Hustru, „kan forskaffe os en Samtale i Eenrum." Da Fader og Datter vare blevne alene, sagde Thora:

„Du sagde, at Du havde Noget at tale med mig om, som vist vilde vinde mit Bifald, hvad er det?"

„Du er nu en voxen Jomfru, Thora, Du har allerede havt Friere, som hverken Du eller jeg syntes om, men godt vilde det være alligevel, om Du snart blev gift."

„Jeg vil ikke sige Dig imod, skjøndt jeg har det godt paa Aakjær."

„Det glæder mig, at Du er enig med mig. Jeg har fundet en Mand til Dig, han er ung som Du, og han er kløgtig og lærd, og han vil engang komme til at beklæde Kirkens højeste Værdigheder, han hedder Johannes og er min Vikar i Viborg."

„Det vinder ikke mit Bifald," svarede Thora, „kunde Du ikke have fundet en bedre Mand til dit eneste Barn?"

„Han er den Bedste jeg kan finde."

„Jeg vil have en Mand, der bærer Sværd og Skjold, find mig en saadan."

„Stig fører Sværd og Skjold."

„Fy, nævn ikke ham!"

„Jeg vil gjerne gjøre Dig til Behag, kjender Du en bedre Mand end Vikaren?"

Thora betænkte sig et Øjeblik, og den aftagende Dag saae Rødmen fare op i hendes Kinder, da sagde hun fast:

„Jeg kjender en bedre Mand!"

„Lad høre?" spurgte Faderen forundret.

„Det er Erling, der hjalp mig mod Stig, Erling, der nu er Gjæst under dette Tag."

Faderen studsede.

„Nu, hvad siger Du til dette Valg, Fader?"

„Jeg har ikke Noget at indvende mod Erling, skjøndt han vel kunde være af større Slægt, men selv haaber han jo at komme til Hæder og Værdighed, hvis Erik Jarl sejrer. Veed Du, om han vil bejle hos mig til din Haand?"

„Det veed jeg ikke," svarede Thora stilfærdig.

„Jeg mener, at skal Du vente paa ham, kan det være, at Du aldrig bliver gift."

„Han bliver her vel i nogle Dage," sagde Thora, „kunde Du da ikke sige til ham, at — at —"

„Thora, jeg maa følge Kongens Parti, hvor

kan jeg da sige til Jarlens Hirdmand, at han kan vente din Haand som Belønning for sin Tapperhed."

„Du er paa Parti med Niddingen Magnus, det havde jeg ikke ventet!" udbrød Thora.

Faderen forklarede hende i Korthed, hvorfor han var nødt dertil, men erklærede paa samme Tid, at han i sit Hjerte ønskede Jarlen Sejren. Thora grundede Noget, da sagde hun:

„Du har talt om, at jeg engang skulde besøge Farbroder Asker. Her kommer Krigen maaskee til at rase, lad mig derfor nu komme over til Skaane, der er Fred og ingen Fare."

„Men Pige dog!" udbrød Domprovsten. „Hvorledes kan jeg faae Dig ledsaget over til Skaane? Du maa vende tilbage til Aakjær, hvis Du ikke vil følge med mig til Viborg."

„Om faa Dage drager Erling tilbage til Erik Jarl, naar Du beder ham derom, vil han ledsage mig til Sjælland, maaskee til Lund."

„Du est en snedig Kvinde, Thora," svarede Provsten. „Jeg skal bede Hirdmanden om at ledsage Dig, og jeg skal medgive Dig Brev til Asker."

Saaledes blev det da besluttet, og Provst Svend bad Erling om at ledsage Thora til Sjælland. Erling var glad ved at modtage en saadan Anmodning fra en af Svend Trundsens Sønner; thi den røbede stor Tillid, og han lovede at forsvare Jomfruen med sit Liv og Blod. Han kunde dog ikke

love at ledsage hende over til Skaane; thi han vidste ikke, om Jarlen vilde have Brug for ham i eget Ærinde.

Erling opholdt sig et Par Dage paa Dussit og talte ofte med Brødrene. Han mærkede, at særligt den Ældste var Jarlen god, og han følte sig overbeviist om, at den Tid vilde komme, da Svend Trundsens mægtige Slægt stod paa Eriks Side, som Hvideslægten allerede stod der. Han søgte at indhente Efterretninger om, hvad Kongen og Magnus toge sig for; Ingen kunde sige ham Besked herom, de vare i Viborg og holdt Drikkelag med de store Slægter i Byens Omegn.

En straalende Aprilmorgen forlod Erling, ledsaget af Thora, der havde en Terne med, det gjæstfri Dussit. Rejsen begyndtes under Spøg og Latter. Thora kjendte mange af de gamle Kæmpeviser; hun havde en smuk Stemme og sang dem for Erling. Hans Svende hørte til og nikkede forfornøjede til hinanden. Hun sang Visen om Hr. Olaf, der red saa vide, alt til sit Bryllup at byde, men Dandsen gaaer saa let gjennem Lunden, og der mødte han Elverkongens Datter, som vilde dandse med ham, men han turde ikke; „thi," sagde han, „imorgen skal mit Bryllup staae." Men hun tilbød ham mange kostelige Sager for at faae en Dands med Brudgommen, baade Bukkeskindsstøvler og en Silkekjortel og et Hovede af Guld, men Hr. Olaf lod sig ikke friste. Da blev Ellekvinden vred og sagde:

„Og vil Du ikke dandse med mig,
Sorg og Sygdom skal følge Dig!

Hun slog hannem mellem Hænder,
Aldrig var han slagen værre.

Hun løfted Hr. Olaf paa Ganger rød:
„Og rid nu hjem til din Fæstemø."

Jomfru Thora sang videre om, hvorledes Olafs Moder ængstedes ved Hjemkomsten over hans Bleghed. Da Bryllupet skulde staae den næste Dag, fandt man Brudgommen død, og bedrøveligt endte Visen:

Aarle om Morgnen, Dag det var,
Der kommer tre Lig af Hr. Olafs Gaard.

Hr. Olaf og hans Fæstemø,
Hans Moder blev og af Sorgen død.
Mens Dandsen gaaer saa let gjennem Lunden.

Da Thora havde sunget Visen til Ende, sagde hun skjelmsk til Erling:

„Du maa tage Dig iagt for, at det ikke gaaer Dig saa bedrøveligt som Hr. Olaf."

„Jeg har endnu aldrig mødt Troldtøj eller Ellefolk paa min Vej," svarede han, „og Elverkongens Datter skal ikke friste mig."

„Saa kan en Anden maaskee friste Dig," sagde hun.

„Jeg veed det ikke," svarede Erling og tænkte

paa Irene, „jeg har endnu ikke tænkt paa Bryllup, og længe vil det vel vare, inden jeg tænker derpaa; thi nu ville ikke skjønne Jomfruers Øjne blinke mig imøde, men hvasse Klinger."

„Jeg synes, at Du paa denne Dag ikke seer Blink af Sværd."

„Du har Ret," svarede Erling, „men Blink af dine Øjne, og det opliver mig og gjør mig Dagen til en Fest. Da jeg foretog Rejsen herop med mine Svende, syntes det mig, at Jylland var en ligesaa dyb og mørk Gaade som dets mørke Søer, hvorover den graa Himmel hvælvede sig, men Du, Thora, har løst mig Gaaden; naar Solen skinner paa Søerne, og naar dit Øje blinker, da er Jylland det fortryllede Land, hvor Lykken er at finde, hvis man kjender det Trylleord, der bringer os den rette Forstaaelse."

„Har Du fundet Trylleordet?" spurgte hun.

„Nej, Du maa sige mig det."

„Du maa selv finde det," svarede hun og saae betydningsfuldt paa ham.

Under saadan Skjemt fortsatte de Rejsen, og man kan forstaae, at Irenes Billede traadte mere og mere i Skyggen, og at Erlings Tanker beskjæftigede sig med Thora. For hver Dag, der gik, fattede hun større og større Kjærlighed til den smukke Hirdmand, og det kunde ikke blive skjult for Erling, at han havde vundet hendes Hjerte.

De vare uden Uheld komne gjennem Fyen og

og Store Belt. Da de fortsatte Rejsen paa Sjælland, sagde Erling:

„Imorgen ville vi naae Ringsted, hvor jeg efter de Underretninger, jeg har indhentet, formoder, at Jarlen er; jeg haaber hos ham at udvirke, at Du faaer god Lejde til din Farbroder, Erkebispen."

„Du mener ikke selv at komme til at ledsage mig?" spurgte Thora.

„Jeg veed det ikke."

De rede en Stund videre i Taushed. Da sagde Erling:

„Du hører til en stor Slægt, det vilde have været mig kjærere, om din Slægt ikke havde været større end min."

„Din Slægt er mig god nok, Erling."

„Den er neppe din Fader god nok."

„Det kan jeg sige Dig, at den er."

Efter en ny Taushed spurgte Erling:

„Vil Du være min Hustru?"

„Ja, jeg vil. Du har vundet mit Hjerte."

„Thora, dit Svar glæder mig over al Maade, men ville ikke dine mægtige Frænder sætte sig imod, at jeg hjemfører Dig? Ville De ikke fordømme Dig og blive mine Fjender for vor Kjærligheds Skyld?"

„Jeg veed ikke, hvad Sæd I have her paa Sjælland," sagde Thora, „men det veed jeg, at i Jylland er mangen Kvinde af stor Slægt bleven gift med en Bonde. Højt er vor Slægt anseet,

men det er ikke blot, fordi den er ætstor, men ogsaa fordi mangen Bonde regner sig til Slægten; thi Du skal vide, at saavel Aages og Eskils Hustruer og min Moder nedstamme fra Adelbønder. Du kan nu forstaae, at min Fader ikke vil nægte Dig min Haand, fordi Du ikke er ætstor nok. Du skal alligevel ikke tale til Nogen om det Løfte, som vi have givet hinanden idag, før bedre Tider komme; thi min Fader hører til Kong Nielses Parti, han er nødt til det for sin Bisps og sit Domkapitels Skyld. Men byg fast paa mig, og jeg skal sige Dig, naar Tiden er kommen til, at Du kan forlange mig af min Fader."

Saaledes taltes de ved roligt og sindigt om deres Kjærlighed og deres Fremtid; Solen skinnede, og Lærken sang over de grønne Marker. Erling tænke ikke mere paa de blinkende Sværd, men kun paa sin Fæstemøs blinkende Øjne, hun fortalte ham meget om sine mægtige Farbrødre og om sin Fader og om Livet i Viborg, hvor hun havde tilbragt sin Barndom.

Det var ikke Erling ukjært at erfare, da han kom til Ringsted, at Erik Jarl var i Roeskilde; thi derved kunde han blive saa meget desto længere sammen med Thora. —

Imens Erling havde været i Jylland, havde Erik Jarl ikke været ledig. Saasnart det rygtedes, at Kongen havde brudt sin Ed, vare Adelbønderne blevne meget opbragte og havde villigt fulgt Erik Jarls Opfordring til at komme til Ringsted, for at

der kunde blive taget Beslutning om at opbyde Leding mod Niels og Magnus. Her paa det gamle Thingsted vilde man strax kaare Erik til Konge, men han var klog nok til at sige Nej dertil; thi han vilde ellers have fornærmet sin Broder Harald, hvis Hjælp han endnu ikke kunde undvære. Imidlertid overdrog man ham kongelig Magt og Myndighed, han kunde saaledes udbyde Leding og ligeledes benaade alle Fredløse. Disse strømmede til ham alle Vegne fra og vare neppe de daarligste Stridsmænd.

Det var Eriks Agt med en mindre Hær at drage over til Jylland og om muligt at rejse Jyderne mod Kongen; hvis det skete, var Nielses Sag fortabt, og Erik kunde ved et sejrrigt Slag blive Danmarks Konge. Han boede nu paa den gamle Kongsgaard i Roeskilde, hvortil der hver Dag strømmede nye Skarer af Misfornøjede. Harald Kesia benyttede Tiden paa en anden Maade; thi han drog Sjælland rundt og angreb med Ild og Sværd de Adelbønder der vare mistænkte for at høre til Kongens Parti. Belæssede med rigt Bytte vendte han og hans Svende tilbage til Haraldsborg og levede i Suus og Duus til Forraadskamrene vare tomme, da droge de afsted paa et nyt Tog. Erik kunde ikke standse disse Udskejelser; thi han var endnu ikke Konge, og paa den anden Side gjorde de ham Nytte dels ved at hans Fjender bleve slagne med Rædsel og dels ved at Folket mere og mere vendte sig bort fra Harald Kesia.

Da han agtede sig over til Jylland, var det med Spænding, at han imødesaae Erlings Ankomst. Han førte ham strax til sit Lønkammer, brød Christierns Brev og læste det.

„Løfter, kun Løfter!“ raabte han og stampede utaalmodigt i Gulvet.

„Herre Jarl,“ svarede Erling, „jeg veed ikke, hvad det Brev indeholder. I har læst, men det veed jeg, at Svend Trundsens Sønner ere Eders Venner.“

„Kølige Venner,“ sagde Jarlen haanligt.

Erling fortalte nu meget udførligt om sine Samtaler med Brødrene, og Jarlens Ansigt opklarede's. Tilsidst meddelte Erling, at han havde Domprovstens Datter med, og at hun agtede sig til sin Farbroder Erkebispen, men hun var i Forlegenhed for at faae et Par Svende til sin Beskyttelse paa Rejsen.

„Det træffer sig heldigt,“ sagde Jarlen, „jeg skal have et vigtigt Brevskab over til Lund, Overbringeren kan give hende Lejde.“

„Hun vil vide Eder megen Tak derfor.“

Jarlen taug et Øjeblik, da sagde han:

„Det er mig magtpaaliggende, at Erkebispen ikke modarbejder mig, Du har nyligt talt med hans Brødre, drag Du derfor over til ham og fortæl ham Alt, hvad Du her har sagt mig. Jomfruen kan blive her en Dag og udhvile sig efter Rejsen; jeg vil vise hende stor Høflighed og bede hende om

at bringe min Søn en Hilsen, Du veed, at han er i Lundegaard."

Erling hørte med Glæde paa Jarlens Bestemmelse, som han skyndte sig at meddele Thora. Da hun blev hentet til Jarlen, begav Erling sig hen at hilse paa sin Fader.

Palle og Sigrid stode meget alvorlige og saae paa nogle Kridtstreger, som Ombudsmanden havde skrevet paa en Dør, det var et lille Regnskab, og den Gamle kunde ikke finde ud deraf. De bleve afbrudte i deres Betragtninger ved, at Døren hurtigt blev aabnet, hvorved Regnskabet et Øjeblik forsvandt for dem, og Erling traadte ind.

„Erling!" raabte Sigrid fornøjet.

„Velkommen Søn," sagde den Gamle og rystede hans Haand.

De Tre talte nu længe sammen om de forestaaende, store Begivenheder. Palle var aldeles paa Jarlens Side, hvem han allerede betragtede som Konge, og Sigrid fortalte, hvad hun havde hørt af Vermund, at det at være Jarlens Hirdmand nu ansaaes for at være det Samme som at være Kongens Hirdmand. Vermund var Jarlens Hirdstyrer, hvilket dog ikke var en saa fornem Plads som før, da Thinglith bestod.

„Men Jarlen vil blive nødt til at give Vermund meget Gods," mente Palle, „thi hans Hirdstyrer maa ikke høre til de Ringeste i Landet."

Herom var Sigrid aldeles enig med sin Fader.

„Skulde Jarlen komme i Nød og Fare, kan jeg endnu bruge et Sværd," sagde Palle da de paany begyndte at tale om den forestaaende Kamp, „jeg opgiver da mit rolige Liv og drager ud mod hans Fjender."

„Det skal Du ikke," mente Sigrid.

„Har Erling ikke fortalt, at Christiern Svendsen tænker paa det Samme?" spurgte Palle. „Hvad vil han tænke om mig, naar han ikke seer mig, der er hans Jevnaldrende, bære Sværd og Skjold? I rolige Tider kan det gaae an at sidde her i Roeskilde som Kongens Ombudsmand, men naar Lurene gjalde, kommer mit Blod i Kog. Jeg vil ikke kæmpe for Gods og Guld, men fordi jeg ikke kan Andet; ligesom Træet om Foraaret maa skyde friske Skud, saaledes maa jeg i en Kamptid drage mit Sværd til en ny Daad."

„Du har ikke mere Kræfter til at møde en ung Modstander," mente Erling.

„Du veed, at det altid har været en skjøn Død at døe for Sværd," sagde Palle, „og det bliver en salig Død, naar man døer for en god Sag. Og denne Sag er god; thi der komme mange Efterretninger om Undergjerninger ved Knuds Grav i Ringsted, saa han maa have været en Helgen."

„Der er endnu ingen Grund for Dig til at forlade Roeskilde," sagde Erling.

„Jeg er af samme Mening," svarede Palle, „men skulde det gaae Jarlen ilde, da kan han gjøre Regning paa mig, der har tjent hans Fader."

„Jeg har ellers endnu et Ærinde at udrette," sagde Erling tilsidst. „Jeg vil bede Dig, Sigrid, om Du ikke vil gaae op i Kongsgaarden og holde Jomfru Thora ved Selskab. Hun sidder der saa alene og har kun sin Terne at tale med. Jeg har undervejs sagt saa meget Godt om min Søster, at hun har faaet Lyst til at see hende."

„Ej, ej," lo Sigrid skalkagtigt, „det lader til, at I have været meget fortrolige. Du har maaskee ogsaa fortalt hende om Irene?"

„Paa hende tænker jeg ikke mere," svarede Erling noget haardt, „efterat hun er kommen i Gotherkongens Gaard. Hendes Fader er Jarlens Fjende."

„Dine Tanker vare dog engang hos hende," mente Sigrid.

„Tanker komme, og Tanker gaae, de ere som Bølgerne."

„Ja, jeg kan forstaae, at din Bestandighed er som Bølgerne," lo Sigrid. „Du er som Barnet, hver ny Bølge, der ruller ind mod Bredden, jubler det imøde, hver ny Kvinde, Du seer, jubler Du imøde."

„Der sagde Du en Usandhed," svarede Erling alvorlig.

Sigrid saae paa ham og sagde da: „Jeg tænker, at det er bedst, at Du viser mig Vejen til Jomfru Thora."

Sjette Kapitel.

Erik Jarl i Slesvig.

Omtrent et Aarstid efter de i det Foregaaende skildrede Begivenheder træffe vi Erik Jarl eller, som han nu ofte kaldtes, Kong Erik i den gamle Stad Slesvig. Han havde i det forløbne Aar havt mange Skuffelser, og med et mørkt Blik saae han Fremtiden imøde. Som vi vide, var han det forrige Foraar med en Hær draget over til Jylland og fra Snoghøj gaaet nordpaa, forberedt paa Kamp. Da var Bisp Thore fra Ribe kommen til ham og havde forsikkret ham om, at Kongen, saa langt fra at ville Krig, tvertimod agtede at holde sin Ed og at sende Magnus tilbage til Gothland, hvorfra han var kommen mod Faderens Villie.

Erik havde troet Bispens højtidelige Forsikkringer, han standsede sin Marche og lod Hæren lejre sig ved Jellinge. Her overfaldt Niels og Magnus den altfor trygge Jarl, Krigen var herved erklæret, og Erik flygtede med Resten af sin Hær tilbage til Sjælland. Nu samlede han Sjællænderne og Skaaningerne til Kongevalg, Tidens Knaphed tillod dem ikke at møde paa det gamle Issøre Thingsted, og i Ringsted blev Erik kaaret til Konge. Paa samme Tid lod han meddele de mærkelige Ting, der skete ved Knud Lavards Grav; thi han vilde have Almuen til at troe, at hans Broder var en Helgen, og Almuen troede det. Paa samme Tid

kom Ricco tilbage fra Kejseren med Brevskab og venlig Hilsen.

Kejserinde Richenza havde været meget utrøstelig over Hertug Knuds Drab, hun havde grædt i Riccos Nærværelse og opfordret sin Gemal til at tage Hævn og at hjælpe Erik Jarl. Kejserens Brev indeholdt Løfte om, at han med 6000 veludrustede Mand i August Maaned vilde komme til Dannevirke, hvor han ventede at møde Jarlen. Denne besluttede til den Tid at opbyde en Flaade og at sejle til Slien.

Da det rygtedes, at Jarlen havde sluttet Forbund med Kejseren, bleve de Store og Almuen meget utilfredse; thi fra Kejser Ottos Tid, for flere hundrede Aar siden, havde de Danske lært, at det ikke baadede Landet, naar den tydske Kejser blandede sig i dets indre Tvistigheder. Det var den eneste Anke man havde havt imod Hertug Knud, at han yndede tydske Sæder og saae ned paa de simplere danske. Det var nu forsildigt til, at Erik Jarl kunde trække sig tilbage fra Kejseren, og han haabede, at Almuen vilde forsone sig med Forbundet, naar den saae, at Lothar kun kom herind for at skaffe Retfærdigheden Fyldest og straffe Morderne; thi at Kejseren kunde have andre Hensigter, faldt ikke Jarlen ind. Han mente, at Alles Statskunst var saa jevn og ligefrem som hans egen, dog undtog han her Bispernes; thi Bisp Thores Hykleri og Forræderi havde foraarsaget, at han betragtede dem Alle som lidet værdige til Guds og

Kirkens Tjenere, men listige Rænkesmedde, der kun saae paa egen, verdslig Fordeel.

Magnus' Spejdere underrettede ham snart om, at Faren truede sydfra. Da det gjaldt om at møde en fremmed Modstander, vare Jyderne ikke sene med at følge det Opbud til Leding, som Kong Niels lod udgaae, de marcherede til Dannevirke, udbedrede Volden, og da Kejseren kom, fandt han en mægtig Hær for sig. Erik Jarl kom i de samme Dage til med sin Flaade og fik en Sammenkomst med Kejseren, der mente, at Toget vilde blive resultatløst. Da tilbød Erik ham, at færge Kejserens 6000 Mand over Slien, de kunde derefter letteligt falde Niels og Magnus i Ryggen, men Kejseren turde ikke indlade sig herpaa; thi hans tunge, pantserklædte Ryttere vilde han ikke betro til Fiskernes skrøbelige Færger. Forgjæves søgte Erik at overtale ham, Kejseren vilde blive, hvor han var. Jarlen skiltes meget misfornøjet fra ham og overvejede, om han ikke selv var i Stand til at slaae Niels og Magnus uden Kejserens Hjælp; nu fortrød han bittert, at han nogensinde havde paakaldt den; thi da vilde hans Flaade have været større end den var; saavel Peder Bodilsen som Skjalm Hvides Sønner havde nægtet at gaae med til Slesvig.

Kejseren pønsede efter Eriks Bortgang paa, hvorledes han med Ære kunde komme bort fra dette Felttog. Han sendte da Bud til Niels og Magnus, at han

ønskede at tale med dem, og gav dem i den Anledning frit Lejde til hans Lejr. De bleve Begge i høj Grad overraskede ved Kejserens Indbydelse, som de besluttede at modtage; thi de havde været meget urolige ved at see Kejserens pantserklædte Ryttere, som den jydske Hær ikke vilde kunne modstaae, hvis Dannevirke blev gjennembrudt. Det var jo indlysende, at Tydskland, med Hensyn til sine Krigeres Bevæbning, var kommet forud for Danmark, og det var dog ikke længer siden end Knud den Stores Dage, da Ingen i Krigskunst kunde maale sig med de Danske.

Den danske Konge og Gothernes Konge havde da et Møde med Lothar, det tydske Riges mægtige Kejser, der i Dannelse og Aandsoverlegenhed stod højt over den svage Kong Niels og dennes selvraadige Søn. Det faldt ham ikke vanskeligt at faae et Forlig sluttet paa følgende Vilkaar: Kejseren skulde strax gaae tilbage over Ejderen, love ikke at angribe Dannevirke og ikke at blande sig i Kampen mellem Kongerne og Erik Jarl. Kong Niels og Kong Magnus lovede som Bod for Knuds Drab at betale 4000 Mark. Ligeledes lovede Kejseren at forlehne Magnus med Kongedømmet over Vagrerne og Obotriterne. Magnus opnaaede her, hvad Erik havde ønsket.

Da Erik hørte om dette Forlig, raabte han: „Nu brister min Tro paa al Ærlighed!“ Og han begav sig ufortøvet til Kejseren og bebrejdede ham,

at han havde forraadt ham. „I vil," sagde han, „ikke finde Magnus troere mod Eder end han har været mod min Broder. Men nu skylder jeg Eder kun Utak, og en Ven finder I aldrig mere i mig eller i Danmark, hvis Konge jeg med Guds Hjælp engang haaber at blive." — „Du est ingen fornuftig Mand, Erik Jarl," sagde Kejseren. „Da var din Broder klogere end Du." — „Men I er den Klogeste," svarede Erik, „thi I har vundet 4000 Mark ved hans Mord."

Erik Jarl forlod Kejseren, han havde nu lært, at han kun havde sig selv at stole paa.

Han var ikke stærk nok til alene at holde sine Modstandere Stangen, derfor begav han sig ind i Byen Slesvig, hvis Borgere modtoge ham med Jubel; thi han var jo Broder til deres elskede Hertug Knud, der havde boet mellem dem og været øverste Forstander for St. Knuds Gildet, det vigtigste Gilde i Byen. De lovede at ville lade deres Liv for ham, Byen var jo godt befæstet, og Jyderne derudenfor skulde aldrig komme indenfor Voldene.

Byen Hedeby eller Slesvig var dengang Landets ældste og mærkeligste By.. Allerede i det niende Aarhundrede nævnes den i vor Historie. I de senere Aarhundreder vare mange Ulykker overgaaede Byen, den blev i Aaret 1051 plyndret og opbrændt af den norske Konge Harald Haarderaade, 1066 kom Venderne og ødelagde den, 1113 ødelagte Henrik Gotskalksen den og Aaret efter Friserne og Ditmarskerne. Paa Grund af sin heldige Beliggenhed

hævede Byen sig snart igjen, og Knud Lavard havde meget forbedret dens Befæstning. Byen omfattede dengang kun den nuværende Altstat. Den gamle Kongeborg, der var bygget af Knud den Store, laa i det endnu existerende Torvestræde og var ofte bleven plyndret, men aldrig helt ødelagt. Her havde Hertug Knud boet og her boede ogsaa Erik Jarl. En anden Borg, St. Jørgensborg, laa udenfor Befæstningen, ovre paa Maageøen, og den var i Kongernes Magt.

Vintren mellem 1131 og 1132 var meget streng, Slien frøs helt til, og Niels og Magnus benyttede sig deraf og angreb Byen baade fra Land- og Søsiden. Da sendte Erik Bud til Grev Adolph af Holsten og tilbød ham 100 Mark, hvis han vilde komme Byen til Hjælp med Nordalbingierne, men da Magnus erfoer dette, tilbød han ham ligesaa meget for at sidde stille. Adolph var nu i Tvivl om, hvad han skulde gjøre, sammenkaldte sin Adel og adspurgte den. Dens Svar lød paa, at man i Holsten havde megen Gavn af Slesvigs Kjøbmandshandel, og at det derfor var nyttigt at hjælpe Byen. Han sendte derfor Bud til Erik Jarl og til Slesvigs Borgere, at han vilde komme dem til Hjælp, hvorfor Glæden blev stor.

Greven samlede en stor Hær og drog mod Ejderen, hvor han vilde blive nogle Dage for at trække Forstærkninger til sig. Men hans Folk vare kamplystne og gridske efter Bytte, de forlangte at blive førte nordpaa, Greven føjede dem, men til sin store

Skade; thi neppe vare de Sidste komne over Ejderen, før Magnus angreb dem med Jyderne og tilføjede dem et forsmædeligt Nederlag. Magnus vendte nu tilbage til Slesvig og fortsatte Belejringen med stor Kraft. Det var ham dog umuligt at indtage Byen, saa kraftigt blev den forsvaret af Jarlen og Borgerne.

Det var en sildig Eftermiddag midt i Marts, Jarlen stod i et af Borgens Taarne og saae med Tilfredshed paa, hvorledes Foraarsstormen brød Isen paa Slien i Stykker, hvorved Byens Modstandskraft i høj Grad vilde forøges. „Kunde jeg blot," tænkte han, „komme som en Storm og bortvejre hver Hindring, der taarner sig op imod mig! Men hvem kan jeg stole paa uden de brave Borgere i denne By? Aldrig havde jeg tænkt før, at Smede og Skindere kunde kæmpe saa tappert, og at Kjøbmanden kunde bortkaste sin Alen og med Dygtighed føre Sværdet."

Han taug og lyttede til Stormens vilde og sælsomme Røster. Da kom der en Mand op i Taarnet til ham og sagde:

„Godaften, Herre Jarl, jeg er nys vendt tilbage fra Sjælland."

„Hvad Nyt bringer Du mig derfra, Othar?" spurgte Jarlen.

„Ikke det Værste. Jeg har været Eders Ærinde hos Peder Bodilsen, hos Skjalm Hvides Sønner og hos Andre, og de mene, at det har været til Eders

Held, at Forbundet mellem Kejseren og Eder blev brudt, men at det har været til Kongens Skade, at han og hans Søn ere blevne Kejserens Venner."

„Ville Sjællænderne komme mig til Hjælp?" spurgte Erik.

„Nej, thi de mene, at Danmarks Rige vindes ikke her. I er i Slesvig fast ved at blive ligesom en Muus i en Fælde; derfor maa I komme til Sjælland eller Skaane. Disse Landskaber ville da hjælpe Eder til at besejre Niels og Magnus."

„Hvad vilde Borgerne sige, hvis jeg forlod dem?" spurgte Erik. „Dog, jeg gjør det jo kun, for at kunne bringe dem Hjælp. Staaer jeg med en Hær i Jylland, vil Magnus blive nødt til at drage nordpaa."

Han udspurgte Othar nøjere og gik med ham ind i Hallen. Da sagde han:

„Ja, det er nødvendigt, at jeg rejser herfra. Mine Venner paa Sjælland have Ret. Du est jo en Jyde, Othar, derfor skal heller ikke Du blive her længe, men Du skal drage til Jylland og udspejde Stemningen. Du kan gjerne besøge Christiern Svendsen og spørge ham, om han endnu betænker sig paa at drage sit Sværd mod Den, som har myrdet Hertug Knud. — Det kunde Erling have gjort bedre end Du, men han var for dristig og blev i Vinter fangen paa Isen af Jyderne. Skulde Du høre Noget om, hvordan det gaaer min Hirdmand i Fangenskabet, og i hvilket Taarn man har

kastet ham, da underret mig herom. Imorgen skal jeg give Dig nærmere Besked."

Da Othar var borte, gik Jarlen tankefuld frem og tilbage i Hallen. Ja, det var rigtigt, han maatte bort, han maatte vise sig blandt sine Tilhængere, han maatte tale med dem, han maatte ved kraftig Tale ophidse dem mod Knuds Mordere. Sjællænderne og Skaaningerne havde hyldet ham som Konge, men Jyderne nægtede ham Kongenavn, til Jylland maatte han over, der skulde den afgjørende Kamp staae. Og var han, naar Alt kom til Alt, ikke den Mægtigste; thi Niels og Magnus turde ikke opsøge ham paa Sjælland, men han dem i Jylland?

Han havde aldrig før tænkt over, hvilken Kraft der kan ligge i et Folks Uvillie mod et andet Folk, nu vidste han det, han følte, at han var bleven stærk ved, at Forbundet med Kejseren var bristet, og at det vilde skaffe ham Venner paany. Ricco havde havt Ret, da han fraraadede dette Forbund, og var det ikke dette, som havde draget ham ned til Slien? Han var aldrig kommen der, hvis Kejseren ikke havde skrevet ham til, at han vilde møde med 6000 Mand.

„Stol paa Dig selv!" mumlede Jarlen. „Hver tænker kun paa sig selv. Jeg Daare, som troede paa, at fælles Forargelse kunde skabe Forbundsfæller."

Vermund traadte nu ind i Hallen, og Jarlen

drøftede med ham, hvilke Forholdsregler der vare at tage, inden de, naar Isen var helt borte fra Slien, forlode Slesvig.

Syvende Kapitel.

I Kampene ved Slesvig var Erling bleven fangen og let saaret. Han var ufortøvet bleven sendt nordpaa, og efterat have prøvet adskillige Fængsler endelig kommen paa Borgen ved Viborg Sø, hvor han, belæsset med Lænker, sad i et nyopført, grundmuret Taarn. Kamret var kun lille og højt oppe ved Loftet sad et Lyshul. Erling havde god Tid til at grunde over sin kranke Skjæbne og at bede inderligt til Gud og alle Helgene om, at de vilde give Erik Jarl Sejren. Han tænkte ofte paa Thora og spurgte sig selv, hvor vel hendes Frænder vare, og om de endelig havde bestemt sig til at tage Jarlens Parti. Paa sin Rejse op igjennem Jylland var han ofte bleven forhaanet og havde hørt truende Yttringer mod Sjællænderne og Skaaningerne, hvilket lod ham formode, at der begyndte at opvoxe et Had mellem Øst- og Vest-Danmarks Beboere. Dette bedrøvede ham meget; thi det kunde føre til lange Kampe og Landets

Deling, hvilket det da ogsaa siden for en Tid gjorde.

Hans Saar var forlængst lægt, og han brændte af Begjærlighed efter igjen at komme ud at kæmpe ved Jarlens Side. Hvor var han nu? Sejr havde han ikke vundet; thi ellers vare for længe siden Fængslets Døre blevne aabnede for hans Hirdmand. Foraaret var kommet, Svalerne byggede Reder ude paa Muren og kviddrede engang imellem i Lyshullet.

Da blev en Dag Fængslets Dør aabnet, Erling traadte et Skridt tilbage af Forundring, Irene stod for ham.

„Du maa være forbauset over at see mig," sagde hun. „Dronningen boer her paa Borgen; thi Klejstrupgaard er for lille til hendes Hofholdning. Først igaar erfoer jeg, at Du længe havde siddet her som Fange. Jeg talte til Dronningen og sagde hende, hvem Du var, og at jeg havde kjendt Dig i fredeligere Tider. Paa min Forbøn tillod hun, at dit Fængsel skulde blive opladt, dersom Du forlader Erik Jarl og tager Tjeneste hos Kong Magnus."

„Det maa staae ilde til med Magnus, naar han griber til saadanne Midler for at vinde Tilhængere," mente Erling.

„Du er fejl underrettet," raabte Irene ivrig. „Jarlen flygtede fra Slesvig, som er i Kongernes Magt. Og nu er Magnus dragen med en Flaade til Sjælland for at kæmpe med Jarlen, og Kong

Niels er dragen med en Hær mod Christiern Svendsen."

„Svend Trundsens Sønner have altsaa sluttet sig til Jarlen?" spurgte Erik glad.

„De ville blive slagne Alle tilhobe," udbrød Irene fortrydelig. „Du maa svare mig paa mit Spørgsmaal. Vil Du modtage Dronningens Tilbud."

„Irene, en dansk Mands første Dyd er Troskab mod den Herre, han tjener."

„Jeg mener, at hans første Dyd er Troskab mod Kongen."

„Du kan have Ret. Erik Jarl er hyldet til Konge af Sjællænderne, og jeg er en Sjællænder. Han er baade min Konge og min Husbond, hvem eg skylder Alt, hvad jeg kan udrette med mit Sværd. Jeg har intet Sværd for Øjeblikket, men jeg faaer vel et, naar jeg kommer ud af dette Fængsel."

„Jeg har seet mangen en Mand offre Troskaben for egen Fordeel," mente Irene.

„Desværre er der saadanne Niddinger til," sagde Erling, „og en saadan er Kong Magnus, der svigtede det trofaste Venskab, Knud bar til ham, og skændigt myrdede ham."

„Jeg har hørt Meget, der taler til Magnus' Undskyldning," svarede Irene, „her betragte de Fleste hans Daad for at være god."

„Skulde man ikke det her i hans egen Gaard?" spurgte Erling. „Engang, naar Kong Erik har

sejret, vil Du blive bedre oplyst Irene, da vil Du tænke om Sagen som dengang jeg i din Faders Gaard fortalte Dig om det gruelige Mord."

„Du har endnu ikke svaret mig paa mit Spørgsmaal."

„Du maa have forstaaet, at jeg aldrig vil tjene Kong Magnus."

„Erling, saa kommer Du ikke ud af dette Fængsel."

„Det gjør jeg vel, naar min Konge sejrer."

„Du taler taabeligt."

„Den gode Sag vil altid sejre tilsidst."

„Erling, jeg vil sige Dig, at det gjør mig ondt, at see Dig her i dette mørke og snevre Fængsel. Her er endnu Vinter, men der er grønne Skove og Fuglekvidder udenfor. Forlad Jarlen, følg mig ud i den skjønne, lyse Verden."

„Fristerinde! Troer Du, at en Mand kan være lykkelig, naar han svigter sin Herre og Konge?"

„Erling, der var engang, at Du hviskede mig kjælne Ord i Øret, der var engang —"

„Ja, det var dengang," svarede Erling noget bittert.

„Hvad skal det sige?" spurgte Irene. „Har Du ikke ment Noget dermed?"

„Jeg mener altid, hvad jeg siger. Vi vare som to Bølger i en stille Vig af Isefjorden. Vare vi blevne der, vilde vi maaskee være blevne forenede, men see, Stormen kom og drev os ud af Vigen og

førte os hver til sin Side, og nu ligger der et Hav, et Hav af Blod imellem os."

„Men Stormen kan dog føre Bølgerne tilbage til den stille Vig."

„Før løber Bækken op mod sin Kilde."

„Erling, Du taler besynderligt, Du taler ikke som dengang paa Arnakke. Og jeg, som kom hertil i en god Hensigt for at redde Dig, jeg faaer kun Skam til Tak."

„Det gjør Du ikke, Irene, jeg skal aldrig glemme din gode Hensigt. Jeg har rent glemt at spørge Dig, hvor lider din Fader?"

„Han er i Polen i et Ærinde for Kong Magnus," svarede Irene, „men hvad vedkommer det Sagen mellem os To?"

„Jeg vidste ikke, at vi To havde en Sag med hinanden."

„Erling, her er en ung, smuk og rig Syde, som bejler til min Haand. Jeg har ingen Opmuntring givet ham, skjøndt Dronningens Jomfruer sige, at det er urigtigt af mig.

„Jeg siger det Samme."

Da lynede Irenes Øjne, hun rakte den ene Arm truende i Vejret og raabte:

„Og det siger Du?"

„Hvorfor kan det bringe Dig i Vrede?"

„Fordi .... fordi jeg havde tænkt .... Erling, Du est en Nidding!"

„Nu begynder jeg at forstaae din Vrede," sagde Erling sagtmodig, „Du har ment, at jeg trods

din Stormodighed og dine Luner dog vilde vedblive at holde af Jomfruen fra Myklegaard. Ja, en Tidlang var det saaledes, skjøndt jeg sagde mig selv, at din Fader aldrig vilde tillade min Bejlen, naar jeg ikke var rig som han."

„Min Fader," raabte Irene, „min Fader kan ikke modstaae mine Bønner."

„Det kan han, naar jeg er en af Kong Eriks Hirdmænd."

„Men Du skal ikke vedblive at være en af Kong Eriks Hirdmænd, kom, forlad dette Fængsel, og naar min Fader kommer tilbage, maa Du bejle hos ham om min Haand."

„Saaledes mener Du idag, Irene, men jeg kjender dit flygtige Sind."

„Hvad siger Du! Viser Alt, hvad jeg har sagt og gjort, ikke Trofasthed imod Dig?"

„Lad det komme til en Forklaring mellem os. Du kunde have bundet mig for evigt til Dig, men din Opførsel var ikke saaledes, at det skete. Jeg har nu trolovet mig med en Anden."

Irene foer tilbage som truffen af et Lyn. Hendes Ansigt fortrak sig, hun ligesom bøjede sig sammen i Raseri, men hurtigt fattede hun sig og tilkastede Erling et Blik, der viste ham, at han i hende havde faaet en uforsonlig Fjende, og hun forlod hurtigt Fængslet.

Denne Samtale gav Erling meget at tænke paa; han glædede sig over, at han forlængst havde betvunget sin Kjærlighed til Irene; thi en Hustru

med hendes iltre og hadefulde Sind vilde ikke være god for en Mand at eje. Thoras Skikkelse stod for hans indre Øje renere og lysere end nogensinde.

Dengang Mørket begyndte at falde paa, kom Slutteren op i Taarnet til ham og meddelte, at han havde faaet Befaling til at sætte Erling ned i Borgens dybeste Kjælder. „En ussel Hævn af en forsmaaet Kvinde," mumlede Erling og fulgte Slutteren.

Han blev sat ind i et snevert Hul, hvor alt Lys manglede, hvor Gulvet var fugtigt, og hvor Rotter og Tudser løbe ham over Fødderne. Da han var bleven alene, blev hans Sind fyldt af Harme over en slig Behandling, og han udstødte Trusler mod Irene. „Den Tid kommer vel, da hun vil angre Alt dette," sagde han. „Og hende har jeg engang elsket, hende har jeg tænkt paa at vinde! Guds hellige Moder være lovet, at jeg fandt Thora paa min Vej."

Irene havde Intet erfaret om, med hvem Erling var bleven trolovet. Hendes Vrede havde afbrudt al videre Forklaring. Erling vilde heller aldrig have sagt hende det; thi Thoras Fader var Domprovst i Viborg, og hvad kunde hun ikke forebringe ham? Provst Svend kunde maaskee selv være bleven udsat for Forfølgelse; thi hans Brødre vare jo nu paa Eriks Parti.

Erling havde faaet Adskilligt at vide, som oplivede hans Haab. Erik Jarl var ikke ledig, han

var i fuld Kamp med Niels og Magnus. Erling kunde skjønne, at Afgjørelsen maatte komme en af de første Dage, han haabede paa Eriks Sejer og sin Befrielse, men hvis det Modsatte skete? Da vilde han blive længe i dette afskyelige Fængsel, han gjøs. Her kunde han ikke skjelne Nat fra Dag, her levede han i en bestandig Nat. Ensomheden afbrødes kun ved, at Slutteren to Gange i Døgnet rakte ham den usle Fangekost.

Saavidt Erling kunde udregne, havde han været to Døgn i sit underjordiske Fængsel, da der hørtes stor Støj udenfor Døren, som med et Hvin hurtigt aabnede sig paa sine Hængsler.

„Ingen Djævel kan see, om Nogen er herinde," raabte en Stemme. „Er Du her, Erling, Hirdmand hos Kong Erik, da kom herud."

„Jeg er her," svarede Erling, „men hvad betyder dette?"

„Det betyder, at Kong Eriks Mænd have sprængt dit Fængsel."

„Hil Kong Erik!" raabte Erling, der ved at stige op af Trappen til Lyset saae, at hans Redningsmand var Othar, med hvem han ofte ved Slesvig havde kæmpet Side om Side.

Othar førte ham op i en stor Hal, hvor en Mængde Stridsmænd sade og gjorde sig til Gode med Mad og Drikke.

„Spiis nu," sagde Othar, „Du kan trænge dertil, saa skal jeg besvare Dig alle de Spørgsmaal, Du gjør mig."

Erling aandede dybt, han følte nu ret Frihedens Værd, og han sagde til Othar:

„Jeg har lært, at man hellere maa foretrække Døden for Fangenskabet.“

Erling erfoer nu, at Erik Jarl, eller som han nu kaldtes af Alle, Kong Erik havde ligget med en stor Flaade under Sejerø. Da havde han ved sine Spejdere faaet at vide, at Magnus var dragen ud fra Aarhuus med den jydske Flaade, der sejlede i stor Uorden; thi den mente ikke, at Fjenden var i Farvandet. Erik havde da sat sig i en Baad, var sejlet fra det ene Skib til det andet og havde opmuntret Alle til at angribe tappert, især havde han formanet sin Broder Harald og Bisp Peder af Roeskilde, hvilke To han ikke ret havde Lid til. Magnus havde hidtil antaget Eriks Flaade for at være sin Faders, da han blev Fejltagelsen vaer, lod han blæse i Lurene. Han var nu helt omringet af Erik, og en heftig Kamp begyndte. Da Jyderne saae, at Slaget maatte tabes, gjorde de Alt for at redde deres Anfører, og han undkom paa en lille Jagt. De vedbleve derefter at kæmpe til sidste Mand, og deres fleste Skibe bleve tagne. Da Sejerherrerne bagefter fordelte Byttet imellem sig, fandt de en Mand, der af Frygt havde gjemt sig i et Skibssejl, de kvalte ham; thi de ansaae en saa fejg Mand for uværdig til at leve. Derefter var Kong Erik med sin Flaade sejlet ind i Limfjorden og ned i Fiskebæk Fjord, for at komme i Forbindelse med Christiern Svendsen, der med en

Hær var gaaet nordpaa fra Jyllands sydvestlige Egne og skulde angribe Byen fra Vest.

Under Aage Svendsens Anførsel havde Kongen sendt et større Strejfkorps mod Viborg for at faae Noget at vide om Christierns Hær. Da dette Korps nærmede sig Byen, var det blevet heftigt angrebet af en Rytterskare, anført af Bisp Eskil. Under Kampen havde Othar dræbt Bispen, og Viborg Bispestol var saaledes bleven ledig.

„Traf I Ingen paa Borgen her?" spurgte Erling.

„Dronningen og hendes Jomfruer vare flygtede," svarede Othar. „En Frue var dog bleven tilbage, og hun fortalte mig, at Du sad i Borgens dybeste Kjælder, fordi Du havde fornærmet en af Dronningens Jomfruer."

„Det er usandt, jeg har ikke fornærmet nogen Jomfru," sagde Erling forbittret.

„Saaledes var det blevet Fruen fortalt," sagde Othar, „hende kan Du takke for, at Du nu sidder her."

„Lad mig vide denne Frues Navn, at jeg kan takke hende."

„Hun er her ikke mere, og ej ønsker jeg, at Du nu udfritter mig om hendes Navn."

Erling taug og tog dygtigt for sig af Mad og Drikke. Othar var bleven alvorlig; thi Fruen han havde talt med, var Ingerid, de havde for bestandigt taget Afsked med hinanden. Hun havde grædt og fortalt, at hun havde faaet stor Sam-

vittighedsnag over sin Ungdoms Letsindighed, og at der i en Drøm var blevet hende aabenbaret, at hun, ved at angre og give rige Gaver til Kirken, vilde kunde faae Tilgivelse, men i samme Drøm var der blevet spaaet Othar en nær og forsmædelig Død.

Da traadte Aage Svendsen ind i Hallen og sagde:

„Tilhest! Her er intet blivende Sted for os idag; thi Kong Niels har ved Rønbjerg sejret over Christiern og taget ham tilfange."

„Hvor faaer jeg en Hest nu?" spurgte Erling.

„Du skal faae Bispens," sagde Othar. „Den staaer endnu opsadlet og blodbestængt nede i Borggaarden."

Snart vare Alle i Sadlen og rede skyndsomst nordpaa. Aage Svendsen saaes i Spidsen, mørk i Hu. Erling sporede Bispens prægtige Ganger, red op paa Siden af Aage og sagde:

„Jeg har sluttet mig til din Skare. Kjender Du mig igjen?"

Aage saae paa ham og spurgte:

„Er Du ikke den Mand, som ifjor bragte os Hilsen og Brev fra Kong Erik, og som siden ledsagede Thora til Sjælland?"

„Jo, jeg er Erling."

„Erling, rigtigt, det er dit Navn. Hvor Du er bleven bleg? Hvor er Du kommen fra, siden Du saa uformodet er stødt til min Skare?"

Erling besvarede hurtigt alle disse Spørgs-

maal, og spurgte nu selv om, hvad der var hændet Christiern Svendsen.

„Jeg veed kun," svarede Aage, „at han er bleven slaaet idag ved Rønbjerg og tagen til Fange, og det kommer os helt ubelejligt; thi nu maae vi tiltræde et Tilbagetog; Kong Eriks Hær er ikke stærk nok til at maale sig med Kong Nielses."

„Var det dog ikke et Forsøg værd?" spurgte Erling.

„Jeg vilde da selv raade dertil. Vi maae skyndsomst see at faae Hæren samlet og indskibet paa Flaaden."

Her var ikke Tiden og Stedet til at spørge om Nyt fra Domprovst Svend og hans Datter; de rede saa stærkt som de kunde og mødte snart Fodfolk, der hørte til Kong Eriks Hær. De bøde dem gjøre Holdt og spurgte efter Kongen, Svaret lød, at han med en Deel af Hæren havde begivet sig østpaa, for at møde Kong Magnus, hvem, Rygtet sagde, var undervejs fra Randers til Viborg for at støde til Kong Niels med Resterne af sin Hær.

Kort efter at Mørket var faldet paa, stødte Aage og hans Skare paa Kongen, der opholdt sig paa en Gaard i Kvorning. Kongen blev meget forundret ved at see Aage, hvem han troede at være i Viborg.

„Hvad vil Du her?" spurgte han. „Hvad er tilstødt Dig?"

Aage fortalte Kongen om Christierns Nederlag, og at Kong Niels med sin Hær nu var paa Marche mod Kong Erik.

„Gud vil prøve os," sagde Erik, „flygte ville vi ikke, vi ville kæmpe med Overmagten, men der maa sørges for, at Tilbagetoget til vore Skibe er sikkret."

„Let vil det ikke blive, Herre Konge, hvis vore Fjender ere kløgtige. Bedre vilde det være, om vi strax, saa godt det i Nattens Mørke lader sig gjøre, tiltraadte Tilbagetoget."

Dette nægtede Kongen, han vilde ikke opgive Haabet om en Sejr, i alt Fald over Kong Magnus, inden Kong Niels kunde komme ham til Hjælp.

Aage var ikke ganske enig med Kongen om den tagne Beslutning, men Erik forhindrede yderligere Samtale om den Sag, ved at vende sig mod Erling og sige:

„Du her Erling! Hvorledes est Du kommen hid? Fortæl mig herom."

Da Erling havde fortalt om sit Fangenskab, spurgte Kongen:

„Ikke sandt, Du est enig med mig om, at vi ikke bør trække os tilbage uden at kæmpe?"

„Herre, I har bedre end jeg en Mening herom," mente han, „jeg har jo været en Fange, mens mange store Ting ere skete."

„Vel talt," sagde Kongen. „Du bliver her i

min Nærhed, og sørg for, at Du faaer udhvilet; thi imorgen forestaaer en haard Kamp."

Erling besluttede at følge Kongens Raad. Han forlod Kongen og gik for at opsøge sig et Sted, hvor han kunde sove uforstyrret, gjerne vilde han have talt med Vermund, men fik at vide, at han stod med en Skare Ryttere ved Drum.

Neppe var den straalende Junidag begyndt at grye, før Erling atter var oppe og begav sig til den Gaard, hvor Kongen boede. Da hørte han nogle Ryttere hurtigt komme ridende, han vendte sig om og saae, at Vermund anførte dem. I Skyndingen lagde Vermund ikke Mærke til Erling, men fortsatte Ridtet lige til Gaarden, hvor Kongen boede, han overbragte ham den Efterretning, at Kong Nielses Hær marcherede paa den anden Side af Thiele Langsø, og at det aabenbart var hans Hensigt at afskjære Kong Erik Vejen til Skibene. Nu gjaldede Lurene i Eriks Hær og et skyndsomt Tilbagetog fandt Sted uden om Thiele Langsø, Hæren kastedes ud i Kjæret ved Onsild Vadested, over Broen kunde kun Mand for Mand komme.

Herom fortæller Aage Svendsen.

„Erik var selv nærved at blive gjort til Fange, havde ikke Bjørn, af sin navnkundige Tapperhed kaldet Jernside, tilligemed min Fader Aage — havde de ikke gjort, hvad de gjorde. Begge disse

to Mænd stillede sig nemlig midt paa Broen, hvor de rejste en kraftig Modstand, og stode der saa ubevægelige som Støtter, skjøndt det regnede med Kastespyd ned over dem. De sloge saa rask fra sig paa de stormende Fjender og forsvarede saa djervt Overgangen over Broen, at tilsidst de Dræbtes Lig kom til at danne en ny Bro, hvorpaa man tørskoet kunde komme over til begge Sider. Heller ikke vege de af Pletten trods deres mange Saar, før Kongen havde faaet Tid til at redde sig ombord. Flux ilede de efter ham og fulgte med ham over til Skaane."

Erling havde under den ulige Kamp kæmpet tappert ved Kongens Side og fulgte ham ombord paa det Skib, der førte dem fra Jyllands ugjæstfri Kyst.

Men Othar var under Slaget ikke saa heldig. Henrik Skatelar gjenkjendte ham og angreb ham i Spidsen for sin Skare med al Kraft. Tilsidst blev Othar omringet og tagen tilfange. Et djævelsk Smil foer over Henrik Jarls Ansigt, og han sagde: „Nu skal Du ikke undgaae din Straf."

Efter Slaget førte Henrik sin Fange med sig til Klejstrup, hvortil Ingerid var kommen fra Viborg. Han bød hende ledsage sig, og hun maatte følge ham. Paa den nærliggende By Hornums Mark havde Henrik ladet grave en dyb Grav, i den blev Othar kastet og levende be-

gravet for Ingerids Øjne. Othar sagde kun disse Ord:

„Ingerid, bed for min Sjæl."

Og Ingerid græd, foldede Hænderne og bad.

Endnu viser man paa Hornum Mark den Høj, som blev opkastet over Othar.

Tredie Bog.

Afgjørelsen.

Første Kapitel.

Kong Erik i Lund.

Den gamle Bispestad Lunds Navn naaer op i den graa Oldtid, den nævnes i de gamle Sagaer, Eigil Skallagrimsson og hans Broder Thorolf angrebe Staden, erobrede den og gjorde et stort Bytte efter en heftig Kamp. Under Harald Blaatand skildredes Lund som en stor og befæstet By, Befæstningen bestod af Grave og Palisader. Det var dog først, da Nordens Erkebisp kom til at residere i Lund, at denne By i Middelalderen vandt et Navn fremfor alle andre Byer. Det var i Aaret 1104, at Svend Trundsens Søn Bisp Asker eller

Adzer fik Pallium ved Pavens Legat Kardinal Alberic.

Det var Pave Paschalis den Anden, som befriede den danske Kirke fra at staae under den Bremiske eller den Hamborgske Kirkes Aag. Dersom Erkebisp Asker alvorligt havde villet, kunde han kort efter sit Valg have forhindret, at Niels var bleven Konge; thi Asker havde under Erik Ejegods Fraværelse været Rigsforstander og Formynder for Knud Eriksen, som var yndet af Mange; han gjorde dog Intet for at fremme Knuds Valg og vandt derved Kongens Gunst. Asker havde hidtil røgtet sit Embede med stor Mildhed og lempeligt søgt at faae Norge og Sverrigs Gejstlighed til at hylde sig som Nordens Primas; saalænge Paschalis den Anden levede og Danmarks indre Forhold vare rolige, havde Erkebispestolen havt god Fremgang, men senere var det blevet anderledes.

Efter Pave Paschalis Død var Erkebisp Adalbero i Hamborg bleven indviet af Pave Calixtus den Anden til Metropolitan for Nordens tre Riger, og man lod som man forglemte, at Asker i Lund allerede var disse Rigers Metropolitan. Adalberos Udnævnelse blev gunstigt modtaget af Kejseren, der meget ønskede, at de tre nordiske Riger ikke fik deres egen Erkebisp, men kom til at staae under en tydsk Erkebispestol. Det begyndte at see sort ud for Erkebisp Asker; han blev kaldt til Rom for at forsvare sig imod, at han saae igjennem Fingre med, at de Gejstlige giftede sig, men han

kom ikke. Aaret efter døde Pave Calixtus, og hans Efterfølger Honorius tog sig ikke af den bremiske Erkebisps Klager, tvertimod imødekom han meget venligt et Ønske af Kong Niels om at sende en Legat til Danmark for at tilsee den danske Kirke.

Pave Honorius Død den 14. Februar 1130 formørkede atter Udsigterne for den danske Erkebispestol. Vel havde Innocentius den Anden faaet en Modpave i Anaklet, men Innocentius anerkjendtes dog som Pave af den største Deel af Kristenheden og havde Kejser Lothar til Ven. Dette Venskab foranledigede, at Paven begunstigede Erkebisp Adalberos Fordringer, og de bleve saa meget desto farligere som Kong Niels og Kong Magnus vare Kejserens Venner.

Erkebisp Asker var en høj og noget sværlemmet Prælat med kraftige, men godmodige Ansigtstræk. Han var meget elsket af sine Kanniker i Lund og af Enhver, der kom i personlig Berøring med ham. Han var bekjendt for, at det varede længe, inden han i vigtige Sager tog nogen afgjørende Beslutning, derfor kunde det undertiden hænde, at Begivenhederne løbe fra ham, men senere viste det sig dog, at denne Særegenhed, at han vilde betænke sig paa en Ting, kunde blive til hans Fordeel i Kampen mod Pavestolen, paa hvis Breve han aldrig svarede, saalidt som han efterkom Befalingen til at møde i Rom.

I Kampen mellem Niels og Magnus paa den

ene Side og Erik paa den anden havde Asker hidtil holdt sig neutral, men efterhaanden vare hans Interesser blevne dragne over til Erik. Denne havde jo brudt med den hamborgske Erkebisps Ven, den tydske Kejser, medens Niels og Magnus havde foretaget den modsatte Svingning, Askers mægtige Slægt med Undtagelse af Domprovst Svend fægtede aabenlyst paa Eriks Side, og Kong Niels var langt borte, men Kong Erik opholdt sig nu i Lund.

En smuk Sommereftermiddag vandrede Kongen og Erkebispen i Bispegaardens smukke Abildgaard. Kong Erik saae noget misfornøjet ud og sagde:

„Eders Hellighed maa dog kunne forstaae, at I ikke saaledes vedblivende kan bære Kappen paa begge Skuldre."

„Jeg haaber, den Tid vil komme," svarede Erkebispen, „da jeg aabenlyst tør slutte mig til Eders Sag. Nu kan jeg ikke gjøre det."

„Hvis Kong Niels føjer Paven, Kejseren og Erkebispen af Hamborg, og I paany kun bliver Bisp Asker, vil derved ikke alene I, men ogsaa Nordens Kirker tabe. De ville blive Hamborgs Vasaller.

„Kong Erik," svarede Erkebispen, „min Stilling er vanskelig, derfor maa jeg gaae forsigtigt frem. Jeg har ingen Støtte i de danske Bisper, de mene at kunne være mere selvraadige ved at staae under en fremmed og mere fjernt boende Erkebisp end under mig, som kjender deres Fejl og bedre

kan kontrollere dem. Alle Bisper ere paa Kong Nielses Parti."

„Jeg har faaet det at føle, Bisp Thoro forraadte mig ifjor i Jylland. Eders Hellighed, lad mig faae Magten i dette Land, og jeg skal slaae Eder alle Bisper ihjel."

„Krist bevar Eder derfor!" sagde Asker og korsede sig.

„Det synes mig," sagde Kongen, „at I er bange for Eders Bisper."

„Jeg vil indrømme, at det er jeg paa en Maade; thi det er farligt, at have Paven til Modstander, og Faren bliver dobbelt stor, naar ogsaa Bisperne svigte mig."

„Ret betænkt," sagde Kongen, „er Eders Stilling værre end min, men ved Guds Hjælp haaber jeg, at saavel den danske Kirke som det danske Kongedømme skal kunne bevare deres Selvstændighed. Men Eders Hellighed, Selvstændigheden kan kun tilkæmpes ved mit Sværd."

„I har hidtil ikke havt stor Held med Eder."

„Siig ikke det. Er jeg ikke saa mægtig, at Kong Niels ikke har vovet at angribe Skaane eller Sjælland."

„I blev slagen i Jylland og Christiern tagen til Fange. Havde I blot Begge ventet med at angribe!"

„Eders Hellighed, Den, som venter, vil Nederlaget være vis. Rask fremad og Sejren følger os,

— Har I ellers hørt Noget fra Eders Broder i Viborg?"

„Svend har skrevet mig til, at Kanikerne have valgt ham til Bisp."

„Vil Kong Niels bekræfte Valget?"

„Svend skriver endvidere, at Kongen har lovet det. Seer I, Kong Erik, stod jeg aabenlyst paa Eders Side, vilde min Broder ikke blive Bisp i Viborg. Nu bliver der dog een Bisp i Danmark, der ikke med de Andre vil hylde Adalbero."

„Mon Kong Niels vilde bekræfte Valget, dersom han vidste, at Eders Broders Datter er en af min Hustrus Jomfruer?"

„Jeg gav højst ugjerne mit Samtykke til, at Thora kom i Dronningens Gaard," sagde Erkebispen, „men hun vilde selv, hun tryglede og bad mig derom."

„Hun er en ædel Pige," svarede Kongen. „Hun skal ikke komme til at fortryde, at hun tjener Dronningen. Hun har nyligt havt den Glæde at kunne hilse paa Eders Broder Aage. — Nu, men jeg har jo rent glemt at takke Eder for de Fremskridt, som min lille Svend gjør i boglig Lærdom."

„Eders Søn arter vel. Nu er han ikke mere hos mig, men hos Dronningen."

„Den Lærer, I har givet ham, skal han beholde. — Jeg seer, at Solen synker i Vest, jeg vil derfor afbryde denne Sammenkomst, men det har jeg erfaret, at Lunds Erkebispestol ikke kan reddes

for Norden, dersom Kong Niels længe vedbliver at være dette Lands Konge, og derfor vil I gjøre klogt i at støtte mig og min Sag; thi da støtter I den danske Kirkes Sag."

I al Venskabelighed toge Konge og Erkebisp Afsked med hinanden, og Kongen begav sig til sin Kongsgaard. Vi have erfaret, at han var bleven gift, hvilket var gaaet saaledes til. Kort efter at Erik var kommen fra Slesvig, havde Sendemænd fra den norske Kong Magnus mødt ham i Skaane og anholdt om Kristinas Haand til Magnus, Kristina var Knud Lavards ældste Datter. Kong Erik havde med Glæde givet sit Samtykke dertil og benyttet Lejligheden til selv at bejle til Sigurd Jordsalafars Enke Malmfred, hun var en Søster til Knud Lavards Enke Ingeborg. Ved saaledes at besvogre sig med det norske Kongehuus, haabede Erik i det at finde en Støtte mod Niels og Magnus.

Da Kongen den Aften traadte ind i Fruerstuen, hørte han, at Dronningen og hendes Jomfruer loe lystigt. Malmfred var mellem de tredive og fyrgetyve Aar gammel og kunde endnu kaldes smuk, hun havde et lyst Sind og opmuntrede ofte Kongen, naar han var i ondt Lune. Det var derfor ikke Kongen paafaldende at høre lystig Latter i Fruerstuen, han spurgte om Aarsagen dertil og erfoer nu til sin Overraskelse, at der var kommet Mænd til Lund, som havde medbragt den paalidelige Efterretning, at Kong Niels havde giftet sig.

„Det lyder jo som et Ammestue-Eventyr," sagde Kongen, „i mange Aar havde salig Dronning Margrethe Magten over den villieløse Konge, og nu skulde han have følt Lyst til at smede sig i nye Lænker."

„Kjærlighed!" lo Dronningen.

„Med hvem har han da giftet sig?"

„Med Ulfhild Hakonsdatter fra Norge, en af den afdøde Dronnings Jomfruer," svarede Dronningen.

„Jeg har hørt hende omtale," sagde Kongen, „hun skal være meget smuk. Hun gjengjælder vel neppe den Gamles Kjærlighed."

„Neppe," lo Dronningen, „man fortæller, at hun kalder ham Farfar."

Nu loe alle Jomfruerne og Kongen med.

Thora var den af Dronningens Jomfruer, som lo højest. Hun havde længe været i stor Bekymring for Erlings Skyld og i Smug grædt mangen Taare, nu var han kommen tilbage, og hun havde erfaret, at Kongen meget yndede denne Hirdmand. Hun havde ikke skjult for Erkebispen, at hun paa egen Haand havde trolovet sig med en fager, ung Hirdmand, Farbroderen var bleven en Deel betænkelig derved og havde rent ud afslaaet at blande sig i den Sag. Da nu Thoras anden Farbroder Aage var kommen til Lund, havde hun ogsaa forebragt ham Sagen. Aage havde fundet, at hendes Valg ikke var af de daarligste, og da han hørte, at Domprovsten paa en Maade forud

havde billiget denne Forbindelse, opsøgte han Erling, og de To havde en Samtale, efter hvilken Aage betragtede den unge Hirdmand som hørende til sin Slægt. Vel kunde Trolovelsen paa Grund af de ugunstige Tider ikke strax blive fejret, men Kongen var bleven underrettet om Sagen, og der var Vidner nok paa, at de To havde lovet hinanden at følges ad gjennem Livet som Mand og Hustru. Erlings Anseelse steg ved denne Forbindelse med den Trundsenske Slægt.

Han havde ved sit første Møde med Thora fortalt hende om Sammenstødet med Irene, og om hvorledes det var gaaet til, at hun mente at have den Magt over ham, at hun kunde forlokke ham til Frafald fra Kong Eriks Sag. Thora var bleven yderst forbittret paa Væringens Datter og havde endt med at sige:

„Ikke sandt, Erling, det var et Held, at vi To kom til at rejse sammen fra Dussit til Skaane?"

Det var en lykkelig Sommertid for Erling og Thora.

Det lod til, at ingen større Kampe mellem Kongerne skulde finde Sted i dette Aar. De følte sig lige stærke, og derfor søgte Enhver af dem at styrke sig ved Forbund med andre Magter. Kong Magnus havde havt det Uheld, at hans lange Fraværelse fra Sverrig havde ladet en længe ulmende Misfornøjelse med ham bryde ud i lys Lue. Sverker

var bleven kaaret til Svearnes og Øst-Gothernes Konge, og Vest-Gotherne vare ikke til at stole paa.

Kong Sverker havde den Juul, da Knud Lavard blev myrdet, været Gotherkongens Gjæst i Roeskilde, hvor han havde forelsket sig i Ulfhild. Med Harme erfoer han, at hun nu havde giftet sig med Kong Niels. Kristendommen havde endnu ikke vundet stor Indgang mellem Sverkers Undersaatter, selv var han Kristen, men den gamle Vikingenatur var ikke bleven besejret. Han havde derfor svoret, at han vilde bortføre Kong Nielses Dronning og gjøre hende til sin, han saae ikke noget Ondt i Sligt, det var jo som en Vikingefærd, hvor det vundne Bytte hørte Sejrherren til.

En Dag i August red en Skare Ryttere ind i Kongsgaarden; Anføreren forlangte at stedes for Kong Erik, af deres Maal kjendte man, at de vare Øst-Gother. Kongen havde Intet imod at tale med Anføreren, skjøndt han ikke havde villet sige sit Navn, og han fortes ind i Hallen. Den Fremmede hilste paa Erik som Ligemand, Kongen studsede og saae paa samme Tid, at han stod overfor en ualmindeligt smuk og kraftig Heltestikkelse.

„Du ligner Noget din Broder Knud," sagde den Fremmede, „men hans Aasyn var mildere end dit."

„Har Du kjendt Knud?"

„Vi bleve Venner hin Juul i Roeskilde, der blev hans sidste. Men jeg kan mærke, at Du ikke veed, hvem jeg er, saa viid da, at jeg er Sverker,

Svearnes og Øst-Gothernes Konge, og snart skal jeg ved St. Olaf blive Vest-Gothernes."

„Du ligger altsaa ligesom jeg i Krig med Magnus."

„Ja, jeg hader ham ligesaa meget som Du, og jeg ønsker ikke, at han som Danmarks Konge skal blive min Nabo. Vi To, Kong Erik, ville derimod kunne slutte Fred og Venskab med hinanden. Men det er ikke alene for den Sags Skyld, at jeg gjæster Dig her i Lund, jeg har et Mellemværende at afgjøre med Kong Niels, og jeg haaber paa din Hjælp."

„Vil Du have, at jeg skal opbyde Leding?"

„Mit Mellemværende med Kongen afgjøres ikke paa den Maade, viid, at jeg den Juul, jeg var Gjæst i Roeskilde, vandt Jomfru Ulfhilds Kjærlighed, jeg lovede at komme og hjemføre hende, naar Tiden blev belejlig dertil, og nu have hendes norske Frænder tvunget hende til at ægte den gamle Konge."

„Vil Du drage over og slaae Kongen ihjel?"

„Jeg er ikke en Nidding som Kong Magnus. Nu skal Du erfare, hvad jeg vil; jeg vil over til Jylland og forsøge paa at faae i mit Eje, hvad der tilkommer mig."

„Betænk dog, at hun er en anden Mands Hustru."

„Han har stjaalet hende fra mig. Jeg tager kun min Ejendom tilbage."

„Den hellige Kirke har lyst Velsignelse over denne Forbindelse."

„Saa faaer den hellige Kirke at løse, hvad den har bundet."

„Det er kun et Par Aar siden," sagde Kong Erik, „at Henrik Svendsens Hustru blev bortført af Othar. Henrik indhentede dem og fik sin Hustru igjen, men Othar undslap. Siden kæmpede han i min Hær og blev fangen ved Onsild, nu lod Henrik ham levende begrave."

„Jeg tvivler ikke om, at Kong Magnus ønsker mig levende begravet," sagde Sverker, „men det vil ikke lykkes ham."

„Men er Du ogsaa vis paa, at Ulfhild har bevaret sin Kjærlighed til Dig?"

„Er Du vis paa, at Solen gaaer ned i Aften for imorgen at slaae op i al sin Pragt? Jeg havde ikke ventet, at Du nærede saa mange Betænkeligheder."

„Jeg har Erkebispens Hjælp behov, og han vilde fortørnes, hvis jeg hjalp Dig til at bortføre anden Mands Hustru."

„Frygt ikke for, at jeg skal gjøre Dig den hellige Mand til Uven. Jeg forlanger ikke Andet af Dig end at Du laaner mig et godt Skib med Mandskab, der er kjendt paa den Egn af Landet, hvor Kongen for Øjeblikket opholder sig."

„Du veed, at ikke mange Jyder tjene mig, men dog Nogle, jeg vil tale med en fornem, jydsk Høvedsmand om Sagen."

Herimod havde Sverker Intet at indvende.

Kong Erik henvendte sig til Aage Svendsen, der havde fattet et dødeligt Had til Kong Niels, fordi Christiern efter Slaget ved Rønbjerg var bleven belagt med Lænker og ført til et strengt Fængsel i Slesvig. Aage fandt her en Lejlighed til at hævne sig paa Kong Niels, han stillede sit bedste Skib til Kong Sverkers Tjeneste og lovede selv at ville følge med til Jylland. Herover blev Kong Sverker meget glad; Dagen efter begav han sig ombord paa Aages Snekke og lod sit Følge blive i Lund. Det vilde jo vække Opsigt, hvis flere Mænd, der talte det øst-gothiske Maal, stege i Land i Jylland.

I Kongsgaarden i Lund vare Alle meget nysgjerrige efter at see Slutningen paa Kong Sverkers Jyllandstog. Der gik Dage, der gik Uger, og man hørte Intet fra ham. Derimod kom den gamle Palle, Kongens Ombudsmand i Roeskilde, en Dag til Kongsgaarden og blev strax ført til Kongen.

„Hvad har Du at forebringe mig?" spurgte Erik, „Du seer saa bekymret ud."

„Kong Erik," sagde Palle, „jeg er rejst herover til Lund, for at bede Eder om at sende nogle af Eders Hirdmand med deres Svende over til Roeskilde; thi Eders Broder er en Frafalden og har erklæret sig for Kong Niels.'

„Hvad fortæller Du mig der, Palle!" udbrød Kongen studsende. „Min Broder har sluttet sig til

Knuds Mordere! Rigtignok har jeg tiltroet ham Meget, men Dette!"

„Det er som jeg siger, Eders Broder befæster Haraldsborg stærkere end nogensinde og plyndrer værre end før."

„Roeskilde Bønder ere mig hengivne," sagde Kongen, „det er min Pligt at beskytte dem mod min onde Broder. Du skal faae Hirdmænd og Svende med Dig tilbage til Roeskilde. Det er jo sandt, Erling er din Søn, han skal faae Anførslen over de Stridsmænd, jeg sender Roeskilde Bønder til Hjælp."

„Er I fornøjet med Erling, Herre Konge?"

„Gid alle Hirdmænd vare som han."

„Det glæder mig at høre, at han faaer samme Skudsmaal af Eder, som jeg fik af Eders Fader, Kong Erik Ejegod."

Kongen smilte og sagde:

„Forøvrigt vil det neppe vare mange Dage, inden jeg selv kommer til Roeskilde; thi Bønderne faae ikke Fred, før Harald er bleven forjaget fra sin Borg."

„Seer I Eder i Stand dertil, Herre Konge, vil I blive meget rost af de Roeskilde Bønder."

„Jeg vil forsøge derpaa," svarede Kongen smilende.

Under sit Ophold i Lund lærte Palle sin Søns Trolovede at kjende, han og Thora syntes godt om hinanden. Han opsøgte ogsaa Vermund og bragte ham mange Hilsner fra Sigrid. Vermund

var noget urolig over Harald Kesias Frafald; thi kunde han ikke, inden Erling kom til Roeskilde med Stridsmændene, have gjort et Anfald paa Byen, og hvorledes kunde da Sigrids Skjæbne blive? Han vidste ikke, at Jarlen stod i en gammel Taknemmelighedsgjæld til Ombudsmanden, og at han derfor vilde skaane hans Gaard, i det Mindste til der forelaae aabenlyse Fjendtligheder fra Palles Side.

Efterat Erling i sin Faders Selskab var draget bort med en anseelig Skare godt rustede Stridsmænd til Roeskilde, talte Vermund flere Gange med Kongen om, at det vilde være rigtigst, at Hoffet flyttede over til Roeskilde Kongsgaard. Kongen var, som vi vide, af sin Hirdstyrers Mening, kun vilde han opsætte Flytningen i nogen Tid. Han haabede nemlig bestandigt paa at kunne faae Erkebispen til aabenlyst at tage sit Parti.

Det var en smuk Septemberdag, at man i Kongsgaarden i Lund overraskedes ved at see Kong Sverker og Dronning Ulfhild; Aage Svendsen ledsagede dem og lo af Hjertens Lyst. Der blev nu megen Spørgen om, hvorledes det var gaaet til, at Kong Sverker havde kunnet bortføre Dronningen, og man fik at vide, at Aage var sejlet med Snekken op til Limfjorden, hvor han erfoer, at Kong Niels opholdt sig paa Kongsgaarden Savarende (Sjørring) med sin unge Dronning; Kong Magnus var langt derfra, i Slesvig. Af Sparsommelighed havde Kong Niels ikke mange Hirdmænd paa Kongsgaarden, som var meget stærkt befæstet. Aage

lagde sig med sin Snekke i den nærmeste Vig, og han og Kong Sverker toge til Kongsgaarden for at spejde. Hver Dag begav Kong Niels sig paa Jagt; de benyttede hans Fraværelse til at sætte sig i Forbindelse med en af Dronningens Terner, hvem de for gode Ord og god Betaling fik overtalt til at underrette Dronningen om, at Kong Sverker ventede udenfor Kongsgaarden.

Da nu Kong Niels næste Dag tog paa Jagt med sine Hirdmænd, kom Dronning Ulfhild forklædt ud til Kong Sverker, og hun fulgte ham strax til Aages Snekke; thi hun elskede Sverker og var bleven tvungen til at tage Niels. Der var stor Lystighed paa Kongsgaarden i Lund over denne Bortførelse, og Dronning Malmfred modtog Dronning Ulfhild med megen Venlighed. Men da Erkebispen hørte om Sagen, blev han saare forbittret og ilede til Kongsgaarden for at gjøre Kong Sverker mange Bebrejdelser og opfordre ham til sende Ulfhild tilbage til Kong Niels.

Sverker hørte roligt paa den hellige Mands Tale, og sagde dernæst:

„Jeg har hørt paa Eders Tale, og min Vrede er ikke bleven vakt ved Eders Bebrejdelser. Jeg tænker, at I, naar I faaer Eder tænkt vel om, vil indsee, at Lunds Erkebispestol ikke vil have nogen Gavn af at faae mig til Fjende; thi da ville aldrig Svearerne og Gotherne komme til at ansee Eder for at være deres Erkebisp."

Asker studsede, Sverker vedblev:

„I gjør bedst i, hellige Erkebisp, at lade Ulfhild og mig handle som vi bedst synes, saa vil jeg love Eder, at Lunds Erkebispestol faaer en Ven i mig.“

„Husk dog paa, at Dronning Ulfhild ikke er skilt fra Kong Niels, hun og I synde mod det sjette Bud.“

„Dersom det tynger paa Eders Samvittighed, skal skyndsomst en af mine Bisper faae Ulfhild skilt fra Niels. Jeg drager herfra lige til Bispen i Veksjø, — Selv om I vil, kan I ikke forhindre, at jeg i denne Sag handler som jeg har Lyst til.“

„Desværre maa jeg bekjende min Afmagt. Ak, hvorlænge vil det vare, inden disse Nationer blive ret Kristne? De bekjende Kristus med Læberne, men ikke i deres Hjerter.“

„Hellige Erkebisp, lader os da skilles som Venner. Har I herefter Brev at sende mig, skal det altid blive modtaget med Velville, og jeg skal skænke meget Gods til Kirken.“

„Ja, ja, det bliver en svar Synd at give Bod for.“

„Jeg mener, at der er begaaet større Synder. Hvad siger I til Drabet paa Hertug Knud? Jeg erfarer her, at de danske Bisper gjøre fælles Sag med Morderen.“

„Det kan I ikke sige; thi de have ikke sluttet sig til Magnus, men til Niels.“

„Jeg seer ingen Forskjel herpaa; Niels er

kun et villieløst Redskab i sin Søns Haand. Ulfhild har paa Rejsen fortalt mig meget herom."

Kong Sverker tog venskabelig Afsked med Erkebispen, der efter Kongens Bortgang sad i dybe Tanker. Han sagde sig selv, at han burde have lyst den svenske Konge i Ban, men maatte indrømme, at Banstraalen vilde have været afmægtig, og paa den anden Side, havde han ikke gjort Kirken en stor Tjeneste ved at gjøre Sverker til Erkebispestolens Ven? Jo, ganske vist; naar Alt kom til Alt, havde Erkebispen saaledes Intet at bebrejde sig, men maatte snarere ønske Kirken og sig selv til Lykke med det Forefaldne.

Andet Kapitel.

Haraldsborg.

Der var i Aarenes Løb indvandret til Roeskilde en stor Deel Tydskere, Sachsere, som de dengang kaldtes. De levede i den bedste Forstaaelse med Byens Indbyggere, der saae, at de Fremmede bidroge til at ophjælpe Byens Velstand. Sachserne havde i længere Tid dannet et Gilde; det var endnu ikke blevet anerkjendt af Kongen, men Tiden var neppe fjern til, at dette vilde skee. I Slesvig

havde Knud Lavard været Medlem af et stort Gilde, og da hans Broder Erik kom til Byen, havde han ogsaa ladet sig optage i Gildet. Gilder have rimeligviis allerede bestaaet i Norden i Hedenold, og det er muligt, at Knud den Store har havt deres Vedtægter for Øje, da han skrev Vederlagsretten; i ethvert Tilfælde have de senere, kristne Gilder Meget i deres Love eller Skraaer, der minde om nævnte Ret.

I Næverettens Tidsalder, hvor privat Hævn var tilladt, vare saadanne Gilder til megen Nytte; thi den ene Gildesbroder skulde hjælpe den anden, ja, hævne ham, Forsømmelse heraf medførte store Bøder. Der var ogsaa Søstre i Gildet. Et ikke ringe Antal af Skraaernes Paragraffer handler om Bøder for Drab og Lemlæstelser. Sligt hørte til Dagens Orden. Selv i Gildeshuset var Freden ikke sikker, derfor hedder det, at Enhver, som i Gildeshuset saarer sin Broder med Hammer, Øxe, Kjep eller andet Vaaben, bøder 12 Mark til den Saarede. Enhver, som med Vaaben gaaer ind i sin Gildesbroders Gaard og slaaer Broderen eller hans Hustru, Børn og Tyende bøder 6 Mark til Broderen, 2 Mark til Gildes-Brødrene og en halv Mark til Oldermanden.

Gilderne vare indviede til en eller anden Helgen, de første til Kong Knud, nogle af de senere til Hertug Knud, efterat han af Paven var bleven ophøjet til Helgen. Det maa bemærkes, at de Gejstlige ogsaa havde deres Gilder; de kaldtes under-

tiden Kalands-Broderskaber, fordi Møderne holdtes paa Kalendæ, den første Dag i Maaneden.

Det var en tidlig Eftermiddag i September Maaned, at en Deel af Roeskildes mest velhavende Indbyggere vare samlede i en stor Hal, der tjente som Pakhuus, men som paa denne Aarstid var næsten tom. Hallen tilhørte den rige, sachsiske Kjøbmand Gunzelm Henriksen. De Tilstedeværendes Klædedragt tydede paa stor Tarvelighed i Leveviis, Mange vare klædte i Skind, og Haandværkerne mødte i deres Arbejdsdragt. De Fleste havde ingen Hovedbedækning, men saa godt som Alle vare bevæbnede med Øxer eller korte Spyd. I Klyngerne saaes enkelte, bedre klædte Stridsmænd, de hørte til Kongens Hird, deriblandt var Erling. Hans Fader Palle var ogsaa tilstede og blev tiltalt snart af den ene og snart af den anden Klynge Kjøbmænd og Haandværkere.

Da traadte Gunzelm frem og slog med et kort Sværd til Lyd paa et Skjold. Alle sloge Kreds om ham, og for bedre at blive hørt, stod han op paa en Sildetønde, hvis Bund var vendt i Vejret. Han talte Dansk, men med et sachsisk Tonefald.

„Vi, St. Knuds Gildesbrødre," sagde han, „have idag indbudt Kongens Foged og andre hæderlige Mænd til at raadslaae med os om, hvad der er at gjøre for at kunne leve i Fred for Harald Jarls Overfald og Plyndring. Byen er ikke et Øjeblik sikker for at blive hærjet og afbrændt; hver

Nat maae en Deel af os holde Vagt og ere Dagen derefter lidet oplagte til at passe vor Dont. Kong Erik har sendt os gode Stridsmænd til Hjælp, men deres Antal er ikke tilstrækkeligt. Det er derfor nu min Mening, at vi, i Stedet for at lade os angribe af Jarlen, vise, at vi ogsaa kunne angribe ham, og at enhver vaabenfør Mand drager ud og belejrer Haraldsborg."

„Den er for stærk til at kunne indtages," raabte Stemmer.

„Det kan neppe være St. Knuds Gildesbrødre, der tale saaledes. Enten maa Borgen," vedblev Gunzelm, „indtages, eller vi blive nødte til at forlade Roeskilde og opslaae vor Bolig paa et sikkrere Sted."

„Gunzelm har Ret," raabte Mange.

„Jeg har talt med Kongens Foged og med Høvedsmanden for Kongens Stridsmænd om Sagen, og de have lovet at ville anføre os; de have dog ment, at vi burde indskrænke os til at indeslutte Haraldsborg og at udhungre den, fordi vi mangle Maskiner til at forberede Indtagelsen af en saa fast Borg. Hertil har jeg svaret, at vore Smede, Tømmermænd og andre Haandværkere ere opfindsomme Folk, og at de snart ville kunne sammentømre et Krigsværktøj, som kan slynge store Stene mod Haraldsborgs stærke Mure."

„Det kan vi!" raabte en Smed med vældig Røst.

„I høre, at vore Haandværkere kunne det.

Jeg vil spørge Eder Alle, om I ville være enige med mig om, at Haraldsborg indesluttes af de Roeskilde Bønder, derefter bekastes med Stene, og, naar Hul er brudt i Murene, stormes."

Der fandt en almindelig Tilslutning Sted af Alle.

Da traadte Erling frem og sagde:

„Det er min Pligt at hjælpe de Roeskilde Bønder, saa godt jeg med mine Stridsmænd formaaer, men jeg finder det dog raadeligst at opsætte Stormen paa Borgen, til Kongen kommer; thi da ville mange prøvede Stridsmænd staae til vor Raadighed. Gaae vi overilet frem, kan det komme os til Skade."

„Ja, ja," sagde den Smed, der havde talt før, „vi indeslutte Borgen, men storme først, naar Kongen kommer. Kongen og Haandværkerne ere Venner, Kongen er vor Beskytter, Haandværkerne kunne ikke undvære Kongens beskyttende Haand."

„Jeg benægter ikke," sagde Gunzelm, „at Smeden Ulf har Ret, at Kongen er Haandværkernes bedste Værn mod Andres Angreb paa vort Liv og vor Ejendom. Lader os da indeslutte Borgen og bekaste den med Stene, naar vi have faaet Maskinerne dertil, men opsætte Stormen, til Kongen kommer."

Dette vandt Alles Bifald.

Da trængte sig en bleg, mager, uhyggelig, præsteklædt Skikkelse gjennem Skaren, stødte Gun-

zelm ned af Tønden, sprang selv op paa den og raabte:

„Kalder de Vældige, alle dem, som spænde Bue, frem imod Babel, slaaer Lejr om den trindt omkring, lader Ingen undkomme, betaler den efter dens Gjerning, gjører imod den efter Alt det, som den gjorde; thi den haver handlet hovmodig imod Herren, imod Israels Hellige. Derfor skulle dens unge Karle falde paa dens Gader, og alle dens Krigsmænd skulle udryddes paa den Dag, siger Herren."

„Det er Arnold, det er Vikaren!" raabte Stemmer.

„Ja, det er mig, jeg taler med Profeten Jeremias' Ord til Eder. Vee, vee over Haraldsborg!"

„Du skulde ogsaa raabe Vee over Dig selv Arnold," sagde Palle. „Der var en Tid, da Du ikke var bedre end Jarlen deroppe."

„Hvem siger Dig, at jeg ikke har raabt Vee over mig selv?" spurgte Vikaren, og en uhyggelig Ild lyste ud af hans Øjne. „See her dette Legeme."

Han afkastede Kjortlen og fremviste en Ryg, der var blodig efter Haarsvøbens Slag.

„En hellig Mand, i Sandhed en hellig Mand!" lød det fra Skaren.

Da styrtede han ned af Tønden, han havde faaet Krampe. Kraftige Hænder toge varligt paa

ham, bare ham ud og overstænkede ham med Vand.

„Hvem er den Præst?“ spurgte Erling sin Fader.

„Det er Vikaren Arnold,“ svarede Palle, „det var ham, der bortførte Sigrid. Men Vor Herre har straffet ham derfor.“

„Er det Arnold!“ udbrød Erling. „Han maa have fortrudt den Sorg meget, han forvoldte Sigrid, og afbedt sin Synd. Jeg mener nu, at Vor Herre har tilgivet ham; thi Vikaren er bleven en hellig Mand, og han talte som en Mand, der havde Myndighed til at tale.“

I den stjerneklare Septembernat droge Roeskilde Borgere ud af Byen mod Haraldsborg. Foruden Sværd, Øxer og Spyd bare de Spader og Hakker, det var nemlig Hensigten i Nattens Løb at opkaste en stor Skandse udenfor Borgens Port, herved bleve Belejrerne beskyttede, hvis de Belejrede gjorde et Udfald. Det var at vente, at Jarlen i Løbet af Natten vilde angribe, for at hindre Borgernes Forsøg paa at forskandse sig; derfor vare de mødte meget mandsstærke, og Erling tog Stilling med sine Folk overfor Borgporten, hvis Vindebro naturligviis var optrukket.

Det kunde ikke undgaaes, at Støjen maatte gjøre Kuren paa Porttaarnet opmærksom, han stødte i sin Lur, og snart saaes en Mængde Folk paa Murtinderne. Da raabte en Stemme ud i Natten:

„Hvem er I dernede?“

Der svaredes ikke, og Gunzelm hviskede til Erling:

„Det var Jarlen selv, der raabte."

„Formummet Pak skal jeg snart gjenne bort fra min Borg," sagde Jarlen.

Atter paafulgte intet Svar.

Kort efter slyngedes nogle Kastespyd ned mellem Angriberne. Ingen blev truffen. Arbejdet fortsattes endnu raskere end før; Rytterne vilde ikke mere kunne komme frem over Graven, hertil var den allerede for dyb. Dette vidste Jarlen ikke, han lod Vindebroen gaae ned og sendte nogle Ryttere over den, de Forreste faldt i Graven og bleve kraftigt angrebne af Erling. Da de Andre saae Faren, vendte de om og rede ind i Borgen. Sex Ryttere vare blevne tagne tilfange, og to af dem saarede i Kampen; af Hestene havde en brækket Benene, de andre vare slupne uskadte derfra.

„Godt begyndt er halvt fuldendt," raabte Smeden med den stærke Røst.

Man udspurgte Fangerne om, hvorledes det stod til inde i Borgen, det var frækt udseende Karle, som ikke vilde give noget Svar, men udstødte vilde Trusler om Hævn.

„Tier I ikke," sagde Palle, „hænge vi Jer i en Galge; den har længe ventet paa Jer."

De taug, de følte hos sig selv, at Palle havde Ret, og bleve de gjenkjendte af En og Anden, vilde de neppe være sikkre paa deres Liv. Nogle Borgere førte dem tilbage til Roeskilde.

Det mislykkede Udfald havde gjort Jarlen forsigtig, han besluttede at forholde sig rolig til om Morgenen, men da skulde de Roeskilde Borgere modtage en Tugtelse, som de ikke saa snart skulde glemme. Han var bleven klar over, hvem der var Angriberne, og at Kampen gik ud paa at fordrive ham fra Haraldsborg. Ogsaa Belejrene ventede et Udfald, derfor var en vældig Skandse bag en dyb Grav allerede opkastet, da Morgenen gryede, og paa Skandsen stode Mænd, der kæmpede for deres Arne, for deres Hustruer og Børn.

Kvinder og Lærredrenge havde fra Byen bragt dem Mad og Drikke, og de vare ved godt Mod.

Neppe kastede Morgensolen sine Straaler paa Haraldsborg Murtinder, før Vindebroen nedlodes, og Harald Kesia styrtede over Broen i Spidsen for Borgens Besætning. Det bekjendte, danske Kampraab Ohoj, der dengang havde bragt det halve Europa til at skjælve, opløftedes af Jarlens Mænd, og fulde af Kamplyst styrtede de mod Skandsen. Den opkastede Muld var endnu løs, hvorfor de svært bevæbnede Krigsfolk sank ned i den og kun kunde arbejde sig langsomt op til Brystværnet, hvis Forsvarere bleve overdængede med en Regn af Pile fra Bueskytterne paa Borgens Murtinder.

Det varede ikke længe, før Kampen var i Gang overalt. Man hørte Sværdenes Slag paa Skjoldene, Øxernes dumpe Hug paa Hjelmene og Pilenes Svirren i Luften. Midt i Larmen lød Smedens stærke Stemme, Ulf var hans Navn, han kæmpede

ikke med Sværd, men med sin store Forhammer, og vee dem, som den traf. Borgerne kæmpede med stor Tapperhed, men Sejren var alligevel tvivlsom. Jarlens Stridsmænd vare mere øvede i at bruge Sværd, og Kongens Mænd under Erlings Anførsel de Eneste, som vare dem jevnbyrdige i Vaabenbrug.

Ved Davretid var Kampen endnu uafgjort. Paa begge Sider vare baade Faldne og Saarede, og der sporedes en vis Træthed. Jarlen lod nu blæse i Lurene og opfordrede sine Mænd til ved et fornyet Angreb at tage Skandsen og hugge Borgerne ned.

„Hvem der nu havde en Slurk tydsk Øl at styrke sig paa," mente Gunzelm. „Kampen har udmattet mig."

Men der var ingen Tid for Borgerne til at tage sig en Hjertestyrkning, de maatte tørstige og sultne tage mod det fornyede Angreb. Harald Kesias høje Skikkelse stod allerede paa Brystværnet, og flere og flere af hans Stridsmænd banede sig med Sværd og Øxe Vej til ham. Man saae allerede enkelte Borgere begive sig paa Flugt ad Roeskilde til.

Da tog Kampen en for Borgerne heldig og uventet Vending. Man hørte høje og lydelige Raab; det var Kong Erik, der var kommen til Roeskilde, og nu i Spidsen for sine Hirdmænd ilede til Kampladsen. Harald Kesia kunde fra sit høje Stade paa Skandsens Brystværn oversee Si-

tuationen; han var ikke i Tvivl om, at et stort Nederlag ventede ham, hvis han oppebiede sin Broders Ankomst, og han gav ufortøvet Tegnet til Tilbagetog. Vejen til Vindebroen var ikke lang, og da Kongen ankom til Kampladsen, saae han de Sidste af Jarlens Stridsmænd skynde sig over Broen, som derefter blev trukken op.

Roeskilde Borgere hilste Kongen med ustandselig Jubel; han havde frelst dem fra et forsmædeligt Nederlag og givet dem Haab om den endelige Sejr. Kong Erik lod Erling fortælle, hvad der var skeet; med Hurtighed oversaae han, hvad der nu maatte gjøres for at styrke Belejrernes faste Stilling, og da han havde givet sine Befalinger, vendte han tilbage til Roeskilde.

Der rørte sig efter Kong Eriks Ankomst et stærkt Liv i den før saa stille By. En Mængde Herremænd eller Hærmænd kom ind for at hilse paa Kongen og tale med ham om Landets Anliggender. Man saae den mægtige Peder Bodilsen, Kongens Halvbroder, og Skjalm Hvides Sønner. Hagen Jarl af Falster var paa sine Godser, men hans Søn Erik kom til Roeskilde og bad om Tilladelse til at være med til at belejre Haraldsborg, hvilken Tilladelse villigt blev ham given.

Der var Tale om at gjenoprette Tinglith, men det blev opgivet; før var det Kongen, der af Indtægterne fra sit Krongods, og det var stort, underholdt Vederlagsmændene, nu sade disse paa Krongodset og skaffede sig selv Indtægten deraf mod at

møde, naar Kongen befalede det. De erholdt herved en større Selvstændighed, som behagede dem, og Grunden var paa samme Tid bleven lagt til Danmarks Adel. De store Slægter, som sade paa deres egne Gaarde, havde i Reglen Alle tjent i Thinglith, og de havde ogsaa paataget sig Forpligtelse til at føre Hærskjold, naar Kongen paabød det. Den gamle Lov, at Kongen kunde opbyde alle eller visse Dele af Riget til Leding, stod naturligviis endnu ved Magt, og der blev gjort rigelig Brug deraf.

Imidlertid tjente der Mænd i Eriks Hird, som ikke besade Jordegods, og til disse hørte to af hans mest betroede, Vermund og Erling. Nogle af de Hirdmænd, som ved Thinglithes Opløsning vare blevne forlehnede med Krongods, vare hos Kong Niels i Jylland. Kong Erik inddrog Godset igjen under Kronen, og Vermund blev forlehnet med meget Gods ved Kallundborg.

„Jeg har tænkt, at lade Erling komme til Skjelskør," sagde Kongen til Thora. „Han kan der gjøre mig Gavn ved at passe paa Venderne, naar de komme for at plyndre i Storebelt."

„Herre Konge," svarede Thora, „vil I forlehne Erling med Gods, da beder jeg Eder om at opsætte det, til Kong Niels er besejret; thi da vil der være meget Gods at bortforlehne i Jylland. Der boe alle mine Frænder."

„Du tænker kun paa Dig selv," lo Kongen,

„men maaske har Du Ret; jeg behøver trofaste Mænd i Jylland, naar Jyderne er overvundne."

Kongen gjorde nu Vermunds Bryllup med Sigrid Pallesdatter, og der var stor Dands og Lystighed paa Kongsgaarden. Ved den Lejlighed sagde han til den gamle Ombudsmand:

„Du er en af de gamle Vederlagsmænd, Palle, og Du kan endnu gjøre god Fyldest. Jeg mener derfor, at Du igjen træder ind i min Hird. Du kan lade dit Embede her i Roeskilde bestyre af en Vikar, en retskaffen Kjøbmand vilde egne sig dertil, og Jordegods vil jeg give Dig; thi jeg forlehner Dig for Livstid med min egen Gaard Arnakke."

„Kong Erik," svarede Palle, „jeg er kun en gammel Mand, men min Arm har endnu Kraft til at føre Sværdet. Jeg er glad over Eders Tilbud og skal vise mig det værdig. Det Embede, som jeg fik af Kong Niels, har tidt forvoldet mig langt flere Bryderier, end jeg har skjøttet om."

Saaledes belønnede Kong Erik sine tro Mænd. Men hverken han eller de skjulte for sig selv, at den værste Kamp forestod, og at deres Lehn, hvis Kongen led et Nederlag, vilde blive dem fratagne af Sejrherren.

Palle var da igjen indtraadt i Kongens Hird. Han fæstede strax nogle dygtige, unge Svende; thi saadanne havde enhver Hirdmand i sin egen Tjeneste, og med Kongens Tilladelse drog han en Dag i Oktober til Arnakke. Kongen havde anmodet ham om at besøge Thunna, og at bringe hende hans

Hilsen. Palle følte sig som ung paany. Ombudsmandens kjedsommelige, men indbringende Liv havde han ombyttet med Hirdmandens lystige og eventyrlige.

„I maa synge en Sang, Svende!“ raabte han, da han red til Arnakke.

Svendene sang, og den Gamle stemte i med.

Han kom først til Tøllløse, for at overbringe Kongens Hilsen til Fru Thunna. Han fandt hende siddende ved Væven mellem sine Piger. Hun rejste sig, da hun saae ham og gik ham imøde med en spørgende Mine.

„Jeg kommer til Dig,“ sagde Palle, „for at bringe Dig en Hilsen fra Kong Erik?“

„Saa skal Du være mig velkommen,“ svarede Thunna.

„Jeg skal melde Dig, at han lider vel og ligeledes din Søn, Svend, der gjør store Fremskridt i boglig Lærdom.“

„Det glæder mig at høre. Siig til Kong Erik, at jeg haaber, at Svend besøger mig inden Juul.“

„Jeg skal sige det til Kongen.“

Thunna taug et Øjeblik, da spurgte hun efter nogen Overvindelse:

„Har Du seet Dronning Malmfred?“

„Ja.“

„Hvorledes seer hun ud? Holder hun meget af Kongen?“

Palle kunde ikke Andet end rose Dronningen. Thunna hørte til med stor Opmærksomhed og gjorde

ham Spørgsmaal, som han besvarede; flere Gange drog hun et Suk og saae mod Jorden. Hun betvang sig dog og sagde:

„Det glæder mig, at Kong Erik har fundet en Dronning, som er ham værdig. Tak, fordi Du har svaret mig paa Alt, hvad jeg har spurgt Dig om. Du og dine Svende faae ikke Lov til at ride herfra, før I have smagt paa min Mjød."

Hun gav Befaling til i Hallen at sætte det Bedste, Gaarden formaaede, frem for Palle og hans Svende. Mens det skete, sagde hun:

„Du har endnu ikke sagt mig dit Navn, og hvor Du agter Dig hen."

Da Palle nævnede sit Navn, spurgte Thunna strax, om han var Sigrids Fader, og nu maatte han fortælle hende Alt, hvad han vidste om Sigrid og Erling. Thunna hørte til med stor Deltagelse og gjorde ham en Mængde Spørgsmaal.

„Vermund gift med Sigrid!" udbrød hun. „Gid jeg havde været tilstede ved deres Bryllup, thi jeg holder meget af dem Begge. En Brudegave skal Sigrid faae af mig. Det er en vægtig Sølvring, der for et Par Aar siden er bleven oppløjet paa Marken nær herved. Kloge Folk mene, at en saadan Ring bringer Lykke."

Hun gik bort for at hente Ringen.

Palle og hans Svende gjorde sig tilgode ved Fru Thunnas gode Mad og Drikke, og Mjøden var ikke fri for at stige de unge Svende en Smule til Hovedet. En af dem spurgte endogsaa Palle, om

han var kommen til Tølløse for at trolove sig med Kongens Frille. Da slog Palle den næsvise Svend, saa han trillede under Bordet. Paa samme Tid sagde han:

„Vilde jeg trolove mig med Nogen, kunde jeg ikke finde hæderligere Kvinde end Fru Thunna."

Da Maaltidet var forbi, gik Palle til Fru Thunna for at tage Afsked. Hun overrakte ham Ringen med mange Hilsener til de Nygifte. Derefter sagde hun:

„Det bliver sildigt, inden Du i Aften naaer Roeskilde. Bliv her i Nat med dine Svende."

Palle fortalte hende nu, at han skulde til Arnakke, hvormed Kongen havde forlehnet ham.

Thunna blev overrasket ved at høre dette, og sagde:

„Har Kongen forlehnet Dig med Arnakke, maa han ynde Dig meget. Ikke vil jeg skjule for Dig, at der igaar er blevet fortalt, at et Par Snekker have viist sig i Bramsnæs Vig, og de ere forekomne Bønderne mistænkelige."

„Ej, ej," lo Palle, „saa maa jeg skynde mig til Arnakke. Det er maaskee Vender, som ville plyndre."

Han og hans fem Svende toge nu Afsked med Fru Thunna og rede i skarpt Trav til Arnakke. Fru Thunnas Meddelelse havde gjort Palle urolig. Solen var gaaet ned, og en skarp Vestenvind foer hen over Trætoppene; det var forlængst blevet mørkt, da Palle naaede Aagerup. Her saae han

imod Nord en stærk Lysning i Horisonten, og Bønderne stode ude paa Vejen og samtalede om, hvilken Gaard det vel kunde være, der brændte.

Palle gjorde Holdt og gav sig i Samtale med dem, men de kunde ingen Oplysninger give ham. Ejheller havde de hørt Noget om de to mistænkelige Snekker i Bramsnæs Vig, hvorom Fru Thunna havde talt. Den gamle Hirdmand var i Begreb med at ride videre, da han hørte Hovslag nordfra, kort efter holdt en Bonde midt imellem dem og raabte:

„De brænde Arnakke af! De plyndre og ødelægge i Erikslev!"

„Kom Dig af din Skræk," sagde Palle, „hvem over en saadan Niddingsdaad?"

„Det er Kong Nielses Mænd," raabte Bonden. „Man siger, at der er en Jarl imellem dem."

„Saa bliver Sagen alvorlig," mente Palle. Han vendte sig til Bønderne og sagde: „I kunne vente, at Fjenden vil gjæste Aagerup og det hele Herred. Som Kongens Hirdmand opfordrer jeg Eder til at komme til Arnakke, hvor jeg nu drager hen, og naar I møde der, skal jeg anføre Eder. Men I forblive i Skoven og viser Eder ikke for Fjenden, thi han skal ikke angribes, før en større Styrke er samlet. Jeg lader mine Svende ride rundt til Nabobyerne for at opbyde Mandskab.

Bønderne, som frygtede for at faae deres Landsby plyndret, lovede villigt at drage til Arnakke, og Svendene sendtes afsted i alle Retninger for at op-

byde Mandskab. Da kom en Mand ridende fra Asmindrup. Han hørte, hvorom der var Tale, og sagde da til Palle:

„Hvem giver Dig Ret til at opbyde Bønderne til Leding? Jeg er Kongens Ombudsmand i dette Herred. Jeg alene kan gjøre det efter Befaling af Kong Erik."

„Saa Du vil lade Kongens Gaard Arnakke blive afbrændt uden at hævne det?" spurgte Palle.

„Hvem beskylder mig for Sligt?" spurgte Ombudsmanden.

„Viis da i Gjerningen, at Du er flittig i Kongens Tjeneste, hjælp mig med at opbyde Leding. Spild ikke Ord, det haster!"

„Du kan ikke opbyde Leding," svarede Ombudsmanden mut.

„Saa kan jeg lade Dig hænge," sagde Palle forbittret.

„Det vil koste Dig dit Liv; thi Kongen vil ikke lade sin Ombudsmand være uhævnet."

„Det ville vi dog faae at see. Jeg er Kongens Hirdmand og har selv nylig været hans Ombudsmand i Roeskilde."

Ombudsmanden begyndte at indsee, at han overfor Palle ikke kunde bevare sin Overlegenhed; en Hirdmand var ikke til at spøge med, og havde han tilmed havt en saa vigtig Post som Ombudsmand i Roeskilde, maatte han jo være inde i Loven og vide, hvad en Hirdmand kunde byde en Ombudsmand. Det endte da med, at Palle og Om-

budsmanden skiltes i al Fredelighed fra hinanden, og at den Sidste lovede at gjøre, hvad han kunde, for at faae Omegnens Bønder til snarest muligt at møde ved Arnakke.

Palle, fulgt af en Svend, red nu alene videre, han var i det fortræffeligste Lune; thi der var Udsigt til Kamp. Hvad brød han sig om, at Arnakke var brændt, det kunde snart tømres op paany; det Bedste ved hele Gaarden var i dette Øjeblik, at dér var en Fjende at bekæmpe. Mellem Arnakke og Aagerup laa dengang en Egeskov. Palle gjorde Holdt i Skovbrynet, foran sig havde han det næsten nedbrændte Arnakke og den brændende By Erikslev. Han kastede sit Blik ud i Vigen, der laae ganske rigtigt to Snekker, og i Flammeskæret saae han, at Baade satte over til den overfor Arnakke liggende Holm. Han erindrede nu, hvad Sigrid havde fortalt ham om Vagn Væring, og om at han var gaaet over til Kong Magnus, og nu var han rimeligviis kommen hjem og havde benyttet Lejligheden til at plyndre Arnakke. Men der var to Snekker, og der var Tale om en Jarl, hvem var Jarlen?

Saavidt Palle kunde skjønne af Snekkernes Størrelse, var Fjendens hele Stridsmagt højst en hundrede Mand. Der var rimeligviis øvede Stridsmænd imellem dem; kunde han møde dem med to hundrede Mand, vilde han være dem saa overlegen i Antal, at de trods deres Dygtighed maatte blive overvundne. Fjenden gjorde ikke Anstalter til at

ville rykke frem, efterat have afbrændt Eriksley; det lod til, at Mandskabet bragte Byttet ombord paa Skibene eller over paa Holmen. Gaardene, der vare opførte af Træ, brændte hurtigt ned, og det Lys, de havde kastet over Egnen, blev svagere og svagere. Imidlertid samlede Bønderne sig i Skoven, og nogle Timer efter Midnat saae Palle, at der var kommet over et Par hundrede Bønder tilstede.

Han havde ladet Fjenden udspejde, saa godt det lod sig gjøre, og faaet at vide, at der i Løbet af Natten var blevet drukket meget, og at sandsynligviis Alle vare gaaede berusede til Hvile. Dette passede netop til Palles Plan.

Han vilde over til Holmen og overrumple Vagn Væring, hos hvem Jarlen vistnok opholdt sig, Snekkerne var det vanskeligere at borde; thi de laae Øst for Holmen. Det var ham ikke vanskeligt at faae fat paa nogle Fiskerbaade, hvoraf der fandtes mange i den fiskerige Vig. De kunde færge henved et halvthundrede Mand over ad Gangen, og da Palle havde faaet hundrede Mand samlede, uden at Nogen havde bemærket det, begyndte han Angrebet paa Gaarden. De berusede og søvndrukne Krigere bleve fuldstændigt overrumplede, og Bønderne hug ned for Fode.

Inde i Gaarden blev der først gjort nogen Modstand, det var gamle Frode, som med nogle faa Svende stillede sig imod de Fremstormende. De forbittrede Bønder hug den Gamle ned, men

nu styrtede Vagn Ranesen sig selv mod de Fremstormende, og hans Sværd gjorde lyst mellem dem. De vare for Mange, og tilsidst modtog han et Øxehug, der blev hans Bane.

Palle havde ikke været tilstede ved den Kamp; thi han havde med nogle Bønder nærmet sig Gaarden fra den Side, der vendte mod de to Snekker, for at afskære de Flygtende Tilbagetoget. Han havde her seet en Mand skyndsomst løbe ned til Stranden, han gjenkjendte Ubbe Jarl. Palle vidste, hvor meget og med hvor god Grund Kong Erik hadede den Mand, og han forfulgte ham derfor, men det lykkedes ikke at indhente ham, Jarlen kastede sig i en Baad og naaede sin Snekke. Palle gav nu Befaling til, at Baadene skulde sejle omkring Holmen, og Bønderne stige i dem, han vilde vove et Forsøg paa at angribe det Skib, hvor Jarlen var ombord.

Da det kunde vare noget, inden Baadene ankom, ilede han ind i Gaarden, som Bønderne vare ifærd med at stikke ibrand. Han befalede, at det ikke maatte skee, Bønderne begyndte at trodse og mente, at det ikke var mere end ret og billigt, at Vagns Gaard gik op i Flammer, naar han havde afbrændt Arnakke og Eriksley. Palle maatte indrømme dette, men fortalte, at han vilde være huusvild, indtil Arnakke blev gjenopbygget, hvis Vagns Gaard blev brændt af. Da de hørte dette, lovede de, at Gaarden skulde faae Lov til at blive staaende.

Han spurgte dem, om de havde seet Noget til Vagn. Derom kunde de ingen Besked give, de havde kæmpet med Mange og slaaet de Fleste ihjel, maaskee var Vagn imellem dem. De kjendte ellers ikke Manden, selv om de saae ham; thi han var nyligt kommen til Egnen. Palle lod nu skaffe Fakler, for at kunne oversee Valpladsen, og gav Befaling til om muligt at finde Trællene, der vel havde skjult sig. Han undersøgte nu selv de Faldne. Da han kom til Frode, studsede han og sagde: „Du levede altsaa endnu, jeg troede Dig død for længe siden, ikke havde jeg tænkt, at jeg skulde blive Aarsag til din Død.“ Han vendte sig til Bønderne og sagde: „Bærer det Lig bort, det skal vises al sømmelig Ære.“

Da Palle saae Vagns Lig, sagde han:

„Det er vist Vagn, han bærer en kostbar Dragt.“

Mens han stod og saae paa Liget, bragte Bønderne en grædende og skjælvende Trælkvinde tilstede. Palle vendte sig imod hende og spurgte:

„Kjender Du dette Lig?“

„Ak,“ raabte hun, „det er min Herre, det er Vagn, I have slaaet ihjel.“

„Bær ham bort og læg ham ved Siden af sin Farbroder,“ bod Palle.

Han satte Vagt ved Gaarden og ved de to Lig og ilede med Bønderne ned til Stranden. Her saae han, at den ene Snekke allerede havde sat Sejl til og i al Hast sejlede ud af Vigen, den

anden var i Begreb dermed, men det gik saa langsomt som den ikke havde tilstrækkeligt Mandskab ombord. Palle lod roe ud til den saa hurtigt som det var ham muligt, og han erobrede den uden Modstand; thi der var kun fire Stridsmænd ombord, foruden Trællene, der sade ved Aarene. Det var Vagns Snekke, den, hvormed han var kommen sejlende til sit Fædreland.

Sejren var fuldstændig, og Bønderne roste Palle som en dygtig og tapper Høvding. Da de hørte, at Kongen havde forlehnet ham med Arnakke, mente de, at Kongen havde handlet viist og fornuftigt; thi der var nu paa Egnen kommen en Mand, der kunde tage Anførslen, hvis Venderne skulde angribe.

Dagen efter lod Palle de Faldne hæderligt begrave paa Aagerups Kirkegaard og befalede, at der skulde sættes en Steen baade over Frode og Vagn.

Han besaae derefter alle de Herligheder, som hørte til hans Gods, og lod Haandværkerne komme for at tale med dem om Arnakkes Gjenopførelse. Derefter tog han over til Vagns Gaard, hvor hans Svende opholdt sig. Han fandt dem mere eller mindre berusede; thi Trællene havde, for at indsmigre sig, givet dem af Vagns stærke Øl og sjeldne Vine.

Palle rynkede vel Brynet, men maatte sige sig selv, at det neppe kunde have været forhindret. Han befalede Svendene at gaae hen at sove deres

Rus ud, men Trællene talte han haardt til og truede dem med Død og Lemlæstelse. Da traadte den gamle Trælkvinde frem og sagde, at hun vilde vise ham Noget, hvis han vilde skaane hendes Liv. Palle blev nysgjerrig og sagde:

„Viis mig det, gamle Hex, jeg havde alligevel ikke gjort Dig noget Ondt."

Hun førte ham ind i Gaarden og gjennem en mørk Gang til et lille Kammer.

„Her turde Ingen komme uden Vagn selv," sagde hun. „Herind, veed jeg, at man bar hans Kister, da han kom hjem."

„Jeg seer Intet i dette Mørke," sagde Palle.

„Aabn Lugen i Taget med dit Sværd, og Du vil faae Lys."

Dette gjorde Palle, og han saae nogle store Kister staae paa Gulvet.

„Han har vel taget Nøglerne med sig i Graven," sagde Palle, „hent mig en Øxe, at jeg kan aabne Kisterne med den."

Trælkvinden skyndte sig afsted efter Øxen.

Da hun havde bragt ham den, lod han hende gaae og hug nu Laaget op paa Vagns Kister. De to første indeholdt rige, kostbare, fremmede Dragter, hvoraf nogle vare smykkede med funklende Ædelstene, den tredie indeholdt prægtige og rige Vaaben, og den fjerde kostbare Smykker.

„Ved St. Knud, Vagn har været en rig Mand," sagde Palle til sig selv.

Han kunde nu, hvis han vilde, selv beholde alle disse Skatte, men de fristede ikke den gamle Hirdmand; han vilde blot tage et Par Smykker til Sigrid og til Thora, saa kunde Kongen faae det Øvrige; han havde jo megen Brug for Skatten. Palle forlod Kamret og laasede det omhyggeligt af efter sig. Dernæst gik han ned til Stranden og lod sig sætte over til den tagne Snekke, hvor nogle Bonder holdt Vagt over Fangerne, der vare blevne bragte derud. Det var ikke mange; thi de fleste af Vagns Mænd vare blevne ihjelslagne.

Palle gav sig i Samtale med dem og fik at vide, at de ikke vare Jyder, men hørte til Vagns gamle Besætning, som han havde medbragt fra Østerleden. Da deres Herre var falden, havde de Intet imod at tjene en ny Herre, Palle tog dem da i Ed, og de maatte give ham Haandslag paa at tjene ham tro.

Nogle Dage efter det her Fortalte bleve Roeskilde Borgere, som endnu laae udenfor Haraldsborg, forurolligede ved, at en fremmed Snekke stevnede ind i Roeskilde Fjord. Vare andre Snekker i dens Følge, og vilde de maaskee hjælpe Jarlen paa Haraldsborg?

Ogsaa Kongsgaarden blev forurolliget. Der laae vel Vagtskibe i Isefjorden, men hvem borgede for, at en fjendtlig Snekke i en mørk og taaget Nat ikke kunde have listet sig forbi dem? Kong Erik red i Spidsen for en Skare Ryttere selv ned til Havnen for at udspejde Snekken. Den roede højst

findigt ind til Byen, kastede Anker og lod en Baad sætte ud, i den sad den gamle Palle.

„Hvad seer jeg!“ raabte Kongen, „det er jo Palle, som for nogle Dage siden drog til Arnakke. Hvorledes er han kommen til dette Skib?“

Palle steg i Land og afgav til Kongen Beretning om det Forefaldne; da Erik hørte, at Arnakke var brændt, og at Ubbe Jarl var Ophavsmanden dertil, svor han, at det skulde koste ham Livet. Han formildedes, da han hørte om de store Skatte, som Palle medbragte, og han sagde:

„Ej fortryder jeg, at Du er kommen i min Hird, Palle, Du er min ældste, men ved St. Knud ogsaa min dygtigste Hirdmand. Mit Skatkammer var tomt, og ej vidste jeg, hvorledes jeg skulde faae det fyldt paany uden ved nye Skatter. Du har gjort mig en stor Tjeneste, nu behøver jeg ikke at gjøre Almuen misfornøiet.“

Imens Kongen arbejdede paa at styrke sin Magt, vare Roeskilde Haandværkere travlt beskjæftigede med at finde paa Krigsredskaber til at ødelægge Haraldsborg Mure med. Harald Kesia havde forholdt sig rolig og ikke gjort Angreb paa Belejrerne, der ikke saae sig i Stand til at forhindre, at han fik Tilførsel fra Søen. Jarlen ventede, at Borgerne vel engang vilde blive kjede af at ligge udenfor hans Borg, han tænkte ikke paa, at derved forhindrede de ham i at hærje Roeskilde.

En Morgen saae Kuren paa Borgens Porttaarn, at et stort og mærkeligt Krigsredskab var

opstillet paa Skandsen, og at en Mængde Folk vare komne tilstede. Han meldte dette til Jarlen, der strax med en Deel Andre kom op paa Muren for at see det nye Vaaben.

„Det er en Blide," sagde han, „hvor have disse Skindere faaet den fra?"

Han var i Begyndelsen en Smule urolig. Nu gjorde Bliden sit første Stenkast, men Stenen naaede ikke Muren. Han og hans Stridsmænd opsloge da en høj Latter og raabte Haansord ud til Borgerne. Disse svarede ikke derpaa, men lagde en ny Steen i Bliden, og da den blev udslynget, foer den helt over Borgmuren og ind i Gaarden, hvor den aldeles knuste Borgens Mølle. En tredie og en fjerde Sten fulgte efter og sønderslog Dele af Borgmuren.

Da blev Harald angst for et Vaaben, som han hidtil kun kjendte af Omtale. Han havde Vikingemod, naar der skulde kæmpes Mand mod Mand, men Modet svigtede ham overfor disse Stene, som kom svævende gjennem Luften, og som knuste Alt, hvad de faldt ned paa.

Han lod da nedbryde noget af Borgens nordlige Muur, og da Mørket faldt paa, bleve Hestene nedhejsede, og han selv begav sig med sine Mænd tilfods bagefter. Dette kunde dog ikke skee, uden Borgerne mærkede det, og de forfulgte Harald og hans Mænd. Disse blandede sig i Nattens Mørke mellem Forfølgerne og raabte, at Jarlen skulde fanges og slaaes ihjel, og de løbe en urigtig Vej, hvorved deres

Herre fik Tid til at undkomme og at finde et Skib, hvormed han sejlede til Jylland. Haraldsborg kom nu i Kong Eriks Magt, og han forefandt Jarlens Hustru, hans Friller og hans yngste Børn, som han behandlede med Skaansel; thi Haralds tappre Søn Bjørn Jernside hørte endnu til Kong Eriks Parti og var hædret og anseet af Alle.

Der var stor Glæde blandt Roeskilde Borgere, og der blev den Aften drukket mangt et Bæger i Anledning af Haraldsborgs Fald. Vikaren Arnold stod paa Alfarvejen og raabte:

„Raaber med Glæde over den trindt omkring, den haver overgivet sig, dens Grundpiller ere faldne, den haver overgivet sig, dens Mure ere nedbrudte; thi dette er Herrens Hævn, hævner Eder paa den; som den haver gjort, saa gjører ved den."

Eftersom Roeskilde Borgere ikke mere behøvede Hjælp, drog Kong Erik over til Skaane; thi han ønskede at være saa nær Erkebispen som muligt, for tilsidst at vinde ham for sin Sag. Skaaningerne hang ved Kongen endnu mere end Sjællænderne; der var derovre i dette Landskab ikke en Bonde, som ønskede sig Kong Niels tilbage, og ikke en Hirdmand, som mente, at Kong Magnus vilde blive en bedre Konge end den myrdede Knud Lavards Broder. Eriks Nederlag ved Onsild Bro havde ikke rokket Skaaningernes Troskab.

Tredie Kapitel.

Værebro.

Kong Erik herskede over Sjælland, Skaane og Smaaøerne, i Viborg sade Kongerne Niels og Magnus og herskede over Halvøen Jylland. Danmark var deelt, men overalt forberedte man sig paa en Kamp for at faae Riget samlet paany, det var ikke alene Kongerne, som stode fjendlige overfor hinanden, det var ogsaa Landsdelene. Jyderne havde hidtil betragtet deres Landsdeel som Landets vigtigste, her levede endnu i Erindringen de store Englandstog og det store Oprør mod Knud den Hellige, hvori hverken Sjællænderne eller Skaaningerne havde deltaget. De følgende Konger: Olaf, Erik Ejegod og Niels vare, med dette Oprør i frisk Minde, maaskee gaaet lempeligere frem mod Jylland end mod de andre Landsdele, og Jyderne havde sluttet sig til Kongerne.

Denne Gang var det Øst-Danmark, som havde rejst Oprørsfanen mod Kongen; ikke som i sin Tid Jyderne, fordi de vare blevne paalagte store Byrder, nej, Oprørets Aarsag var af moralsk Natur, det var fremkaldt af berettiget Harme over Magnus' Niddingsdaad og Nielses Meneed. Sejrede Kong Erik, vilde Øst-Danmark blive den toneangivende Deel af Landet.

Paa Kongsgaarden i Viborg holdt Kong Magnus og den smukke Dronning Richiza Juul i dette Aar. Kong Niels, der boede paa Klejstrup, var kommen ind til Jyllands Hovedstad for at blive Julen over hos sin Søn. Der var udgaaet Indbydelse til en stor Deel af Jyllands mægtigste Mænd; thi ved denne Lejlighed skulde der aftales om det Tog, som det følgende Aar skulde gjøres mod Kong Erik.

Men derfor forsømtes ikke Drikkelag og anden Lystighed; thi Kong Magnus og hans Dronning holdt meget af, at deres Gjæster skulde hjembære fornøjelige Minder. Blandt Gjæsterne saaes et Par polske Stormænd med deres Følge, de vare komne til Viborg for at love Magnus Hjælp mod Erik og for at aftale det Fornødne i denne Sag.

Et Par Dage før Juul var Harald Kesia kommen til Roeskilde i Ubbe Jarls Følge, han var bleven vel modtagen, dog var Magnus noget tilbageholdende overfor ham; thi han kunde ikke rigtigt troe, at Den, hvis Broder han saa skammeligt havde myrdet, kunde blive hans oprigtige Ven. Henrik Skatelar var mødt med sin Hustru, hvem han ikke mere turde lade være alene hjemme paa Gaarden, naar han var borte, han kunde jo vente, at hun vilde løbe bort paany. Rigtignok havde Othars levende Begravelse bragt hende til i nogen Tid at vise megen Anger og Sørgmodighed, men Smilet paa hendes Kind var vendt tilbage paany, og hun frygtede ikke for at sige Haansord til sin Mand.

Stille sad Irene i Fruerstuen mellem Dronningens Jomfruer, hun sørgede dybt over sin Faders Død og erfoer med Glæde, at Kongerne rustede sig, for til Vaaren at kæmpe mod Erik, hvis Mænd havde forvoldt hendes Ulykke. Mellem disse Mænd var ogsaa Erling, hvem hun engang havde elsket, men som hun nu hadede og ønskede at faae i sin Magt. Med hvem han var bleven trolovet, havde Ingen kunnet sige hende, og hun begyndte halvt at troe, at det havde været Opspind af ham at fortælle det.

Baade Magnus og Richiza havde forsøgt at trøste hende, men det var endnu ikke helt lykkedes; Magnus havde i de sidste Dage viist hende megen Opmærksomhed, og hans Tale var bleven øm. Da begyndte Irene at rædde for, at den smukke Konge skulde have fattet Elskov til hende, og hun forsøgte paa at undgaae ham. Hun glemte næsten sin Sorg for den nye Fare, der truede hende.

En ung jydsk Hærmand fra Varde Syssel havde i nogen Tid søgt at nærme sig hende. Hans Navn var Stuf, og han var af stor Slægt. Irene indsaae, at hun maatte have en Beskytter, hvis hun vilde undgaae Kongens Efterstræbelser, og at hun derfor maatte opmuntre Stufs Bejlen. Det skete, og han og hun bleve enige om, at han skulde anholde Dronning Richiza om at maatte trolove sig med Vagns Datter.

Dette gjorde da Hærmanden, Dronningen hørte venligt paa ham og lovede at faae sin Mands Sam-

tykke. Da Magnus hørte, hvorom Sagen drejede sig, blev han tvær og mente, at det havde ingen Hast med den Trolovelse, og at han selv vilde tale med Irene derom. Dronningen blev meget forundret over disse Vanskeligheder fra Kongens Side; hun anede ikke Grunden dertil. Magnus opsøgte da Irene og talte med hende i Eenrum.

„Ikke havde jeg ventet," sagde han, „at Du saa snart efter din Faders Død vilde have trolovet Dig."

„Det er dog saaledes, Herre Konge."

„Jeg ynder ikke, at Du trolover Dig", sagde Kongen; „thi jeg holder selv af Dig Irene, og vil Du bevare min Kjærlighed, skal jeg gjøre Dig rig paa Gods og Guld."

Da gøs Irene og sagde:

„Eders Tilbud frister mig ikke, og vide skal I, at I har fornærmet Eders Dronning og mig ved at gjøre det".

„Ej hvad, den Slags Fornærmelser kunne vel tilgives."

Han vilde tage hende under Hagen. Da traadte hun tilbage og sagde:

„Rør mig ikke; thi ved den hellige Jomfru, da fortæller jeg Dronningen det Hele."

„Du er smuk i din Vrede, Irene."

„Saaledes som I taler til mig idag, saaledes har I ikke talt til mig, dengang min Fader levede. Har I faaet Mod overfor mig, siden jeg nu er faderløs?"

„Du har jo Stuf Bentsen," svarede Kongen lidt haanligt.

„I har altsaa Intet imod, at han og jeg blive trolovede."

„Jo jo, jeg har meget imod det. Naar jeg elsker Dig, kan jeg ikke tillade, at han bliver din Husbond."

„Herre Konge, I skal aldrig kunne besejre mig," sagde Irene, „forlad mig. Urene Tanker lyse ud af Eders Blik."

Da slyngede Kongen dristigt Armen om hendes Liv og vilde kysse hende. Hun sled sig løs, hendes sorte Øjne lynede, hun stampede i Gulvet og raabte:

„Morder, Nidding!"

Magnus blev bleg, og hans Ansigt fik et ondt Udtryk.

„Hvad vover Du at sige"! udbrød han. „Vogt Dig, jeg lader Dig kaste i Taarnet."

„Hellere der end i Eders Arme".

„Begge Dele kan vel forenes," mente han skadefro.

Nu greb Skrækken Irene, hun styrtede ud af Kamret hurtigere end Kongen kunde følge hende og ilede ud af Borgen, hun vidste ikke hvorhen. Hun løb lige i Armene paa Ingegerd, der kom fra Byen, ledsaget af en Terne.

„Irene!" udbrød Henrik Skatelars Hustru. „Hvorhen? Hvad er hændet Dig?"

„O, jeg er saa angst!" udbrød Irene. „Nej, nej, jeg gaaer ikke med Dig tilbage til Kongsgaarden."

„Du skal fortælle mig, hvad der er hændet Dig," sagde Ingegerd.

Det gjorde Irene. Da lo Ingegerd højt og sagde:

„Frygt ikke; Magnus er i dette Øjeblik maaskee mere angst end Du; han frygter for, at Du har talt med Richiza. Nu skal jeg beskytte Dig, og inden Aften skal han have givet Tilladelse til din Trolovelse."

„Han vil kaste mig i Fængsel."

„Veed Du ikke, at Magnus hersker over Niels, men Richiza hersker over Magnus? Jeg gaaer lige strax hen og fortæller ham, at jeg har antaget mig din Sag."

Saaledes skete det, og Kong Magnus blev meget overrasket, da Ingegerd kom til ham og bebrejdede ham, at han var Dronningen utro, at han ikke var bedre end Harald Kesia, at han — Kongen lod hende ikke tale ud, men sagde:

„Du skulde ikke blande Dig i denne Sag, Frænke, ikke er det længe siden, Du selv var din Mand utro."

„Lader Du mig det høre, Magnus, fortæller jeg strax Dronningen, hvad Du har sagt til Irene."

„Du vover —"

„Aa ja, jeg lader mig maaskee forstaae med, at det ikke blot er Irene, hvem Du har fattet syndig Elskov til, men at Du ogsaa har talt mærkelige Ord til mig."

„Har Du mistet din Forstand?"

„Nej, det har jeg ikke, men herom maa jeg spørge Dig. Du er smuk Magnus, Du er —“ hun nærmede sig ham.

Kongen veg tilbage.

„See, nu viger Du tilbage for mig, som Irene veg tilbage for Dig.“

Hun lo. Magnus, der slet ikke var glad over, at Ingegerd havde blandet sig i Sagen, fandt det rigtigst at lee med.

„Saa er det vel bedst,“ sagde Ingegerd, „at jeg lover Dig Taushed, mod at Du tilgiver Irene og lader hende blive trolovet.“

„Lad hende det“, sagde Magnus tvært.

„Tak, ja, jeg tænkte nok, at det Hele har været din Spøg. Men vogt Dig ellers for at lade mig høre, at jeg løb bort med Othar. Du veed nu, at jeg er i Besiddelse af en farlig Hemmelighed; Irenes Taushed skal jeg love Dig, men nu —“

„Du vil da vel ikke nu, jeg har —?“

„Nej,“ lo Ingegerd, „nej, jeg vil Intet fortælle om Irene, men jeg vil lade mig forstaae med, at Du har Lyst til at løbe bort med mig.“

Magnus saae paa sin Frænke, hun stod smuk og udfordrende overfor ham.

„Jeg skal ikke minde Dig om Fortiden,“ sagde han, „og hvad Fremtiden angaaer, da har jeg ingen Fremtid, før Erik er død.“

Dagen efter forlod Irene med sin Trolovede Kongsgaarden.

Strax efter Juul begyndte Kongerne at ruste sig,

og der blev udbudt Leding til April. Med en Flaade paa 100 Skibe vilde de gjæste Erik paa Sjælland.

Imellem Roeskilde og Frederiksfund løber Værebro Aa gjennem en Egn, fuld af historiske Minder. Her ligge store Kæmpers Gravhøje, her var det, at den navnkundige Frode den Fredegode blev højlagt, over hvem Hjarne, der sang sig Kronen til efter ham, sang:

„Her ligger begraven den Kæmpe stærk,
Hos Værebro sees disse Stene,
Under aaben Himmel, paa vilden Mark,
Der hviler den Herres Been."

Dels i Værebro Aa, der dengang var sejlbar, og dels i Isefjorden saaes i April Maaned 1133 Snekke ved Snekke. Kong Erik havde her samlet sin Flaade, for med den at drage over til Jylland og vove en afgjørende Dyst med Kong Niels og hans Søn. Flaaden var bleven opholdt; thi den ventede paa Falstringerne, som af uforklarlige Grunde ikke vare komne. Deres Anfører var Eriks Ven og Frænde, Erik af Falster.

Utaalmodig stod Kongen i Lyftingen af sin Snekke og raadslog med sine Mænd om at sejle foruden Falstringerne; de kunde komme bagefter. De fleste Stemmer vare for strax at hejse Sejl i Raa. Da kom en Baad roende ud til Skibet fra Byen Jyllinge. Kongen saae Baaden og kjendte Palle, der havde været et Werinde i Roeskilde. Den gamle Hirdmand steg kort efter ombord i Kongens Snekke og sagde:

„Daarlige Nyheder, Herre Konge, en polsk Hær under Anførsel af Peter Vilhelmsen er sendt hertil af Kong Boleslav. Den har hærjet Falster og Syd-Sjælland med Ild og Sværd og nærmer sig Roeskilde, hvis Borgere bede Eder om at komme til deres Forsvar."

Kongens Ansigt blev mørkt; thi paa denne uventede og farlige Fjende havde han ikke gjort Regning.

„Har Du hørt Noget om, hvor stærk Polakkernes Hær er?" spurgte han Palle.

„Nej, Ingen har kunnet sige mig det."

„Jeg mener," sagde Kongen, „at vi komme til at forlade vore Skibe, og først slaae Polakkerne, før vi sejle til Jylland."

Nødvendigheden heraf var indlysende for Alle. Kongen gav Befaling til, at Landgangen skulde begynde, men da man var i fuld Gang med at gaae fra Borde, lød der høje Raab fra de Snekker, som laae længere borte imod Nord, og kort efter vidste Kong Erik, at Kongerne Niels og Magnus med 100 Snekker sejlede ind i Isefjorden. Da lod han strax sine Folk stige ind i Skibene igjen, men han fik ikke Tid til at lægge dem i Slagorden, før Kongerne faldt over ham, og et vældigt Slag begyndte. Jyderne vare flere end Sjællænderne og Skaaningerne, og det gav dem Sejren. Af store Høvdinger faldt der ingen ved den Lejlighed, men ellers var Mandefaldet stort paa begge Sider. Da Kong Erik saae, at Slaget var tabt, ilede han i Land og rejste over

til Skaane; han fik nu af Almuen Navnet Erik Harefod, hvormed den vilde bebrejde ham, at han var letfodet som en Hare, naar det gjaldt om at flye ud af et Slag. Da han kom til Skaane, fandt han her intet blivende Sted; thi Skaaningerne faldt fra Den, som Lykken havde svigtet, og Erik maatte med sin Hustru og Søn flygte til Norge.

Kampen mellem Kongerne syntes nu at have faaet sin endelige Afslutning. Niels var igjen Herre over hele Danmark, og Ingen tvivlede om, at Magnus vilde blive hans Efterfølger. Harald Kesia gik til Kongen og bad ham om Tilladelse til at maatte tage Hævn for den Tort, som Roeskilde Borgere nyligt havde viist ham. Kong Niels vilde nødigt give denne Tilladelse; thi han mente, at det vilde være bedst, om der blev kastet et Slør over Fortiden og arbejdet hen til varig Fred og Forsoning; imidlertid plagede Harald saalænge den svage Konge, at denne gav ham Tilladelse til at gjøre, hvad han vilde

Efter Sejren ved Værebro var Kong Magnus skyndsomst draget mod Polakkerne for at standse deres Fremrykning, som var eensbetydende med Landets fuldstændige Ødelæggelse; Kongens Ankomst til deres Hær var Aarsagen til, at de ikke havde hærjet Roeskilde. Men Byen skulde dog ikke undgaae sin Skjæbne.

Harald stormede med sine vilde Svende ind i Byen og udbredte stor Jammer og Forfærdelse. Han lod alle Sachserne gribe og Næsen skjære af dem

En, som allerede havde Kniven paa Næsen, bad ynkeligt om Naade og raabte, at han var en lærd Mand. Da lærde Mænd vare sjeldne her i Landet, skaanede Harald ikke alene hans Liv, men indbød ham til sit Bord. Jarlen bad ham læse en Bøn før Maaltidet, hvilket altid skete dengang, men nu svarede Manden, at han var lærd i at sye Skoe, men ikke i at holde Messe. Herover opkom stor Latter, og Skomageren beholdt sin Næse.

Mens Niels og Magnus havde travlt med at befæste deres Magt, hvilket syntes let, da enhver Modstand var slaaet ned, og de i Forvejen, takket være Bisp Svend i Roeskilde, havde en Deel Tilhængere paa Sjælland, var der stor Sorg tilstede hos Kong Eriks trofaste Venner. Mellem disse var Erik af Falster, til hvem Kongen havde sendt Erling og befalet ham, at blive hos Jarlen og staae ham bi med Raad og Daad; Erik Jarl skulde i Stilhed paany hos Kong Eriks Tilhængere vække Haabet om bedre Tider. Jomfru Thora var bleven hos Erkebispen i Lund.

Palle var efter Slaget taget til Arnakke, det var en Forlehning, som han mente Kong Niels ikke kunde tage fra ham; thi ingen Hirdmand havde tidligere været forlehnet med dette Gods. Vermund og Sigrid vare komne til Arnakke; thi de indsaae, at den tidligere Lehnsmand vilde tage det Gods i Forlehning, de havde havt. Dette skete imidlertid ikke; thi Hirdmanden var falden ved Værebro. Det kunde godt vare Aar og Dag, inden Kongen fik

at vide, at Godset var herreløst, imidlertid blev Agerbruget som sædvanligt besørget af Bryden.

Der hengik nogle Maaneder, og Palle havde faaet Gaarden rejst paany af dens Aske. Høsten nærmede sig, og Sæden stod højt paa Marken. Da sagde Palle en Dag til Vermund:

„Jeg fortryder, at jeg ikke har opdyrket Vagns Jorder derovre paa Holmen, vi have Trælle nok til at kunne gjøre det. Nu kunde Du have siddet derovre og havt Indtægt af Jorden."

„Den tilhører ikke os, men Irene, hvis hun lever," sagde Sigrid, „og jeg drømte inat, at hun kom og tog sin Arv i Besiddelse."

„Hendes største Arv har Kong Erik faaet," mente Palle, „havde hun villet tage sin Arv i Besiddelse, var hun vel allerede kommen hertil."

„Jeg har hørt, at hun skal være en af Dronning Richizas Jomfruer," sagde Vermund, „er hun det, vil hun vel en Dag komme hertil, og da kan det komme til at gaae os ilde, fordi Kong Erik fik hendes store Arv."

„Hvem vil fortælle hende det"? spurgte Palle.

„Det vil Trællene", svarede Vermund.

„Du har Ret, derfor vilde det maaske være bedst, om vi sloge Trællene ihjel derovre", mente Palle.

„Det er ukristeligt!" raabte Sigrid.

„Hvorfor skulle vi frygte Noget, som maaskee aldrig skeer?" spurgte Vermund. „Irene har ikke været her endnu, skjøndt Dronning Richiza holder

Hof i Roeskilde; det synes mig, at det tyder paa, at hun slet ikke er hos Dronningen."

Saaledes taltes de Tre ved; Høsten kom, og Ingen af dem havde Tid eller Tanke for at tage over til Vagns Gaard. Da kom en Dag en Adelbonde og hans Frue ridende med et ringe Følge, de holdt ved Arnakke, og Sigrid ilede ud for at tage mod de Fremmede; thi Mændene vare i Marken.

„Irene!" udbrød hun.

„Sigrid!" lød det fra Irenes Læber.

Kort efter vare Gjæsterne bænkede inde i Hallen, og Spørgsmaal og Svar fulgte hurtigt paa hinanden. Det blev snart Sigrid klart, at Irene og hendes Mand ikke yndede Kong Magnus meget, Irene vilde ikke engang, da hun var Roeskilde saa nær, benytte Lejligheden til at hilse paa Dronningen.

Efterat Sigrid og Irene havde fortalt hinanden Alt, hvad de havde oplevet, siden de sidst saaes, sagde Irene:

„Fortæl mig nu, hvad Du veed om min Faders Drab. Her sidder jeg saa roligt og taler med Dig, og dog er der sagt mig, at det var din Fader, som vog min."

„Den der har fortalt Dig Sligt, har løjet," svarede Sigrid.

Hun gav nu en Beretning om Kampen paa Holmen, hun godtgjorde, at det var Ubbe Jarl og Vagn, som havde været de Angribende og begyndt med at afbrænde Arnakke. Irene og hendes Mand hørte til med stor Opmærksomhed.

„Der er intet Blod mellem Irene og Palle," sagde Stuf tilsidst og spurgte derefter: „Kan Du ellers sige mig, hvad der er blevet af Vagns Skatte?"

„Dem fik Kong Erik," svarede Sigrid.

„Jeg har formodet det," sagde Irene, „Du har ikke hørt om, hvormange der var?"

„Min Fader har talt om fire Kister."

„Fire Kister!" udbrød Irene, og et Smil spillede om hendes Læber. „Tak Sigrid for god Underretning. Det bliver Aften, og vi maae være paa Gaarden, inden Mørket falder paa."

„Vil Du og din Mand boe paa Gaarden?"

„Nej," svarede Irene, „vi have bedre Gaard ovre i Jylland. Vil Palle kjøbe Gaarden, skal han faae den billigt. Hils ham, jeg skal besøge ham en af Dagene."

Sigrid stod ved Huset og saae efter Irene og Stuf, hun sagde til sig selv:

„Jeg havde tænkt mig, at hun havde faaet en fornemmere Mand, men det er sandt, Irene er nu en fattig Pige."

Irene havde ikke berørt Kong Magnus's Opførsel mod hende, hun havde blot i Almindelighed talt om, at hun ikke yndede Livet ved Dronningens Hof, og at hun, hver Gang hun saae Kong Magnus, ikke kunde glemme, at det var ham, der paa lumsk Snigmorderviis havde myrdet sin Frænde og Ven Hertug Knud.

Med stor Hast skyndte Irene sig op til sin Faders Gaard, efterat Baaden havde sat hende over

paa Holmen. Trællene vare i Begreb med at flygte ved de Fremmedes Komme, men da de gjenkjendte Irene, udstødte de et Glædesskrig. Hun gav dem en flygtig Hilsen og befalede dem, at bringe sig en Spade. Da hun fik den, ilede hun strax med sin Mand ind i Huset og til det Kammer, hvor Palle havde fundet de fire Kister med Vagns Skatte. Lugen stod aaben, og Jorden under den var bleven fugtig af Regnen, som ikke i det snevre, mørke Rum havde kunnet fordampe.

„Grav nu," sagde hun til Stuf og gav ham Spaden.

Stuf grov og grov, og tilsidst stødte han paa noget Haardt.

Irene gav et Skrig af Glæde. Kort efter kom en jernbeslaaet Kiste til Syne.

„Der er den Stuf, der er den!" raabte Irene. „Den er fyldt med Guldpenge. Min Faders største Skat have de ikke fundet. Ingen, uden han selv og jeg, vidste, at den var nedgravet her. Han og jeg bare hos os hver en Nøgle til Kisten. Her er min Nøgle."

Hun bøjede sig ned, aabnede Kisten, tog en Haandfuld Guldstykker og lukkede den igjen.

„Du er rig som en Dronning," sagde Stuf maalløs.

„Husker Du den Møje, jeg havde med at faae Dig til at rejse herover?" spurgte Irene. „Du maa vel nu erkjende, at Rejsen har betalt sig?"

Stuf maatte indrømme det; den Magt, som Irene havde faaet over ham, var ved dette rige Fund bleven fuldstændig.

„Det vilde være vovelig," mente hun, „at føre denne Kiste over til vor Gaard i Jylland. Derfor er det nu min Bestemmelse, at vi efterhaanden bringe Skatten over. Du Stuf rejser frem og tilbage, og jeg bliver her"

Dette fandt Stuf var meget fornuftigt. Allerede Dagen efter maatte han med en lille Pose med Guldmønter tiltræde Hjemrejsen, Svendene fulgte ham paa To nær, som skulde blive tilbage og beskytte Irene, der tænkte at kunne tilbringe en stor Deel af sin Tid hos Sigrid.

En Dag, da Sigrid og Irene sade sammen og talte om Erik Jarls lystige Julefest, der fik en saa sørgelig Ende, traadte en Mand ind i Hallen og saae sig om. Sigrid kjendte ham ikke strax, men det gjorde Irene, og hendes Hjerte tog til at banke. Manden var klædt som Bonde. Sigrid rejste sig, gik ham i møde og spurgte:

„Vil Du tale med Palle?"

„Sigrid!" raabte Erling, „kjender Du mig ikke mere?"

„Erling, er det Dig, velkommen til Arnakke."

„Hvor er Fader og Vermund?"

„Ude at høste."

„Hvem er den fremmede Kvinde der? Hører hun til Gaarden?"

„Kjender Du ikke mere Irene, Vagns Datter, som er gift med Stuf fra Varde Syssel?"

Erling rynkede Bryn og sagde:

„Ej havde jeg ventet at finde hende under min Faders Tag; thi hun har engang handlet skjændigt imod mig."

„Herom har hun Intet talt til mig," sagde Sigrid og saa uvilligt paa Irene.

„Hun fortryder maaskee sin Opførsel," sagde Erling, „men —"

Irene havde rejst sig og traadte nu nær hen til de to Sødskende.

„Du forsmaaede min Kjærlighed, Erling," sagde hun, „derfor handlede jeg som jeg gjorde; thi min Kjærlighed forvandlede sig til Had. Ak, men snart græd jeg bittre Taarer over min Ondskab imod Dig, og var Du ikke bleven frelst paa anden Maade, vilde jeg selv være kommen ned og have aabnet dit Fængsel."

„Paafund," sagde Erling med Foragt. „Du skulde have aabnet Fængslet for en af Kong Magnus's svorne Fjender. Det havde Du aldrig gjort. Og hvorledes er Du kommen her? Det er sandt, Kong Magnus har sejret, og det vilde være uklogt at vise en af hans Dronnings Jomfruer Døren."

Da sagde Irene:

„Nu skal Du og Sigrid høre, hvad jeg hidtil har skjult."

Hun fortalte dem nu om Kong Magnus' Elskov, og om hvorledes hun, den frændeløse Pige, havde

været nødt til at ægte Stuf, for at undgaae Kongens Efterstræbelser. Sigrid og Erling hørte forundret paa hende, Erling saae, at den før saa stolte Kvindes Sind var blevet knækket, og han ynkedes.

„Du har ikke havt det godt, Irene," sagde han, „med min Vrede er det forbi, jeg vil ønske, at det herefter maa gaae Dig godt."

„Det vilde være gaaet mig bedre, hvis en Anden end Stuf var bleven min Husbond," sagde Irene og saae paa Erling.

„Vilde Du virkelig have havt Erling, saa rig som Du dengang var?" spurgte Sigrid.

„Ja, jeg vilde, for jeg holder af ham mere end jeg nogensinde kommer til at holde af nogen Mand," svarede Irene.

„Det var sandt, hvad jeg i Viborg sagde Dig, at jeg var trolovet," sagde Erling, „og Du skal nu faae hendes Navn at vide, det er Thora, hun er en Datter af Bispen i Viborg."

Irene studsede og sagde:

„Jeg kjender Bisp Svend, men vidste ikke, at han havde en Datter. Erling, Du faaer en Jomfru, som er mægtigere end jeg; thi hun hører til Landets mægtigste Slægt, næst Kongernes. Du har forsmaaet Kjærlighed for Magt.

„Heri tager Du dog fejl, Irene."

„O, hvormangen Mand har ikke offret sin Kjærlighed for Magtens Skyld! Og højt tilvejrs vilst Du komme og rig vilst Du blive; thi Du est baade tapper og klog."

Irene holdt Haanden mod sit Hjerte og sukkede dybt, da hun sagde dette.

Her blev Samtalen afbrudt ved, at Palle og Vermund kom hjem fra Høstarbejdet. De bleve glad overraskede ved at træffe Erling, der sagde til dem:

„Jeg har Noget at tale med Eder om, som Vidner ikke maae høre."

Han førte dem ud af Huset og ud paa en Eng, ingen Mennesker vare at see, Solen var sin Nedgang nær og kastede sine Straaler paa Vigens smaa, krusede Bølger, Storkene fløj højt oppe i Luften og lærte deres Unger at flyve, Lærken slog sine Triller, og Svalerne fløj i store Kredse. Rundtomkring saae man Egeskov, og hist og her steg den blaa Røg lige tilvejrs fra en Bondes Hytte.

„Her kan Ingen høre os," sagde Palle, „hvad har Du at sige?"

„Saa viid da," begyndte Erling, „at jeg kommer fra Erik Jarl nede paa Falster. Han har nylig modtaget et Brev fra Kong Erik i Norge, og heri fortælles, at Niels og Magnus have tilbud. Kong Magnus Sigurdsen 10,000 Mark Sølv, hvis han vil myrde den danske Konge, og den norske Magnus har Lyst til at tjene den store Pengesum. Nu har Kong Erik anmodet sin Frænde Erik Jarl og gode Venner om at skikke et Skib til Norge, for at han kan undflye den store Fare, og jeg har faaet Befaling over dette Skib. Det ligger oppe ved Isøre og venter paa mig; jeg er rejst herned for at faae Eder med; thi det Mandskab, jeg har, er

ungt og uøvet, og Toget kan blive farligt nok. Men I maae strax være beredte til at følge mig."

„Det ere vi," raabte de Begge.

„Selv Sigrid maa Intet vide om, hvor vi drage hen," sagde Erling.

Sigrid forundrede sig over at høre, at hendes Mand og hendes Fader endnu samme Aften vilde rejse, hun gjorde dem adskillige Spørgsmaal om Rejsens Formaal, men da de ikke bleve besvarede, taug hun mut. Irene var forlængst taget over til sin Gaard.

At det gjaldt en vovelig Dyst, forstod Irene; thi Mændene rustede sig stærkt, kun Erling beholdt sin Bondedragt paa; hans Vaaben vare ombord paa Skibet. Da Vermund sagde Farvel, hviskede han til Sigrid:

„Naar Du beder til den hellige Jomfru, da glem ikke at bede hende om, at hun skjænker os Held."

Fjerde Kapitel.

Kong Erik flygter fra Norge.

Kong Erik var med sin Dronning og sin lille Søn dragen til Norge. Der herskede dengang to

Konger, Magnus Sigurdsen og Harald Gille. Magnus var en smuk og velskabt Mand, men en stor Dranker og derhos haard og gjerrig; han havde af Kong Erik faaet Knud Lavards unge Datter Christine til Ægte, et Ægteskab, som Rygtet sagde, han fortrød. Om Harald Gille hedder det, at han var letsindig, skjemtsom, ydmyg og beleven, glad og munter, gavmild og godhjertet mod sine Venner, og at de Mægtigste i Landet holdt mere af ham end af Magnus.

I Begyndelsen blev Erik vel modtagen af Magnus, men dennes Uvillie optændtes imod ham, fordi Erik foretrak Harald Gilles mere lystige Selskab, og Magnus hadede hemmeligt sin Medkonge. Magnus drog sig lidt efter lidt bort fra Erik og lyttede efter de danske Kongers Sendebud, som lovede ham en stor Sum Penge, hvis Erik og hans Søn Svend bleve myrdede. Da Magnus havde besluttet sig til at lade sin Gjæst dræbe og fortjene de mange Penge, blev han igjen ligesaa venlig imod ham som han havde været i Begyndelsen. Han anviste ham Kongshelle til Opholdssted og gav ham en Æresvagt af sine Hirdmænd. Men nu underrettede Dronning Christine sin Farbroder om, at Æresvagten var sendt ham for at bevogte ham, og da var det, at Kong Erik i Hemmelighed sendte Brev til Erik Jarl og sine Tilhængere paa Lolland og Falster.

Det var heldigt, at han i Tide havde paakaldt Hjælp; thi nu fik han den haardt behov. Kong Magnus bluedes ikke ved at vise sig som sin Gjæsts værste Fjende, han lagde ham tilsidst i Bolt og Jern, af-

skedigede alle Kong Eriks Mænd, tog hans Penge fra ham og forbød enhver Uvedkommende at tale med ham.

Nu begyndte Kong Erik at frygte for sit Liv. Tungsindig sad han i sit Fængsel og grundede paa, hvorledes det kunde gaae til, at Gud og den Herre Christ vilde give Sejren til Magnus, der havde ovet en saa gruelig Niddingsdaad, og selv havde Erik dog aldrig krænket Guds hellige Bud. Han bad inderligt til alle Helgene om Hjælp, han følte sig styrket ved Bønnen, og hans Haab vaagnede om, at hans Venner i Danmark vilde komme til hans Frelse i rette Tid.

Kong Magnus havde tilladt, at Eriks Kapellan Ricco, der havde fulgt ham i Landflygtighed, maatte blive hos ham i Fængslet, men om vigtige Sager kunde han ikke tale med Kongen; thi Vogterne vare i Nærheden. De talte sammen om mange gudelige Ting, og engang imellem kunde Kongen dog komme til at gjøre sin Kapellan et kort Spørgsmaal, om der endnu intet Skib var kommet fra Danmark.

Ligeledes havde Dronningen og Svend Tilladelse til at besøge Kongen i Fængslet. Det morede Kongen at lege med Svend og at prøve ham i hans boglige Kundskaber. Tidt foer dog en Sky over hans Ansigt, naar han betragtede sin raske Dreng; thi, efterstræbte Kong Magnus hans eget Liv, vilde han tage Svends med. Dronningen trøstede ham saa godt hun kunde, og en Dag meddelte hun ham i al Hemmelighed, at Erling var kommen til Kongs-

helle med et stort Slib, og at han gav sig ud for at være en Kjøbmand fra Roeskilde, der handlede med Korn.

Kongen oplivedes synligt ved at høre dette og bad Malmfred bede Erling og hans Mandskab om den kommende Nat at holde sig beredte til at sejle bort. Dette lovede Dronningen og forlod Kongen med Svend. Da nu Ricco kom, sagde Erik:

„Jeg vil ikke længere kjede mig i denne Celle. Gaa til Malmfred og bed hende flux sende mig det stærkeste Mjød og nogle Penge, at jeg kan spille Tærninger."

„Det er rigtigt, Kong Erik," sagde Vogterne, „at Du ikke hænger med Næbbet. Du skulde dog ogsaa lade os smage, om din Mjød er god og ikke drikke dette alene med den blegnæbbede Præst."

„Det er ogsaa min Agt," sagde Kongen.

Da Ricco kom med Mjøden og Pengene, opfordrede Kongen sine Vogtere til at spille Tærninger med sig. Dette gik de gjerne ind paa, og Kongen lod under Spillet Mjødhornet flittigt gaae rundt. Han sørgede for, at Nordmændene vandt, det gjorde dem glade, og de drak i deres Glæde mere end de kunde taale.

Da de vare blevne noget drukne, bød Kongen Godnat, men Ricco blev tilbage og sagde:

„Nu kunne vi rigtigt slaae Gjækken løs, nu Kongen er borte."

„Du er en Præst efter vort Sind," sagde Normændene.

Der blev drukket dygtigt og spillet Tærninger, til Nordmændene faldt døddrukne ned paa Gulvet. Ricco lod som han var fuld og lagde sig ved Siden af dem. Nu overfilede Kongen de Lænker, han bar, og skyndte sig ned i Byen til Dronning Malmfred. Hun vidste, hvor de Mænd boede, der havde fulgt Kongen til Norge, de bleve vækkede og begave sig ned til Skibet. Da Kongen kom der, udbrød han:

„Min Søn have vi glemt at faae med. Før vil jeg selv blive i Fangenskabet, føc han skal lades her tilbage."

Han forlod Skibet, ledsaget af Dronningen, og gik til den Gaard, hvor hun havde boet. Her forefandt de Svend sovende, de vækkede ham og toge ham med sig.

Imidlertid havde Kong Eriks Mænd været travlt beskjæftigede med at gjennembore Bundene paa de norske Skibe, der laae paa Land; thi derved blev Magnus ude af Stand til at forfølge Kong Erik. Da dette var skeet, hejsedes Sejl, og Rejsen gik tilbage til Danmark.

Næste Morgen syntes Eriks Vogtere, at Kongen sov for længe, de bankede derfor paa hans Kammer og spurgte, om han ikke havde sovet Rusen ud. Da de intet Svar fik, aabnede de Kamret, men fandt ikke Kongen. Herover bleve de meget forskrækkede og ilede til Kong Magnus, der opholdt sig i Kongshelle. Kongen blev meget ærgerlig tilmode, han ilede til Strandbredden og befoel, at Skibene skulle sættes i Vandet, det skete, men det

opdagedes, at de alle trak Vand. De maatte derfor udbedres, og det tog Tid. Kong Magnus fik derved ikke Lejlighed til at tjene sine Blodpenge.

Afsted sejlede Erik for gunstig Bør i et straalende Septembervejr, og stor Glæde var der ombord paa Skibet.

„Fri, fri!“ lød det fra Kongens Bryst.

Ja undsluppen Døden.

„Magnus Sigurdsens onde Anslag mod mig vil Harald Gille hævne,“ sagde Kongen, „thi er jeg ikke urigtigt underrettet, vil Norge snart kun have een Konge, og han hedder Harald.“

Jo længere han kom bort fra Norge, desto mere henvendte hans Tanker sig paa de danske Forhold. Da de fik Sjælland i Sigte, sagde Kongen:

„Vidste gamle Kong Niels, at jeg var ombord paa dette Skib, vilde han sende en Flaade ud imod mig.“

Og Snekken vuggedes lystigt af Bølgerne, og Natten kom med sit dejlige Septembermaaneskin, som kastede Solvstraaler hen over Bølgerne. De gik Øst om Sprogø og langs Sjællands Kyst.

„Vidste mangen Bonde derinde,“ sagde Kongen til Malmfred, „hvem dette Skib bærer forbi hans Kyst, han vilde ikke sove roligt i Nat, han vilde omgjorde sig med Sværd, gribe sin Øxe og opsøge sin Konge.“

„Gid Du talte sandt," sagde Malmfred, „men ofte er Du bleven skuffet, Du har stolet for meget paa din Lykke."

„Den maa vel engang komme."

„Jeg vil haabe det med Dig. Men naar vi nu sætte vor Fod i Land paa Lolland, eje vi ikke en Plet af Danmarks Jord."

„Men vi eje mange danske Hjerter," sagde Erik.

„Kong Niels hersker over hele Riget, enhver Modstand har han slaaet til Jorden. Hvorledes vil det blive Dig muligt at kunne samle en Hær?"

„For Gud er Intet umuligt, selv ikke Dette. Og da jeg sad deroppe i Norge og havde mange kummerfulde Timer, bares det mig undertiden for som en indre Stemme sagde til mig: Frygt ikke, Gud har en Bestemmelse med Dig."

„Det har han med alle Mennesker," sagde Dronningen.

„Du har Ret, men Guds Bestemmelse med mig er, at jeg skal hævne min Broders Mord, at jeg skal forhindre, at Danmarks Scepter ikke gribes af en Haand som Magnus Nielsens; thi dertil er Sceptret for helligt."

„Du stoler paa, at Gud er med Dig?"

„Herpaa stoler jeg trygt."

„Er han med Dig, vil Du sejre," svarede Malmfred, „selv om Du ikke idag raader over flere Mænd end de, vi see paa denne Snekke."

Næste Morgen kastede Skibet Anker ved Saxkjøbing udenfor en stor Gaard, som Erik Jarl besad,

og som laa omtrent, hvor den nuværende Durebygaard ligger. Erik, Dronningen og Svend bleve modtagne med stor Glæde af Jarlen og hans Hustru Cæcilia. Jarlen fortalte Kongen, at han havde mange hemmelige Venner paa Lolland, mange flere end man skulde troe; thi Ubbe, der sad som Jarl i Kong Eriks tidligere Jarledømme, havde gjort sig forhadt, og Bønderne erindrede endnu den Tid, da Erik Eriksen herskede over dem med Retfærdighed.

Det rygtedes hurtigt, at Kong Erik var kommen til Lolland, og Bønderne erfoer det med Glæde, men Ubbe Jarl, der boede paa en Gaard i Vesterskov, blev meget urolig, og han samlede Stridsmænd for at drage mod Kongen, da sagde Erik Jarl til Kongen:

„Frænde, din Svaghed har været, at Du har givet Dig for god Tid, nu mener jeg, at Du forekommer Ubbe og sender en Hær imod ham."

Dette Raad fandt Kongen godt, og han sendte Erling afsted med en Skare Svende og Bønder, som Erik Jarl havde opbudt til Leding. Undervejs sluttede flere Bønder sig til dem, og da de kom til Vesterskov, begyndte Ubbe en Kamp, men hans Bønder forlode ham og gik over til Kongens Mænd. Ubbe blev fangen og ført til Kongen, der forinden havde modtaget Budskabet om Sejren.

Da Erik saae Ubbe, sagde han:

„Jeg er kommen her til Danmark for at opgjore et stort Regnskab, og St. Knud har villet, at

Du er den Første, som jeg har faaet i min Magt."

„Hvad vil Du gjøre med mig?" spurgte Ubbe frejdigt.

„Du giftede Dig med Ingertha, og da Du var bleven gift med Kongens Datter, bagtalte Du mig og berøvede mig mit Jarledømme, som Du selv fik. Du var med i Haraldsted at myrde min Broder Knud, Du har senere overalt været med, hvor der blev lagt onde Raad op imod mig. Du har i alle Henseender slægtet din onde Fader Asbjørn paa. See, derfor lader jeg Dig hænge."

„Vov det!" raabte Jarlen rasende. „Vov det; naar Kong Niels faaer Dig fat, vil Du selv komme til at dingle i den højeste Galge."

„Saa har jeg dog havt den Glæde, at see Dig hængt først," sagde Kongen, han gav sine Mænd et Vink, vendte sig og gik.

En halv Time efter dinglede Ubbe Jarls Lig i et af Skovens Egetræer. Siden Kong Erik havde hørt, at Niels og Magnus havde villet kjøbe den norske Konge til at dræbe ham, havde han indseet, at det var blevet til en Kamp paa Liv og Død, at han, for at redde sit eget Liv, maatte tage sin Modstanderes.

Da Ubbe Jarls Død rygtedes paa Sjælland, fremkaldte det Glæde overalt, saa forhadt havde han været. Kong Erik derimod fik stort Tilhæng; Mange baade paa Lolland og i Sjælland sluttede sig til hans Sag og vilde ikke mere betale Skat til Kong Niels.

Det var altid en Begyndelse, men Erik vilde ikke kunne gjøre sig Haab om Danmarks Throne uden et eller flere af de store Landskaber paany sluttede sig til ham.

Femte Kapitel.

Palle paa Arnakke.

Kampen mellem Fyrsterne beskjæftigede Folkets Sind, men der var en anden, en stille Kamp, som kunde blive af langt større Betydning for Danmarks Fremtid, det var Kampen, om det skulde beholde sin egen Erkebisp eller komme tilbage under det tydske Erkebispesæde i Hamborg, hvis Erkebisp Adalbero nu var en mægtig Mand hos Pave og hos Kejser. Kongerne Niels og Magnus og saa godt som alle de danske Bisper stillede sig velvilligt til Adalberos Fordringer, kun een Mand i Landet saae Faren, og det var Erkebisp Asker i Lund.

Det var Svend Trundsens Sønner, som i denne for Landet farefulde Tid aldrig tabte Danskheden af Syne; de høre til dem, vi kunne takke for, at der endnu lever en dansk Folkeaand.

Mens Erik sad fangen oppe i Norge, udstedte Pave Innocens ikke færre end fem Buller om Kirkens

Ordning i Norden, den første til Adalbero, den anden til Asker, den tredie til Kong Niels, den fjerde til Kong Magnus og den femte til de svenske Bisper. I disse Buller befalede Paven Gejstligheden i Norden at vise Erkebispen i Hamborg al skyldig Lydighed, og Paven henlagde under ham alle Bispedømmer i Danmark, Sverrig, Norge, Island og Grønland. Kong Niels opfordredes til at være Erkebisp Adalbero, behjælpelig med at dette kunde skee, og Kongen, der vidste, at han vilde indsmigre sig hos den tydske Kejser derved, skrev til alle Bisperne om at adlyde Pavens Bulle.

Erkebisp Asker i Lund og hans Broder Bisp Svend i Viborg sagde Nej, de henholdt sig til, at en tidligere Pave havde givet Danmark en egen Erkebispestol. I Stilhed søgte de at skaffe sig Tilhængere, og Asker sukkede mangen Gang over, at Kong Erik var oppe i Norge. Han fortalte Skaaningerne, at deres Landskab vilde miste en Deel af dets Betydning, hvis Erkebispestolen gik tabt, og de lovede at staae ham bi, selv om han vilde lade det komme til en aaben Kamp med Kong Niels.

Asker erfoer med Glæde, at Kong Erik var vendt tilbage til Danmark, og i al Stilhed satte han sig i Forbindelse med ham. Ricco blev af Kongen sendt til Lund og vendte nogen Tid efter tilbage med den Efterretning, at Skaane atter var beredt til at kæmpe for Kong Erik. Det kunde imidlertid ikke blive skjult for Kong Niels, at Stemningen i Skaane ikke var god, han besluttede derfor at holde Ting i

Lund og sendte mod Aarets Slutning sine Kjøgemestre derover, for at de kunde sørge for rigelige Forraad af Mad- og Drikkevarer. Erkebispen ønskede ikke Kong Niels' Nærværelse, han lod derfor gaae Bud til Kong Erik, om han skyndsomst vilde komme til Skaane.

Erik, der havde tænkt paa at holde Juul paa Lolland, opgav dette og ilede til Lund, hvor han blev modtaget med aabne Arme. Han behøvede ikke at sørge for rigelige Forraad til Julen; thi det havde Niels' Kjøgemestre skaffet tilveje. Da Niels hørte, at hans Modstander var i Lund, maatte han bekvemme sig til at holde Juul paa Sjælland.

I Lund havde Asker samlet sine Brødre Eskil og Aage og mange andre af sin mægtige. fjydske Slægt, Sønner af hans Farbroder Astrad og Sønner af Skjalm Hvide; thi gjennem Mormoderen Torgunna var Asker i Slægt med Skjalm Hvide og de andre Stormænd, der nedstammede fra Palnatoke.

Af Kongeslægten var foruden Erik selv Hagen Jarl og hans Hustru Ragnhild og deres Søn Erik tilstede. Kort før Juul ankom Dronning Christine fra Norge; hun var bleven forstødt af Kong Magnus, fordi hun havde forhindret, at han for Blodpenge besudlede sig ved Kong Eriks Drab. Af hende fik Kongen og Erkebispen omstændigt at vide, hvorledes Niels og Magnus havde kjøbt den norske Konge til at begaae et skændigt Snigmord paa Erik og hans Søn. Efterretningen herom ophidsede Stor-

mændene stærkt mod Niels og Magnus, og de lovede Kong Erik ikke at forlade ham, før Sejren var vunden.

Mens Kongens og Erkebispens Gjæster samledes i Lund og lagde Planer til Foraarets afgjørende Kampe, havde Erling tilbragt lykkelige Dage sammen med Thora; nu mente de Begge, at Tiden snart maatte være kommen til deres Forening. Vermund var igjen Høvedsmand for Kongens Hird, der blev større Dag for Dag; han havde i længere Tid Intet hørt fra Sigrid, som endnu opholdt sig paa Arnakke. Han nærede dog ingen Frygt for hende; thi Palle var efter Norgesrejsen vendt hjem til sit Lehn, og Sigrid kunde ikke have en bedre Beskytter.

Da lod Kongen en Dag Erling komme til sig og sagde:

„Jeg har idag faaet et Bud fra Thunna, et Bud, som foruroliger mig. Det synes, at Kong Niels har erindret, at jeg ejer Arnakke, og at han ikke vil erkjende, at jeg har overdraget det i Forlehning til din Fader. Kongens Ombudsmand har været paa Arnakke og har villet sætte sig i Besiddelse af Gaarden og Godset, men din Fader har jaget ham bort. Samme Ombudsmand har endvidere ladet Thunna vide, at Kongen agtede at tage hendes Gaard fra hende. Det er lav og ussel Forfølgelse mod mig. Nu er det min Mening, at jeg medgiver Dig nogle Svende, og saa drager Du til Arnakke, hvor Du bliver, til vi have faaet Vished om, Kong Niels vil gjøre Alvor af sine Trusler. Oppe ved Raa vil Du finde den Snekke, hvormed

Dronning Christine kom herned fra Norge. Den bestiger Du og dine Svende, og skulde Niels have Ondt i Sinde mod Thunna og mod din Fader, da fører Du dem hertil, hvis Overmagten skulde vise sig at være for stor."

Erling takkede Kongen for den store Tillid, han viste ham, men Thora blev bedrøvet, da hun hørte, at hun og hendes Trolovede ikke vilde komme til at tilbringe Julen sammen. Næste Morgen red Erling med 10 raske, skaanske Svende til Raa, nogle Trælle ledsagede dem, dels for at roe Snekken, hvis der var Modvind, og dels for at føre Hestene tilbage til Lund. Lidt udenfor Byen mødte de Erik Hagensen, der spurgte Erling om, hvor de skulde hen. Erling fortalte det. Da fik Erik Lyst til at tage med, han sagde, at han vilde ride til Lund for at faae Kongens Tilladelse, og hvis han fik den, lovede han at indhente Erling, inden han naaede Raa.

Paa Arnakke var paa samme Tid Palle i travl Virksomhed med at sætte Gaarden i Stand til at forsvare sig. Grave bleve gravede, og store Pæle bleve nedrammede, der blev smedet skarpe Pilespidser, og nye Strenge satte paa Buerne, og Palle drog om mellem Bønderne og bad dem om Hjælp. Mange af dem lovede det; thi de vilde gjerne beholde den gamle Hirdmand, han havde jo viist, at han var en duelig Anfører, desuden holdt mangen Bonde dengang af at bestaae en Kamp, og varede Freden for længe, kunde det være, at han yppede Strid med sin Nabo om et Grændseskjel eller Lignende.

Mens Palle havde travlt med sine Forberedelser til en Kamp, havde Sigrid travlt med sine Forberedelser til Julen. Men naar hun syslede i Kjøkken og Fadebur, vare hendes Tanker ofte hos Vermund, og hun ønskede, at hun var taget over til ham, nu var det for sildigt. Fru Thunna havde lovet at tilbringe Julen paa Arnakke. Otte Dage før Juul ankom hun, og hendes Selskab forkortede Sigrid Tiden.

Sigrid havde undret sig meget over, at Irene endnu opholdt sig paa sin Fædrenegaard. Hendes Mand kom og rejste, og saaledes var det blevet ved. Naar man talte til Irene om den Sag, blev hun meget hemmelighedsfuld, og Sigrid lod da være med at udfritte hende; imidlertid havde Irene fortalt, at Stuf skulde tilbringe Julen sammen med hende, og at det skulde blive en lystig Juul.

Paa Sjælland vilde Julen paa mange Steder ikke blive glædelig; thi, hvor de havde kunnet, havde Niels og Magnus faret grusomt frem mod Eriks Tilhængere. De havde ikke turdet binde an med Peder Bodilsen, Kong Eriks Halvbroder, og med Hvidesønnerne, dem havde de ladet sidde, men mange mindre Mænd havde maattet undgjælde, dog mest paa den Maade, at de betalte store Bøder; thi Kongerne trængte til Penge.

Dagen efter at Thunna var kommen til Arnakke, bad Kongens Ombudsmand om en Samtale med Palle. Han overbragte det Budskab fra Kongen, at denne, der havde kjendt Palle i tidligere Dage

som en tapper og god Hirdmand, vilde godkjende hans Forlehning og tilgive ham hans Oprør, dersom han i Bøde vilde betale 100 Mark Sølv."

„100 Mark Sølv!" raabte Palle, og Aarerne svulmede i hans Pande.

„Kongen mener," sagde Ombudsmanden, „at det vil være Eder en let Sag at betale dem; thi I maa have lagt mange Penge op, da I var Ombudsmand i Roeskilde".

„Og nu vil Kongen have disse Penge, som jeg har tjent i hans egen Tjeneste? Lad ham da komme og tage dem."

„Jeg mener dog Palle, at Du skulde overveje den Sag nøjere."

„Hør nu, hvad jeg vil sige Dig, Ombudsmand," raabte Palle, „hvis Du ikke strax forføjer Dig bort, lader jeg Dig klynge op i et Træ, saaledes som Kong Erik gjorde ved Ubbe Jarl".

Ombudsmanden blev højst forskrækket over denne Tiltale, han skyndte sig bort, men da han var kommen i nogen Afstand fra den gamle Hirdmand, raabte han:

„Det er Dig, der vil blive hængt, og ikke mig."

Palle tog en stor Steen og kastede den efter ham, men ramte ikke, hvilket gav Anledning til, at Ombudsmanden opslog en Skoggerlatter. Palle gik ærgerlig ind i Huset.

Decembernatten hvilede mørk og knugende over Land og Fjord. Der var Dødsstilhed over Landskabet, ikke en Vind rørte sig, Himlens Stjerner

vare skjulte af et tæt Taageslør, der engang imellem sendte nogle Regndraaber til Jorden. Igjennem Natten listede sig en Skare brynjeklædte Mænd, Kongens Ombudsmand var deres Vejviser, engang imellem stode de stille og hviskede, der var opstaaet Tvivl om de vare paa den rette Vej. Endelig skimtede de noget Mørkt foran sig, det var Arnakke, de nærmede sig forsigtigt. Kongens Ombudsmand førte dem til Pallisaderne, som de begyndte at oprykke, da gjøede en Hund, det gjorde dem ivrigere, der kom et Hul i Pallisaderne, hvorigjennem de kunde gaae, nu var Graven og Volden tilbage. Graven var tør, den kunde de let komme over, men da de naaede Volden, myldrede Gaardens Forsvarere frem, og Palle i Spidsen for dem.

Der begyndte en heftig Kamp, hvor Hug bleve givne og modtagne, men Ingen kunde rigtigt see, hvor han hug med Sværd eller Øxe; thi Alt hvilede i Mørke. Da kom en kvindelig Skikkelse løbende ind imellem de Kæmpende og raabte:

„Palle, de angribe ogsaa Gaarden fra den modsatte Side."

„Tænd Fakler!" raabte Palle, „lader os see, hvormange vi have for os."

Da lød der et højt Hviin, et Dødsskrig; Skikkelsen, der i Mørket var løbet ud til Palle, var Thunna, hun havde i Kampen modtaget et dræbende Hug, Palle raabte:

„Det var jo et Kvindeskrig."

Ingen havde dog Tid til at undersøge, hvem

der havde skreget, Kampen raste over hendes Lig. Det vedblev at være mørkt, Ingen efterkom Palles Opfordring til at tænde Fakler.

Thunna havde raabt, at Gaarden blev angreben fra den modsatte Side, det forholdt sig ikke ganske saaledes. En af Trællene ovre fra Vagns Gaard havde været i Besøg hos en anden Træl, der tjente Kongens Ombudsmand, af denne havde han faaet at vide, at Arnakke om Natten skulde angribes af en stor Styrke. Han havde skyndt sig hjem for at meddele denne vigtige Tidende, og neppe havde Irene erfaret den, før hun bad Stuf om at ile til Arnakke med Svendene og advare Palle og om fornødent hjælpe ham. Stuf var dog ikke villig til at blande sig i Andres Tvist, især da det gjaldt en Kamp med Kongens Stridsmænd. Irene blev hidsig, truede og bad, tilsidst maatte han love at drage til Arnakke og at frelse Sigrid og Thunna, saafremt Palle ikke kunde holde sine Modstandere ude af Gaarden. Stuf drog bort, fast bestemt paa kun at gjøre dette. Da han kom til Gaarden, overtydede han sig om, at Kampen var haard. Han gik derfor med sine Mænd om til den modsatte Side, ryddede Pallisaderne af Vejen og begyndte at bestige Volden. Dette saae Thunna og ilede strax til Palle med Bud derom.

Stuf gik med fem Svende ind i Huset og kom til Hallen, hvor Sigrid opholdt sig med sine Terner, de udstødte et Skrig ved at see bevæbnede Folk, men bleve beroligede, da de gjenkjendte Stuf.

„Velkommen Stuf," sagde Sigrid, „er Du kommen for at hjælpe Fader?"

„Nej, jeg er ikke," svarede Stuf paa bredt Jydsk. „Jeg har lovet Irene at bringe Dig i Sikkerhed, og det vil jeg nu gjøre."

„Jeg bliver her," svarede Sigrid, „og deler Ondt og Godt med min Fader."

„Vidst ikke nej, bitte Sigrid, jeg er en ordholdende Mand, Du maa følge med mig."

„Jeg følger ikke med Dig."

„Det maa Du alligevel; thi jeg har givet Sigrid mit Ord paa, at jeg skal bringe Dig i Sikkerhed. Hvor er Fru Thunna? Hun skal med."

„Hun antog Dig og Dine for Fjender og gik ud for at sige det til Fader."

„Send en af dine Terner ud efter hende. Din Fader vilde vidst takke Dig, hvis Du tændte Fakler; thi i Mørket kan man ikke skjelne Ven fra Fjende."

Sigrid indsaae, at Stuf havde Ret, hun gav Befaling til, at der skulde tændes Fakler ved Kampladsen, og en Terne udsendtes for at opsøge Thunna. Imidlertid vedvarede Kampbuldret udenfor, og Mørket havde foranlediget, at Kongens Mænd vare komne i Kamp indbyrdes og havde gjort hinanden megen Skade, noget Lignende var ikke skeet med Arnakkes Forsvarere, der vare godt kjendte med hinanden, og derfor kunde kjende hinanden paa Stemmen.

Da der kom Fakler, saae Palle, at hans Modstandere havde anrettet et ikke ringe Nederlag paa hinanden, og at derved deres Styrke var bleven en

Deel formindsket. Da de selv opdagede deres Fejltagelse, holdt de et Øjeblik op med Kampen og raadsloge.

Men Palle lod antænde et stort Baal paa Volden for at underrette de nærmest boende Bønder om, at han blev angreben. Da saae han Thunnas Lig, han erindrede at have hørt et Kvindeskrig i Kampens Begyndelse, det var altsaa Thunna, der havde bragt ham Budskabet om, at Gaarden blev angreben fra den anden Side. Det maatte have været en Fejltagelse; thi Alt var roligt ad den Kant. Palle bukkede sig bedrøvet ned over det afsjælede Legeme, kaldte paa en Svend og sagde:

„Bær dette Lig ind i Huset, bær det varsomt, hendes Søn bliver maaskee engang Konge i Danmark."

Det store Baal, som Palle lod antænde paa Volden, foruroligede de Angrebne, og de besluttede at optage Kampen paany.

Imens havde Svenden bragt Fru Thunnas Lig ind i Huset, hvor Ternerne opløftede et Rædselsskrig, da de saae det. Sigrid bevarede sin Rolighed, men Taarerne trillede ned ad hendes Kinder. Hun lagde Liget smukt tilrette paa Bordet og bad Ternerne hente Vokskjærter til at stille ved Siden af det.

Da traadte Stuf frem og sagde:

„Jeg har nu erfaret, at jeg ikke kan faae Thunna med, for hun er ihjelslagen. Den Deel af mit Løfte til Irene kan jeg ikke opfylde; men hun vilde gjøre mig

store Bebrejdelser, dersom Du ogsaa blev ihjelslagen, derfor skal Du nu følge med mig."

„Jeg bliver her," sagde Sigrid.

„Hører Du Buldret herudenfor?" spurgte Stuf. „De kunne komme herind, jeg kan blive blandet ind i den Strid, det vil jeg ikke. See, derfor bliver jeg, bitte Sigrid, nødt til at tage Dig med mig enten Du vil eller ikke."

Førend Sigrid kunde svare herpaa, havde han løftet hende op paa sine Arme og bar hende bort. De jydske Svende loe, hver af dem tog en Terne paa Armen og fulgte deres Herre. Nu gik det tilbage over Volden og Graven og bort fra den hidsige Kamp. Sigrid truede og skjældte, men Stuf var som en Steenmand, hendes Ord rørte ham ikke.

Palles Arm begyndte at blive træt, det gik hans tappre Svende ligesaa, Angriberne angrebe heller ikke med samme Kraft som før, ogsaa de bleve trætte, men de vare mange og havde Visheden om, at Sejren tilsidst vilde blive deres. Palle kastede et Blik udover Egnen, den Hjælp, han havde ventet af Bønderne, udebleb.

„Dersom jeg var en hedensk Høvding," sagde han til sig selv, „vilde jeg gaae ind i Huset, og saa, naar Fjenderne fulgte efter, forsøge paa, om jeg kunde indebrænde dem og mig selv."

Angriberne vare komne til det store Baal, som Palle havde ladet antænde, de toge Brænde derfra og kastede ind mod Huset, det var tydeligt, at de

vilde have det til at brænde, Palle saae det, men var ikke i Stand til at forhindre det.

„Hvad skal der blive af Sigrid?" spurgte han sig selv, „hvis de faae sat Ild paa Huset?"

Han samlede sine Svende og fordrev Angriberne fra Baalet. De kom igjen, og Kampen raste nu om det brændende Baal. Da bøjede Palle sig og kastede et stort brændende Stykke Egetræ ind imellem Angriberne, hans Svende gjorde det Samme, Angriberne kastede de glødende Brande tilbage, det blev en Kamp med Ild. Men herved opnaaedes Palles Hensigt, lidt efter lidt at faae Baalet ødelagt, saa at det ikke kunde benyttes til at sætte Ild paa Huset med.

Palle indsaae, at han tilsidst maatte give tabt, men det var hans Agt, at de ikke skulde fange ham levende. Kampen med Ild fortsattes med Sværd, det var næsten ved at blive ligesaa mørkt som ved Kampens Begyndelse.

„Ere Bønderne rædde!" raabte Palle „Hvorfor komme de ikke og hjælpe mig? De have jo lovet mig det."

Bønderne vare ikke rædde, men langsomme. De vare forlængst vaagnede og havde rustet sig, men saa skulde de tale med hinanden og afvente om der ikke kom Flere, og saa havde den Ene glemt Dette og den Anden Hint.

Angriberne bleve mere og mere sejerssikkre og tilraabte deres Modstandere Haansord. Da lød Raabet: „Ohoj, hil Kong Erik, ohoj!" Palle fik fornyet Kraft i sine Arme, endelig kom Bønderne,

mente han, men han tog Fejl. Slagene bleve uddelte med en ganske anderledes Kraft end Bønder vare i Stand til at slaae, det var vaabenøvede Arme, som førte Huggene mod Palles Fjender. Mandefaldet var stort, og snart tog Resten Flugten.

Om Aftenen var Erling kommen til Vigen og havde kastet Anker. Han havde ment først næste Dag at ville gaae i Land. Da han, efter at have drukket med Erik Hagensen, der havde faaet Kongens Tilladelse til at gaae med til Sjælland, var kommen paa Dækket, havde han opdaget et Lysskær over Arnakke, det var blevet stærkere og stærkere, og Palle, som ved Baalet havde villet kalde Bønderne til Hjælp, havde, uden at ane det, tilkaldt sin egen Søn.

Efterat Sejren var vundet, og Erling havde fortalt Aarsagen til sin Ankomst, gik Fader og Søn sammen med Erik Hagensen ind i Huset, hvor de fandt Thunnas Lig liggende, omgivet af nogle faa, matbrændende Kjærter. Først nu erindrede Palle, at han havde glemt at berette om Thunnas Drab. Da gik alle Tre hen til Bordet, hvorpaa hun laa, og Palle sagde:

„Kongen vil sørge dybt, naar han erfarer dette."

„Nu har Svend ingen Moder mere," sagde Erik.

„Dronning Malmfred vil være ham i Moders Sted," sagde Erling.

„Men hvor er Sigrid? Hvor ere Ternerne?" spurgte Palle. „De maae sætte Maden og Øllet frem; thi vi ere hungrige og tørstige."

Han kaldte, men Sigrid viste sig ikke, han løb

ud i Kjøkken og Fadebur, hverken Sigrid eller hendes Terner vare at see, Palle blev urolig, nu huskede han paa, at Fru Thunna havde raabt, at Gaarden ogsaa blev angreben fra den modsatte Side. Det havde maaskee været sandt, og der var hændet en Ulykke, hvis Omfang Ingen kunde ane. Palle lod komme Fakler og ilede til Volden. Her saaes Fodtrin af Mænd i den vaade Jord, og Pallisaderne vare borte, derimod saaes der, mærkeligt nok, ikke Spor af Kvindefødder. Mændenes Spor kunde forfølges ud til Marken, de førte bort fra Gaarden. Palle og de Andre vedbleve at forfølge Sporene, som først standsede ved Vandet, og her kom pludselig Spor af Kvindefødder tilsyne. Palle udbrød:

„Jeg skulde da ikke antage, at Stuf Jyde har bortført min Datter."

„Vore Baade ligge lige herved," sagde Erling, „det er bedst, at vi sejle derover."

Erik, Palle og Erling med syv af dennes Svende sejlede over til Holmen og gik i Land. Faklerne vare udbrændte, og de famlede i Mørke. Da viste der sig pludselig Lys udenfor Vagns Gaard, og bevæbnede Svende med Stuf i Spidsen styrtede frem mod de Ankomne.

„Er det jydsk Gjæstfrihed at modtage Folk med Sværd?" spurgte Palle.

„Er det Dig, Palle!" udbrød Stuf glad. „Jeg troede, at Du var død, og at de Andre havde sejret og nu kom for ogsaa at angribe mig."

„Aa nej, Du seer, at vi leve. Vi komme for

at spørge Dig, om det er Dig, der har bortført Sigrid og hendes Terner?"

Det kom nu til en Forklaring, og da Palle og hans Ledsagere hørte, hvorledes Kvinderne vare blevne baarne ned til Stranden af Mændene, kom de hjerteligt til at lee.

„Vi maae strax have dem udleverede," sagde Palle, „de maae over til Arnakke at sætte Mad og Øl paa Bordet for os."

Stuf paastod, at de trætte Krigere skulde være hans Gjæster, men herom vilde Palle Intet høre, der var jo mange Svende blevne tilbage paa Arnakke, og de maatte ikke lide Sult og Tørst.

Stuf bad da om, at dog et Par af Svendene maatte blive paa Gaarden og smage hans Viin og Øl, og under Forhandlingen herom traadte de ind i Hallen, hvor de fandt Sigrid og Irene, der rødmede dybt, da hun saae Erling. Palle trængte paa, at Sigrid hurtigt kom hjem, og da Stuf endelig vilde beværte de Ankomne, blev han stillet tilfreds med, at han kunde følge med til Arnakke og medtage et Par Ankre af sine højt priste Vine. Herpaa gik han ind, men nu gjorde Irene ogsaa Fordring paa at ville med, herimod havde Stuf Intet at indvende.

Efter den haarde Kamp blev det en lystig Nat paa Arnakke. En Deel Bønder vare ankomne, Palle skældte dem dygtigt ud, for deres Langsomhed og endte med at bede dem om at deeltage i Drikkelaget.

Men et Sted var der stille paa Gaarden, det var der, hvor Thunna laa Lig. Sigrid og Irene

knælede ved hendes Leje og bad, bad om Fred for hendes Sjæl; ved Siden af lød vilde, lystige Sange; Erik var gaaet fejl og kom ind til dem, han stod stille, nu erindrede han, at Fru Thunna var bleven ihjelslagen, han vilde vende om, men betænkte sig, gik hen og betragtede det blodige Ansigt. Da foldede han ogsaa sine Hænder og bad.

„Det er smukt af Dig, Erik Hagensen," sagde Sigrid, der havde rejst sig efter sin Bøn, „at Du beder en Bøn for Fru Thunnas Sjæl. Har Du ogsaa lovet ved dette Lig at være en Ven af hendes lille Søn?"

„Jeg holder af Svend," svarede Erik, „fordi jeg holder af hans Fader. Bliver Erik Konge over hele dette Land, da tænker jeg, at Svend kan komme til at folge ham paa Thronen, skjøndt Mange ville kunne gjøre ham den stridig."

Irene havde imidlertid rejst sig, Erik saae hende for første Gang og blev helt betagen af hendes Skjønhed.

„Hvem er det?" spurgte han forbauset Sigrid.

Hun fortalte ham det.

„Var Du ikke gift Irene," sagde Erik, „saa —" han standsede og tilføjede forlegen, „saa var Du ikke gift."

Hun smilede og sagde:

„Du har der udtalt en Sandhed."

Han vedblev at see paa hende uden at sige Noget.

Da erindrede Sigrid ham om, at han vist blev savnet ved Drikkelaget. Han sagde Intet, men gik som en Drømmende ud af Hallen, og da han kom ind til de halvt eller helt berusede Stridsmænd, tænkte han paa, om han ikke skulde yppe Strid med Stuf og slaae ham ihjel. Den stærke Mjød gik ham dog snart til Hovedet og ligesom de Andre faldt han under Bordet og sov.

Men Sigrid havde ladet gaae Bud til de nærmeste Byer om Præster; de kom om Morgenen, og Drikkebrødrene bleve vækkede af hellig Sang. De korsede sig og ilede ud i det Frie.

Der fandt i Løbet af Dagen en Raadslagning Sted mellem Palle og Erling, om hvad der nu skulde gjøres. De bleve enige om, at Thunnas Lig skulde festligt begraves, og en Sum Penge skjænkes til Kirken, for at der kunde blive læst Messer over hendes Sjæl. Naar Begravelsen var forbi, vilde Palle og Sigrid følge med Erling til Kongen i Lund. —

Kong Erik blev meget bedrøvet, da han hørte, at Thunna var omkommen paa en saa sørgelig Maade. Vermund blev derimod glad over at see sin Hustru i Lund, nu kunde de jo tilbringe Julen sammen. Men Erik Hagensen var bleven en Drømmer, han tænkte bestandigt paa Irene, han opsøgte Sigrid for at kunne tale med en Kvinde, der kjendte hende, og han udspurgte Erling, om det ogsaa var ganske vist, at Stuf hørte til Kong Eriks Parti.

Herpaa kunde Erling ikke give ham noget bestemt Svar, der var altsaa Haab for Erik om, at han ved Lejlighed kunde møde Stuf paa en Slagmark og gjøre Irene til Enke.

Sjette Kapitel.

Kong Magnus drømmer.

Kejseren var vred. Han truede med at paaføre Danmark Krig. Han var vred, fordi Harald Kesia havde lemlæstet Sachserne i Roeskilde.

Kongerne Niels og Magnus skjælvede.

Kejser Lothar mod Syd, Kong Erik mod Øst, de to Modstandere formaaede de ikke at besejre.

I Paasken 1134 holdt Kejseren Rigsdag i sin gode, sachsiske Bye Halberstadt, derned drog Kong Magnus for at formilde Kejserens Vrede, og meget Guld og Sølv og mange danske Hirdmænd havde han med sig.

Kejseren tog mod de store Bøder for de afskaarne Næser og Øren, han gav Magnus Tilgivelse for Harald Kesias Brøde, og Alt blev godt imellem dem.

Det var anden Paaskedag en forrygende Nordenstorm. Vinden kom susende over Sachsens Sletter, den foer over Halberstads Taarne, Kirker og Huse

og videre over Brockens Højder. Og mens Nordenstormen suste, og Kejseren sad paa sin Throne, omgiven af Fyrster og Riddere, Erkebisper og Bisper, Stormænd fra alle Tydsklands Egne og Stormænd fra Italien, traadte Kong Magnus frem for ham. Kejseren satte en glat Guldring paa hans Hovede og kronede ham til Danmarks Konge, men Magnus lagde sine Hænder i Kejserens og forpligtede sig til at blive hans Mand og Tjener og lovede, at Ingen af hans Efterkommere skulde tiltræde det danske Rige uden Kejserens Tilladelse.

Da dette var skeet, gik Kejseren til Kirke, og Kong Magnus bar den Dag i det romerske Riges Arve-Marskalks Sted Sværdet foran Kejseren. Nordenvinden susede omkring Lothar og hans mægtige Følge, den lod Haaret flagre vildt paa Magnus' Hovede med den gyldne Ring, der løsnede sig og vilde være blæst af, hvis Kongen ikke itide havde grebet den, men derved var han ligeved at tabe Kejserens Sværd.

Siden paa Dagen talte Kong Magnus med Erkebisp Adalbero, og han lovede ham, at Norden skulde blive underlagt Erkebispestolen i Hamborg.

Det saae saaledes ud til, at Danmark paa hin anden Paaskedag havde mistet saavel sin kirkelige som sin politiske Selvstændighed, at det i alle Maader var blevet et tydsk Lydland og Kong Magnus Kejserens Vasal.

En Ting havde man glemt, og det var, at de danske Jarler, Adelbønder og frie Bønder alene

besade Ret til at vælge en dansk Konge, og at Magnus aldrig vilde blive Konge, hvis han ikke paa ret lovlig Maade var bleven kaaret af Thingene.

Rhinsk Viin og tydsk Mjød fløde i Strømme i Kejserens Hal, og Kejseren drak flere Gange med sin nye Vasal. Berust af Kejserens Naade og af god Viin førtes han til sit Leje, da Midnat var nær.

Nordenvinden var tagen stærkere til at blæse end før og ruskede i Borgens Tag.

Kong Magnus sov ind, men havde urolige Drømme.

Det forekom ham, at han var i en Hal, hvor der var flere, mægtige Herrer tilstede end de, han havde seet den foregaaende Dag. Paa Thronen sad en Konge med et bydende Ansigt, det havde skarpe og bestemte Træk, og Hertugerne og Jarlerne, Greverne og Baronerne bleve En for En kaldte op for Thronen og Kongen enten roste eller dadlede dem. Tilsidst forsvandt alle Stormændene, og Kongen blev alene i Hallen.

Nu rejste der sig andre Throner ved Siden af ham, og paa dem sade fem Konger. Da sagde en Stemme til Magnus, at Kongen paa den højeste Throne var Knud den Store, og de Andre vare Svend Estridsen, Harald Hejn, Knud den Hellige, Olaf Hunger og Erik Ejegod.

Det var et Thing af Konger, sat til at dømme Kongesønnen.

„Du har myrdet min Søn," sagde Erik Ejegod til Magnus.

„Du har myrdet den danske Kirke," sagde Knud den Hellige.

„Du har myrdet Danmarks Rige," sagde Svend Estridsen.

Da lød der Veeraab i Luften, Veeraab, der løde mere vilde og truende end Nordenstormens Susen derudenfor.

„Derfor skal dog hverken den danske Kirke eller det danske Rige døe," sagde Knud den Store; „thi det danske Folk lever, men selv skal Du døe, elendige Morder og Forræder!"

„Vee, vee over Magnus," løde Stemmer i Luften.

Magnus vaagnede og saae sig forvildet om, der var mørk Nat omkring ham.

„Var Drømmen et ondt Varsel?" mumlede han.

Han kastede sig om paa sit Leje og sov snart ind paany. Henad Morgenstunden fik han atter urolige Drømme. Han var i Haraldsted Skov, men nu var den dejlig grøn, og Fuglene sang i Trætoppene. Knud Lavard stod for ham i skinnende Klæder og spurgte:

„Hvad vil Du mig?"

„Jeg fordrer Danmarks Krone af Dig."

„Den har Du faaet af Kejseren."

Da blev Magnus noget ilde tilmode, men Knud Lavard saae paa ham og sagde:

„Danmarks Krone giver jeg til min Søn Valdemar, han skal bære den, naar hans Tid kommer, men din Tid kommer aldrig."

Magnus blev nu forbittret, drog sit Sværd og huggede efter Knud, der sagde:

„Du kan ikke mere saare mig."

Da raabte Magnus:

„Jeg trodser Dig, jeg trodser din Broder Erik, jeg vil bære Danmarks Krone, selv om jeg kun kan naae den gjennem Blod. Jeg sætter min Sjæls Salighed paa Spil for at naae Maalet."

„Din Sjæls Salighed," gjentog Knud Lavard, „o Magnus, bed, bed; thi der er allerede beredt Dig Plads i Skjærsildens frygtelige Luer."

Knud Lavard forsvandt, Magnus stod ene tilbage i Skoven, da begyndte der at dryppe Blod fra Bladene, sorte, uhyggelige Slanger snoede sig hvislende omkring Stammerne, Himlen blev luende rød, og fæle Fugleskrig hørtes i Luften. Magnus vilde skynde sig ud af Skoven, men han foer vild, han kom ind i et tæt Krat, hvor Snoge hang paa Grenene og spydede Edder paa ham. Han raabte om Hjælp, han raabte paa Kejseren og paa Erkebispen af Bremen, men de vare for langt borte til at kunne høre ham. Da mødte han sin Fader, gamle Kong Niels, han var ligesaa forfærdet som Sønnen, ogsaa han kunde ikke finde ud af den uhyggelige Skov. En stor Ugle sad og skreg paa en Egegreen, Magnus syntes, at Uglen lignede Ubbe Jarl, der var bleven hængt af Kong Erik. Den fløj ned imod ham og baskede med Vingerne, da vaagnede Magnus.

Dagen var lige begyndt. Han rejste sig fra sit Leje, ilde tilmode over den Drøm, han havde havt.

Skulde disse onde Drømme være Varsler om, at Folket vilde forlade hans Sag, naar det erfoer, hvad der var skeet i Halberstadt. Det var neppe tænkeligt; Bisperne vare jo alle paa hans Side, og til Stormændene kunde han sige, at han ikke havde gjort det frivilligt, men at Kejseren havde tvunget ham til at blive hans Vasal.

Nogle Dage derefter var Kong Magnus paa Vejen til Danmark, og efterat være kommen der, begyndte han og Kong Niels at samle den store Hær, der skulde knække Kong Eriks Magt for bestandigt, og Eriks Magt var kun ringe, den bestod af Hallandsfarerne, Skaaningerne, hans Venner fra Sjælland og de Sachsere, som opholdt sig i Danmark. Skjøndt Magnus var Kejserens Ven, gik Sachserne dog alle over til Erik i Skaane, imellem dem saae man de Folk, hvoraf Harald Kesia havde ladet Øren og Næse afskjære.

Tilsidst lod Magnus Sjællands Kyster bevogte paa det Strengeste, for at Erik ikke skulde faae Noget at vide om Krigsforberedelserne; det skete dog alligevel, idet Magnus Saxesen lod sine Folk en Nat hejse sig ned fra Stevns Klint, og i en Baad ilede han over til Skaane, hvor han kunde fortælle Kong Erik, at Niels og Magnus raadede over 20,000 Mand.

Syvende Kapitel.

Slaget ved Fodevig.

Første Pintsedags Sol skinnede den 3die Juni 1134 over Erkebispens By og Skaanes grønne Marker og Skove. Asker havde selv læst Højmessen, hvor Kong Erik og Dronning Malmfred havde været tilstede, og om Aftenen skulde der være Gilde i Kongsgaarden, hvor Kongen vilde drikke med sine Høvdinger; Alle vidste, at det vilde blive sidste Gang, før Afgjørelsens Time slog.

Ud paa Eftermiddagen vandrede Erling og Thora i Abildgaarden, der hørte til Erkebispens Gaard. Der var saa stille og fredeligt, de talte om Fremtiden og om den Mulighed, at Kong Erik skulde blive besejret.

„Da drager jeg med Dig ud af Landet," sagde Thora; „thi da vil her ikke blive godt at være. Oppe hos Kong Sverker vil Du vel kunne faae en Plads i Hirden."

„Det vil jeg, Thora, men det Sandsynligste bliver, at, tabe vi Slaget, vil Du have tabt mig med det Samme; thi jeg vil da falde ved Kong Eriks Side."

„Kongen kan flygte, det har han før gjort."

„Han har svoret at sejre eller falde; da han flygtede fra Værebro, gav Folket ham Navnet Erik Harefod, det Navn vil han ikke mere bære."

„Jeg forstaaer, at det er fuldt Alvor nu. Jeg

kunde ogsaa mærke det paa den Maade, Farbroder idag læste Messen. Kongens Sag er nu ogsaa bleven hans Sag. Han har sikker Forvisning om, at Kongen vil sejre."

„Gid det vilde skee."

„Farbroder bruger andre Veje end Kongen. Der er gaaet mangt hemmeligt Bud mellem ham og min Fader i Viborg."

„Disse Bud have ikke bragt os en eneste Stridsmand fra Jylland."

„De have maaskee bragt en Hjælp, som er bedre; thi Du skal vide, at med Undtagelse af min Fader have alle Bisperne omgjordet sig med Sværd og ville kæmpe i Kongens Hær, og en stor Skare Præster følge dem, men mellem disse Præster have vi Tilhængere, og de have lovet os, hvis Lejlighed dertil gives, at udsaae Misfornøjelse og Forsagthed i Fjendens Hær."

„St. Knud give, at de maae faae Held dertil," sagde Erling. „Fjenden er 20,000 Mand stærk, og vi ere ikke 10,000."

„Udsigterne ere ikke lovende," sagde Thora, „men jeg stoler paa, at Gud kan ikke ville, at Magnus bliver Danmarks Konge, han har en saa gruelig Blodskyld paa sin Samvittighed."

„Naar Gud er med os, maae vi sejre, men hidtil har han været med de Andre."

„Det er, for at deres Nederlag skal blive dobbelt stort," sagde den tillidsfulde Thora.

Medens de To vandrede i den stille Abildgaard,

var der Bulder og Vaabenlarm udenfor; thi Kong Eriks Folk vare samlede omkring Lund, og til dem hørte jo, foruden de tappre Skaaninger, de vilde Hallandsfarere, der vare saare lette til at yppe Strid. Overalt hørtes Spørgsmaalet: „Naar kommer Fjenden?" thi det var aabenbart, at Kongerne vilde opsøge deres Modstander i Skaane. —

Første Pintsedag havde man ikke Stunder til paa Sjælland at fejre den hellige Fest; ude i Sundet laa Skib ved Skib; thi anden Pintsedag havde Kong Magnus besluttet at ville gjøre Landgang i Skaane. En Deel af Hærens mange Præster havde tydeligt udtalt deres Misfornøjelse med, at Pintsen ikke skulde højtideligholdes paa vanlig Viis, og selv Bisperne vare blevne betænkelige og havde anmodet Kongerne om at opsætte Landgangen til efter Pintse. De havde faaet et bestemt Afslag. Nu bearbejdede flere Præster Almuen og sagde, at det var Synd at udgyde Blod paa Kirkens hellige Festdage, og at de, som faldt paa en saadan Dag, kunde vente at komme til at udstaae svære Pinsler i Skjærsilden. Da begyndte mange af de Tappreste at blive forsagte.

Neppe oprandt den i Danmarks Historie saa vigtige 4de Juni 1134, før Kong Magnus gav Befaling til, at Skibene skulde styre til Fodevigen, en Bugt, Syd for Malmø og ikke langt fra Skanør. Kongerne Niels og Magnus og Jarl Henrik Skatelar vare paa en af de forreste Snekker. Henrik sagde til Magnus, at nu var den Dag kommen, da Ingen mere vilde gjøre ham Danmarks Throne

stridig. Magnus pegede taus over paa den Snekke, hvor Harald Kesia befandt sig med Bjørn Jernside og andre af hans vaabendygtige Sønner.

„Frygter Du Harald?“ spurgte Henrik.

„Nej,“ lo Magnus, „men Bjørn Jernside begynder at vinde Folkegunst.“

„Men han er Haralds Søn,“ svarede Henrik. „Almuen vil overføre sit Had fra Faderen paa Sønnen.“

Henrik faldt et Øjeblik i Tanker. Naar Sejren idag var vundet, og Erik var fangen eller dræbt, var den Tid nær, da han selv vilde prøve Kræfter med Niels og Magnus. Det var da godt at have Harald Kesias Sønner paa sin Side. Haralds Skib nærmede sig Kongernes, og Bjørn Jernside raabte over til Magnus:

„Folket gaaer i Land uden Ordre, det kan blive en Fare for os.“

Da lo Magnus og sagde:

„Vi ere saa Mange, at Erik rimeligviis flyer, naar han faaer os at see.“

„Du skulde dog samle Hæren, førend vi rykke imod Lund,“ mente Bjørn.

„Det er tidsnok, naar vi komme i Nærheden af Byen,“ svarede Magnus, hvis Snekke nu lagde til Land.

Imidlertid var der forlængst kommet Melding til Kong Erik, at Kongerne gjorde Landgang ved Fodevig; Vermund, Palle og Erling med en lille Skare Ryttere vare strax redne afsted, for at iagttage Fjendens Bevægelser.

Kong Erik havde forsigtigt samlet sin Hær indenfor det stærkt befæstede Lunds Volde. Erkebispen lod Kokkerne vedblive at ringe, selv gik han med Kapitlets Præster og alle de Præster, der vilde kæmpe for Kongens Sag, ud mellem Hærmændene, skriftede dem og gav dem det hellige Sakramente. Han fortalte dem, at de kæmpede for en god Sag, og at de vilde komme hurtigt igjennem Skjærsilden, hvis de faldt. Ogsaa Kongen talte til Hæren og erindrede om Knuds skrækkelige Mord.

„Med den Hær vil I sejre," sagde Aage Svendsen fortrøstningsfuld til Kongen.

„Det mener jeg med," var Svaret.

Da kom Erling ridende til Kongen og fortalte om, hvorledes Fjendens Hær rykkede frem i stor Uorden. Der var løbet to Præster over til Kong Eriks Folk og havde meldt om Fjendens store Forsagthed, fordi der skulde strides paa en hellig Pintsedag. Mellem de forreste Skarer løb den bekjendte Vikar Arnold af Roeskilde og udslyngede Forbandelser mod Kong Magnus og mod Harald Jarl, Høvdingerne havde villet lade ham gribe, men Mandskabet havde ikke tilladt det og raabt: „Han skal skaanes, han er en hellig Mand!"

Ingen af Kongerne vare endnu komne op til Fortroppen.

Erling tilraadede nu at lade Fjenden kraftigt angribe af Ryttere, Fodfolket kunde da følge hurtigt efter. Kongen fulgte Raadet, og Erik Hagensen fik Befaling over 300 dygtige Ryttere. I susende Fart

gik Ridtet mod Syd, snart naaedes Fjendens Fortrop, men da den saae de pantserklædte Ryttere, flygtede den og rev de bagved Værende med sig; Kongen havde intet Rytteri at kunne kaste mod Eriks.

Rytterne mejede ned for Fode; Flugten og Uordenen tiltog i Fjendens Rækker, da Kong Erik kom med sin Hær og tilkjendegav sin Ankomst ved at han lod Lurene gjalde.

Til Hagens Ryttere havde Erling, Vermund og Palle med deres lille Rytterskare sluttet sig.

Da Erling fik Øje paa Kong Niels, hvis Mærke vajede imellem en Hob jydske Bønder, gjorde han Erik Hagensen opmærksom derpaa, og Rytterne kastede sig imod Jyderne, der værgede sig tappert, men snart var der over deres Lig banet Vej til Kongen, og nu tog Niels Flugten, let saaret af et Spyd, der kastedes efter ham. Han laante en Hest af en Bonde og undkom til Skibene. Da Harald Kesia saae dette, tog han ogsaa Flugten.

Men Kong Magnus vilde ikke flye. Han var iført en Ringbrynje, der saa godt som gjorde ham usaarlig, højt raabte han til sine Mænd, at de skulde stride mandigt og ikke flye, og hos ham stod Sigurd den Stærke, der bar Kongens Mærke og hug Enhver ned, der nærmede sig. Tæt ved Magnus stod Henrik Skatelar, der kæmpede med gammelt Vikingemod.

Da Ingen mere holdt Stand, og Alle flygtede, kastede Sigurd Banneret, tog Magnus paa sine Arme og flygtede til Skibene. Kong Erik afskar dem Tilbagetoget, og nu paafulgte en sidste, blodig

Kamp, hvori Magnus, Sigurd og Henrik Skatelar faldt.

Erik Hagensen var saa ophidset, at han sprang op paa Kong Magnus Lig, og raabte:

„O, Du onde Røver og Morder, som omkom min Morbroder og din egen Farbroders Søn under Kys og Skin af Venskab og forraadte ham ligesom Judas forraadte Vor Herre, nu trykke dine Synder Dig, saasandt Guds Dom rammer Dig! Idag faaer Du din fortjente Løn, idet dit ugudelige Hovede og dine Hænder afhugges, og Du skal være til Afsky for alle Efterkommere."

Ud paa Eftermiddagen var Slaget vundet, Fjendens Nederlag havde været stort, Magnus, en af Harald Kesias Sønner, var ligeledes falden, endvidere Bisperne Peder af Roeskilde, Thuro af Ribe, Ulk l af Aarhuus, Henrik af Sigtun og Henrik af Vesteraas, to svenske Bisper, som Kong Sverker havde fordrevet, fordi de vare Tilhængere af Kong Magnus. Bisp Adalbert af Slesvig var bleven saaret saa haardt, at han halvandet Aar efter døde af sine Saar. Endvidere laae henved 60 Præster faldne paa Valpladsen. Paa Kong Eriks Side faldt Brant, Kannik i Lund.

Mange store, danske Adelbønder satte Livet til i Slaget, Historien har ikke opbevaret deres Navne.

Slaget ved Fodevig havde Karakteer af et Dommedagsslag, det var den gode Sags Sejr over den onde, det var ligesom en højere Magt her kæmpede med; thi ikke alene vandt de Faa en afgjørende Sejr

over de Mange, men da de Flygtende ankom til Skibene, begyndte de at kæmpe indbyrdes for at komme ombord, og mange Skibe bleve saa overfyldte, at de sank.

Dengang Aftensolen kastede sine sidste Straaler over Erkebispens By, kyssede den en ligbleg Præst, der af Palle var bleven bragt til Kongsgaarden. Præsten var Arnold, som i Kamptummelen var bleven dødeligt saaret, og da han havde gjort Kongens Sag store Tjenester ved at sætte Frygt i Fjendens Krigsfolk, havde Palle ladet ham bringe til Kongsgaarden, hvor der var lægekyndige Kvinder. Ved Præsten stod Sigrid og lagde blodstillende Urter paa hans Saar.

„Det nytter Intet, Sigrid, jeg maa døe, men jeg takker den hellige Jomfru, at jeg seer Dig, før jeg døer. Jeg har havt ligesom et Slør for mine Øjne siden hin Nat, — o, det er saa længe, længe siden, — men nu klarer Alting sig. Sigrid, jeg seer, at Du skal være Moder, Du er altsaa bleven gift. Jeg velsigner Dig, jeg velsigner din Mand, jeg velsigner Fosteret i dit Liv."

„Du maa ikke tale saa meget."

„Jeg vil tale, til jeg har faaet din Tilgivelse, jeg har den haardt behov, uden den kan jeg ikke møde Dig paa den store Dommedag."

„Jeg har for længe siden tilgivet Dig, Arnold," sagde Sigrid.

Da lyste et Smil om den Døendes Mund, og han hviskede:

„Sigrid, jeg har elsket Dig alle mit Livs Dage, og nu — nu staaer Du forklaret for mig. — Du ligner Himmeldronningen — den hellige Guds Moder. — Sigrid, — nu kommer jeg, — o, jeg elsker — elsker Dig i al Evighed."

Vikaren drog sit sidste Suk, og Taarer traadte Sigrid i Øjnene.

Henved en Maaned efter laa en mægtig Flaade ved Sejerø. Med den vilde Kong Erik opsøge Kong Niels og slaae et sidste Slag for at skaffe Danmark Fred. Dagen var forlængst forbi, og den lyse Nat havde lagt sit milde Sølvskjær over Vandene. Paa Lyftingen af det største Skib stod Kongen, han havde bedt sin Aftenbøn, og hans Tanker vare blevne dragne hen paa, hvor forunderlige Guds Veje havde været, og hvorledes han havde ført ham, den fattige og oversete Jarl, til Storhed og Magt.

Jo mere han tænkte derpaa, desto mere voxede hans Selvfølelse, han vilde bøje sig dybt for Gud og alle Helgene, men her paa Jorden skulde Menneskene adlyde ham. Kong Niels var som Røret, der svajede for Vinden, nu skulde Danmark faae en Konge, der var haard som Stenen, en Konge, der skulde bringe de stolte Adelbønder, som havde bekæmpet ham, til at skjælve. Og udadtil vilde han forøge Danmarks Hæder og Glands.

Folket kaldte ham ikke mere Erik Harefod, det kaldte ham Erik Emun, den Mindeværdige. Han vilde vise Folket, at det ikke forgjæves havde givet ham dette Navn.

Da kom der en lille Snekke sejlende for god Bør imod Flaaden, det saae ud til, at den var sejlet op gjennem Store Belt. Kongens Øjne fulgte uafbrudt Snekken, der kom nærmere og nærmere, han blev nysgjerrig efter at erfare, om den bragte Nyt. Nu lagde den til ved det yderste Skib i Flaaden, men blev kun liggende der et Øjeblik og satte derpaa Koursen efter Kongeskibet; den havde vel forespurgt sig om, hvor det laa.

Den lagde til ved Skibssiden og blev anraabt af Vagten. Da hørte Kongen en ham velbekjendt Stemme sige:

„Vi ere Kong Eriks Mænd, vi have skyndt os for at bringe godt Nyt."

Kongen raabte til Vagten, at den skulde lade den Mand, der talte, komme ind i Skibet. Det skete, og kort efter traadte en Kriger i fuld Rustning op til Kongen i Lyftingen.

„Hil Dig, Kong Erik," sagde Krigeren, „har din Skytsengel holdt Dig vaagen inat, for at Du strax kunde høre mit Budskab?"

„Christiern!" sagde Kongen. „Er det Dig? Hvorledes er Du kommen ud af dit haarde Fængsel?"

„Fordi Kong Niels er dræbt."

„Kong Niels dræbt!" gjentog Erik. „Hvem har dræbt ham?"

„Det have Borgerne i Slesvig."

„Hvad vilde han der?"

„Jeg veed det ikke. Det syntes, at Nederlaget havde omtaaget hans Forstand, der aldrig havde

været stor. Han mente, at hans Ven Bisp Adalbert, som er syg af sine Saar, kunde hjælpe ham, og betænkte ikke, at i Slesvig findes St. Knuds Gildesbrødre, der ere forpligtede til at hævne enhver Broders Død, og Knud havde været Oldermand for deres Gilde. Og da man nu advarede ham mod at komme til Byen, svarede han: „Skulle vi frygte for Skrædere og Skomagere?“ Saa red da Kongen til Byen, og han hørte, at der blæstes paa Lurer og ringedes med Klokker. Kongen sagde fornøjet: „Her tage Folk vel imod os, de baade ringe og spille os imøde, og der bliver ikke sparet paa at vise os al mulig Højhed.“ Da sagde en af de jydske Høvdinge, som endnu ledsagede ham: „Længe haver Du ikke været klog, og det viser sig nu her, at Du venter, at Hæder skal vises Dig paa et Sted, hvor Knuds Lavars kjæreste Venner opholde sig, jeg forestiller mig, at her møder Dig noget ganske Andet.“ — Da Kongen kom til Byen, fandt han Portene aabne, men de bleve strax lukkede efter ham og hans Følge. Gejstligheden gik ham med al Højhed og Ærbødighed imøde, men Gildebrødrene rottede sig sammen med Sachserne, der ikke kunde glemme Harald Kesias Adfærd mod deres Landsmænd i Roeskilde, og de ringede med Gildets Klokker og grebe til Vaaben. Da raadede Kongens Følge ham til, at flygte til St. Peders Kirke, men han svarede, at han vilde ikke lade Kirken blive besmittet af sit Blod, og at han vilde drage op til Kongsgaarden, der laa i Torvestrædet. Men her angrebes han af Bor-

gerne med stor Kraft, hans Hirdmænd faldt, og tilsidst omkom han selv. Det skete den 25de Juni, og Dagen efter løslodes jeg og andre af dine Venner af vort haarde Fangenskab. Jeg fik denne ringe Snekke for at kunne sejle herop og meddele Dig, at nu er Du Enekonge i Danmark."

„Det er en vigtig Tidende, Du har bragt mig," sagde Kongen, „og jeg takker Dig derfor, men jeg maa ogsaa takke Dig for Alt det, Du og din Slægt har udrettet for min Sag. Jeg skal aldrig glemme Christiern og Asker."

„Du vil altid kunne bygge trygt paa mit Sværd og paa min Broders Raad," svarede Christiern.

Morgenen begyndte at grye over Sjællands Kyst og sagteligt gyngede Flaaden paa Kattegatets Bølger. De første Solstraaler faldt paa Danmarks Konge, ham, der paa en vidunderlig Maade havde besejret sine mægtige Modstandere.

Og i Morgenglandsen ville vi forlade Erik Emun og Christiern; Kongens senere Historie angaaer os ikke her.

Han belønnede kongeligt Erling, der fik store Forlehninger i Jylland og blev gift med Thora, hvorved han kom ind i Svend Trundsens mægtige Slægt. Vermund fik sine tidligere Forlehninger ved Kallundborg, og Palle døde et Par Aar efter, gammel og træt af Dage, paa Arnakke.

Ende.

Indhold:

Første Bog: Havblik for Stormen.

Kongens Ombudsmand . . . . . Pag. 3
I Kongsgaarden . . . . . — 19
Erik Jarl . . . . . — 34
Sigrid bortføres . . . . . — 45
Ingerid . . . . . — 68
Sigrid . . . . . — 93
Væringen . . . . . — 114
Følgerne af Dronningens Død . . . . . — 138

Anden Bog: Sværdene drages.

Juul hos Erik Jarl . . . . . — 170
Paa Ringsted Landsthing . . . . . — 196
Kong Magnus forlader Riget . . . . . — 221
Erik Jarl forlader Arnakke . . . . . — 241
Erlings Sendelse . . . . . — 260
Erik Jarl i Slesvig . . . . . — 287
Onsild Bro . . . . . — 296

Afgjørelsen.

Kong Erik i Lund . . . . . — 312
Haraldsborg. . . . . — 329
Værebro . . . . . — 357
Kong Erik flygter fra Norge . . . . . — 376
Palle paa Arnakke . . . . . — 385
Kong Magnus drømmer . . . . . — 403
Slaget ved Fødevig . . . . . — 409

Trykfejl.

Pag. 296 er Kapitlets Overskrift Onsild Bro faldet ud.

— 309 5te Linie fra neden staaer Aage Svendsen, skal være Svend Aagesen.

Familie-Bibliothek.

Familie=Bibliothek redigeres af den bekjendte, folkelige Forfatter Kapitain M. Gjørup og bringer især Fortællinger, der hente deres Stof fra vort Folks Historie, Fortællinger fra vor egen Tid skulle dog ikke være helt udelukkede.

Med det sidst leverede, 3 dobbelte Hefte (21de, 22de og 23de Hefte) er den første Fortælling af 1ste Bind: „Mørke Tider" afsluttet.

24de og 25de Hefte begynder nu med den historiske Fortælling

„Erik Emun"

af M. Gjørup, og leveres Subskribenterne som hidtil for 26 Øre pr. Dobbelthefte. Med Slutningen af „Mørke Tider" (23de Ark eller $11^1/_2$ Dobbelthefte) var det os en Glæde at kunde holde mere end vi havde lovet, idet vi allerede da saae os istand til at levere Subskribenterne det Præmiebillede, som de egentlig først skulde have havt efter at have modtaget og betalt 26de Dobbelthefte eller 52 Ark. Dersom Tilgangen af Subskribenter vedbliver som hidtil at have Fremgang, vil det være os en Fornøjelse at kunne levere vore Subskribenter nok et Præmiebillede, naar „Erik Emun" er sluttet, eller da i alt Fald ved Modtagelsen af 26de Dobbelthefte eller 52 Ark af Familie=Bibliothek, saaledes at de altsaa faa 2 Præmiebilleder, efter at have modtaget de 52 Ark for hvilke Subskriptionen er bindende, istedetfor det ene som vi havde lovet. Vi føle os derfor overbeviste om, at saavel Agenterne som Subskribenterne ville betragte det som en kjær Pligt at virke for Udbredelsen af dette smukke Foretagende.

Nye, tiltrædende Subskribenter kunne faae Præmiebillederne at see hos Agenterne, de ældre Subskribenter have jo allerede set disse. I en Mængde Huse vil man iøvrigt nu kunne see disse vore kunstnerisk udførte Præmiebilleder hænge paa Væggen i Rammer, hvorved disse smukke Billeder først komme til deres fulde Ret, og have vi modtaget mange Takksigelser fra Subskribenter for disse Billeder. — Hvad selve Indholdet af den nu afsluttede Fortælling „Mørke Tider" angaaer da tillade vi os af Bladenes Udtalelser at anføre Følgende:

„Dagens Nyheder" 21. December 1887: „Mørke Tider" Fortælling fra Olaf Hungers Tid, af M. Gjørup (Carl F. Hammers Forlag). Historiske Romaner af denne Art pleje ikke at savne deres Publikum. Der er mange mærkelige og romantiske Eventyr, saaledes som de kunne opleves af vendiske Fyrster og gjæve danske Mænd paa Olaf Hungers Tid — Kjærlighed og Kamp og allehaande onde Anslag. Men til Slutning sejrer det Gode, og trofast Elskov finder sin Løn. I saa Henseende lader M. Gjørups historisk-romantiske Fortælling intet tilbage at ønske.

„Avisen" for den 23. December 1887. „Mørke Tider" er henlagt til Olaf Hungers Regjering. Forfatteren, M. Gjørup skriver et let og flydende Sprog, og Bogen er helt igjennem underholdende.

Den begynder med Olafs Udfrielse af Fangenskabet for at bestige Danmarks Trone efter sin myrdede Broder Harald, og den slutter med hans bratte Død paa Kleistrup Landevej og Erik Ejegods Kaaring til Konge.

Det var mørke Tider for Danmark, medens Tørken sved Markerne golde, og Kongen maatte sone Vreden over Misvæxten ved et Tilnavn, der ikke er blandt de højtklingende i Historien.

Men, som man veed, var det først og fremmest Gejstligheden, der forfulgte Olaf Hunger, samtidig med at det var den, som med sin Oplysning og Skrivekyndighed bragte den Afdødes Eftermæle til den senere Tid.

Rimeligt nok har den ikke gjort sig nogen Samvittighed af at sværte Olaf Hunger lidt.

Men hvilke historiske Kilder Forfatteren af den foreliggende Bog end har havt, saa er Olaf sikkert med Rette tegnet med kraftige, men ogsaa lysere Farver end dem, vi almindeligvis finde i hans Billede.

„Dagbl." 27. December 1887 . . „Mørke Tider", . . . Fortællingen spænder over hele Olaf Hungers Regjeringstid, fra hans Thronbestigelse til hans Død, og det har fornemlig været Forfatterens Hensigt med den at give et mere sympatetisk Billede af denne Konge og hans Gjerning, end Historien har villet unde ham . . . . . Derimod mærker man stadig, at Forfatteren er opfyldt af varm Fædrelandskjærlighed, og da der ikke er Mangel paa spændende, romantiske Begivenheder af alle Slags, lige fra Drab og Pigerov til lykkelig Gjenforening af de adskilte Elskende, og da Kapitain Gjørup fortæller livligt og let, kan hans Bog som underholdende Folkelæsning vistnok gjøre Regning paa et ikke saa lille Publikum."

Nye tiltrædende Subskribenter kunne efter Behag faae „Mørke Tider" enten Heftevis i ugentlige Dobbelthefter a 26 Øre pr. Stk. med Præmiebillede, eller complet a 3 Kr. med Præmiebillede.

Ærbødigst

Carl F. Hammer,

Forlagsboghandel for Land og By.

Bianko Lunos Allee Nr. 4. Kjøbenhavn V.